

Liakona

**Te mau a'oraa no
te amuiraa rahi**

**Piiraa o te mau Hitu Ahuru
Apī e te Peresideniraa Rahi
no te Haapiiraa Sabati**

Hoê Tia'i mamoe, na Howard Lyon

*I ônei te farerei nei Iesu Mesia i te mau Ati Nephi i te fenua Marite no te faatupu i te hoê tohuraa Ta'na i faaite i to Ieruselema :
« E mamoe ê atu â ta'u, e ere i to teie nei aua, e aratai atoa mai au ia ratou e tia'i, e faaroo mai hoi ratou i to'u reo,
ia hoê a'e nănă, e hoê hoi tia'i » (Ioane 10:16; hi'o atoa 3 Nephi 15:21).*

TUHAA PURERAA NO TE PO'IPO'I MAHANA MAA

- 4 Manava i te taeraa mai i te amuiraa
Peresideni Thomas S. Monson
- 6 Te hoo—e te mau haamaitairaa—
no te ti'araa pīpī
Elder Jeffrey R. Holland
- 9 Te hopoi'a oaaa no te ti'araa pīpī
Elder Ronald A. Rasband
- 12 Te Mesia te Taraehara
Elder Carlos H. Amado
- 15 Paruru ia tatou i te hoho'a faufau—
te hoē utuafare haamauhia i ni'a
i te Mesia
Linda S. Reeves
- 18 Te mau puchiohia pae varua
Elder Neil L. Andersen
- 22 E tuhaa ai'a faito ore no te tia'iraa
Peresideni Henry B. Eyring

TUHAA PURERAA NO TE AVATEA MAHANA MAA

- 26 Te patururaa i te feia faatere
o te Ekalesia
Peresideni Dieter F. Uchtdorf
- 28 Parau faa'ite a te Tuhaa faatere no
te ohipa hi'opo'araa a te Ekalesia,
matahiti 2013
Kevin R. Jergensen
- 28 Parau faataaraa, matahiti 2013
Brook P. Hales
- 29 Ia itehia to outou faaroo
Elder Russell M. Nelson
- 32 « Ua horoa'tu na hoi au i te
[hi'oraa] na outou »
Elder Richard G. Scott
- 35 « Ua hinaaro outou ia'u ra,
e haapa'o i ta'u parau »
Elder Robert D. Hales
- 39 Eiaha na tatou e haere i te e'a hape
Elder Claudio D. Zivic
- 41 Eaha ta oe e mana'o nei ?
Elder W. Craig Zwick
- 44 Te mau a'a e te mau amaa
Elder Quentin L. Cook

TUHAA PURERAA A TE AUTAHU'ARAA

- 49 Te mau taviri e te mana
o te autahu'araa
Elder Dallin H. Oaks
- 53 Eaha to outou huru ?
Elder Donald L. Hallstrom

- 56 Te u'i ma'iti
Randall L. Ridd
- 58 Te taoto ra anei outou i roto
i te Faaho'i-faahou-raa mai ?
Peresideni Dieter F. Uchtdorf
- 62 Te taata no te autahu'araa
Peresideni Henry B. Eyring
- 66 E faaetaeta, e ia itoito roa
Peresideni Thomas S. Monson

TUHAA PURERAA NO TE PO'IPO'I SABATI

- 70 Ia maururu i roto i te mau
huru atoa o te oraraa
Peresideni Dieter F. Uchtdorf
- 78 Hi'opo'araa i te nuuraa o te ohipa
Elder M. Russell Ballard
- 81 « Eiaha e mata'u tei piha'i iho
atoa iho vau ia oe »
Jean A. Stevens
- 84 Ta outou na minuti e maha
Episekopo Gary E. Stevenson
- 87 Faaoromai i te mau ati ma
te paruparu ore
Elder David A. Bednar
- 91 Te here—te mana'o tumu
o te evanelia
Peresideni Thomas S. Monson

TUHAA PURERAA NO TE AVATEA SABATI

- 94 Te ite
Peresideni Boyd K. Packer
- 97 Ia ora ma te mau maite i te faaroo
Elder William R. Walker
- 100 Haapa'o na roto i to tatou
faaroo rahi
Elder L. Tom Perry
- 103 Te peropheta Iosepha Semita
Elder Lawrence E. Corbridge
- 106 Te vahi ho'i i vaiihohia'i ta
outou tao'a ra
Elder Michael John U. Teh
- 108 Te ere ra outou i te ite
Elder Marcos A. Aidukaitis
- 111 Te Ti'a-faahou-raa o Iesu Mesia
Elder D. Todd Christofferson
- 115 Tae atu i te taime e farerei faahou
ai tatou
Peresideni Thomas S. Monson

PUTUPUTURAA RAHI A TE MAU VAHINE

- 116 Na te haapa'oraa i te mau faaueraa
e paruru ia tatou, e faaineine ia
tatou e e haapuai ia tatou
Rosemary M. Wixom
- 119 Autuhineraa : E hinaaro mau
tatou i te tahi e te tahi
Bonnie L. Oscarson
- 122 Titauhia : Te rima e te aa'u no
te haapeepee i te ohipa
Linda K. Burton
- 125 Mau tamahine i roto i te fafauaraa
Peresideni Henry B. Eyring
- 72 Te mau hui mana faatere o Te
Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia
Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei
- 129 Faahororaa no te mau aamu
o te amuiraa
- 130 Ua paraparau mai ratou ia tatou :
Faairi i te amuiraa ei tuhaa no te
tatou oraraa
- 132 Te mau parau apī o te Ekalesia

Haapotoraa no te 184raa o te amuiraa rahi matahiti

MAHANA MAA PO'IPO'I, 5 NO EPERERA 2014, TUHAA PURERAA RAHI

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Peresideni Dieter F. Uchtdorf. Pure matamua : Elder Carl B. Cook. Pure hopea : Elder W. Christopher Waddell. Himene na te Pūpū himene o te Fare Menemene ; Mack Wilberg e Ryan Murphy, na taata arata'i ; Clay Christiansen e Richard Elliott, na taata i te hamonia : « Auê te Paari » *Te Mau Himene*, no. 41 ; « Haere Tatou ma te Faaroo » *Te Mau Himene*, no. 37, faanahohia mai e Wilberg, aita i haapararehia ; « Arata'i Mai, E Tena Tiarama » *Te Mau Himene*, no. 49, faanahohia mai e Wilberg, aita i haapararehia ; « Maiti i te Maitai », *Te Mau Himene*, no. 144 ; « A New Commandment I Give unto You », Gates, haapararehia na Jackman ; « A Haere Mai, Te Arii », *Te Mau Himene*, no. 27, faanahohia mai e Murphy, aita i haapararehia.

MAHANA MAA AVATEA, 5 NO EPERERA 2014, TUHAA PURERAA RAHI

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Peresideni Henry B. Eyring. Pure matamua : Elder Ian S. Arderm. Pure hopea : Linda K. Burton. Himene na te hoê pūpū himene amui no te Fare haapiiraa no Orem Utah : Ryan Eggett, te taata arata'i ; Bonnie Goodliffe e Linda Margetts, na taata i ni'a i te hamonia : « E Arue Tatou Nei », *Te Mau Himene*, no. 39, faanahohia mai e Manookin, haapararehia na Jackman ; « Je vivais dans les cieux », *Children's Songbook*, 4, faanahohia mai e Beebe, haapararehia na Larice Music ; « Mauruuru Matou, E te Atua », *Te Mau Himene*, no. 10 ; « E te Mau Nunaa e », *Te Mau Himene*, no. 4, faanahohia mai e Duffin, haapararehia na Duffin.

MAHANA MAA AHIAHI, 5 NO EPERERA 2014, TUHAA PURERAA NA TE AUTAHU'ARAA

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Peresideni Dieter F. Uchtdorf. Pure matamua : Elder LeGrand R. Curtis Jr. Pure hopea : Russell T. Osguthorpe. Himene na te hoê pūpū himene a te mau piahia no te Fare Haapiiraa Teitei no Brigham Young-Idaho ; Randall Kempton e Kevin Brower, na taata arata'i ; Andrew Unsworth, te taata i te hamonia : « Saints, Behold How Great Jehovah », *Hymns*, no. 28, faanahohia mai e Kempton, aita i haapararehia : « I Tera Hora ma te Hau », *Te Mau Himene*, no. 76, faanahohia mai e Kasen, haapararehia na Jackman ; « A Oaona, e Arii te Fatu ! » *Te Mau Himene*, no. 29 ; « Ei Ia'u Nei, To'u Atua e » *Te Mau Himene*, no. 90, faanahohia mai e Kempton, aita i haapararehia.

SABATI PO'IPO'I, 6 NO EPERERA 2014, TUHAA PURERAA RAHI

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Peresideni Henry B. Eyring. Pure matamua : Elder L. Whitney Clayton. Pure hopea : Neill F. Marriott. Himene na te Pūpū himene o te Fare Menemene ; Mack Wilberg, te taata arata'i ; Richard Elliott e Andrew Unsworth, na taata i te hamonia : « Mai Haere Tatou Nei », *Te Mau Himene*, no. 59 ; « On This Day of Joy and Gladness », *Hymns*, no. 64 ; « Ara Mai Tatou », *Te Mau Himene*, no. 148, faanahohia mai e Elliott, aita i haapararehia ; « Haapii Ia'u ia Ite i te Maitai », *Te Mau Himene*, no. 189 ; « La prière d'un enfant », *Chants pour les enfants*, 6, faanahohia mai e Perry, haapararehia na Jackman ; « Aratai Mai, E Jehova », *Te Mau Himene*, no. 40, faanahohia mai e Wilberg, aita i haapararehia.

SABATI AVATEA, 6 NO EPERERA 2014, TUHAA PURERAA RAHI

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Peresideni Dieter F. Uchtdorf. Pure matamua : Episekopo Dean M. Davies. Pure hopea : Elder Benjamín De Hoyos. Himene na te Pūpū himene no te Fare Menemene ; Mack Wilberg e Ryan Murphy, na taata arata'i : Linda Margetts e Bonnie Goodliffe, na taata i te hamonia : « Auê te Oaona e », *Te Mau Himene*, no. 80, faanahohia mai e Murphy, aita i haapararehia ; « Te Maere Nei Au », *Te Mau Himene*, no. 111, faanahohia mai e Murphy, aita i haapararehia : « Te Mau Nunaa ! » *Te Mau Himene*, no. 163 ; « Come, Let Us Anew », *Hymns*, no. 217, faanahohia mai e Wilberg, aita i haapararehia.

PŌ MAHANA MAA 29 NO MATI 2014, PUTUPUTURAA RAHI NA TE MAU VAHINE

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Bonnie L. Oscarson. Pure matamua : Emri Elizabeth Smith. Pure hopea : Ofa Kaufusi. Himene na te hoê pūpū himene amui no te Paraimere, te Feia Apî Tamahine e te Sotaiete Tauturu no roto mai i te mau tīti i te roaraa o te mau mou'a Wasatch ; Emily Wadley, te taata arata'i ; Bonnie Goodliffe, te taata i te hamonia : « Te Mau Nunaa ! » *Te Mau Himene*, no. 163 ; « Daughters in His Kingdom », Creamer, aita i haapararehia, apitihia mai e te hamonia, te vivo, te fira , e te fira rahi ; « E Tamarii au na te Atua ra », *Te Mau Himene*, no. 185, faanahohia mai e DeFord, aita i haapararehia ; pehe rau, faanahohia mai e Mohlman, aita i haapararehia : « Pee Au ia Oe », *Te Mau Himene*, no. 131, e « A Here Outou Mai Ta'u i Here », *Te Mau Himene*, no. 190 ; « Ara Mai Tatou », *Te Mau Himene*, no. 148, faanahohia mai e Huff, aita i haapararehia.

E ROAA TE MAU A'ORAA O TE AMUIRAA

No te farii i te mau a'oraa o te amuiraa rahi i ni'a i te Itenati na roto e rave rahi reo, a haere atu i ni'a ia conference.lds.org e a ma'iti hoê reo. E roaa atoa te mau a'oraa i ni'a te faanahoraa afa'ifa'i no te vairaa buka evanelia. Ia tai'ohia e ono hepetoma i muri mai i te amuiraa, e roaa ia te mau haruharuraa faaroo i te mau pū opereraa.

TE MAU PARAU PORO'I NO TE HAAPIIRAA UTUAFARE E TE HAAHERERAA A TE MAU TUAHINE

No te mau parau poro'i no te haapiiraa utuafare e te hahaereraa a te mau tuahine, a ma'iti i te hoê a'oraa e tano maitai i te hinaro o te mau taata ta outou e hahaere ra.

I NI'A I TE TAPO'I

I mua : Hoho'a na Christina Smith.

I muri : Hoho'a na Leslie Nilsson.

HOHO'A NO TE AMUIRAA

Te mau vahine o te amuiraa rahi i Roto Miti tei patahia na Welden C. Andersen, Cody Bell, Randy Collier, Weston Colton, Scott Davis, Craig Dimond, Nathaniel Ray Edwards, Lloyd Eldredge, Ashlee Larsen, John Luke, Leslie Nilsson, Christina Smith, e Byron Warner ; i Gilbert, Arizona, USA, na Jamie Dale Johnson ; i Highlands Ranch, Colorado, USA, na Rebecca Morgeneegg ; i te oire no Mehiko, Mehiko, na Israel Gutiérrez ; i Norcross, Georgia, USA, na David Winters ; i Palmyra, New York, USA, na Brent Walton ; i Pleasant Grove, Utah, USA, na Jeremy Hall ; i Raymond, Alberta, Canada, na Rhonda Steed ; i Saint Petersburg, Rutia, na Vladimir Egorov ; i São Paulo, Parataria, na Lauren Fochetto ; i Sydney, Auteraria, na Colin Ligertwood ; i Ulaanbaatar, Mongoli, na Kylie Sneddon ; i Vienne, Auteria, na Frank Helmrich ; e i Washington, Utah, USA, na James Iliff Jeffery.

ME 2014 BUKA 16 NO. 2

LIAHONA 10985 895

Ve'a haamanahia na te ao taatoa nei a te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei

Te Peresideniraa Matamua : Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo :

Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Papa'i ve'a faatere : Craig A. Cardon

Feia tauturu e haamaramarama : Jose L. Alonso, Mervyn B. Arnold, Shayne M. Bowen, Stanley G. Ellis, Christoffel Golden

Faatere no te mau ve'a : David T. Warner

Ti'a faatere no te tururaa utuafare e te melo : Vincent A. Vaughn

Ti'a faatere no te mau ve'a a te Ekalesia :

Allan R. Loyborg

Faatere ohipa : Garff Cannon

Faatere no te mau papa'iraa : R. Val Johnson

Tauturu papa'i ve'a faatere rahi : Ryan Carr

Pūpū papa'i ve'a : Brittany Beattie, David Dickson, David A. Edwards, Jennifer Grace Fallon, Matthew D. Flitton, Mindy Raye Friedman, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Michael R. Morris, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Paul VanDenBerghe, Marissa Widdison

Faatere no te mau hoho'a : J. Scott Knudsen

Faatere i te mau Ohipa Peniraa : Tadd R. Peterson

Pūpū ihi tauihaa nihi : Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Marie M. Bentley C. Kimball Bott, Thomas Child, Nate Gines, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Taata faaau i te faturaa mana'o : Collette Nebeker Aune

Faatere no te hamaniraa : Jane Ann Peters

Pūpū ohipa hamaniraa : Kevin C. Banks, Connie Bowthorpe Bridge, Julie Burdett, Bryan W. Gygi, Denise Kirby, Ginny J. Nilson, Gayle Tate Rafferty

Auraa e te mau ve'a : Jeff L. Martin

Faatere no te nene'iraa : Craig K. Sedgwick

Faatere no te opereraa : Stephen R. Christiansen

No te mau tapa'oraa e te mau moni hoo i rapae au i te Fenua Marite e Canada, a farerei i te faatere no ta outou Pū hooraa buka aore rā te faatere no te paroita aore rā amaa.

A hapono i te mau api parau e te mau aniraa na ni'a i te itenati i te liahona.lds.org ; na roto i te imere i te liahona@ldschurch.org ; e aore rā, na roto i te rata i te *Liahona*, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA.

Ua nenehia te *Liahona* (te hoē parau no te Buka a Moromona, oia hoi, « aveia » aore rā « arata'i ») na roto i te mau reo Albania, Armenia, Bislama, Bulgaria, Cambodia, Cebuano, Tinito, Croatia, Czech, Danemata, Holane, Paratane, Estonia, Fiji, Finnilane, Farani, Purutia, Heleni, Hindi, Hungarian, Icelani, Indonesia, Italia, Tapone, Kiribati, Korea, Latvia, Lithuania, Malagasy, Marshallese, Mongolia, Norweta, Polane, Potiti, Romania, Russia, Samoa, Slovenia, Swahili, Paniorea, Tuete, Tagalog, Tahiti, Thai, Tonga, Ukraina, Urdu, e Anami. (Te rahiraa taime e nenehia ai tei te huru ia o te roe)

© 2014 na Intellectual Reserve, Inc. Faturaa paruruhia.

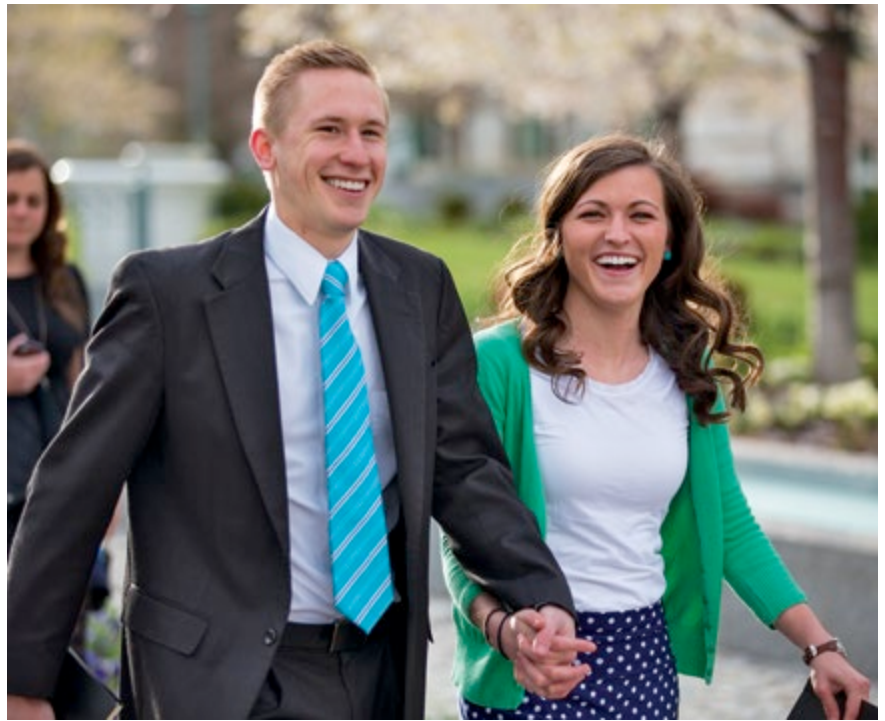
Nene'ihia i te Mau Hau Amui no Marite.

E nehenehe te mau papa'iraa e te mau hoho'a i roto i te *Liahona* ia tapitihia no te faaohiparaa i roto i te Ekalesia aore rā i te utuafare eiala rā no te hoo. Eita te mau hoho'a e nehenehe e tapitihia mai te mea te vai nei te mau haaviraa i roto i te reni faaiteraa no te hoho'a. E tia i te mau aniraa no te parau faturaa ia faataehia i te Intellectual Property Office, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150, USA ; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada

May 2014 Vol. 16 No. 2. LIAHONA (USPS 311-480) Tahitian (ISSN 1521 4761) is published four times a year (April, May, October and November) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368.

FAAHORORAA TAATA A'O

Aidukaitis, Marcos A, 108
Amado, Carlos H., 12
Andersen, Neil L., 18
Ballard, M. Russell, 78
Bednar, David A., 87
Burton, Linda K., 122
Christofferson, D. Todd, 111
Cook, Quentin L., 44
Corbridge, Lawrence E., 103
Eyring, Henry B., 22, 62, 125
Hales, Robert D., 35
Hallstrom, Donald L., 53
Holland, Jeffrey R., 6
Monson, Thomas S., 4, 66, 91, 115
Nelson, Russell M., 29
Oaks, Dallin H., 49
Oscarson, Bonnie L., 119
Packer, Boyd K., 94
Perry, L. Tom, 100
Rasband, Ronald A., 9
Reeves, Linda S., 15
Ridd, Randall L., 56
Scott, Richard G., 32
Stevens, Jean A., 81
Stevenson, Gary E., 84
Teh, Michael John U., 106
Uchtdorf, Dieter F., 26, 58, 70
Walker, William R., 97
Wixom, Rosemary M., 116
Zivic, Claudio D., 39
Zwick, W. Craig, 41

FAAHORORAA TUMU PARAU

Aamu utuafare, 44
Aau mehara, 70
Amuiraa rahi, 4, 115
Aparauraa, 41
Aroha, 91
Aroha, 91
Atati'a, 29, 66
Ati, 9, 18, 70, 81, 87, 106
Autahu'araa, 49, 53, 62
Autuahineraa, 119, 125
Buka a Moromona, 18
Faaho'i-faahou-raa mai, 58
Faaipoiporaa, 18, 41, 49
Faaoreraa hapa, 91
Faaroo, 29, 78, 81, 97, 100, 108
Fafauraa (mau), 22, 84, 87, 116, 122, 125
Haapa'o, 6, 18, 35, 84, 100
Haaviraa i te taata iho, 84
Haehaa, 106
Hamani-ino-raa, 6
Hamani maitai, 91
Heheuraa, 103, 108
Here, 6, 32, 41, 58, 91, 115, 119
Hiero (mau), 4, 44, 97, 116
Hi'oraa, 32, 62
Hoho'a faufau, 15, 53, 58
Huru parau-ti'a, 53
Iesu Mesia, 6, 9, 12, 18, 22, 29, 32, 35, 39, 58, 70, 87, 94, 103, 111
Ino, 29
Io'a o te Ekalesia, 78
Iosepha Semita, 22, 39, 66, 103
Iteraa papū, 94

Itoito, 6, 18, 66
Mana, 49
Matameha'iraa (mau), 58, 106
Matauraa i te mea ti'a, 62
Melo misionare (mau), 78
Ohipa misionare, 32, 78
Ora mure ore, 22
Oro'a (mau), 94
Paari, 103, 108
Papa'iraa mo'a (mau), 29, 56
Parau mau, 29, 94, 103, 108
Parau-ti'a, 111
Parau-ti'a, 6
Peropheta (mau), 97, 103, 108
Peu pipiri, 58
Pionie (mau), 70, 97
Pohe, 12, 111
Pure, 15, 56, 62, 81
Rave'a apî, 44, 56, 108
Taraehara, 12, 15, 18, 87, 111
Tatarahapa, 39, 84
Taviniraa, 9, 32, 53, 58, 62, 119, 122
Te Atua te Metua, 81, 94
Ti'a-faahou-raa, 12, 111
Ti'amāraa, 35, 56, 100
Ti'araa metua, 94
Ti'araa pipi, 6, 9, 18, 122
Ti'aturiraa, 22
Tifiraa, 15, 58
Tusia, 97
Utuaafare, 44, 49
Vahine (mau), 49, 119
Varua Maitai, 22, 94, 100

Na te peresideni Thomas S. Monson

Manava i te amuiraa nei

Tatou... tei hoê i roto i to tatou faaroo e i to tatou hinaaro ia faaroo e ia apo mai i te mau parau poro'i e vauvauhia mai ia tatou nei.

E au mau taea'e e au mau tuahine here, te oaoa nei au ia farii popou ia outou i roto i teie amuiraa a te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei, na te ao atoa nei. Te putuputu nei tatou ei utuafare rahi, hau atu i te 15 milioni melo, tei hoê i roto i to tatou faaroo e i to tatou hinaaro ia faaroo e ia apo mai i te mau parau poro'i e vauvauhia mai ia tatou nei.

Ua tere vitiviti roa na ava'e e ono i ma'iri a'e nei, a haere ai te ohipa a te Ekalesia i mua ma te taupupu ore. Ua fana'o vau i te ava'e i ma'iri a'e nei i te haamaitairaa i te hiero no Gilbert i Arizona, e fare nehenehe mau. I te pô na mua a'e te haamaitairaa, ua faatupuhia te hoê aru'i ha'utiraa i roto i te vahi arearea 'Discovery Park'. Ahuru ma piti tauatini feia apî tei ha'uti mai i te hoê faanahoraa e 90 minuti te maoro. E mea nehenehe mau te mau ori, te mau himene, e te mau pehe i ha'utihia mai.

Te tupu ra i taua tuhaa fenua ra te hoê tau pa'urâ taa'e mau, e te ti'aturi nei au e, e rave rahi pure tei faataehia i te ra'i i roto i te roaraa o te mau

hepetoma na mua'tu, no te ani i te ûa. Te fifi râ hoi, ua haamata te ûa na mua noa a'e i te ha'utiraa e ua tamau noa e hope noa'tu te ha'utiraa. Noa'tu râ e, ua rari roa te feia apî i te ûa e ua to'eto'e atoa, ua farii paatoa matou i te Varua o te Fatu. Ua tatara nehenehemaitai-hia te parau tumu o te faanahoraa i taua pô ra, « Ia ora ma te haapa'o maite i te faaroo »—a feruri na i ni'a i te reira : « Ia ora ma te haapa'o maite i te faaroo »—na roto i te ataata e te anaanatae o te feia apî tamaroa e te feia apî tamahine. Noa'tu te to'eto'e e te ûa, ua riro teie ohipa tei ravehia na roto i te faaroo e te faaûru a te Varua, ei ohipa o tei poihere-maite-hia e teie mau feia apî, e o te faaitiehia'tu i ta ratou huaai tamarii i te mau matahiti i mua nei.

I te mahana i muri iho, ua ravehia te haamaitairaa o te hiero no Gilbert i Arizona. O te 142raa ia o te mau hiero e ohipahia nei i roto i te Ekalesia. E mea taa'e rii ra te reira i te pô na mua'tu, i te mea e, e mahana nehenehe, e e mea hiti maitai te mahana. E mea faaûru mau te mau tuhaa pureraa.

Ua amui atoa mai ia'u te peresideni Henry B. Eyring, Elder e te tuahine Tad R. Callister, Elder e te tuahine William R. Walker, e o Elder e te tuahine Kent F. Richards.

I te ava'e me, e haamaitaihia te hiero no Fort Lauderdale i Floride. Ua tarenahia te otiraa e te haamaitairaa o te tahi atu mau hiero no teie matahiti. I roto i te matahiti 2015,

te mana’o nei matou e faaoti e e haamaitai i te mau hiero apî i te mau vahi e rave rahi na te ao nei. E tamau noa teie faanahoraa. Ia oti pauroa ana’e te mau hiero tei faarahia’tu, e tae’ahia ia ia tatou e 170 hiero e ohipa na te ao atoa nei.

Noa’tu e, i teie taimē tei ni’a ta matou tautooraa rahi i te faaotiraa i te mau hiero i faarahia’tu na, e no reira,

eita ia matou e faaara faahou atu i te tahi atu mau hiero apî i teie mau taimē i muri nei, e tamau noa â matou i te tuatapapa i te mau mea e hinaarohia, e i te imi i te mau vahi paturaa no te mau hiero i muri nei.

I teie nei, e te mau taea’e e te mau tuahine, e hinaaro rahi to tatou ia faaroo i te mau parau poro’i o te vauvauhia mai ia tatou i teie mahana

e a nanahi. Te feia e paraparau mai ia tatou, ua titau ratou i te tauturu e te arata’iraa a to te ra’i i roto i te faa-ineineraa i ta ratou mau parau poro’i.

O tatou—tatou paatoa, i ônei e na te mau vahi atoa—ia faaifhia tatou i te Varua o te Fatu, e ia faaitoitohia e ia faaûruhia, a faaroo ai e a haapii mai ai tatou. Na roto i te i’oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

Na Elder Jeffrey R. Holland
No te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

Te hoo, e te mau haamaitairaa, no te ti'araa pīpī

Ia vai puai outou. A ora itoito i te evanelia noa'tu aita roa vetahi na piha'iho ia outou e ora ra.

Ete peresideni Monson, te here nei matou ia oe. Ua horo'a oe i to oe aau e to oe ea no te mau piiraa atoa ta te Fatu i horo'a ia oe, te toro'a mo'a ihoa rā ta oe e mau nei i teie taime. Teie haamauruururaa na te taato'araa ia o te Ekalesia ia oe no ta oe taviniraa papū e to oe aueue ore i ni'a i te ohipa.

Ma te mana'o faahiahia e te faaitoito i te mau taata atoa e hinaaro nei e faaea ma te papū i roto i teie mau mahana hopea nei, te parau nei au i te taato'araa e i te feia apī ihoa rā o te Ekalesia e mai te mea aita ā outou i ite atura, ua titauhia ia outou ia paruru i to outou faaroo aore rā peneia'e ia faaoroma'i i te tahi hamani-ino-raa i te hoē mahana, no te mea noa e melo outou no te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei. E titauhia ia ia outou, i taua mau taime ra, te itoito e te peu maitai.

Ei hi'oraa, aita i maoro a'e nei ua papa'i mai nei te hoē misionare tuahine ia'u : « Ua ite atu maua to'u hoa i te hoē taata i ni'a i te hoē parahiraa i te aua o te oire e tamaa ra. A

haafatata'tu ai maua, ua hi'o mai oia e ua ite i to maua i'oa. Ma te mata iriā rahi, ua oua oia i ni'a e ua afa'i i to'na rima no te tupa'i ia'u. Ua ape au, e ua tutuha mai oia i ta'na maa i ni'a ia'u e ua haamata i te tuhi ia maua i te mau parau ino roa. Ua haere ē atu maua ma te parau ore. Te tamata ra vau i te horoi i te maa i ni'a i to'u hoho'a mata, e ua taorahia mai te tahi umara putete perehu i muri i to'u upoo. E mea fifi mau i te riroraa ei misionare no te mea, ua hinaaro roa vau i taua taime ra e ho'i i muri, ia haru i taua taata ra, ma te parau atu 'AHANI NA !' Aita rā vau i na reira ».

Te parau nei au i teie misionare itoito, e ta'u tamahine here e, ua taahi oe, na roto i ta oe rave'a haehaa, i roto i te hoē pūpū o te mau vahine e te mau tane hanahana mau tei « ite hoi i te pohe [o te Mesia], e tei faaoroma'i i to'na satauro e tei [faaoroma'i] i te hamani ino o to te ao nei ».¹

Oia mau, teie ta te tuaana o Iakobo o Nephi i papa'i no ni'a ia Iesu iho : « E no to ratou ino rahi, e mana'o ai to te ao nei e, e mea faufaa ore oia ;

e no reira, e tairi ai ratou ia'na, e na'na hoi e faaoroma'i ; e moto ratou ia'na, e na'na e faaoroma'i ; Oia ia, e tufa ratou i te huare i nia iho ia'na, e na'na hoi e faaoroma'i, no to'na aroha rahi e to'na faaoroma'i roa i te tamarii a te taata nei ».²

Mai tei tupu i te Faaora iho, te vai nei te hoē aamu roa no ni'a i te pato'iraa e te tusia mauiu rahi tei aufauhia e te mau peropheta e te mau aposetolo, te mau misionare e te mau melo o te mau u'i atoa—e te feia atoa o tei tamata i te faatura i te piiraa a te Atua ia faateitei i te utuafare taata i te « hoē e'a maitai a'e ».³

Ua ui te taata papa'i no te buka a Hebera, « e eaha'tu ā ta'u parau ia parau... no [ratou] ?

« Ua opani [ratou] [...] i te vaha o te mau liona,

« Ua tinai hoi i te puai o te auahi, ua ora i te mata 'o'e ra [...] aito roa'tura hoi i te tama'i, noaa atura hoi ia ratou te mau [nuu] i te horo ...

« Ua [ite] i to ratou pohe i faaora faahou hia e te tahi pae i haamauuihia ia ...

« E [...] e ati rahi to te tahi pae i te tâhitohito, e te papai [...] e te ruuruu e te tapea i roto i te fare :

« I pehikia ratou i te ofai [...] ua ēēhia i ropu ia ratou e taa ē atura, i haavarehia, i taparahi-pohe-roa-hia i te 'o'e [...] i ori haere noa ratou ma te ahu iri mamoe, e te iri puaniho; ma te faufaa ore, e te ati rahi, [e] te hamani-ino-rahi-hia ra;

« Aore hoi teie nei ao i au ia [ratou] [...] i ori haere noa hoi ratou i te medebara, e i nia i te mou'a, e te tapuniraa i roto i te mau ana e te mau apoo o te fenua nei ».⁴

E mea papū roa e ua heva te mau melahi o te ra'i a papa'i ai ratou i teie hoo o te ti'araa pīpī i roto i te hoē ao o te pato'i tamau noa nei i te mau faaueraa a te Atua. Ua haamanii te Faaora Iho i To'na iho mau roimata no te feia tei pato'ihia e tei taparahi-pohe-hia i roto i Ta'na taviniraa e ra a'e hanere matahiti i teie nei. E i teie nei ua pato'ihia e te fatatahia ra oia i te taparahi-pohe-hia.

Ua oto o Iesu, « a tae hoi oe, e Ierusalem e, e Ierusalem ! O tei

taparahi i te mau peropheta, e te pehi hoi i te ofai i te feia i tonohia' tu ia oe na e, e rave rahi to'u haaputuraa i to tamarii, mai te moa e haaputu i to'na fanau'a i raro a'e i to'na pererau ra; aita râ i tia ia outou !

« Ei teie nei, to outou utuafare e tuuhia'i te ano ».⁵

Te vai nei i roto i te reira te hoê poro'i i te feia apî tane e feia apî tamahine atoa i roto i teie Ekalesia. E ui paha outou e mea hoona anei ia rave i te hoê ti'araa morare itoito i te fare haapiiraa tuarua aore râ, ia haere i te misioni e ia haavahavahahia to outou mau ti'aturiraa ta outou i here maitai aore râ, ia aro atu i te hoê sotaiete o te haavahavaha ra, i te tahi mau taime, i te hoê oraraa faaroo itoito. Oia ia, e mea hoona te reira, ia ore ho'i to tatou mau « fare »—mau taata, mau utuafare, mau oire e mau fenua ia tu'inohia.

Te faaite mai nei te reira i te hopoi'a a te feia tei pihia no te afa'i i te poro'i a te Mesia. Taaê atu i te haapiiraa, te faaitoitoraa, e te faaana-anataeraa i te taata (te râ te tufaa au maitai no te ti'araa pîpî), mai tera e

tera taime, ua pihia teie â mau ve'a ia haape'ape'a, ia faaara e i te tahi taime ia heva noa (te râ te tufaa mauui o te ti'araa pîpî). Ua ite maitai ratou e te e'a e arata'i atu i te fenua i fafauhia « e pihaa noa mai hoi te û e te meli »⁶ e na te e'a atu ia o te Mou'a no Sinai mai tei titauhia i reira e pihaa mai ai te « mau mea e ti'a ia rave » e « te mau mea eita e ti'a ia rave »⁷

Te mea oto râ, te mau ve'a o tei farii i te mau faauerua hanahana, aita ia e au-faahou-hia nei i teie mahana mai mutaa ihora, mai ta te misionare tuahine tei tutuhahia e tei taorahia i te umara putete perehu, i haapapû mai i teie nei. Te *Au Ore* e ere ia i te hoê parau nehenehe, te vai nei te mau taata i teie mahana o te parau mai ia Ahaba te arii ino ra e, « te au ore nei au i [te peropheta Mikaia] e ore roa hoi oia e parau maitai mai ia'u nei, o te parau ino ana'e ra ».⁸ Na teie huru au ore no te parau-ti'a o te hoê peropheta i haapohe ia Abinadi. Mai ta'na i parau atu i te arii Noa : « E no te mea ua parau a'enei au i te parau mau ia outou na, ua riri mai ia outou ia'u nei... E no te mea hoi, ua parau atura

vau i te parau a te Atua, ua mana'o outou e, ua maamaahia vau »⁹ aore râ, e parau tatou e mea faufaa ore, mea faaterehia e te tane, mea etaeta, aore e maitai, e mana'o poto, e peu tahito, e te ruau.

Mai ta te Fatu Iho i parau oto atu i te peropheta Isaia :

« E feia haapao ore [teie mau tamarii] i te ture a Iehova :

« Te parau nei [ratou] i te feia hi'o, eiaha e hi'o ; e te mau peropheta ra, eiaha e faaite mai i te mea tia ra, ei parau haapaia râ ta oe e parau mai, ei parau haavare te faaite mai :

« Ohipa ê atu outou i tena na haerea ; haapehao ê i tena na e'a ; haamoe ê atu ia matou i Tei Mo'a i Iseraela nei ».¹⁰

Te mea oto roa, e to'u mau hoia apî, e tapa'o faaite teie no to tatou nei tau e mai te mea e hinaaro te taata i te mau atua, e hinaaro ia ratou i te mau atua o te ore e titau rahi, te mau atua au maitai, te mau atua ohie o te ore e faaha'uti i te poti e o te ore hoi e hoe, te mau atua o te fafa i to tatou upoo, o te faaata ia tatou, e ia parau ia tatou ia horo e ia ohi i te mau tiare.¹¹

E parau ana'e no te taata o te hamani i te Atua mai to'na iho hoho'a ! I te tahi mau taime—e tera te mea huru e roa o te mau mea atoa—e tiaoro teie feia i te i'oa o Iesu mai te ho'e o teie huru Atua « au maitai ». Oia mau anei ? O Oia o tei parau eita e ti'a ia tatou ia ofati i te mau faaueraa, o tei parau atoa ra eiaha roa tatou e *mana'o* e ofati i te reira. E mai te mea e mana'o tatou e ofati i te reira, ua ofati a'ena ia tatou i te reira i roto i to tatou aau. E ere anei te reira ei haapii-*raa* « au maitai », mea au ia faaroohia, mea auhia i te mau vahia haerehia e te taata ?

E te feia o te hinaaro noa ia hi'o aore ra ia tape'a i te hara na te atea ? Ua parau Iesu, e mai te mea e hapa oe i to mata, a ohiti e a farue e atu i te reira. Mai te mea e hapa ra oe i to rima, a tãpũ e atu.¹² « Aita vau i haere mai e [hopoi] mai i te hau, i te 'o'e ra »¹³ Ua faaara Oia i te feia o te mana'o e e a'o noa Oia i ni'a i te mau

mea hau. Aita ia e maereraa, e i muri a'e i te mau a'ora atoa, i « taparu ai te mau taata ia'na ia haere e oia i to ratou ra vahia ».¹⁴ Aita ia e maereraa, e i muri a'e i te mau semeio atoa, ua parauhia e ere To'na mana no te Atua no te demoni ra.¹⁵ E mea papũ ia e te uiraa matauhia « Eaha ta Iesu e rave ? » eita e horo'a mai i te ho'e pahonora e au-maitai-hia e te taata.

I te ropuraa o Ta'na taviniraa i te fenua nei, ua parau Iesu, « ia aroha outou ia outou iho, mai ia'u e aroha'tu ia outou na ».¹⁶ No te haapapũ e ua taa papũ ratou i taua huru aroha ra, ua parau Oia, « ua hinaaro outou ia'u ra, e haapao ia i ta'u parau »,¹⁷ e « o te faahapa e o te *haapii ia vetahi* e ia faahapa i te parau iti haihai roa i teie nei mau ture, e parauhia oia i te iti roa i te basileia o te ao ».¹⁸ To tatou hinaaro rahi roa'e i ni'a i teie palaneta, o te aroha ia mai to te Mesia ra te huru, no te mea, ua mana'ohia e, e apee noa te parau-ti'a i te reira.

No reira mai te mea e ti'a i te aroha ia riro ei parau ara na tatou, e *ti'a* ia ia tatou, na roto i Ta'na ra parau tei riro hoi ei faahoho'araa no te aroha, ia faaore i te hapa e te mea e faaitoito ra i te reira i roto ia vetahi e. Ua papũ maitai ia Iesu te mea e mo'ehia i te mau taata e rave rahi i roto i ta tatou ta'ere no teie tau : te vai nei te ho'e taa-ê-raa faufaa rahi i rotopu i te faaueraa ia faaore i te hara (tei la'na ra hoi te mana mure ore ia na reira) e te faaararaa ia ore e faati'a i te hara (Ta'na hoi i ore noa'e i rave).

E te mau hoa, to'u mau hoa apĩ ihoa ra, a faaitoito. E nehenehe ta te aroha mau o te Mesia o te tahe mai na roto mai i te parau-ti'a e tau i te ao nei. Te faaite papũ nei au e tei ni'a i te fenua nei te evanelia mau e te ora a Iesu Mesia e e melo outou no Ta'na Ekalesia mau e te ora, o te tamata ra i te faaite i te reira. Te faaite papũ nei au no ni'a i taua Evanelia e taua Ekalesia ra, e te ho'e iteraa

taaê no te mau taviri autahu'araa tei faaho'ihia mai, o te iriti i te mana e te puai o te mau oro'a faaoraraa. Mea papû roa to'u iteraa e, ua faaho'ihia mai taua mau taviri ra e te vai faahou nei taua mau oro'a ra i roto i te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei, mai ta'u e ti'a papû atu nei i mua ia outou i teie vahi e te parahi ra outou i mua ia'u i roto i teie nei amuiraa.

Ia vai puai outou. A ora itoito i te evanelia noa'tu aita roa vetahi na piha'ihio ia outou e ora ra. A paruru i to outou mau ti'aturiraa ma te maitai e te aroha, a paruru râ i te reira. E arata'ihia outou i te e'a no te ti'araa pîpî Kerestetiano e te hoê tabula roa no te mau reo faaurûhia, e tae noa'tu i te feia ta outou e faaroo mai i roto i teie amuiraa e te reo o ta outou i faaroo iho nei, no te peresideni Thomas S. Monson. E e'a afaro e e e'a piriha'o, e ere i te mea aano roa i te tahi mau vahi, e nehenehe râ e haerehia ma te oaoa e te manui'araa, « ma te tiai maiteraa i te Mesia... ma te tiai papu roa, e te here i te Atua e te taata atoa ».¹⁹ Na roto i te tamau-itoito-noa-raa i taua e'a ra, e faatupu outou i te faaroo aueue ore, e ite outou i te parururaa i te mau mata'i ino e pupuhi mai, e tae noa'tu i te mau te'a i roto i te mata'i u'ana, e farii ia outou i te puai pãpã o to tatou Faaora, ei ni'a iho outou e patu ai i to outou ti'araa pîpî itoito, e ore ia outou e ma'iri i raro.²⁰ I te i'oa mo'a o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Iakoba 1:8.
2. 1 Nephi 19:9.
3. 1 Korinetia 12:31; Etera 12:11.
4. Hebera 11:32–38.
5. Mataio 23:37–38.
6. Exodo 3:8.
7. Hi'o Exodo 20:3–17.
8. 2 Paraleipomeno 18:7.
9. Mosia 13:4.
10. Isaia 30:9–11.
11. Hi'o Henry Fairlie, *The Seven Deadly Sins Today* (1978), 15–16.
12. Hi'o Mataio 5:29–30.
13. Mataio 10:34.
14. Mareko 5:17.
15. Hi'o Mataio 9:34.
16. Ioane 15:12.
17. Ioane 14:15.
18. Mataio 5:19; apitihia'tu te haapapuraa.
19. 2 Nephi 31:20.
20. Hi'o Helamana 5:12.

Na Ronald A. Rasband

No te peresideniraa o te Hitu Ahuru

Te hopoi'a oaoa no te ti'araa pîpî

E faufaa taa ê te patururaa i to tatou feia faatere ; ua apitihia te reira te hopoi'a ia amo atoa mai i ta ratou hopoi'a e ia riro ei pîpî na te Fatu Iesu Mesia.

I te 20 no me i te matahiti i ma'iri a'enei, ua vavahi te hoê mata'i roro-fa'i i te pirioire no Oklahoma City, i ropu i te fenua Marite, e ua paohia teie vahi i te hoê aanoraa hau atu i te 1,6 km e te hoê roaraa 27 km. E mau puahiohio ri'ari'a mau, e ua faataui roa teie vero i te hoho'a o te fenua e te oraraa o te taata i roto i to'na tere.

Hoê noa hepetoma i muri mai i teie vero rahi, ua tonohia vau ia tere atu i ô, ua apapa haere noa te mau hu'a-hu'a fare e te mau tauihaa i ni'a i teie mahora ano.

Hou vau a tere ai i ô, ua paraparau vau i to tatou peropheta here, o te peresideni Thomas S. Monson, o te au roa a'e i te ohipa a te Fatu. Ma te faatura rahi ia'na no to'na ti'araa e to'na atoa maitai, ua ui au, « Eaha ta oe e hinaaro ia rave au ? Eaha ta oe e hinaaro ia parau atu vau ? »

Tape'a marû mai ra oia i to'u rima, mai ta'na e na reira i te feia ati atoa e te feia tauturu atoa o te vero, a hani tei reira oia, e ua parau maira :

« A tahi, a parau atu ia ratou e, ua here au ia ratou.

« A piti, a parau atu ia ratou e, te pure nei au no ratou.

« A toru, a haamauruuru atu na i te feia atoa e tauturu ra ».

Ei tino no te peresideniraa o te Hitu Ahuru, e nehenehe ta'u e ite i ni'a i to'u taponi i te teimaha o te mau parau a te Fatu ia Mose :

« A haaputu mai na oe i te taata ia hitu ahuru no te feia paari i Iseraela nei, ta oe i ite ra, ei tavana, e ei taata toro'a no te mau taata nei ... »

« E na'u e pou i raro e parau ia oe ra i reira ; e rave ho'i au i ta te varua i ni'a iho ia oe ra, a tuu ai i ni'a ia ratou ; e ei ni'a'toa ia ratou taua hopoi'a ra o te mau taata nei, eiaha ei ni'a ia oe ana'e ra ».¹

E mau parau te reira i to tahito ra, aita râ te mau haerea o te Fatu i tau.

I teie mahana i roto i te Ekalesia, ua pii te Fatu e 317 Hitu Ahuru, e tavini nei i roto e 8 pûpû, no te tauturu i te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo ia amo i te hopoi'a tei tuuhia i ni'a i te Peresideniraa Matamua. E hopoi'a te reira ta'u e farii oaoa nei mai te hohonu o to'u varua, na reira atoa no to'u mau Taea'e. Atira noa'tu, e ere o matou ana'e teie e tauturu nei i roto i teie ohipa hanahana. Ei melo no te Ekalesia na te ao taatoa nei, e rave'a

faahiahia ta tatou paatoa no te haamaitai i te oraraa o vetahi ê.

Ua haapii mai au mai roto mai i to tatou peropheta here e, te mea e titauhia e te taata tei ta'irihia e te vero—o te here, te mau pure e te haamaururuurua no te rima tauturu.

I teie avatea, ua afa'i tueba tatou paatoa i te rima atoa no te paturu i te Peresideniraa Matamua e te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo ei mau peropheta, ei mau ite e ei mau heheu parau no Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. E ere te reira i te hoê noa ohipa mana, e ere atoa no te feia ana'e tei piihia i te taviniraa teitei. E faufaa taa ê te patururaa i te feia faatere ; ua apitihia te reira i te hopoi'a ia amo atoa mai i ta ratou hopoi'a e ia riro ei pīpī na te Fatu o Iesu Mesia.

Ua parau te peresideni Monson e :

« Te haatihia nei tatou e te feia e hinaaro nei ia haapa'o tatou ia ratou, ia faaitoito, ia paturu, ia tamahanahana e ia faaite i te maitai—e melo anei no te utuafare iho, e hoa anei, e mau taata matauhia anei e aore râ, e taata ê. Tatou te rima o te Fatu i ni'a i te fenua nei, ma te faueraa ia tavini e ia faateitei i Ta'na mau tamarii. Te ti'aturi nei oia ia tatou tata'itahi...

« ... O outou i na reira i te hoê taea'e iti ha'iha'i roa i roto i tau mau taea'e nei, ua na reira mai ia outou ia'u nei' [Mataio 25:40] ».²

E pahono anei tatou ma te here ia tae mai te tauraa ia tatou ia haere e farerei, ia taniuniu, ia papa'i i te hoê poro'i e aore râ ia rave hoê mahana no te tauturu i te tahi taata ? E aore râ, e pahono tatou mai te taata apî ra tei haapapû e, te pee nei oia i te mau faueraa atoa a te Atua.

« Ua hope te reira i te haapa'ohia e au, mai to'u apîraa mai â ; e eaha iho â tei toe ia'u ? »

« Ua parau atura Iesu, Ia hinaaro oe e ia maitai roa, a tii a hoo i ta oe atoa ra, a hopoi atu ai na te taata rii, e e tao'a ta oe i te ao i reira a haere mai ai a pee mai ia'u ».³

Ua piihia te taata apî no te hoê taviniraa rahi a'e i piha'iho i te Fatu no te rave i te ohipa no te basileia o te Atua i ni'a i te fenua nei, ua huritua mai ra oia, « e tao'a rahi ho'i ta'na ».⁴

Eiaha ia ta tatou mau tao'a i ni'a i te fenua nei ? Ua ite tatou e, na te puahiohio e rave i te reira, e tau minuti noa. E mea faufaa roa ho'i no tatou tata'itahi ia tutava no te haaputu i ta ratou tao'a pae varua i ni'a i te ra'i—ma te faa'ohipa i to tatou taime, ta tatou

mau taren i te to tatou ti'amâraa no te tavini i te Atua.

Te tamau noa nei Iesu Mesia i te faatae mai i te piiraa « A haere mai... a pee mai ia'u ».⁵ Ua haere Oia e te feia tei pee Ia'na i To'na fenua ai'a ma te mana'o i te tahi. Te tamau nei Oia i te haere e tatou, ma te ti'a i piha'iho ia tatou e ma te arata'i ia tatou. Te peeraa i To'na hi'oraa maitai roa o te iteraa e te faaturaraa i te Faaora, tei amo i ta tatou atoa mau hopoi'a na roto i Ta'na Taraehara mo'a e te faaora, oia ho'i, te taviniraa hope roa ino. Ta'na noa e ani ia tatou paatoa, ia ti'a e ia hinaaro ia amo ma te oaoa i te « hopoi'a » no te ti'araa pīpī.

I ô i Oklahoma, ua fana'o vau ia farerei i te tahi o te mau utuafare tei ta'irihia e na puahiohio rahi. Ua paraparau vau i te utuafare Sorrels, e ua putapu vau i te ohipa i tupu i ni'a i ta ratou tamahine, o Tori, e tamarii i roto i te piha CM2 no te haapiiraa no Plaza Towers Elementary. Tei ô nei oia e to'na metua vahine i teie mahana.

Ua haaputupu Tori e te tahi o to'na mau hoa i roto i te fare haumiti, tei reira to ratou haapuraa a ta'iri ai te puahiohio i te fare haapiiraa. A faaroo mai a tai'o ai au i te mau parau a Tori no te ohipa tei tupu :

« Ua faaroo vau i te hoê paaina i ni'a i te tapo'i fare. Ua mana'o vau e, e ûa paari noa tera. Puai mai nei te maniania e puai faahou atu. Ua pure au ia paruru mai te Metua i te Ao ra ia matou e ia maitai noa matou. I tera ra taima, ua faaroo vau mai te maniania rahi o te matini ote pehu, ei reira, ua mo'e te tapo'i fare i ni'a mai i to matou upoo. E mea puai te mata'i e ua pee haere noa te mau ohipa paparari e ua tote atoa i ni'a i to'u tino. E mea poiri roa i rapae e mai te huru ra e, ua ereere roa te ra'i, e ere ra—o te roto o te puahiohio. Ua tapiri noa vau i to'u mata ma te ti'aturi e ma te pure e, e faaea oioi te reira.

« Ei reira, mu ta'ue noa'tu ra.

« I te tamataraa vau i te hi'o atu, tei mua noa i to'u mata te hoê tapa'o puromu « stop » ! Fatata roa i te tote i to'u ihu ».⁶

Na roto i te hoê semeio, ua ora mai o Tori, to'na metua vahine e toru o to'na taea'e e e rave rahi atoa hoa to'na, ratou tei faaea i te fare haapiiraa i te taima o te puahiohio ; aita râ e hitu o to ratou hoa haapiiraa i ora mai.

I tera hopea hopetoma, ua horo'a noa te mau taea'e o te autahu'araa i te mau haamaitairaa i te mau melo tei mauui i te vero. E mana'o faahaehaa tei tae mai ia'u no te horo'a i te hoê haamaitairaa no Tori. A tuu ai au i to'u na rima i ni'a i to'na upoo, ua tae mai te hoê irava au-roa-hi e au : « E vai ho'i au i to outou pae atou e i to outou pae aui, e ei roto ho'i to'u Varua i to outou mau aau, e ta'u mau melahi ho'i e ati noa'e ia outou na, ia haamaraa mai ia outou i ni'a ».⁷

Ua a'o atu vau ia Tori ia haamana'o i te mahana ua tuu te hoê tavini a te Fatu i to'na pu'e rima i ni'a i to'na upoo e ua faahiti e, ua paruruhia oia e te mau melahi i roto i te vero.

Ua riro te tororaa i te rima tauturu no te faaora i te tahi taata, noa'tu te huru raveraa, ei hoê faito mure ore no te here. E taviniraa te reira o ta'u i ite i Oklahoma i te reira hepetoma.

Pinepine tatou i te horo'ahia i te rave'a no te tauturu i te tahi taata i roto i to ratou ati. Ei melo no te Ekalesia, e hopoi'a mo'a na tatou ia « tauturu te tahi i te tahi i te hopoi i ta outou mau hopoi'a, ia māmā te reira »,⁸ « ia au ia

outou ia oto, a oto ai te feia oto ra »,⁹ ia « faateitei mai i te rima tautau ra i ni'a, e a faaetaeta i te mau turi avae paruparu ra ».¹⁰

Te mau taea'e e te mau tuahine, auê te maururu rahi o te Fatu ia outou tata'itahi e i te taatoaraa, no te mau hora e te mau ohipa rahi roa ino ta outou e horo'a nei i roto i te taviniraa, te mea rahi anei e te mea na'ina'i, ma te rima here e te aau aroha, i te mau mahana tata'itahi.

Ua haapii te arii Beniamina i roto i te Buka a Moromona, « a tavini ai outou i te taata nei, te tavini ia outou i to outou Atua ra ».¹¹

Na roto i te taviniraa i to tatou mau taea'e e mau tuahine, e nehenehe te reira e arata'i ia tatou ia rave i te mau faaotiraa hanahana i roto i to tatou oraraa i te mau mahana atoa, ia faa-ineine ia tatou ia haafaufaa e ia here i te mea ta te Fatu e here nei. E ia rave tatou i te reira, te faa'ite ra tatou na roto i to tatou oraraa e, ua riro tatou ei mau pipi Na'na. Ia tomo ana'e tatou i roto i Ta'na ohipa, e ite tatou tei ia tatou ra To'na Varua. E tupu rahi atu

â to tatou iteraa papû, to tatou faaroo, to tatou ti'aturiraa e to tatou here.

Ua ite au te ora nei to'u Taraehara, oia ho'i Iesu Mesia, e te paraparau nei Oia i Ta'na peropheta e na roto ia'na, oia ho'i to tatou peresideni here Thomas S. Monson, i teie nei, i to tatou nei anotau.

Ia ite mai tatou paatoa i te oaoa e tae mai na roto i te taviniraa mo'a no te amora i te mau hopoi'a a te tahi e te tahi, te mea ohie mai te mea na'ina'i, o ta'u ia pure na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Numera 11:16–17.
2. Thomas S. Monson, « Eaha ta'u i rave no te hoê taata i teie mahana ? » *Liahona*, Novema 2009, 86, 87.
3. Mataio 19:20–21.
4. Mataio 19:22.
5. Mataio 19:21.
6. Aamu no Victoria (Tori) Sorrels, faati'ahia i te 16 no tenuare 2014.
7. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:88.
8. Mosia 18:8.
9. Mosia 18:9.
10. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 81:5.
11. Mosia 2:17.

Na Elder Carlos H. Amado
No te Hitu Ahuru

Te Mesia te Taraehara

Ua haamaitai te tusia [a te Taraehara] i te mau taata atoa, mai Adamu, te matamua, e tae noa'tu i te taata hopea.

Ua fanauhia e ua pohe Iesu Mesia, te Tamaiti a te Atua, i te huru taa ê mau. Ua ora e ua paari Oia i roto i te oraraa haehaa, aita te mau mea materia. Ua parau Oia no ni'a Ia'na iho, « e ana to te alope, e tauraa to te manu o te reva ; are'a te Tamaiti a te taata nei, aita o'na tuâroi » (Luka 9:58).

Aita hoê a'e faahanahanaraa, hoê a'e maitai, hoê a'e haafaahiahiaraa e aore râ hamani-maitai-raa no ô mai i te mau ti'a politita o teie nei ao e aore râ no ô mai i te mau ti'a faaroo i To'na tau. Aita atoa Oia i parahi i te mau parahiraa teitei roa a'e i roto i te mau sunago.

E parau ohie Ta'na i poro, e noa'tu â te nahoa rahi tei pee Ia'na, Ta'na huru taviniraa, o te haamaitairaa ia i te taata, hoê i muri mai i te tahi. Aita e nehenehe e tai'o i te mau semeio ta'na i rave i rotopu i te feia tei farii Ia'na ei Taata ta te Atua i tonono mai.

Ua horo'a Oia i Ta'na mau apose-tolo te haamanaraa e te mana no te rave i te mau semeio « e rahi atu â » te ohipa Ta'na i rave (Ioane 14:12), aita râ Oia i horo'a ia ratou i te haamaitairaa ia faaore atu i te mau hara. Ua iria To'na mau enemi i te faarooraa Ia'na i te parauraa e, « a haere, eiaha ra ia hara faahou » (Ioane 8:11) e aore râ « ua faaorehia ta oe hara » (Luka

7:48). Tei Ia'na ana'e te reira ti'araa mana no te mea, o Oia te Tamaiti a te Atua e no te mea Na'na e aufau atu no te mau hara atoa na roto i Ta'na taraehara.

To'na mana i ni'a i te pohe

To'na mana i ni'a i te pohe te hoê atu hiro'a hanahana. Ua taparu o laeiro rahi, te taata faatere i roto i te sunago, « e haere i roto i to'na fare ; E tamahine fanau tahi ho'i ta'na... e ua fatata i te pohe roa » (Luka 8:41–42). Ua faaroo te Fatu i ta'na taparuraa, e a haere ai ratou, tae mai nei te hoê tavini ia laeiro ra ma te parau e, « ua pohe roa to tamahine, atire, a haarahi te orometua » (Luka 8:49). I muri iho te tomoraa'tu i roto i te fare, ua ani Iesu i te taatoaraa ia haere i rapae, ei reira iho, rave a'era i to'na rima, e ua parau atura ia'na, « a ti'a ! » (Luka 8:54).

I te tahi atu taime, te ratere ra Oia na te oire no Naina, ua farerei Oia i te hoê tere hunaraa ma'i, e te ta'i ra te hoê vahine ivi no te pohe o ta'na tamaiti fanau tahi. No te î o To'na aroha, ua tape'a a'era Oia i te ro'i hopoi ma te parau e, « e teie nei taata apî, a ti'a, te parau atu nei au ia oe » (Luka 7:14). I te iteraa ratou i te semeio, ua pii hua te taata, « e peropheta rahi teie i tupu iho nei i roto ia tatou nei, e ua hi'o

aroha mai te Atua i to'na taata » (Luka 7:16). E semeio rahi ho'i te reira no te mea ua haapapû a'ena mai te ti'a mana tivira i teie pohe e te haere ra ratou no te huna ia'na. Na roto i teie na feia apî e piti tei faaho'ihia mai i te ora, ua papû maitai teie haamana-raa Ta'na e teie mana To'na i ni'a i te pohe, e ua maere roa te feia ti'aturi, e ua ri'ari'a roa te feia vahavaha Ia'na.

I te toruraa o te taime te mea faahiaha roa a'e. E taea'e e e tuahine o Mareta, Maria e o Lazaro, e mea pinepine te Mesia i te haere i ô ratou ra. I te faaararaahia mai Oia e te taata e ua ma'ihia o Lazaro, ua faaea Oia e piti mahana na mua'e a tere mai ai e farerei i te utuafare. No te tamarû ia Mareta, ua faa'ite hua'tu Oia ia'na e, « tei ia'u te ti'a-faahou-raa e te ora, o te faaroo mai ia'u ra, pohe noâ oia e ora â ia » (Ioane 11:25).

I te aniraa te Faora i teie feia oto ia tatarahia te ofa'i mai mua mai i te menema, ua muhumuhu marû mai Mareta Ia'na e, « e te Fatu, ua hau'a i tena'na, o te ru'i maha ho'i teie » (Ioane 11:39).

Ei reira, ua faahaamana'o'tu Iesu ia'na ma te here, « aore au i parau atu ia oe e, i faaroo oe ra e ite oe i te mana o te Atua ? » (Ioane 11:40). E i te otiraa teie parau Ta'na, ua pii puai a'era to'na reo :

« E Lazaro, a haere mai i rapae.

« Ua haere maira taua taata i pohe ra i rapae » (Ioane 11:44).

No te mea e maha mahana te maoro to Lazaro i roto i te menema, aita faahou â ia e rave'a ta te mau enemi a te Tamaiti a te Atua no te haavare ite atu, no te faa'iro'tu i te reira ei mea faufaa ore e aore râ no te faahuru ê atu, e ua maamaa a'era ratou e ua opua ino atura, e « mai taua mahana maira ratou i te tahu'araa i ta ratou parau taparahi ia'na » (Ioane 11:53).

Te faaueraa apî

I muri iho, ua faahanahana te Mesia ora e Ta'na mau apose-tolo, i Ierusalem, i Ta'na oro'a hopea no te Pasa, e ua haamau i te oro'a mo'a, ma te horo'a i te faaueraa ia here i te tahi e te tahi na roto i te taviniraa ma te aau tae.

To'na mauui pohe i Getesemane

I muri iho, ei faa'iteraa faahiahia roa a'e no To'na here i te taata nei, e na roto i To'na hinaaro mau, ua haere mata'u ore Oia ma te mana'o papû i Ta'na tamataraa rahi roa a'e. I te ô no Getesemane, i roto i te vai otahi-roa-raa, ua mamae Oia i te mauui pohe rahi, e ua tahe te toto na roto i te mau poa atoa. Ma te auraro hope i To'na Metua Tane, ua tara ê Oia i ta tatou mau hara e ua rave atoa i ni'a Ia'na i to tatou mau ma'i e ta tatou mau ati, ia ite e nahea e faaora ia tatou (hi'o Alama 7:11–14).

E aitarahu tatou Ia'na e i to tatou Metua i te Ao ra no te mea ua haamaitai Ta'na tusia i te mau taata atoa, mai ia Adamu, te matamua, e tae noa'tu i te taata hopea.

Te faautu'araahia e te faasatauroraahia te Faaora

I te otiraa To'na mauui pohe i Getesemane, ua tuu Oia Ia'na iho i roto i te rima o te feia tei faahapa Ia'na. Ua hoohia Oia e te hoê o To'na mau taata, ua faautu'a-vitiviti-hia, ma te afaro ore e te ti'a ore i mua i te ture, ua punuhia te haavâraa e aita te reira i haere i

to'na hopea. I taua pô ra, ua faahapahia Oia i te hara faainaina Atua e ua faautu'ahia Oia i te utu'a pohe. No to ratou pohehae e to ratou tairoiro Ia'na—i te mea ho'i ua faa'ite papû atu Oia ia ratou e, o Oia te Tamaiti a te Atua—ua opua ino To'na mau enemi ia faautu'a'tu Pilato Ia'na i te utu'a pohe. E no reira, ua tau ratou i te faahaparaa faainaina Atua ei faahaparaa orure hau, ia pohe Oia na roto i te faasataurora.

E faautu'araa ri'ari'a mau Ta'na i mua i te mau ati Roma : inaha ua faaoo ratou Ia'na e ua tahitohito i To'na basileia pae varua, ua ha'uti

ratou mai te huru ra te faarii ra Ia'na ma te hoê hei raau taratara, ua ta'irihia Oia e te taima roa roa no To'na mamae rahi i ni'a i te satauro i mua i te taata, papû roa e, ua riro atoa te reira ei faaararaa i te taata tata'itahi e tamata ia faaairo ia'na iho ei pipi Na'na.

I te taima tata'itahi o To'na mamae, ua faa'ite te Taraehara o teie nei ao i te aravihi rahi ia haavî ia'na iho. Ua mana'o noa Oia ia haamaitai ia vetahi ê ; e ma te aau maitai e te mata marû, ua taparu Oia ia Ioane ia aupuru i To'na metua vahine, o Maria. Ua ani Oia i To'na Metua i te Ao ra ia faaore i te hapa a te feia i faasatauro Ia'na. No te mea ua oti Ta'na ohipa i ni'a i te fenua nei, ua tuu Oia i To'na varua i roto i te rima o te Atua, e ua huti i To'na aho hopea. Ua ravehia te tino tahuti o te Mesia e ua tuuhia i roto i te menema e toru mahana.

Te ohipa a te Taraehara i rotopu i te feia pohe

Te hepohepo ra Ta'na mau pipi i te oto rahi, te paruparu o te aau e te papû ore, to tatou râ Faaora, i roto i te tahi atu tuhaa no te faanahora hanahana a To'na Metua, te faarahi ra ia i Ta'na taviniraa ma te rave'a apî. I te maorora e toru mahana, ua ohipa tuutuu ore Oia no te faanaho i te ohipa rahi roa'e no te ohipa no te faaararaa i rotopu i te feia pohe. Ua riro taua mau mahana ra ei mau mahana ti'aturiraa rahi roa'e no te utuafare o te Atua. I roto i taua tere i reira ra, ua faanahonaho Oia i To'na mau taata haapa'o maitai no te hopoi i teie parau apî e te oaoa no te faaararaa, ia ratou tei ore i fana'o i te faaroo i te reira e aore râ tei pato'i i te reira. I teie nei, e ti'a ia ratou ia fana'o i te rave'a no te iriti mai ia ratou i te tîtiraa, ia faarahia ratou e te Atua, te feia ora e te feia pohe atoa (hi'o PH&PF 138:19, 30–31).

Te oho matamua no te Ti'a-faahou-raa

No te mea ua hope roa Ta'na ohipa i te ao varua, ua ho'i mai Oia i te fenua nei—e a muri noa'tu, ua tahoê To'na varua e To'na tino tahuti. Noa'tu â ua faa'ite u'ana Oia i To'na mana i ni'a i te pohe, te faa'ite nei te papa'iraa mo'a no ni'a i te feia Ta'na i faaho'i mai i te ora hou To'na Ti'a-faahou-raa, e semeio noa te reira no te faaroaraa i to ratou ora ; ua pohe râ ratou i te hoê mahana.

O te Mesia te taata matamua tei ti'afaahou mai e tei ore i pohe faahou, te taata matamua tei farii i te hoê tino maitai roa e te mure ore e a muri noa'tu. Ei taata tei ti'afaahou mai, ua fâ Oia ia Maria, e i te taima ihoa a ite ai oia Ia'na, haamori atura Ia'na. E ma te reo marû, ua faaara to tatou Taraehara ia'na no To'na huru apî e te hanahana : « Eiaha e tape'a mai ia'u ; aore â vau i tae i ni'a i tau Metua ra » (Ioane 20:17)—e haapapû-raa faahou teie no te oti-roa-raa ta'na ohipa i roto i te ao varua. I muri iho, ua parau To'na reo i te haapapûraa o To'na ti'a-faahou-raa, e ua na ô Oia, « te haere nei au i tau Metua ra e to outou Metua ra, e i tau Atua ra e to outou Atua ra » (Ioane 20:17). E i muri iho i To'na haereraa i To'na Metua ra, ua ho'i faahou mai Oia e ua fâ i Ta'na mau aposetolo ; « Ua faa'ite maira ia ratou i ta'na rima e i ta'na aao. Oaoa a'era te mau pipi i te iteraa'tu i to ratou Fatu ra » (Ioane 20:20).

E ho'i faahou mai te Taraehara

Te faa'ite papû nei au e, e ho'i faahou mai te Mesia, e taa ê râ te reira i To'na haere-matamua-raa mai. E ho'i mai Oia ma te mana e te hanahana, apeeia e te feia mo'a parau-ti'a atoa e te haapa'o. E ho'i mai Oia ei Arii no te mau arii e ei Fatu no te mau fatu, ei Arii no te Hau, te Mesia i fafauhia, te Faaora e te Taraehara, no te haavâ i te feia ora e te feia pohe. Ua here au e te tavini nei Ia'na ma to'u aau atoa e te pii nei au ia tatou ia tavini ma te oaoa e ma te hinaaro mau, e ia vai to tatou faaroo rahi Ia'na e tae noa'tu i te hopea. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

Na Linda S. Reeves

Tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi o te Sotaiete Tauturu

Paruru ia tatou i te hoho'a faufau—te hoê utuafare haamauhia i ni'a i te Mesia

Te titi'a rahi roa'e i te ao nei... o te titi'a roto ia e tae mai na roto i te hoê iteraa papû hohonu e te tamau.

E au mau taea'e here e au mau tuahine here, i teie mahana, ua haamaitai-rahi-hia vau e ta'u na 13 mootua paari roa'e e parahi ra i roto i te amuiraa. Na te reira ho'i i tura'i ia'u ia ui, « Eaha ta'u e hinaaro ia ite ta'u mau mootua ? » I teie po'ipo'i te hinaaro nei au e paraparau hua atu i to'u utuafare e i to outou.

Ei feia faatere, te haape'ape'a rahi nei matou no ni'a i te haamouraa ta te mau hoho'a faufau e faatupu nei i roto i te oraraa o te mau melo o te Ekalesia e i roto i to ratou mau utuafare. Te aro nei Satane ma te puai u'ana.

Te hoê tumu i tae mai ai tatou i te fenua nei no te haapiiraa ia ia haavî i te mau hiaai e te mau mana'o o to tatou nei tino tahuti. Teie mau hiaai tei horo'ahia mai e te Atua, no te tautururaa ia ia tatou ia hinaaro ia faaipoipo e ia fanau i te tamarii. Te auraa hohonu o te faaipoiporaa i rotopu i te hoê tane e te hoê vahine o te faahaere mai i

te mau tamarii i te oraraa tahuti nei, ua opuahia ia ei ohipa herehia e te nehenehe o te taati i na mafatu itoito e piti, e o te apiti i te varua e te tino, e o te hopoi mai i te îraa o te oaoa e te popou ia haapii ana'e tatou i te tuu i te mau hinaaro a to tatou hoa faaipoipo na mua i to tatou iho. Ua haapii te peresideni Spencer W. Kimball e, i roto i te faaipoiporaa, « e na mua roa te hoa faaipoipo i te tahi atu mau mea i roto i te oraraa o te tane aore râ vahine faaipoipo, e... [aita] e ohipa anaanataehia [aore râ] e taata [aore râ] e mea ê e na mua'tu i te hoa faaipoipo... »

« Te titau nei te faaipoiporaa i te auraroraa e te haapa'o-maitai-raa i te tahi ».¹

E rave rahi mau matahiti i teie nei, ua hepohepo roa te hoê o ta maua mau tamarii. Ua haere atu vau i roto i to'na piha ta'otoraa, i reira oia i te faa'iteraa mai i to'na mau mana'o hohonu e te faataaraa mai e, ua haere oia i te fare

o te hoê hoa e ma te mana'o-ore-hia ua ite oia i te mau hoho'a e te mau ohipa maere e te tūruru, i roto i te afata teata i rotopu i te hoê tane e te hoê vahine vai tahaa noa. Ua haamata oia i te ta'i e ua faa'ite i to'na huru pe'ape'a rahi no te mea ta'na i ite e ua hinaaro oia i te faahaere i te reira i rapae au i to'na feruriraa. Ua mauruuru rahi au e, ua ti'aturi mai oia, e ua horo'a mai ia'u i te hoê rave'a no te tamarû i to'na aau hara ore e te mau iui e no te tauturu ia'na ia ite nahea e noaa ai te tautururaa na roto i te Taraehara a to tatou Faaoara. Te haamana'o nei au i te mau mana'o mo'a tei tae mai a tuturi ai maua i raro, te metua vahine e te tamahine, e ua tiaoro i te tauturu a to tatou Metua i te Ao ra.

E rave rahi mau tamarii, feia apî, e te feia paari e ite nei i te mau hoho'a faufau ma te opua-ore-hia, te rahi nei râ te mau tane e te mau vahine e ma'iti nei i te hi'o i te reira e o tei huti-tamau-hia'tu e tae noa'tu ua riro te reira ei faatitîraa. E hinaaro paha teie mau taata ma to ratou aau atoa ia faaatea ê atu ia ratou i teie herepata, e mea pinepine râ, eita e roaa ia ratou ia haavî i te reira. E mauruuru rahi tatou ia ma'iti teie mau taata tei herehia ia haere mai e faa'ite ia tatou mai te mau metua e aore râ i te hoê taata faatere no te Ekalesia. E mea maitai ia ore tatou ia hitimahuta'tu, ia riri atu aore râ ia pato'i atu, e nehenehe ho'i te reira e haamamu faahou ia ratou.

Tatou te mau metua e te feia faatere, titauihia ia tatou ia paraparau tamau noa i ta tatou mau tamarii e i te feia apî, ia faaroo ia ratou ma te here e te haro'aro'a. E mea ti'a ia ite mai ratou i te mau fifi o te mau hoho'a faufau e e nahea te reira e faatere i to ratou oraraa, no te faatupu i te ereraa o te Varua, te faahuru-ê-raa i te mana'o o te aau, te haavareraa, te tu'inoraa i te mau auraa, te ereraa i te haavîraa ia'na iho, e te haamau'a-roa-raa i te taime, te mana'o e te puai.

Ua rahi atu â te mau hoho'a faufau i te viiviraa, i te inoraa, i te faa'ite'ite-raa, i na mua'tu. Ia aparau amui tatou e ta tatou mau tamarii, e roaa ia tatou ia faatupu i te hoê opuaraa utuafare ma te mau ture e te mau oti'a, ma te vai ara noa no te paruru i to tatou mau

Raymond, Alberta, Canada

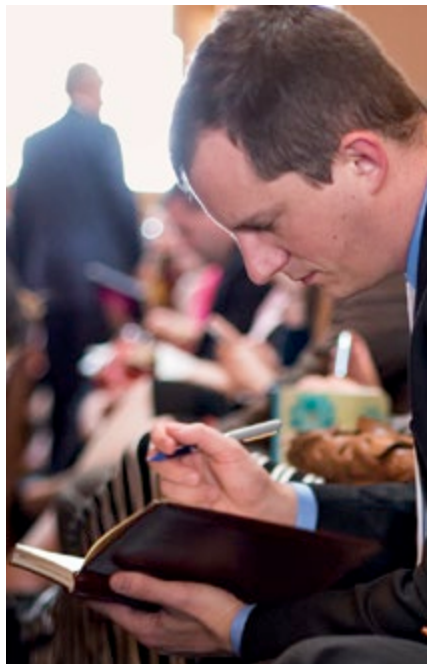
utuafare na roto i te mau titi'a i ni'a i te mau matini roro uira. E te mau metua, ua ite anei tatou e, o te mau matini afa'ifa'i ma te tu'atiraa Itenati te mea faatupu hara roa a'e, eiaha râ te mau matini roro uira?²

E te feia apî e te feia paari e, mai te mea ua haruhia outou e te herepata a Satane no te mau hoho'a faufau, a haamana'o i te aroha rahi o to tatou Faaora here. Ua ite anei outou i te hononuraa o te here o te Fatu ia outou, e tae noa mai i teie nei? E mana to to tatou Faaora ia tamâ e ia faaora ia outou. E nehenehe Ta'na e tatarâ e te mau i te mau iui e te oto ta outou e ite nei e ia tamâ faahou ia outou na roto i te mana o Ta'na Taraehara.

Matou te feia faatere, e mana'ona'o-raa rahi atoa to matou i te mau hoa faaipoipo e te mau utuafare e mau iui nei i teie faatitiraa a te mau hoho'a faufau. Ua taparu o Elder Richard G. Scott : « Mai te mea ua tiamâ outou iho i te hara rahi, eiaha ia e mau iui ma te hinaaro-ore-hia i te mau hotu a te mau hara a vetahi e... E nehenehe ta outou e aroha... Eiaha outou e amo i ni'a iho ia outou te hopoi'a no taua mau ohipa ra ».³ Ia ite mai outou e, eita outou e vai otahi noa. Te vai ra te tauturu. Te

vai nei te mau rururaa rapaau faatitiraa na te mau hoa faaipoipo, te vai atoa ra na ni'a i te niuniu paraparau, e na te fare noa mai te mau hoa faaipoipo e taniuniu mai e e amui mai i roto i te putuputuraa.

Te mau taea'e e te mau tuahine, nahea tatou i te paruru i ta tatou mau tamarii e te feia apî? E mau mauhaa faufaa te mau titi'a, are'a râ, te titi'a rahi roa'e i te ao nei, te titi'a ana'e e tere i te hopea, o te titi'a roto ia e tae mai na roto i te hoê iteraa papû honu e te tamau, no te here o to tatou

Metua i te Ao ra e te Tusia Taraehara a to tatou Faaora no tatou tata'itahi.

Nahea tatou e nehenehe ai e arata'i i ta tatou mau tamarii i te faafariu-hohonu-raa e te titaaraa i te Taraehara a te Faaora? E mea au na'u te parau a te peropheta Nephi no ni'a i te mea ta to'na nunaa i rave no te haapuai i te feia apî no to'na ra tau : « Te paraparau nei tatou i te Mesia, e te oaoa nei tatou i te Mesia, e te a'o nei tatou i te parau a te Mesia, [e] te tohu nei ho'i tatou i te Mesia... ia ite ta tatou mau tamarii i te tumu e hi'ohia'tu e ratou no te matararaa i ta ratou mau hara ».⁴

Nahea tatou e rave ai i te reira i roto i to tatou mau utuafare? Ua faaroo a'enei te tahi o outou ia'u i te parauraa i to maua ta'u tane Mel, rohirohiraa ei metua no na tamarii apî e maha. A faaruru ai maua i te mau titaaraa no te ti'araa metua e te rave-faaoti-raa i te mau aniraa o te oraraa nei, ua hinaaro roa maua i te tauturu. Ua pure maua e ua taparu no te ite mai eaha te rave. E mea maramarama roa te pahonuraa tei tae mai : « E mea maitai mai te mea e mea hue te fare e tei roto noa te mau tamarii i to ratou mau ahu taotora e aita te tahi mau ohipa i rave-faaoti-hia. Te mau mea ana'e e ti'a ia ravehia i roto i te utuafare, o te tai'oraa ia i te papa'iraa mo'a e te pure i te mau mahana atoa, e te pureraa pô utuafare ».

Ua tamata maua i te rave i teie mau mea, aita râ teie mau mea i riro ei ohipa matamua e, i roto i te huehue o te utuafare, ua haapa'o-ore-hia te reira mau mea faufaa rahi. Ua tau maua i ta maua fâ e ua tamata maua ia ore e haape'ape'a i te mau mea faufaa rii. Ua tau mai ta maua fâ te parapauraa, te oaoaraa, te a'oraa, e te faa'ite-papû-raa no te Mesia na roto i te tutavaraa i te pure e te tai'oraa i te mau mahana atoa i te papa'iraa mo'a e te faatereraa i te pô utuafare i te mau hepetoma atoa.

Ua parau mai te hoê hoa, « Ia ani oe i te mau tuahine ia tai'o i te mau papa'iraa mo'a e ia pure rahi atu â, e tapitapi te mana'o. Te mana'o nei ratou e, ua rahi a'ena te mau mea ta ratou e rave ra ».

Te mau taea'e e te mau tuahine, no te mea ua ite au i te reira i ni'a iho

ia'u e to to'u hoa faaipoipo, titauhia ia'u ia faa'ite papû atu no ni'a i te mau haamaitairaa no te tuatapaparaa i te papa'iraa mo'a i te mau mahana atoa, e te pure e te pureraa pō utuafare i te mau hepetoma atoa. Te reira te mau raveraa mau e tauturu mai ia faahau i te mana'o tapitapi, ia horo'a i te avei'a i to tatou oraraa, e ia faarahi atu â te parururaa i te utuafare. I reira, mai te mea e ta'iri te mau hoho'a faufau, aore râ te tahi atu mau fifi, i to tatou utuafare, e nehenehe ia ia tatou ia tiaoro atu i mua i te Fatu i te tauturu, ma te tia'i i te arata'iraa faahiahia a te Varua, ma te ite e, ua rave tatou i te mea ta to tatou Metua i ani ia tatou ia rave.

E te mau taea'e e te mau tuahine, mai te mea aita tatou i faaohipa i teie mau mea i roto i to tatou utuafare, e haamata paatoa ana'e tatou i teie nei. Mai te peu e mea paari a'e ta tatou mau tamarii e te pato'i nei ratou ia amui mai ia tatou, ia haamata tatou iho. Ia na reira tatou, e haamata te faaûruraa a te Varua i te faa'i to tatou utuafare e to tatou oraraa, e i muri mai, e pahono mai paha te mau tamarii.

A haamana'o e, ua fafau atoa mai te mau aposetolo ora e, a imi ai tatou i to tatou tupuna e a faaineine ai i ta tatou iho mau i'oa utuafare no te hiero, e paruruhia ia tatou i teie nei e i te roaraa o to tatou oraraa a tape'a tiamâ noa'i tatou ia tatou iho no te hoê parau faati'a no te hiero.⁵ Auê ia fafauraa !

E te feia apî e, a amo i te hopoi'a no to outou iho oraraa varua maitai. A tupohe i ta outou niuniu mai te mea e titauhia, a himene i te hoê himene Paraimere, a pure no te tauturu, a feruri i te hoê papa'iraa mo'a, a haere i rapae i te hoê hoho'a teata, a feruri i te Faaora, a amu i te oro'a ma te parauti'a, a tai'o i te buka *No te Puai o te Feia Apî*, ia riro outou ei mau hi'oraa no to outou mau hoa, a ti'aturi i te metua, a haere e farerei i to outou episekopo, a ani i te tauturu, e a imi i te tauturu a te taata aravihi, mai te mea e titauhia.

Eaha te mea ta'u e hinaaro ia ite mai ta'u mau mootua ? Te hinaaro nei au ia ratou e ia outou ia ite e, ua ite au e te ora nei te Faaora e te here nei Oia ia outou. Ua aufau Oia no ta tatou

mau hara, e ti'a râ ia tatou ia tuturi i mua i to tatou Metua i te Ao ra, ma te haehaa roa, ma te fa'i i ta tatou mau hara e ma te tiaoro Ia'na no te faaore-raa hara. Titauhia to tatou hinaaro ia tau i to tatou aau e to tatou mau hiaai, ia nava'i atoa ho'i to tatou haehaa no te imi i te tauturu e te faaoreraa hapa a te feia ta tatou i haamauui e i haapae otahi noa.

Ua ite au e, ua ite mau o Iosepha Semita i te Atua, to tatou Metua i te Ao ra, e i to tatou Faaora, o Iesu Mesia. Te faa'ite papû nei au e, e peropheta ora to tatou i ni'a i te fenua nei, te perezideni Thomas S. Monson. Te faa'ite papû atoa nei au e, eita roa tatou e arata'i-ê-hia atu mai te peu e haapa'o tatou i te a'o a te peropheta a te Atua. Te faa'ite papû nei au no te mana o ta tatou mau fafauraa e te mau haamaitairaa no te hiero.

Ua ite au e, e parau mau te Buka a Moromona ! Eita e nehenehe ia'u ia faataa atu i te mana no teie buka

faahiahia. Ta'u noa i ite, ia apitihia'tu e te pure, e riro te Buka a Moromona i te hopoi mai i te mana no te paruru i te mau utuafare, ia haapuai i te mau auraa, e ia horo'a i te ti'aturiraa i te tata iho i mua i te Fatu. Te faa'ite papû nei au no teie mau mea i te i'oa mo'a o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. *Te mau Haapiiraa a te mau Perezideni o te Ekalesia : Spencer W. Kimball* (2006), 199–200.
2. Hi'o Clay Olsen, « What Teens Wish Parents Knew » (a'oraa tei horo'ahia i Utah i roto i te amuiraa no te pato'i i te hoho'a faufau, 22 no mati 2014), utahcoalition.org.
3. Richard G. Scott, « Ia faati'amahia i te mau hopoi'a teimaha ra », *Liahona*, Novema 2002, 88.
4. 2 Nephi 25:26.
5. Hi'o David A. Bednar, « E Riro te Aau o te mau Tamarii i te Fariu mai », *Liahona*, Novema 2011, 24–27 ; Richard G. Scott, « Te oaoa no te faaoraraa i tei pohe », *Liahona*, Novema 2012, 93–95 ; Neil L. Andersen, « Find Our Cousins! » (a'oraa horo'ahia i te amuiraa Aamu Utuafare no RootsTech 2014, 8 no feppure 2014); lds.org/prophets-and-apostles/unto-all-the-world/find-our-cousins.

Na Elder Neil L. Andersen

No te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

Te mau puahiohio pae varua

Eiaha e vaiiho i te mau puahiohio e faahee ia outou i raro. O to outou mahana teie—ia ti'a puai ei mau pīpī na te Fatu o Iesu Mesia.

Te farii popou nei au ia outou i teie po'ipo'i—te feia apī ihoa rā i te pū amuiraa nei e na te ao atoa nei. E u'i ma'itihia to outou ma te hoê fā taa ê, e te a'o nei au ia outou te feia apī.

E rave rahi mau matahiti i ma'iri a'enei a tere ai matou e farerei i to matou utuafare i Florida, ua tupu te hoê mata'i taviri piri noa i to matou vahi faae meta. Ua haere te hoê vahine e ora ra i roto i te hoê fare tura'i i roto i te fare pape no te paruru ia'na. Ua haamata te fare tura'i i te aueue. Tau taime i muri mai ua faaroo oia i te reo o te hoê taata tapiri mai : « Tei ð nei au i te piha i mua ». I to'na haereraa mai i rapae au i te fare pape, i to'na maere

rahi, ua ite oia e, ua amo e ua afa'i te mata'i taviri i to'na fare i roto i te aore e ua topa'tu i ni'a i te fare tura'i o to'na taata tapiri mai.

E to'u mau hoa apī, eita te ao nei e riro ei vahi hau a haafatata atu ai tatou i te Tae-Piti-raa mai o te Faaora. Ua faa'ite te mau papa'iraa mo'a e, « e arepurepu noa te mau mea atoa ra ».¹ Ua parau Brigham Young, « ua heheuhia mai ia'u i te omuaraa o teie Ekalesia e, e parare te Ekalesia, e ruperupe, e tupu i te rahi, e mai te au i te parareraa o te Evanelia i rotopu i te mau nunaa o te fenua nei, e tupu atoa ia te mana o Satane i te rahi ».²

Hau atu te mau aueueraa fenua e te mau tama'i³ tei tohuhia, e tupu ia te mau puahiohio pae varua o te iriti ê atu ia outou mai roto atu i to outou mau niu varua e o te faahaere atu i to outou varua i te mau vahi tei ore roa i mana'ohia e outou, e te tahi mau taime, aita roa outou i ite noa'e e, ua faanuu-ê-hia outou.

Te mau puahiohio ino roa'e, o te

Te mau tumu raau e tupu i te vahi mata'i e riro mai ia ei mea pautuutu maitai.

mau faahemaraa ia a te enemi. I vai noa na te hara i te ao nei, i teie nei rā mea ohie roa ia tapae atu i reira, e mea maha ore e e mea farii-ohie-noa-hia te reira. Te vai nei, oia mau, te hoê mana puai no te tape'a i te mau puahiohio o te hara. Ua pihia te reira te tatarahapa.

E ere noa na tatou iho e faatupu i te taatoaraa o te mau puahiohio i roto i te oraraa. E tae mai no te tahi mau ma'itiraa hape a vetahi ê, e te tahi no te mea e ao tahuti teie.

I to'na apīraa, ua roohia te pe-resideni Boyd K. Packer i te ma'i haaparuparu o te polio. I te hituraa o te matahiti o Elder Dallin H. Oaks, ua pohe ta'ue noa to'na metua tane. I to'na apīraa ua taa na metua o te tuahine Carol F. McConkie no te perezideniraa rahi o te Feia Apī Tamahine. E tae mai te mau tamataraa ia outou, ia ti'aturi ana'e rā outou i te Atua, e haapuai te reira i to outou faaroo.

I roto i te natura, te mau tumu raau e tupu i roto i te hoê vahi mata'i e tupu puai ia ratou. Ia pupuhi haati e ia pupuhi puai ana'e te mata'i i te hoê tumu raau apī, e piti ia mea ta te mau puai i roto i te tumu raau e rave. A tahi, e faaitoito ia teie mau puai i te mau a'a ia tupu oioi a'e e ia parare atea atu. Te piti, e haamata ia te mau puai i te hamani i te mau opiha (cellule) no te haame'ume'u i te tumu e te mau amaa ia ore e fati noa i te mata'i. E paruru teie mau aa e mau amaa i te tumu raau i te mau mata'i, e e mea papū e, e ho'i faahou mai.⁴

Mea hau a'e to outou faufaa i te

Atua i te hoê tumu raau. E tamaiti aore râ e tamahine outou Na'na. Ua hamani Oia i to outou varua ia puai e ia pato'i i te mau puahiohio o te oraraa nei. Te mau puahiohio i roto i to outou apîraa, mai te mata'i i mua i te hoê tumu raau apî, e nehenehe e faarahi i to outou puai pae varua, e faaineine ia outou no te mau matahiti i muri nei.

Nahea outou e faaineine ai no to outou mau puahiohio ? « A haamana'o, e ia haamau i to orua niu i nia i te pāpā ra o to tatou Ora, o te Mesia ia, o te Tamaiti a te Atua ho'i, e ia hapono mai te diabolo i to'na ra mata'i u'ana, e ta'na mau ohe na roto i te puahi'ohi'o, e ia mairi mai to'na ra ûa paari, e to'na vero rahi i nia iho ia orua ra, e ere oia i te mana, ... e putôhia'i orua i raro ... no te pāpā pai ta orua i tia i nia ra ».⁵ O teie to outou paruru i roto i te puahiohio.

Ua parau te peresideni Thomas S. Monson : « I te hoê taima ua au noa te mau ture a te Ekalesia e te mau ture a te sotaiete, i teie nei te vai nei ia te hoê apoo aano i rotopu ia tatou e te haere noa'tu ra i te aanoraa ».⁶ Te faatupu nei teie apoo aano no te tahi, i te mau puahiohio pae varua puai. E faa'ite atu vau i te hoê hi'oraa.

Teie ava'e i ma'iri a'enei ua nene'i te Peresideniraa Matamua e te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo i te hoê rata i te feia faatere o te Ekalesia na te ao taatoa nei. Te parau nei te hoê tufaa o teie rata : « Eita ta te tauraa ture tivira e nehenehe e tau i te ture pae morare ta te Atua i haamau, eita roa'tu. Te tia'i nei te Atua ia tatou ia turu e ia haapa'o i Ta'na mau faaueraa noa'tu te mau mana'o eê e aore râ te mau peu i roto i te huiraa. E mea papū maitai Ta'na ture no te viivii ore : e mea tano te taotoraa i te taata i rotopu ana'e iho i te hoê tane e te hoê vahine tei faaipoipoti'a-hia i mua i te ture. Te a'o nei matou ia outou ia hi'o faahou â... i te haapiiraa tumu e vai ra i roto i « Te Utuafare : E Poro'i i to te Ao nei ».⁷

A faateatea ai te ao nei i te ture o te viivii ore a te Fatu, eita tatou e na reira. Ua parau te peresideni Monson e : « Ua faa'ite te Faaora o te taata nei ia'na iho e ua riro oia ei taata i roto i te ao nei e ere râ no to te ao nei. O tatou

atoa, e nehenehe ia tatou ia parahi i roto i te ao e ere râ tatou no to te ao ia pato'i ana'e tatou i te mau mana'o hape e te mau haapiiraa hape e ia haapa'o noa tatou i te mea ta te Atua i faaue ».⁸

A faahuru ê ai te mau hau e rave rahi e te mau taata mana'o maitai i te faaipoiporaa, aita te Fatu i na reira. I te haamataraa, ua haamau te Atua i te faaipoiporaa i roto i te hoê tane e te hoê vahine—Adamu e o Eva. Ua faataa Oia i te mau tumu o te faaipoiporaa, ei mau tumu i ô mua'tu â i te faati'araa i te au e te hinaaro o te feia paari, te mea hau atu, no te haamaitai atu â te vahi no te tamarii, ia fanauhia, ia paari mai e ia atuatuahia. O te mau utuafare te tao'a rahi o te ra'i.⁹

No te aha tatou e tamau noa ai i te parau no te reira ? Mai ta te aposetolo Paulo i parau, « Tatou ho'i e haapao nei, eiaha i te mau mea hi'ohia ra, i te mau mea hi'o-ore-hia ra ».¹⁰ Ei mau aposetolo na te Fatu o Iesu Mesia, ta matou hopoi'a o te haapiiraa ia i te opuaraa a tei Hamani no Ta'na mau tamarii e te faaararaa i te mau faahopearaa no te haafaufaa-ore-raa i Ta'na mau faaueraa.

Aita i maoro a'enei, ua paraparau vau i te hoê Tarona no te mau Hau Amui no Marite. E faahiti au i ta'na rata uira :

« Te matahiti i ma'iri a'enei ua haamata te tahi o to'u mau hoa i te pia i ni'a i te Facebook to ratou mau mana'o no ni'a i te faaipoiporaa. E rave rahi o ratou e turu nei i te faaipoiporaa i rotopu i te tane e te tane, e e rave rahi o te feia apî Momoni tei faa'ite e, ua 'au' ratou i te mau piaraa. Aita vau i faa'ite i to'u mana'o.

« Ua faaoti au i te faa'ite ma te feruri maitai i to'u ti'aturiraa no ni'a i te faaipoiporaa i rotopu i te tane e te vahine.

« Ma to'u hoho'a i ni'a i te Facebook, ua tuu atu vau i teie papa'iraa, 'te ti'aturi nei au i te faaipoiporaa i rotopu i te hoê tane e te hoê vahine.' Aita i maoro roa ua haamata vau i te farii i te mau parau poro'i. 'Haapa'o noa oe ia oe iho.' 'E mea haavâ roa oe.' Hoê ua faaau ia'u i te hoê fatu feia tîti. E ua farii au i teie papa'iraa a te hoê hoa rahi e melo puai ho'i no te Ekalesia, 'E ti'a ia oe ia faaea i te mau mana'o ua hope to ratou tau. Te tau nei te mau mea e o oe atoa e tia'i.'

Ua parau oia « Aita vau i pahono, tera râ aita vau i tau i ta'u mau parau ».

Ua faaoti oia : « Mai ta te peresideni Monson i parau, 'i te tahi mau taime e titauhia ia tatou ia ti'a o tatou ana'e.' Maitai e, e ti'a amui te feia ap'i te pae

I muri a'e i te faaiteraa i to'na mana'o no ni'a i te faaiipoioraa matorohia, ua farii te hoê tarona e rave rahi mau parau poro'i pato'i na roto mai i to'na mau hoa.

o te Atua e i te mau haapiiraa a Ta'na mau peropheta ora ».¹¹

E mana'ona'o taa ê tatou i te feia e taffi nei i te faahinaaroraa i te taata no to'na iho apeni. E puahiohio ohu puai te reira. Te hinaaro nei au e faa'ite atu i to'u here e to'u faahiahia ia ratou e aro itoito nei i teie huru tamataraa o te faaroo ma te vai taamu noa i te mau faaueraa a te Atua !¹² Te mea titauhia râ, noa'tu â ta ratou mau faaotiraa e to ratou mau ti'aturiraa, e ti'a ia farii te taata atoa i to tatou hamani maitai e to tatou mana'o faatura ia ratou.¹³

Ua haapii mai te Faaora ia tatou ia here eiaha noa to tatou mau hoa, te feia atoa râ e pato'i nei i to tatou mau mana'o. Ua parau Oia, « O tei aroha mai ia outou, o ta outou ia e aroha'tu, eaha ta outou utua i reira ? ... E o to outou mau taea'e ana'e râ ta outou e ite atu, eaha ta outou vahi hau i reira ? »¹⁴

Ua faaara te peropheta Iosepha Semita ia tatou ia « ara i to tatou iho te'o-te'o » e ia faaano atu â i to tatou aau i te mau tane atoa e te mau vahine e tae roa « e rave mai ia ratou i ni'a i to tatou taponono ».¹⁵ I roto i te evanelia a Iesu Mesia, aita e vahi no te haamaauraa, te

faari'ari'araa e aore râ te aroha-ore-raa i te taata.

Mai te mea te vai ra ta outou hoê uiraa no ni'a i te a'o a te feia faatere o te Ekalesia, a aparau i to outou mau pe'ape'a ma te haavare ore i to outou mau metua e te feia faatere. Titauhia na outou te puai no roto mai i te ti'aturiraa i te mau peropheta a te Fatu. Ua parau te peresideni Harold B. Lee e : « Te parururaa hoê roa e vai nei i ni'a ia tatou te mau melo no teie Ekalesia, o te... haapiiraa i te haapa'o i te mau parau e te mau faaueraa ta te Fatu e horo'a mai na roto i To'na peropheta... Te vai ra te tahi mau mea e titauhia te faaoromai e te faaroo. Eita paha outou e au roa i te mau mea no ô mai... Ua taa'e paha te reira i to outou mau mana'o no ni'a i te porotita... to outou mau mana'o no ni'a i te oraraa totiare... Te tito rii ra paha te reira i... to outou iho oraraa totiare. Area râ, mai te mea e, e haapa'o outou i teie mau mea, mai te huru e, no roto mai ia i te vaha o te Fatu iho... 'e ore roa outou e noaa i te mau uputa o hade... e na te Fatu ra o te Atua e haapurara ê atu i te mau mana no te pouri mai mua atu ia outou...' (PH&PF 21:6) »¹⁶

Te tahi atu paruru i mua i te mau puahiohio o te oraraa nei, o te Buka a Moromona ia.

I to'na taure'are'araa, ua nuu atu te utuafare o te peresideni Henry B. Eyring i te hoê oire ap'i. I te haamataraa aita oia i au maitai i te tauraa, e mea iti roa to'na mau hoa. E au ra

ia'na e, aita oia i au-maitai-hia e te mau piahi i roto i ta'na fare haapiiraa tuarua. Ua ohu noa te mau puahiohio. Eaha ta'na i rave ? Ua faaohipa oia i to'na puai i roto i te Buka a Moromona, ua tai'o i te reira e rave rahi taime.¹⁷ Mau matahiti i muri mai, ua faa'ite te peresideni Eyring : « Mea au roa na'u ia ho'i faahou i te Buka a Moromona no te faaamu pinepine ia'u ».¹⁸ « O to tatou ia iteraa papû puai tei papa'ihia e, o Iesu te Mesia ».¹⁹

Ua horo'a mai te Fatu ia outou te tahi atu rave'a no te ti'a papû, e tao'a pae varua ho'i, puai roa a'e i te mau puahiohio a te enemi. Ua parau Oia, « a ti'a na... i roto i te mau vahi mo'a, e eiaha e faanuu-ê-hia'tu ».²⁰

I to'u taure'are'araa, e 13 ana'e ia hiero i roto i te Ekalesia. I teie nei te vai nei e 142. E va'u ahuru ma pae i ni'a i te hanere o te mau melo o te Ekalesia e ora nei, i teie nei, i roto i te area e 320 kilometa te atea i te hoê hiero. Ua horo'a te Fatu i to outou u'i i te rave'a rahi no te tomo i roto i To'na mau hiero, rahi a'e i te tahi atu u'i i roto i te aai o te ao nei.

Ua ti'a a'ena anei outou i roto i te hiero, ahuhia i te ahu uouo, no te ti'a i te rave i te mau bapetizoraa ? Eaha to outou mana'o ? Te vai nei te hoê mana'o mo'a i roto i te hiero o te nehe-nehe roa e fafa. E haavi te hau o te Faaora i te mau puahiohio o te ao nei.

To outou mana'o i roto i te hiero, o te hoê ia faa'iteraa no te huru mana'o ta outou e hinaaro i roto i to outou oraraa.²¹

A ma'imi i to outou mau papa ruau e mama ruau e to outou mau fetii atea tei ora na mua'tu ia outou. A hopoi atu i to ratou mau i'oa i te hiero.²² Ia haapii ana'e outou no ni'a i to outou mau tupuna, e ite ia outou i te mau hoho'a no te oraraa, no te faaipoiporaa, no te mau tamarii, te mau hoho'a no te parau-ti'a, e te tahi mau taime, te mau hoho'a ta outou e hinaaro ia ape.²³

I muri iho i roto i te hiero e haapii atu â ia outou no ni'a i te Hamaniraa o te ao nei, no ni'a i te mau hoho'a i roto i te oraraa o Adamu e o Eva, e hau atu te faufaa, no ni'a i to tatou Faaora o Iesu Mesia.

E to'u mau taea'e e tuahine apî, aita e nehenehe e parau i to matou here ia outou, to matou faahiahia ia outou e ta matou mau pure no outou. Eiaha e vaiiho i te mau puahiohia e faahee ia outou i raro. O to outou mahana teie—ia ti'a puai ei mau pipi na te Fatu o Iesu Mesia.²⁴

A patu pautuutu maitai i to outou niu i ni'a i te pãpã o to outou Faaora.

A here hope atu i To'na oraraa faito ore e te mau haapiiraa.

A pee ma te itoito i To'na hi'oraa e Ta'na mau faauerua.

A farii hohonu atu i To'na here, To'na aroha e te maitai, e te mana horo'a o Ta'na Taraehara.

A na reira ai outou, te fafau nei au ia outou e hi'o outou i te mau puahiohia i to ratou huru mau—e mau tamataraa, e mau faahemaraa, e mau faanavenaveraa, e aore râ e mau titaaraa no te tauturu ia outou ia tupu. A ora ai outou ma te parau-ti'a i te matahiti atoa, te haapapû atu nei au ia outou e, e faa'ite papû mai to outou mau iteraa rau, faahou e faahou â, e o Iesu te Mesia. E riro te pãpã pae varua i raro a'e i to outou avae ei mea pautuutu maitai e te papû. E oaoa outou i to te Atua tuuraa mai ia outou i õnei ei tuhaa no te faaineineraa hopea no te ho'i-hanahana-raa mai o te Mesia.

Ua parau te Faaora, « Eita vau e vaiiho otare noa ia outou, e ho'i mai â vau ia outou nei ».²⁵ Teie Ta'na fafau-raa ia outou. Ua ite au e, e parau mau teie fafau-raa. Ua ite au e, te ora nei Oia, i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 88:91.
2. *Discourses of Brigham Young*, ma'itihia e John A. Widtsoe (1954), 72.
3. Hi'o Dallin H. Oaks, « Faaineineraa no te ho'i-piti-raa mai », *Liahona*, Me 2004, 7–10.
4. Hi'o A. Stokes, A. H. Fitter, e M. P. Coutts, « Responses of Young Trees to Wind and Shading: Effects on Root Architecture », *Journal of Experimental Botany*, buka 46, no. 290 (Sept. 1995), 1139–46.
5. Helamana 5:12.
6. Thomas S. Monson, « Te mana o te autahu'araa », *Liahona*, Me 2011, 66.

7. Rata a te Peresideniraa Matamua, 6 no mati, 2014, hi'o atoa David A. Bednar, « Te Ti'aturi nei matou i te Vai Viihii Ore noa », *Liahona*, Me 2013, 41–44 ; Dallin H. Oaks, « Eiaha ei mau atua ê atu », *Liahona*, Novema 2013, 72–75. *No te Puai o te Feia Apî* (buka iti, 2011), 35–37.
8. Thomas S. Monson, « Te mana o te Autahu'araa », *Liahona*, Me 2011, 67.
9. Ua parau Elder Russell M. Nelson : « Te faaipoiporaa o te tumu ia e hamanihi ai te faanahoraa sotiare... E ere taua taatiraa ra i rotopu noa i te tane e te vahine faaipoipo ; e auraa hoa atoa ho'i e te Atua » (« Atuatuaraa i te Faaipoiporaa », *Liahona*, Me 2006, 36). Hi'o atoa Mataio 19:5–6.
10. 2 Korinetia 4:18.
11. E rata na'na iho e te hoê aparauraa, 17 no mati 2014 ; hi'o atoa Thomas S. Monson, « A itoito i te Ti'a o Oe ana'e ra », *Liahona*, Novema 2011, 60–67.
12. Hi'o Jeffrey R. Holland, « Tautururaa i te mau taata e fifi nei i roto i to ratou faahina-aroraa mai te tane i te tane e te vahine i te vahine », *Liahona*, Atopa 2007, 40–43.
13. I te taime a tutava ai te aniti-Mesia o Korihora ia haamou i te faaroo o te nunaa, ua paruru te mau ture a te Atua ia'na ia ore e faautu'ahia : « Aita'tura ho'i e ture i nia i te huru o te faaroo e au i te taata ; e mea au ore ia i te mau fauae a te Atua ia vai te hoê noa'tu ture tei faatupu i te au-ore-raa i rotopu i te taata ra... I hinaarohia e te hoê taata ia haamori oia i te Atua, ua tia ia ia'na... aita râ oia i faaroo ia'na, aita ia e ture tei faahapa ia'na ra » (Alama 30:7, 9). Te parau ra te hiro'a faaroo ahuru ma hoê, « Te ti'aturi nei matou e, e tiaraa to matou ia haamori i te Atua Mana-Hope mai te au i to matou iho hinaaro, e e tiaraa ho'i to te mau taata ia haamori ratou noa'tu te huru, te vahi e te mea ta ratou i hinaaro ».
14. Mataio 5:46–47.
15. *Te Mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* (2007), 481, 484.
16. *Te Mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Harold B. Lee* (2000), 98–99; hi'o atoa Robert D. Hales, « Te amuiraa rahi : haapuairaa i te faaroo e te iteraa papû », *Liahona*, Novema 2013, 6–8.
17. Hi'o Robert I. Eaton e Henry J. Eyring, *I Will Lead You Along: The Life of Henry B. Eyring* (2013), 40.
18. Henry B. Eyring, *Choose Higher Ground* (2013), 38.
19. Henry B. Eyring, *To Draw Closer to God* (1997), 118.
20. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 87:8; hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 45:32.
21. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 52:14.
22. Hi'o Neil L. Andersen, « Find Our Cousins! » (a'oraa tei horo'ahia i te puputuraa RootsTech 2014 Family History conference 8 no feppure 2014); lds.org/prophets-and-apostles/unto-all-the-world/find-our-cousins.
23. Hi'o David A. Bednar, « E Fariu ia te Aau o te mau Tamarii », *Liahona*, Novema 2011, 24–27.
24. Hi'o Helamana 7:9.
25. Ioane 14:18.

Na te peresideni Henry B. Eyring

Tauturu matamua i roto i te Peresideniraa Matamua

E tuhaa ai'a faito ore no te tia'iraa

Ia ma'iti outou ia rave e aore râ ia haapa'o i te hoê fafauraa i mua i te Atua, te ma'iti ra ia outou ia vaiiho i te tahi tuhaa ai'a no te tia'iraa, ia ratou te riro i te pee i to outou hi'oraa.

E au mau taea'e, e au mau tuahine here, te vai nei te tahi o outou tei ani-manihini-hia na te mau misionare no Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei ia haere mai i teie pureraa. Ua ani a'ena paha ratou ia outou ia ma'iti ia rave i te fafauraa i mua i te Atua na roto i te bapetizoraa.

Vetahi o outou te faaroo nei, no te mea ua farii outou i te ani-manihini-raa a te hoê metua, hoê vahine faaipopipo e aore râ peneia'e a te hoê tamarii, e na'na te tia'iraa e, e riro outou i te ma'iti ia tuu faahou â i te mau fafauraa ta outou i fafau a'enei e te Atua i te pû o to outou oraraa. Te vai ra o outou te faaroo nei, ua rave a'ena outou i te ma'itiraa ia ho'i mai i te Faaora ra e te oaoa nei outou i To'na maevaraa ia outou.

Noa'tu â o vai outou, e noa'tu â te vahi tei reira outou, tei roto i to outou na rima te oaoaraa no te tahi mau taata e rave rahi, e mea rahi atu â i ta outou e mana'o ra. I te mau mahana atoa e i te mau hora atoa, e nehenehe ta outou ia ma'iti ia rave e aore râ ia haapa'o i te hoê fafauraa i mua i te Atua.

Noa'tu â te vahi tei reira outou i ni'a i te e'a no te aporaa i te horo'a no te ora mure ore, tei roto i to outou na rima te rave'a no te faa'iteraa i te mau taata e rave rahi i te rave'a no te oaoa rahi atu â. Ia ma'iti outou ia rave e aore râ ia haapa'o i te hoê fafauraa i mua i te Atua, te ma'iti ra ia outou ia vaiiho i te tahi tuhaa ai'a no te tia'iraa, ia ratou te riro i te pee i to outou hi'oraa.

Outou e o vau atoa nei, ua haamaitaihia e ua parau-fafau-hia mai te hoê tuhaa ai'a mai te reira te huru. Te oaoa i roto i to'u oraraa, aua'e atoa ia te hoê taata ta'u i ore i mâtau i roto i teie oraraa tahuti nei. E tamaiti otare oia, ua riro mai oia ei metua tupuna no'u. E tuhaa ai'a faito ore no te tia'iraa ta'na i vahiiio mai ia'u. E faati'a'tu vau i te tahi o te mea ta'na i rave e tei riro mai ei tuhaa ai'a no'u.

To'na i'oa o Heinrich Eyring. Ua fanauhia oia i roto i te oraraa fana'o, e mea moni ratou. To'na papa, o Edward, e fenua rahi to'na i Coburg, tei riro mai i teie nei te fenua Heleman. To'na metua vahine, o Charlotte Von Blomberg, e vahine hui arii. E tiaau te metua tane o teie vahine i te mau fenua o te arii rahi no Purusia.

O Heinrich te tamaiti matahiapo a Charlotte raua Edward. Ua pohe Charlotte i te 31raa o to'na matahiti, a fanau ai oia i te toru o te tamarii. Aita i maoro roa, ua pohe atoa Edward, e ua ere oia i to'na mau fenua atoa e ta'na moni i roto i te tahi ohipa moni. E 40 matahiti noa to'na. Vaiiho mai nei oia i teie na tamarii otare e toru.

Ua ere atoa'tura Heinrich, to'u nei metua tupuna, i to'na na metua e te hoê tuhaa ai'a rahi i te pae tino nei. Aita ta'na e moni. Te faati'a nei oia i roto i to'na aamu e, ua mana'o oia ei tia'iraa maitai roa a'e na'na te haereraa ia i te fenua Marite. Noa'tu â aita e fetii i ô, e aita atoa e hoa, ua puai roa to'na mana'o e, e tia'iraa rahi e vai ra i te fenua Marite. Ua tapae na mua oia i New York City. I muri iho, ua pou mai oia i St. Louis, i Missouri.

I St. Louis, e melo feia mo'a te hoê o to'na mau hoa ohipa. Mai roto mai ia'na, ua roaa te hoê buka na'ina'i tei papa'ihia e Elder Parley P. Pratt. Ua tai'o oia i te reira e ua tuatapapa i te parau atoa i noaa mai no te feia mo'a i te mau mahana hopea nei. Ua pure oia no te ite e, e mau melahi anei ihoa tei fâ i te taata nei, e peropheta ora anei e e haapa'oraa faaroo mau anei tei heheuhia teie ta'na i ite mai.

I te ma'iriraa e piti ava'e no te tuatapapa-maite-raa ma te pure, ua farii Heinrich i te hoê orama, e ua parauhia oia ia bapetizo ia'na. Na te taea'e ra, o Elder William Brown, i rave i te oro'a, e vai noa to'na i'oa e to'na autahu'araa i roto i to'u aau. Ua bapetizohia Heinrich i roto i te hoê vairaa pape ua, i te 11 no mati 1855, i te hora 7:30 i te po'ipo'i.

Te ti'aturi nei au e, ua ite a'ena o Heinrich Eyring i te mea ta'u e haapii nei ia outou i teie mahana. Ua ite oia e, e tae mai te oaoa no te ora mure ore na roto i te taamura utuafare e vai noa e a muri noa'tu. Noa'tu e, aita i maoro roa to'na haapiiraa i te faanahoraa a te Fatu no te oaoa, ua ite râ oia e, te tia'iraa i te popou mure ore, tei te huru ia i te ma'itiraa a te tahi atu mau pu'eraa i te peeraa i to'na hi'oraa. Ta'na tia'iraa i te oaoa mure ore, tei te huru ia i te taata tei ore â i fanauhia mai.

Teie hoê tuhaa ai'a no to matou utuafare no ni'a i te tia'iraa, ua vaiiho mai oia i te hoê aamu i to'na huaai.

I roto i te reira aamu, e ti'a roa ia'u ia putapu i to'na here ia matou nei tei pee atu ia'na. I roto i ta'na mau parau, te ite nei au i ta'na tia'iraa ia ma'iti to'na huaai ia pee mai ia'na i ni'a i teie e'a ho'iraa i to tatou utuafare i te ra'i. Ua ite oia e, e ere te reira i te hoê ma'itiraa rahi, e mau ma'itiraa na'ina i râ. Teie ta'na mau parau no roto mai i to'na aamu :

« Mai te taima a faaroo matamua ai au ia Elder Andrus i te paraparau-raa ... ua haere noa vau i te pureraa a te feia mo'a i te mau mahana hopea nei e mea varavara roa te taima ua ma'iri au, e hopoi'a atoa ho'i te reira na'u ia na reira.

« Te faahiti nei au i te reira i roto i to'u aamu, ia pee mai ta'u mau tamariki

i to'u hi'oraa i roto i teie hopoi'a rahi ia amui i te feia mo'a ».¹

Ua ite Heinrich e, i roto i te mau pureraa oro'a e ti'a ai ia matou ia faaapî i ta matou parau fafau no te haamana'o-noa-raa i te Faaora, ia vai noa To'na Varua i roto ia matou.

Na te Varua i turu ia'na i roto i ta'na misioni, tei piihia ia'na ia rave maa ava'e noa i muri mai i to'na fariiraa i te fafau-raa no te bapetizoraa. E tuhaa ai'a ta'na i vaiiho mai, oia ho'i, to'na hi'oraa ia vai haapa'o maitai i roto i ta'na misioni e ono matahiti te maoro, i tera mau vahi tei piihia te mau fenua a te Initia. No te farii i to'na haamauruururaa no ta'na misioni, e mea na raro noa oia i te haereraa e ua rave oia i te hoê pereoo auauahi, mai Oklahoma e tae atu i te oire no Roto Miti, fatata 1 700 km.

Ei reira, ua piihia oia e te peropheta a te Atua ia haere e noho i te mau

pae apato'a no Utah. I reira, ua farii mai oia i te tahi faahou piiraa ia tavini i te hoê misioni i to'na fenua ai'a, i Helemani. I muri iho, ua farii oia i te titau-manihini-raa a te hoê aposetolo a te Fatu o Iesu Mesia, ia tauturu i te faaparahiraa i te feia mo'a i te mau mahana hopea nei i te pae apato'eruu no Mehiko. Mai reira mai ua piihia oia ei misionare rave tamau faahou i te oire ra no Mexico City. Ua rave maitai oia i teie mau piiraa. Te vai nei to'na tino i te vahi hunaraa ma'i i Colonia Juárez, Chihuahua, i Mehiko.

Aita vau e faahiti nei i teie mau ohipa no te faatietie ia'na e te mea ta'na i rave no to'na huaai. Te faahiti nei râ vau i teie mau ohipa i tupu no te faahanahana i to'na hi'oraa no te faaroo e no te tia'iraa tei vai i roto i to'na aau.

Ua farii oia i teie mau piiraa no to'na faaroo e, ua fâ mai te Mesia tei ti'afaahou mai e to tatou Metua i te Ao ra ia Iosepha Semita i roto i te hoê uru raau i te tuhaa fenua no New York. Ua farii oia i te reira no te mea ua vai to'na faaroo e, te mau taviri o te autahu'araa tei faaho'i-faahou-hia mai i roto i te Ekalesia a te Fatu, e te mana no te taatiraa i te mau utuafare e a muri noa'tu, maoti ra ia nava'i to ratou faaroo no te haapa'o i ta ratou mau fafau-raa.

Mai ia Heinrich Eyring, to'u tupuna, o outou paha te taata matamua i roto i to outou utuafare tei iriti i te rave'a no te ora mure ore, te e'a o te mau fafau-raa mo'a e rave e haapa'o ma te itoitoe e te faaroo. Tera fafau-raa, ta'na mau hopoi'a e mau parau fafau. No tatou paatoa, mai te reira atoa no Heinrich, ua riro teie mau hopoi'a i te tahi taima e mea ohie, e mea pine-pine râ, e mea paari. A haamana'o râ, e mea ti'a i te mau hopoi'a i te tahi taima e mea paari, no te mea ta ratou fâ, o te faahaereraa ia ia tatou i ni'a i te e'a no te ora mure ore i piha'iho i te Metua i te Ao ra e i Ta'na Tamaiti Here, o Iesu Mesia.

Te haamana'o ra outou i te mau parau i roto i te buka a Aberahama :

« E te ti'a noa ra te hoê i rotopu ia ratou mai te Atua te huru, e ua na ô atura oia ia ratou i piha'i iho ia'na ra : e haere tatou i raro, te vai ra ho'i te

area i reira, e e rave tatou i teie mau materia, e hamani tatou i te hoê ao ei parahiraa no ratou ;

« E e tamata tatou ia ratou i reira, ia ite tatou e, e haapa'o anei ratou i te mau mea atoa ta te Fatu to ratou Atua e faaue ia ratou ra ;

« E o ratou o te haapa'o i to ratou ai'a matamua, e faarahihia ta ratou ; e o te ore e haapa'o i to ratou ai'a matamua, e ore ia e farii i te hanahana i roto i te basileia tei reira ratou o tei haapa'o i to ratou ai'a matamua, e ore ia e farii i te hanahana i roto i te basileia tei reira ratou o tei haapa'o i to ratou ai'a matamua, e o ratou te haapa'o i te piti o to ratou ai'a, e faarahihia to ratou hanahana a muri, e a muri noa'tu ».²

Te tape'araa i te piti o to tatou huru, tei te huru ia to tatou raveraa i te mau fafauraa e o te Atua e te rave-haapa'o-maitai-raa i te mau hopoi'a ta te reira e titau ia tatou. Titauhia te faaroo ia Iesu Mesia, ei Faaora no tatou, no te haapa'oraa i te mau fafauraa mo'a i te roaraa o te oraraa.

No te mea ua hi'a Adamu e o Eva, e farii tatou i te faahemaraa, te mau tamataraa e te pohe ei faufaa ai'a i te ao nui na tatou. Teie râ, ua horo'a mai to tatou Metua here i te Ao ra ia tatou te horo'a no Ta'na Tamaiti Here, o Iesu Mesia, ei Faaora no tatou. E hopoi mai teie horo'a rahi e te haamaitairaa o te Taraehara a Iesu Mesia i te hoê faufaa ai'a i te ao nui : te parau fafau no te Ti'a-faahou-raa

e te rave'a no te ora mure ore no te taatoa o tei fanauhia mai.

Te haamaitairaa rahi roa a'e o te mau haamaitairaa atoa a te Atua, te ora mure ore, e tae mai ia ia tatou mai te peu e rave tatou i te mau fafauraa ta te Ekalesia mau a Iesu Mesia e horo'a mai, na roto i Ta'na mau tavini tei haamanahia. No te hi'araa, titauhia ia tatou paatoa te huru tamâraa o te bapetizoraa e o te tuuraa rima no te farii i te horo'a o te Varua Maitai. E ti'a i teie mau oro'a ia ravehia e te feia tei mau i te haamanaraa ti'a no te autahu'araa. Ei reira, na roto i te tautururaa a te Maramarama o te Mesia e a te Varua Maitai, e ti'a ai ia tatou ia haapa'o i te mau fafauraa atoa ta tatou i rave e te Atua, tera ihoa râ tei pûpûhia i roto i Ta'na mau hiero. Na roto ana'e i te reira rave'a, e i te reira tauturu, e ti'a ai i te hoê taata ia titau i ta'na faufaa ai'a mau ei tamarii na te Atua i roto i te hoê utuafare e a muri noa'tu.

No te tahi e faaroo mai nei ia'u, e au ra te reira i te hoê moemoea aita to'na e ananahi.

Ua ite na outou i na metua haapa'o maitai tei oto no te mau tamarii tei pato'i e aore râ tei ma'iti i te ofati i ta ratou fafauraa e te Atua. E ti'a râ i teie mau metua ia vai noa te aau itoito e te tia'iraa na roto mai te mau iteraa o te tahi atu mau metua.

Ua ho'i roa mai te tamaiti a Alama e te mau tamaiti a te arii Mosia, mai to ratou ti'araa orure hau, i te mau fafauraa e te mau faaueraa a te Atua. Ua hi'o Alama tamaiti i ta'na iho tamaiti, o Korianotona, i te fariu-ê-raa i te hara faufau, no te taviniraa haapa'o. Te faa-ti'a atoa nei te Buka a Moromona i te semeio o te mau ati Lamana tei tuu i te hiti te mau peu tahoo ti'a, no te fafau mai ia pohe ia vai noa no te hau.

Ua tonohia te hoê melahi ia Alama tamaiti e i te mau tamaiti a Mosia. Ua haere mai te melahi maoti te faaroo e te mau pure a to ratou metua tane e a te nunaa o te Atua. Mai roto mai i teie mau hi'oraa no te mana o te Taraehara, e ohipa i roto i te aau o te taata nei, e ti'a ia outou ia farii i te itoito e te tamahanahana.

Ua horo'a mai te Fatu ia tatou atoa i te puna no te tia'iraa, e ia tutava tatou i

te tauturu a te feia ta tatou i here e farii i ta ratou faufaa ai'a mure ore. Ua fafau mai Oia ia tatou, e ia tamata noa tatou i te haaputupu i To'na nunaa, noa'tu â e pato'i ratou i Ta'na aniraa manihini ia na reira. E oto Oia no ta ratou pato'iraa, eita râ Oia e faaru'e, eiaha atoa tatou e faaru'e. Ua horo'a mai oia i te hi'oraa maitai roa'e e To'na here tamau ho'i : « Oia mau, e rave rahi ta'u haaputuputuraa ia outou, mai te moa e haaputu i to'na fanau'a i raro a'e i to'na pererau ra ; e te feia no te utuafare no Iseraela i pau ra e ; e te feia no te utuafare no Iseraela tei parahi i Ierusalem, e tei pau ra ho'i e ; oia mau, e rave rahi ta'u haaputuputuraa ia outou mai te moa e haaputu i to'na fanau'a ra, aita râ i ti'a ia outou ».³

E nehenehe ta tatou ia turu'i i ni'a i teie hiaai papû roa a te Faaora ia faaho'i i te mau tamarii varua atoa a te Metua i te Ao ra i to ratou fare i piha'iho Ia'na. Te amui nei te metua haapa'o maitai atoa, te papa ruau e te metua tupuna i roto i teie hiaai. O te Metua i te Ao ra e te Faaora to tatou mau hi'oraa maitai roa'e no te mea ta tatou e nehenehe e te ti'a ia rave. Aita Raua e faahepo nei i te parau-ti'a no te mea, ua titauhia ia ma'iti i te parau-ti'a. Te haa nei Raua ia ite-maitai-hia te parau-ti'a e tatou, e te faaite nei Raua ia tatou i to te reira mau hotu au.

E farii te taata atoa tei fanauhia i teie nei ao i te Maramarama o te Mesia, na te reira e tauturu ia tatou ia hi'o mata e ia ite ma te aau, te mea maitai e te mea ino. Ua tonono mai te Atua i te tahi mau tavini tahuti, o te nehenehe, na roto i te Varua Maitai, e tauturu ia tatou ia ite mai i te mea Ta'na e hinaaro ia tatou ia rave e te mea Ta'na e opani ia tatou ia rave. E faairi te Atua i te ma'itiraa i te maitai ei mea hinaarohia na roto i te vaiihoraa ia tatou ia ite i te hopearaa o ta tatou mau ma'itiraa. Ia ma'iti tatou i te maitai, e ite tatou i te oaoa—ia tae te taime. Ia ma'iti tatou i te ino, e tae mai te oto e te tatarahapa—ia tae te taime. E mea papû teie mau faahopearaa. Teie râ, e faataimehia te reira i te rahiraa taime, no te hoê fa taa ê. Ahani pai e tae vave mai te mau haamaitairaa, eita ia te ma'itiraa i te maitai e faatupu i te faaroo. E no

te mea, e faataime-rahi-hia te oto i te tahi taime, titauhia te faaroo ia tae te mana'o i te imi-oioi-raa i te faaoreraa hara, eiaha râ i muri mai i te iteraa i te oto rahi e te mauui.

Ua oto te metua ra o Lehi i te mau ma'itiraa a te tahi o ta'na mau tamaiti e to ratou fetii. E taata rahi oia e te maitai—hoê peropheta na te Atua. Pinepine oia i te faa'ite papû ia ratou, no to tatou Faaora, o Iesu Mesia. E hi'oraa oia no te haapa'o e te taviniraa ia piii te Fatu ia'na ia faaru'e i ta'na mau tao'a tahuti nei no te paruru i to'na utuafare i te haamouraa. I te hopea o to'na oraraa, ua tamau noa oia i te faa'ite papû i ta'na mau tamarii. Mai te Faaora—e noa'tu to'na mana no te haro'aro'a i to ratou aau e no te ite i te ananahi, o te mea oto e te mea faahiahia—ua vai matara noa te rima o Lehi no te ume mai i to'na utuafare i te faaoraraa.

I teie mahana, milioni e milioni huaai o te metua Lehi e rave faaoti nei i ta'na tia'iraa ia ratou.

Eaha ta outou e ta'u e ti'a e rave no te pee i te hi'oraa o Lehi? E ti'a ia tatou ia apo na roto mai i to'na hi'oraa, na roto i te tuatapaparaa ma te pure i te papa'iraa mo'a e na roto i te haapa'oraa.

Te ani nei au ia rave outou i te hi'oraa poto e te hi'oraa atea a tamata ai outou i te horo'a i te hoê faufaa ai'a no te tia'iraa i to outou utuafare. I roto i te hi'oraa poto, e tupu mai te fifi e e uuru mai o Satane. E te vaira te mau mea ia tia'ihia ma te faaoroma'i, na roto i te faaroo, ma te ite e, te ohipa nei te Fatu ia au i To'na iho taime e Ta'na iho haerea.

Te vai nei te mau mea e ti'a ia outou ia rave oioi, i te taime te apî noa ra ia te feia ta tatou i here. A haamana'o e, e mea ohie e e mea manui'a a'e, te pure utuafare i te mau mahana atoa, te tuatapaparaa papa'iraa mo'a utuafare e te faa'iteraa i to tatou iteraa papû i roto i te pureraa oro'a, i te taime e te apî noa ra â te mau tamarii. E mea putapu a'e te mau tamariiri i te Varua i ta tatou e mana'o ra.

Ia paari mai ratou, e haamana'o mai ratou i te mau himene ta outou i himene. E hau atu i te haamana'oraa i te pehe, e haamana'o mai ratou i te mau parau o te papa'iraa mo'a e te iteraa papû. E ti'a i te Varua Maitai

ia faahaamana'o ia ratou i te mau mea atoa, e vai maoro a'e râ te mau parau o te papa'iraa mo'a e o te mau himene. E riro teie mau haamana'o-raa i te ume mai ia ratou ia ho'i mai i te taime e haere ê atu ratou, tau matahiti paha, i te e'a no te fare e te ora mure ore.

Titauhia te hi'oraa atea i te taime e umehia te feia ta tatou i here e teie nei ao e e tapo'i roa mai te mau ata no te feaa i to ratou faaroo. Te vai nei to tatou faaroo, te tia'iraa e te aroha no te arata'i ia tatou e no te haapuui ia ratou.

Ua ite au i te reira, ei tauturu no e piti peropheta ora na te Atua. E taata taa ê raua e te huru taa ê atoa. Noa'tu râ, e au e, hoê â mana'o anaanatae to raua e te tamau noa. Ia hiti mai te tahi ohipa ru no te tahi mea i roto i te Ekalesia, te pahonaraa e matara pinepine mai oia ho'i, « Aita e fifi, e afaro mai ihoa te reira ». E mea ite rahi a'e raua no ni'a i te fifi i tera mau taata tei ti'a mai no te faaara mai.

Ua ite atoa raua i te haerea o te Fatu, e no reira, e mea puai tamau noa ta raua tia'iraa i roto i To'na basileia. Ua ite raua e, tei te upoo Oia. E mana hope To'na e te haapa'o maite nei Oia. Mai te peu e vaiiho outou Ia'na ia riro ei arata'i no to outou utuafare, e afaro mai ihoa te reira.

Ua haere ê rii te tahi o te huaai o Heinrich Eyring. E rave rahi râ i roto i te mau hinarere te haere nei i te hiero o te Atua i te hora 6:00 i te po'ipo'i no te rave i te mau oro'a no te mau tupuna ta ratou i ore i mâtau. Te haere nei ratou no te faufaa ai'a no te tia'iraa ta'na i vaiiho mai. Ua vaiiho mai oia i te hoê faufaa ai'a ta to'na mau huaai e rave rahi e titau nei.

Ia hope te mau mea atoa ia tatou i te ravehia na roto i te faaroo, e riro te Fatu i te faati'a i ta tatou ti'araa no te mau haamaitairaa rahi atu â no to tatou utuafare o ta tatou i mana'o na. Ua hinaaro Oia i te maitai roa a'e no ratou e no tatou, ei mau tamarii Na'na.

E tamarii tatou paatoa no te hoê Atua ora. Ua riro Iesu no Nazareta ei Tamaiti Here Na'na e ei Faaora tei ti'a faahou no tatou. O teie Ta'na Ekalesia. Tei roto i reira te mau taviri o te autahu'araa, e e ti'a ai i te mau utuafare ia vai e a muri noa'tu. O teie ta tatou faufaa ai'a faito ore no te tia'iraa. Te faa'ite papû nei au i te reira, e parau mau te reira na roto i te i'oa o te Fatu o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Henry Eyring, *Reminiscences*, circa 1880–1896, typescript, Church History Library, 16–21.
2. *Aberahama* 3:24–26.
3. *3 Nephi* 10:5.

Vauvauhia e te peresideni Dieter F. Uchtdorf
Tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua

Patururaa i te mau ti'a faatere o te Ekalesia

Te anihia nei e ia paturu tatou ia Thomas Spencer Monson ei peropheta, ei hi'o, e ei heheu parau e ei peresideni no te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei : ia Henry Bennion Eyring ei tauturu hoê i roto i te Peresideniraa Matamua ; e ia Dieter Friedrich Uchtdorf ei tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua.

Te feia atoa e farii, ia faaite mai i te reira.

Te feia e pato'i, mai te mea te vaira, ia faaite mai i te reira.

Te anihia nei e ia paturu tatou ia Boyd Kenneth Packer ei peresideni no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo e te mau melo o teie pūpū i muri nei : Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, e Neil L. Andersen.

Washington, Utah, USA

Te feia atoa e farii, ia faaite mai i te reira.

Te pato'i ra ia na reira atoa mai.

Te anihia nei e ia paturu tatou i na tauturu i roto i te Peresideniraa Matamua e na Ahuru Ma Piti Aposetolo ei mau peropheta, ei mau hi'o, e ei mau heheu parau.

Te feia atoa e farii, ia faaite mai i te reira.

Te pato'i ra, mai te mea te vaira, ia na reira'toa mai.

I teie taime, e haamauruuru tatou ma te aa mauuruu maitai ia Tad R. Callister ei Hui Mana Faatere e e melo no te peresideniraa o te mau Pūpū no te Hitu Ahuru.

Te feia atoa e amui mai ia matou i roto i te haamauruururaa, ia faaite mai i te reira.

Te anihia nei e ia paturu tatou ia Elder Lynn G. Robbins ei melo no te peresideniraa o te mau Pūpū no te Hitu Ahuru.

Te feia atoa e farii, ia faaite mai i te reira.

Te pato'i ra, mai te mea te vaira.

Te anihia nei e ia haamauruuru tatou te mau Hitu Ahuru Area i muri nei, e mana noa e tae roa i te 1 no me 2014 : Pedro E. Abularach, Julio A. Angulo, Victor A. Asconavieta, Duck Soo Bae, Juan C. Barros, Colin H. Bricknell, Dennis C. Brimhall, Thomas M. Cherrington, Kim B. Clark, Wynn R. Dewsnup, Rodolfo C. Franco, G. Guillermo Garcia, Julio C. González, Mauro Junot De Maria, Larry S. Kacher, David E. LeSueur, Paulo C. Loureiro, Steven J. Lund, Abraham Martinez, Hugo E. Martinez, Sergey N. Mikulin, Christopher B. Munday, Hirofumi Nakatsuka, Chikao Oishi, Alejandro S. Patanía, Renato M. Petla, Anatoly K. Reshetnikov, Jonathan C. Roberts, J. Craig Rowe, Robert B. Smith, Warren G. Tate, Hesbon O. Usi, Taniela B. Wakolo, Randy W. Wilkinson, e Chi Hong (Sam) Wong.

Te feia atoa e amui mai ia matou i roto i te faaiteraa i te mauuruu rahi no ta ratou taviniraa maitai, ia faaite mai i te reira.

Te anihia nei e ia haamauruuru tatou ma te aa mauuruu maitai i te mau taea'e Russell T. Osguthorpe,

David M. McConkie, e Matthew O. Richardson ei peresideniraa rahi no te Haapiiraa Sabati.

Te faatae atoa nei matou i te haamauururaa i te mau melo atoa o te apooraa faatere rahi o te Haapiiraa Sabati.

Te feia atoa e hinaaro nei e amui mai ia matou i roto i te faaiteraa i te faahiahia o teie mau taea'e e mau tuahine no ta ratou taviniraa maitai e te itoitou, ia faaite mai i te reira.

Te anihia nei e ia paturu tatou ei mau melo apî no te Pûpû Matamua o te Hitu Ahuru Chi Hong (Sam) Wong e Jörg Klebingat e ei mau melo apî no te Pûpû Piti o te Hitu Ahuru Larry S. Kacher and Hugo E. Martinez.

Te feia e farii, ia faaite mai i te reira.

Te feia e pato'i, ia na reira atoa mai.

Te anihia nei e ia paturu tatou ei mau Hitu Ahuru Area apî i muri nei : Julio Cesar Acosta, Blake R. Alder, Alain C. Allard, Taiichi Aoba, Carlos F. Arredondo, Vladimir N. Astashov, Jorge T. Becerra, Michael H. Bourne, Romulo V. Cabrera, Jose Claudio F. Campos, Nicolas Castañeda, Walter Chatora, Fook Chuen Zeno Chow, J. Kevin Ence, K. Mark Frost, Mauricio G. Gonzaga, Leonard D. Greer, Jose Isaguirre, Michael R. Jensen, Adolf Johan Johansson, Tae

Gul Jung, Wisit Khanakham, Serhii A. Kovalov, Sergio Krasnoselsky, Milan F. Kunz, Bryan R. Larsen, Geraldo Lima, W. Jean-Pierre Lono, Tasara Makasi, Khumbulani Mdletshe, Dale H. Munk, Eduardo A. Norambuena, Yutaka Onda, Raimundo Pacheco De Pinho, Marco Antonio Rais, Steven K. Randall, R. Scott Runia, Alexey V. Samaykin, Edwin A. Sexton, Raul H. Spitale, Carlos Walter Treviño, and Juan A. Urra.

Te feia atoa e farii, ia faaite mai i te reira.

Te feia e pato'i, mai te mea te vaira. Te anihia nei e ia paturu tatou ia Tad R. Callister ei peresideni rahi no te Haapiiraa Sabati, ia John S. Tanner ei tauturu matamua e ia Devin G. Durrant ei tauturu piti.

Te feia e farii, ia faaite mai i te reira. Te feia e pato'i, ia na reira atoa mai.

Ia ite mai tatou e, te tavini nei te taea'e Tanner e te taea'e Durrant ei mau peresideni misioni, no reira aita raua i ônei i roto i te Pû Amuiraa nei.

E haamata raua i ta raua taviniraa mana i roto i te peresideniraa rahi o te Haapiiraa Sabati i muri i to raua haamauuruaahia ei peresideni misioni i te ava'e tiurai 2014.

Te anihia nei e ia paturu tatou i te tahi atu mau Hui Mana Faatere Rahi, te mau Hitu Ahuru Area, e te mau peresideniraa rahi o te mau pûpû taururu e vai nei.

Te feia e farii, ia faaite mai i te reira. Te feia e pato'i, ia na reira atoa mai.

Mauuru ia outou, te mau taea'e e te mau tuahine, no ta outou patururaa e no to outou faaroo tamau e ta outou mau pure no matou.

Te ani nei matou i te mau Hui Mana Faatere Rahi tei pii-apî-hia ia haere mai e ia parahi i to ratou parahiraa i mua nei. ■

Parau faaite a te tuhaa faatere hi'opo'a faufaa a te ekalesia, matahiti 2013

Vauvauhia mai e Kevin R. Jergensen

Upoo faatere, Tuhaa faatere hi'opo'a faufaa a te Ekalesia

I te Peresideniraa Matamua o te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea nei

Ete mau taea'e here : Ia au i te heheuraa i roto i te tuhaa 120 o te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau, na te Apooraa haapa'o i te mau tuhaa ahuru—oia ho'i te Peresideniraa Matamua, te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo e te Episekoporaa Faatere Rahi—e haamana i te mau haamau'araa a te Ekalesia. E faaohipa te mau faanahoraa a te Ekalesia i te moni ia au i te moni afata tei faataahia e te mau ture arata'i a te Ekalesia.

E hopoi'a na te Tuhaa faatere hi'opo'a faufaa a te Ekalesia, oia ho'i te mau taata aravihi no te mau ohipa moni e e mea taa ê i te tahi atu mau tuhaa faatere a te Ekalesia, ia rave i te mau hi'opo'araa, ei fâ, te horo'araa i te hoê haapapûraa tano na roto i te fariiraa i te mau ô, te mau haamau'araa i ravehia, e te parururaa i te mau faufaa a te Ekalesia.

Ia au i te mau hi'opo'araa i ravehia, ua ite te Tuhaa faatere hi'opo'a faufaa a te Ekalesia e, i roto i te mau ohipa materia atoa, te fariiraa i te mau ô, te mau haamau'araa e te mau faufaa a te Ekalesia i roto i te matahiti 2013, ua tapa'opa'ohia te reira e ua faaohipahia ia au i te mau arata'iraa no te pae moni, te mau afata moni i haamanahia, e te mau ture arata'i a te Ekalesia. Te pee nei te Ekalesia i te mau arata'iraa i haapiihia i ta'na mau melo, ia ora ia au i te hoê tapura faufaa, te aperaa i te mau tarahu e te faaherehereraa ia tae i te hoê taime fifi.

Ma te faatura,
Te tuhaa faatere hi'opo'a faufaa a te Ekalesia
Kevin R. Jergensen
Upoo faatere ■

Parau faataaraa, matahiti 2013

Vauvauhia e Brook P. Hales

Papa'i parau o te Peresideniraa Matamua

Ei haamaramaramaraa i te mau melo o te Ekalesia, ua horo'a te Peresideniraa Matamua i te parau faataaraa i muri nei, mai te au i te tupuraa e te huru o te Ekalesia i te 31 no titema 2013.

Te mau amuiraa a te Ekalesia

Ti'i	3 050
Misioni	405
Mataeinaa	571
Paroita e Amaa	29 253

Melo o te Ekalesia

Rahiraa melo	15 082 028
Tamarii apî tei tapa'ohia	1 15 486
Feia faafariu tei bapetizohia	282 945

Misionare

Misionare rave tamau	83 035
Misionare totauturu a te Ekalesia	24 032

Hiero

Hiero tei haamo'ahia i te matahiti 2013 (Hiero no Tegucigalpa Honduras)	1
Hiero e ohipa nei i te hopea matahiti	141

Na Elder Russel M. Nelson
No te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

Ia itehia to outou faaroo

I te mau mahana atoa, i ni'a i to outou e'a e tae atu i to outou tapaeraa mure ore, a faarahi i to outou faaroo. A faaite i to outou faaroo ! Ia itehia mai to outou faaroo !

Ete mau taea'e e te mau tuahine here e, te faaite nei matou i to matou here e to matou mauruuru rahi ia outou. Te mauruuru nei matou i te taviniraa i piha'i iho ia outou.

I roto i te hoê tere manureva, ua faaara mai te pairati e e faaruru matou i te aueueraa ia haapou matou e e ti'a i te mau horopatete atoa ia taamu maite i to ratou mau hatua. Ua tupu ihoâ taua aueueraa ra. E mea puai mau. I muri mai ia'u, ua ri'ari'a roa te hoê vahine. Ia topa e ia aueue te manureva, ua tuô puai oia. Ua tamata ta'na tane faaipoi po ia tamârû ia'na aita râ i manuïa. Ua tamau noa ta'na mau tuôraa u'ana e tae noa'tu ua mahemo te area aueue e ua tau te manureva. Ua oto vau no'na. No te mea hoi e ua riro te faaroo ei rave'a aro i te ri'ari'a, ua hinaaro ia vau, ahani ta'u i nehenehe, i te haapuai i to'na faaroo.

I muri a'e, a faaru'e ai te mau horopatete i te manureva, ua parau mai te tane a teie vahine : « Ua pe'ape'a vau no te mea ua ri'ari'a roa ta'u vahine. Te hoê noa rave'a i noaa ia'u no te tamârû ia'na o te parauraa'tu ia ia'na e, 'tei ni'a o Elder Nelson i teie manureva, eiaha ia e haape'ape'a' ».

Aita i papû ia'u e, ua tamârû anei ia'na to'u parahiraa i roto i teie tere, e

parau râ vau e, te hoê o te mau mea papû o te oraraa tahuti nei, maori râ, e tamatahia to tatou faaroo. I te tahi mau taime, e tae mai taua mau tamataraa ra a faaruru ai tatou i te tahi mau ati piri atu i te pohe. No teie vahine tei roohia i te ri'ari'a, ua riro ia te aueue u'ana o te manureva ei hoê o taua mau taime ra e itehia'i e mea puai anei to tatou faaroo.

Ia aparau ana'e tatou no ni'a i te faaroo—e nehenehe te faaroo e

faanuu i te mau mou'a—aita ia tatou e parau ra no ni'a noa i te faaroo, no ni'a râ i te faaroo i te Fatu ia Iesu Mesia. E nehenehe te faaroo i te Fatu ra ia Iesu Mesia e haapuaihia a haapii ai tatou no ni'a Ia'na e a ora ai tatou i to tatou haapa'oraa faaroo. Ua faataahia te haapiiraa a Iesu Mesia e te Fatu no te tauturu ia tatou ia faarahi i to tatou faaroo. I roto râ i te reo e faaohipahia nei i to tatou nei anotau, ua rau ia te auraa o te parau *haapa'oraa faaroo* no te mau huru taata atoa.

Te auraa mau no te parau ra *haapa'oraa faaroo* o te « taamu-faahou-raa » aore râ « te tu'ati-faahou-raa » i te Atua.¹ Teie paha te uiraa ta tatou e ui ia tatou iho, e ti'aturiraa puai anei to tatou i te Atua ia nehenehe i to tatou faaroo ia faaite mai i te reira ? Aore râ ua taamuhia anei tatou i te tahi ê atu mea ? Ei hi'oraa, ua faaroo na vau i te mau aparauraa i te mau po'ipo'i monire no ni'a i te mau ha'utiraa tu'aro tei tupu i te sabati na mua'tu. No te tahi o teie feia maamaahia i te tu'aro, ua mana'o vau e ua taamuhia ta ratou « haapa'oraa faaroo » i ni'a i te tahi ha'utiraa tu'aro ?

E ui na tatou ia tatou iho, tei hea to tatou faaroo ? Tei roto anei i te hoê pūpū ? Tei roto anei i te hoê i'oa ? Tei roto anei i te hoê taata tuiroo ? E nehenehe te mau pūpū maitai roa'e e ore e manuïa. E nehenehe te feia tuiroo e morohi. Hoê noa râ Taata i reira to outou faaroo e paruruhia'i, i roto ia i te Fatu ra ia Iesu Mesia. E e ti'a ia outou ia faaite i to outou faaroo !

Ua parau te Atua i roto i te faaueraa *matamua* o Ta'na na faaueraa e hoê ahuru, « eiaha roa to oe ei Atua ê atu, ia'u nei ».² Ua parau atoa Oia, « a hi'o mai ia'u nei i to mau mana'o atoa na ; eiaha e feaa, eiaha e mätä'u ».³ Tera râ e rave rahi â mau taata o te imi nei i te hau i roto ana'e i ta ratou afata moni aore râ o te pee nei i te mau taata tupu ei mau hi'oraa na ratou.

E tamata pinepinehia te faaroo o te mau taote, o te mau aivanaa e o te feia politita. I roto i ta ratou tutavaraa i ta ratou mau fâ, e faaitehia anei e aore râ, e hunahia anei ta ratou haapa'oraa faaroo ? E taamuhia anei ratou i te Atua aore râ i te taata nei ?

Ua farii au i taua huru tamatararaa, e rave rahi mau matahiti i ma'iri, a tama'i ai te hoê hoa no te fare haapii-raa taote ia'u no to'u oreraa e faataa i to'u iteraa no te pae ohipa e to'u mau iteraa i te pae faaroo. Ua titau oia ia ore au e ano'i na ite e piti. Nahea e nehenehe ai ia'u ia na reira ? Te parau mau e parau mau ia ! Eita e vahihia, eita e nehenehe i te hoê noa'e tufaa o te reira ia tuuhia i te hiti.

Ia faura ana'e mai te parau mau mai roto mai i te hoê piha aivanaa aore râ na roto i te heheuraa, no ô mai ia te taatoaraa o te parau mau i te Atua ra. Te taatoaraa o te parau mau e tufaa ia no te evanelia a Iesu Mesia.⁴ E te anihia ra ia'u ia hunu i to'u faaroo. Aita vau i pee i te aniraa a to'u hoa taote. Ua faaite au i to'u faaroo !

I roto i te mau tutavaraa ohipa atoa, e titauhia te mau faito etaeta no te afaro. Te haafaufaa nei te mau aivanaa i to ratou ti'amâraa no te faaite i to ratou mana'o. Eita râ te taato'araa o te ti'amâraa e itehia mai te mea eita te hoê tufaa o te ite o te tahi taata « e farii-hia » na roto i te mau ture a te taata.

Eita te parau mau varua e nehenehe ia ite-ore-hia—te mau faaueraraa ihoa râ a te Atua. E afa'i mai te haapa'oraa i te mau faaueraraa a te atua

i te mau haamaitairaa, i te mau taime atoa. E afa'i mai te ofatiraa i te mau faaueraraa a te Atua i te ereraa i te mau haamaitairaa, i te mau taime atoa !⁵

Ua rahi te mau fifi i roto i teie nei ao, no te mea ua i te reira i te mau taata tei ore â i maitai roa'tura. Te faatupu nei ratou i ta ratou mau fâ e to ratou mau hinaaro mai te au i to ratou faaroo aore râ i to ratou faaroo ore. E rave rahi te tuu nei i te tahi atu mau mea na mua roa i te Atua. Te farii ore nei te tahi i te faufaa rahi o te haapa'oraa faaroo i roto i te oraraa no teie tau. Mai i te mau tau atoa, te vai nei i teie mahana te feia e haavahavaha nei aore râ e faahapa nei i te ti'amâraa no te faaohipa i ta'na iho haapa'oraa faaroo. Te faahapa atoa nei te tahi i te haapa'oraa faaroo ei tumu no te rahiraa o te mau fifi o te ao nei. Oia mau, te vai ra te mau taime i ravehia'i te mau ohipa iino na ni'a i te i'oa o te haapa'oraa faaroo. Te oraraa râ i te haapa'oraa faaroo mau a te Fatu, oia ho'i, te riroraa ei pipi mau na Iesu Mesia, o te hoê ia huru oraraa e te hoê faaotiraa i te mau mahana atoa o te horo'a mai i te arata'iraa hanahana. Ia faaohipa outou i ta outou haapa'oraa faaroo, te faaohipa ra ia outou i to outou faaroo. Te faaite ra ia outou i to outou faaroo.

Ua ite Fatu e e ti'a i Ta'na mau tamarii ia haapii nahea i te imi Ia'na. Ua parau Oia, « no te mea ua afaro te uputa, e ua pirihae te e'a o te aratai atu i te... faaiteiteiraa ... e aita rea o te ite mai i te reira ».⁶

Te horo'a mai nei te mau papa'iraa mo'a i te hoê rave'a maitai roa'e no te imi i to tatou e'a e ia faaea i reira. E horo'a atoa mai te iteraa i te mau papa'iraa mo'a i te parururaa tao'a. Ei hi'oraa, na roto i te aai o te ao nei, ua riro te mau ma'i mai te « fiva tamarii » te tumu no te mau pohe o te mau metua vahine e te mau aiû. E tei roto hoi i te Faufaa Tahito te mau ture tano no te rapaauraa i te mau taata ma'i, tei papa'ihia hau atu i te 3 000 matahiti i teie nei !⁷ E rave rahi mau taata tei pohe no te mea aita te imiraa a te taata i te ite i haapa'o i te parau a te Fatu !

To'u mau taea'e e mau tuahine here e, eaha ia ta tatou e ere nei i roto i to tatou mau oraraa mai te mea « e te tamau-noa-raa-hoi i te haapii, aore roa râ i noaa te ite i te parau mau » ?⁸ E nehenehe e noaa ia tatou te ite rahi i roto i te mau papa'iraa mo'a e ia farii i te faaurûraa na roto i te mau pure faaroo.

E tauturu ia te reira ia tatou a rave ai tatou i te mau faaotiraa i te mau

mahana atoa. I te taime ihoa râ e hamani e e haapuiahia'i te mau ture a te taata, e ti'a ia i te mau ture a te Atua ia riro noa ei faito no tatou. Ia tatarana ana'e tatou i te mau tumu parau fifi, e ti'a ia ia tatou ia imi na mua roa i te arata'iraa a te Atua.

E ti'a ia tatou ia « faaau i te mau parau papa'i mo'a ia tatou... ei maitai e ei haapiiraa hoi no tatou.⁹ Tei piha'i iho noa te ati ia tamata ana'e tatou ia faataa ia tatou iho ma te parau e « to'u iho oraraa » aore râ « ta'u iho peu maitai a'e ». Mai te mea e tamata te hoê i te vahi to'na iho oraraa i roto i te mau tu-faa taa ê, eita roa oia e ti'a mai i te faito mau o to'na iho parau-ti'a e eita roa oia e riro mai i to'na iho huru *mau*.

E nehenehe te faahemeraa ia riro ei taata auhia ia tuuhia na ni'a a'e i te parau a te Atua. Te faaohipa rahi nei te mau hororaa poritita e te mau opuaraa faatianiraa i te mau titorotororaa mana'o no te faatupu i ta ratou mau opuaraa. E mea maramarama roa te mau hotu o taua mau titorotororaa mana'o ra ! Eita *râ* te reira e ti'a ia faaohipahia ei tumu no te faati'a i te ofatiraa i te mau faaueraa a te Atua. Noa'tu e « te na reira nei te mau taata atoa », eita roa te hape e riro ei mea ti'a. E ore roa te ino, te hape, e te pouri e riro mai ei parau mau, noa'tu

e mea auhia e te taata. Te faaara ra te papa'iraa mo'a : « E pohe to ratou to tei parau i te ino ra, e maitai, e te maitai ra, e ino; o tei parau i te pouri ra, e maramarama, e te maramarama ra, e pouri ». ¹⁰

I muri a'e i te Tama'i Matamua o te Ao nei , ua riro mai te hoê himene faufau ei himene au-roa-hia e te taata. No te pororaa i te viivii, te faahiti ra teie himene eita e 50 milioni taata e nehenehe e hape. Tera râ, e *nehenehe* e 50 milioni taata e hape—e hape mau. E vai noa te viivii e viivii i mua i te Atua o te haavâ ia tatou paatoa i te hoê mahana no ta tatou mau ohipa e mau hinaaro.¹¹

I te tahi a'e pae o te mäta'u e te ti'a-turi ore e vai rahi nei i roto i te ao nei i teie mahana, na roto i te faaroo e te itoito o ta'u tamahine here o Emily, o te ora nei i te tahi atu pae o te paruru. A vaiho mai ai oia i to'na tino tahuti nei tei i i te ma'i mariri aitaata, aita oia i nehenehe ia paraparau maitai. Ma te hoê râ mata ataata, ua parau mai oia ia'u, « e papa, eiaha e haape'ape'a mai no'u. Ua ite atu e e maitai au ! » Ua itehia te faaroo o Emily—o tei anaana maitai mai i taua taime oto ra, te taime hoi i hinaaro rahi ai matou i te reira.

E faaroo rahi to teie metua vahine apî nehenehe, e pae tamarii, i To'na

ra Metua i te Ao ra, i roto i Ta'na opuaraa, e i te oraraa maitai mure ore o to'na utuafare. Ua taamu maite oia ia'na i te Atua. Ua haapa'o hope oia i te mau fafauaraa ta'na i rave i te Atua e i ta'na tane faaipoiipo. Ua here oia i ta'na mau tamarii e ua vai râ oia i roto i te hau, noa'tu ua fatata oia i te taa ê atu ia ratou. E faaroo to'na i to'na oraraa i mua, e i to ratou atoa, no te mea e faaroo to'na i to tatou Metua i te Ao ra e Ta'na Tamaiti.

I te matahiti 1986, ua parau te peresideni Thomas S. Monson, « oia mau e faaruru tatou i te ri'ari'a, e ite tatou i te haamâ e te pato'iraa. E ti'a ia tatou ia itoito i te pato'i i te mea ta te rahiraa o te taata e ti'aturi nei, ia itoito tatou i te parururaa i ta tatou mau parau tumu. Na te itoito, eiaha râ te faati'araa, e afa'i mai i te mata ataata farii o te Atua [...] A haamana'o e te vai ra te mäta'u i roto i te mau taata atoa, o ratou râ o te faaruru atu i to ratou mau mäta'u [ma te faaroo] e itoito atoa ia to ratou ». ¹²

E vai parau mau noa te a'o a te peresideni Monson ! No reira te taparu nei au ia outou, to'u mau taea'e e mau tuahine here : I te mau mahana atoa, i ni'a i to outou e'a e tae atu i to outou tapaeraa mure ore, a faarahi i to outou faaroo. A faaite i to outou faaroo ! Ia iteahia mai to outou faaroo ! ¹³

Te pure nei au e e taamu-papû-hia'tu outou i te Atua, e ia nana'ohia Ta'na mau parau mau mure ore i roto i to outou aau e a muri noa'tu. Te pure nei au e, i roto i to outou oraraa, e faaite outou i to outou faaroo ! I te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Ia fanauhia te hoê aiû, e taamuhia e piti taura i ni'a i te taura pito e e tapuhia i roto i te area o taua na taamuraa e piti. Te hoê taamuraa o te hoê ia taamu papu. No roto mai te ta'o *haapa'oraa faaroo* i te mau aa Latino, *re* oia hoi « faahou â » aore râ « ho'i atu » e te ta'o *ligare*, oia hoi, « ia taamu » aore râ « ia pu'oi ». No reira, te taa nei ia tatou e te « taamu nei te haapa'oraa faaroo i te feia faaroo i te Atua ».
2. Exodo 20:3. Taa ê atu i te reira, ua parau te Fatu, « a tatarahapa, a fariu ê mai i to outou mau idolo; fariu ê mai... i to outou mau mea faufau ra » (Ezekiela 14:6).
3. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 6:36.
4. Hi'o Spencer W. Kimball, *The Teachings of Spencer W. Kimball*, nene'iraa a Edward L. Kimball (1982), 391.
5. Hi'o Mosia 2:41; Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau ; 82:10. E mea mau teie haapiiraa no te mau taata atoa, no te mea « e ere te Atua e haapao i te huru o te taata » (Te Ohipa 10:34; hi'o atoa Moroni 8:12).
6. Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 132:22.
7. Hi'o Levitiko 15:13.
8. 2 Timoteo 3:7.
9. 1 Nephi 19:23.
10. Isaia 5:20.
11. Te haapii nei te papa'iraa mo'a: « A haere mai na i te Fatu ra, i Tei Mo'a. E haamana'o outou e, ua titiaifaro to'na mau haerea. Inaha, ua pirihaio te e'a no te taata nei, area tei mua tia ia'na, e ua titiaifaro hoi, e te tiahi uputa ra, o Tei Mo'a ia i Iseraela nei ; e aore hoi oia i tarahu i te tavini i reira ra ; e aore hoi e e'a ê, maori râ, na taua uputa ra ; e ore oia e vare, no te mea, o te Fatu ra o te Atua to'na i'oa » (2 Nephi 9:41).
12. Thomas S. Monson, « Courage Counts », *Ensign*, Novema 1986, 41. I te tahi atu taime, ua horo'a te peresideni Monson i teie a'oraa faaurûhia « no te ora faahiahia maitai, e ti'a ia ia tatou ia faarahi i te aravihi i te faaruru atu i te fifi ma te itoito, i te maururu ore ma te oaoa, e te manûiraa ma te haehaa... E mau tamaroa e mau tamahine tatou na te hoê Atua ora, e ua hamanihia ho'i tatou ia au i to'na ra hoho'a... Eita e nehenehe ia tatou ia tape'a noa i teie iteraa ma te ore e ite i te hoê auraa hohonu apî no te puai e te mana, e tae noa'tu i te puai ia haapa'o i te mau faaueraa a te Atua, e mana ia pato'i atu i te mau faahemaraa a Satane » (« Yellow Canaries with Gray on Their Wings », *Ensign*, Tiurai 1973, 43).
13. « E tapea ia outou iho eiaha e rave noa'tu i te mea paieti ore ra » (Moroni 10:32). Eiaha ia rahi a'e to outou ri'ari'a i te taata nei i to outou mäta'u i te Atua (hi'o Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 3:7 ; 59:5).

Na Elder Richard G. Scott

No te Püpü no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

« Ua horoa'tu na hoi au i te [hi'oraa] na outou »

Te hi'oraa rahi roa'e tei ora i te fenua nei, o to tatou ia Faaora, o Iesu Mesia... Te ani nei Oia ia tatou ia pee i To'na hi'oraa maitai roa.

A feruri ai au i ta'u hopoi'a no te faaite i te evanelia, ua haamana'o vau i te feia ta'u i here e to ratou faaûruraa tei tauturu ia'u ia imi i te arata'iraa a te ra'i no te tauturu i to'u haereraa i mua i te pae varua. I te mau taime faufaa o to'u oraraa, ua haamaitai te Metua i te Ao ra ia'u a tono mai ai oia i te hoê taata no te tauturu ia arata'i i ta'u mau ma'itiraa i te mea maitai. Ua haapa'o ratou i teie mau parau a te Faaora « ua horoa'tu na hoi au i te [hi'oraa] na outou, o ta'u i rave iho ia outou nei, ia na reira atoa hoi outou ».¹

I to'u apîraa, e ere to'u metua tane i te melo no te Ekalesia e e melo paruparu to'u metua vahine. Ua ora matou i Washington, D.C. e te ora ra te metua o to'u mama e hau atu i te 4 000 kilometa i rapae au i te tuhaa fenua no Washington. Tau mau ava'e i muri a'e i te va'uraa o to'u matahiti, ua haere mai o mama ruau Whittle e farerei ia matou. Ua haape'ape'a oia e, aita vau e to'u taea'e paari a'e i bapetizohia. Aita vau i ite eaha ta'na i parau i to'u na metua no te reira, ua ite râ vau e ua afa'i oia ia maua to'u taea'e i te auâ faafaearaa e ua faaite mai i to'na mau mana'o no ni'a i te faufaa

rahi ia bapetizohia e te haere-tamauraraa i te mau pureraa a te Ekalesia. Aita vau i haamana'o i te mau mea atoa ta'na i parau, ua putapû râ to'u aau i ta'na mau parau, e aita i maoro roa ua bapetizohia vau e to'u taea'e.

Ua tamau noa o mama ruau i te paturu ia maua. Te haaamana'o nei au e, i te mau taime ua anihia vau aore râ to'u taea'e ia horo'a i te hoê a'oraa i te pureraa, e niuniu ia maua ia'na no te tahi mau mana'o tauturu. I roto i na mahana i muri mai e tae mai ia te a'oraa papa'i-rima-hia e ana. I te tau i muri mai, ua horo'a noa mai oia i te hoê reni arata'iraa, e na maua ia e faananea'tu â ia riro mai ei a'oraa.

Ua faaohipa tano noa o mama ruau i te itoito e te tura no te tauturu i to maua metua tane ia ite i te faufaa rahi ia faahoro oia ia maua i ta maua mau pureraa. Ua tauturu maite oia ia maua ia ite i te hoê hiaairaa no te evanelia i roto i to maua oraraa.

Hau roa'tu i te faufaa, ua ite maua e, ua here o mama ruau ia maua e ua here oia i te evanelia. Ua riro oia ei hi'oraa faahiahia mau ! Auê to'u maururu rahi no te iteraa papû ta'na i faaite ia'u i to'u apî-roa-raa ! Na to'na

huru maitai i faataui i te tereraa o to'u nei oraraa i te maitai mure ore.

I muri mai, a fatata ai au i te faaoti i ta'u tau haapiiraa i te haapiiraa teitei, ua here au i te hoê tamahine nehenehe o Jeanene Watkins te i'oa. Ua mana'o vau e, ua haamata oia i te here atoa ia'u. I te hoê pô, a aparau ai maua no ni'a i te oraraa i mua, i roto i te aparauraa ua faahiti oia i te hoê parau o tei tau roa i to'u oraraa. Ua parau oia, « ia faaipoipo ana'e au, e faaipoipo ia vau i te hoê misionare tahito haapa'o maitai i roto i te hiero ».

Na mua'utu, aita vau i tau'a rahi i te parau no te hoê misioni. I taua pô râ, ua tau rahi roa to'u mana'o no ni'a i te taviniraa misionare. Ua ho'i au i te fare e aita i nehenehe ia'u ia feruri i te tahi atu ohipa. Ua ara noa vau i taua aru'i ra. Aita roa'utu vau i haapa'o noa'e i ta'u haapiiraa i te po'ipo'i a'e. I muri a'e i te mau pure e rave rahi, ua rave au i te faaotiraa ia farerei i to'u episekopo e ia haamata i te faa'i ta'u mau parau misioni.

Aita roa'e o Jeanene i ani ia'u ia tavini i te hoê misioni *no'na*. No to'na here ia'u i faaite ai oia ia'u i to'na mau mana'o papû e ua horo'a mai ia'u i te rave'a ia ma'iti i te e'a no to'u iho oraraa. Ua tavini maua e piti atoa ra i te misioni e i muri iho, ua taatihia maua i roto i te hiero. Na te itoito e te tape'a-mau-raa o Jeanene i to'na faaroo i faatupu i te tauraa i roto i to maua nei oraraa amui. Ahani aita to'na faaroo puai no ni'a i te haapiiraa ia tavini na mua roa i te Fatu, ua papû ia'u e, eita ia maua e ite i te oaoa ta maua i fana'o. Ua riro oia ei hi'oraa faahiahia e te parau-ti'a !

No to raua here ia'u i faaite mai ai o mama ruau e o Jeanene i to raua mana'o papû e, e haamaitai te mau oro'a no te evanelia e te taviniraa i te Metua i te Ao ra i to'u oraraa. Aita roa raua i faahopo aore râ i faaino i to'u huru. Ua here noa râ raua ia'u e i te Metua i te Ao ra. Ua ite raua toopiti e, o Oia o te nehenehe e faarahi atu â i to'u oraraa, e ere râ o vau iho. Ua tauturu itoito raua tata'itahi ia'u ma te here ia ite i te e'a o te oaoa rahi roa'e.

Nahea e nehenehe ai ia tatou ia riro ei faaûruraa maitai mai teie te huru ? E

ti'a ia tatou ia haapapû i to tatou here mau i te feia ta tatou e hinaaro nei e tauturu na roto i te parau-ti'a, ia nehenehe ia ratou ia haamata i te faananea i te ti'aturiraa i roto i te here o te Atua. No te mau taata e rave rahi i te ao nei, te taahiraa matamua no te farii i te evanelia, o te faananearaa ia i te faaroo i te hoê Metua i te Ao ra, tei here mau ia ratou. E mea ohie a'e ia faananea i taua faaroo ra mai te mea te vai ra te mau hoa aore râ te mau melo o te utuafare o tei here ia ratou mai teie te huru.

Na roto i te horo'araa ia ratou te ti'aturiraa i roto i to outou here, e nehenehe ai ta outou e tauturu ia ratou ia faananea i to ratou faaroo i roto i te here o te Atua. I muri iho, na roto i to outou here, na roto i te aparauraa, e haamaitaihia to ratou oraraa na roto i to outou faaiteraraa i te mau haapiiraa ta outou i haapii mai, te mau iteraa rau ta outou i farii, e te mau parau tumu ta outou i pee no te ite mai i te mau rave'a no to outou iho mau araraa. A faaite i to outou mana'ona'oraa mau i to ratou maitai ; i muri iho a faaite

i to outou iteraa papû no te evanelia a Iesu Mesia.

E nehenehe ta outou e tauturu atu na roto i te mau rave'a tei niuhia i ni'a i te parau tumu e te haapiiraa tumu. A faaitoito i te feia ta outou i here ia imi ia maramarama i te mea ta te Fatu e hinaaro ra ia ratou ia rave. Te hoê rave'a no te rave i teie o te uiraa ia ia ratou i te mau uiraa no te haaferuriraa ia ratou, i muri iho ia vaiiho ia ratou i te taime au—e mau hora anei, mau mahana anei, mau ava'e anei, aore râ hau atu â—no te feruri hohonu e no te imi i ta ratou iho mau pahonora. E ti'a ia outou ia tauturu ia ratou ia ite e nahea ia pure e nahea ia ite i te mau pahonora e ta ratou mau pure. A tauturu ia ratou ia ite e, ua riro te mau papa'iraa mo'a ei hoê puna hinaarohia no te fariiraa e te iteraa i te mau pahonora ra. Na roto i te reira, e tauturu atu ia outou ia ratou ia faaineine no te mau rave'a e te mau fifi e tupu mai a muri a'e.

Te opuaraa a te Atua, oia ho'i, « ia faatupu i te tahuti ore e te ora mure ore o te taata nei ».² E mea faufaa te

reira no te mau mea atoa ta tatou e rave nei. I te tahi mau taime te hahi ê nei tatou na roto i te mau mea ta tatou e mana'o nei e mea faahiahia aore râ, no te rahi roa o ta tatou mau hopoi'a i te tino nei e mo'e-roa-hia ia tatou te mau fâ a te Atua. Ia tamau râ outou i te faatumu i to outou oraraa i ni'a i te mau parau tumu rarahi, e noaa ia ia outou te hoê iteraa no te mea ta outou e ti'a ia rave, e rahi atu â outou i te horo'a i te hotu na te Fatu e te oaoa hau atu no outou iho.

Ia faatumu ana'e outou i to outou oraraa i ni'a i te mau parau tumu no te rave'a o te faaoraraa, e faatumu atoa'tu ia outou i ni'a i te faaiteraa i te mea ta outou i ite no te mea ua taa ia outou te faufaa mure ore o te mau oro'a o te evanelia. E faa'ite atoa'tu ia outou i te mea ta outou i ite na roto i te hoê rave'a o te faaitoito atu i to outou mau hoa ia hinaaro ia haapuiahia i te pae varua. E tauturu atoa'tu ia outou i te feia tei herehia e outou ia hinaaro i te haapa'o i te taatoaraa o Ta'na mau faauerua e ia rave i te i'oa o Iesu Mesia i ni'a iho ia ratou iho.

A haamana'o e, te faafariuraa o te mau taata, o te hoê noa ia tuhaa o te ohipa. A tutava noa i te haapuai i te mau utuafare. A haapii ma te hoê iteraa no te faufaa rahi no te mau utuafare ia taatihia i roto i te hiero. E titauhia paha e rave rahi matahiti no

te tahi mau utuafare, mai teie utuafare o to'u na metua. E rave rahi matahiti i muri a'e i to'u baptizo-raa-hia, ua baptizohia to'u metua tane, e i muri mai, ua taatihia to'u utuafare i roto i te hiero. Ua tavini to'u metua tane ei taata taati i roto i te hiero, e ua tavini atoa to'u metua vahine i piha'ihio ia'na i reira. Ia roaa ana'e ia outou te iteraa no te mau oro'a taatiraa o te hiero, ei reira outou e tauturu ai i te patu i te basileia o te Atua i ni'a i te fenua nei.

A haamana'o, te hereraa ia ratou, o te niu puai ia no te faaûruraa i te feia ta outou e hinaaro ia tauturu. E mea faufaa ore paha te faaûruraa maitai a to'u mama ruau Whittle e a ta'u vahine faaipoipo, Jeanene, ahani aita vau i ite

Sydney, Auteralia

na mua roa e, ua here raua ia'u e ua hinaaro raua ia farii au i te mea maitai roa'e i roto i te oraraa nei.

Ei apiti no taua here ra, a ti'aturi ia ratou. E au ra e mea fifi i te tahi mau taime i te ti'aturi ia ratou, a imi râ i te rave'a no te ti'aturi ia ratou. E nehe-nehe ta te mau tamarii a te Metua i te Ao ra e rave i te mau mea maere ia ite ana'e ratou e, te ti'aturihia ra ratou. Ua ma'iti te mau tamarii atoa a te Atua i te tahuti nei i te opuaraa a te Faaora. A ti'aturi e a horo'a ia ratou te rave'a, e na reira faahou â ratou.

A faaite i te mau parau tumu o te tauturu i te feia ta outou i here ia haere i mua i ni'a i te e'a o te ora mure ore. A haamana'o e tupu rahi tatou te reni na ni'a i te reni. Ua pee mai outou i taua faanahoraa ra na roto i to outou maramarama i te evanelia. A tamau i te faaite i te evanelia na roto i te mau rave'a *ohie*.

Ua riro to outou iho iteraa papû no te Taraehara a Iesu Mesia ei mauhaa puai. Te tahi atu mau mauhaa, o te pure ia, te Buka a Moromona e te tahi atu mau papa'iraa mo'a e to outou haapa'oraa i te mau oro'a no te autahu'araa. E faaohie teie mau mea atoa i te arata'iraa a te Varua, e mea faufaa rahi roa ho'i ia turu'i outou i ni'a i te reira.

No te riro ei mea aravihi e te rave-raa mai ta te Mesia i rave,³ a faatumu i ni'a i teie parau tumu no te evanelia :

Na te Taraehara a Iesu Mesia e faariro ia tatou mai to tatou Metua i te Ao ra, ia nehenehe hoi ia tatou ia ora amui e a muri noa'tu i roto i to tatou mau utuafare.

Aita'tu e haapiiraa tumu hau atu i te faufaa rahi no ta tatou ohipa maori râ te Taraehara a Iesu Mesia. A faaite i te mau taime tano atoa e titauhia i to outou iteraa papû no ni'a i te Faaora e no te mana no Ta'na tusia Taraehara. A faaohipa i te mau papa'iraa mo'a o te haapii nei no ni'a Ia'na e no te aha Oia i roto ai ei hoho'a maitai no te mau taata atoa i roto i te oraraa nei.⁴ Titauhia ia outou ia tuatapapa itoito maitai. Eiaha e faaapiapi ia outou i te mau mea faufaa ore oi ere ai outou i te haapii mai i te haapiiraa tumu e te mau haapiiraa a te Fatu. Ma te hoê niu papû o te haapiiraa, e riro mai outou ei puna puai no te faaite i te parau mau faufaa ia vetahi ê o te hiaai rahi nei i te reira.

E tavini maitai atu â tatou i to tatou Metua i te Ao ra na roto i te faaûruraa parau-ti'a ia vetahi ê e te taviniraa ia ratou.⁵ Te hi'oraa rahi roa'e tei ora i te fenua nei, o to tatou ia Faaora, o Iesu Mesia. Ua î ta'na tau taviniraa i te tahuti nei i te haapiiraa, te taviniraa e te here ia vetahi ê. Ua parahi Oia i piha'ihio i te feia o tei haavâhia e mea ti'a ore Oia ia parahi i piha'ihio. Ua here Oia ia ratou tata'itahi. Ua ite Oia i to ratou mau hinaaro e ua haapii atu ia ratou i Ta'na evanelia. Te ani nei Oia ia tatou ia pee i To'na hi'oraa maitai roa.

Ua ite au e, Ta'na evanelia, o te e'a ia no te hau e te oaoa i roto i teie nei oraraa. Ia haamana'o tatou i te rave i te mea Ta'na i rave, na roto i te faaite-
raa i to tatou here, te ti'aturi e te ite no te parau mau ia vetahi ê o tei ore â i farii i te maramarama anaana o te evanelia. I te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Ioane 13:15.

2. Mose 1:39.

3. Hi'o Ioane 13:15.

4. Hi'o, ei hi'oraa, Luka 22:39-46 ; Ioane 8:3-11 ; Philipi 4:13 ; Iakobo 5:15-16 ; 1 Ioane 1:7 ; 2 Nephi 1:15 ; 2 ; 25:17-30 ; 31 ; Iakoba 4 ; Alama 7 ; 42 ; 3 Nephi 11-30 ; Moroni 10:32-33 ; Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 18:10-16 ; 19:13-19 ; 29:3 ; 88:1-13 ; 138:2-4 ; Mose 5:6-12.

5. Hi'o Mataio 22:35-40 ; Mosia 2:17.

Na Elder Robert D. Hales

No te Pûpû no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

« Ua hinaaro outou ia'u ra, e haapa'o i ta'u parau »

Te faa'ohiparaa i to tatou ti'amâraa no te haapa'o, te auraa ra, e ma'iti tatou ia « haapa'o noa'tu te tupu »

Te mau taea'e e te mau tuahine, i roto i te mau haapiiraa atoa no ni'a i te oraraa o te Faaora, aita e mea papû a'e e te mana rahi a'e i te haapiiraa no te haapa'o.

Te hi'oraa o te Faaora

I roto i te Apooraa i te Ra'i ra, ua orure hau Lucifero i mua i te faa-nahoraa a te Metua i te Ao ra. Ratou o tei pee ia Lucifero, ua faaea to ratou haereraa mure ore i mua i reira—A hi'o maitai o vai ta outou e pee ra !

Ei reira, ua faa'ite Iesu i Ta'na faa-otiraa ia haapa'o, ma te parau e, « e te Metua, ia haapa'ohia to oe hinaaro, e no oe te hanahana e a muri noa'tu ».¹ I roto i Ta'na tau taviniraa, « ua roohia Oia i te faahemaraa aita râ oia i haapa'o i taua mau mea ra ».² Oia mau, « i [haapii] oia i te auraro i to'na ra mau pohe ».³

No te mea ho'i e, ua haapa'o to tatou Faaora, ua tara ê Oia i ta tatou mau hara, ma te faati'a ia tatou ia ti'afaahou mai e te faaineineraa i te rave'a no tatou no te ho'i atu i to tatou

Metua i te Ao ra o tei ite ho'i e, e hape tatou a haapii ai tatou i te haapa'o i roto i te oraraa tahuti nei. Ia haapa'o tatou, e farii tatou i Ta'na tusia, no te mea te ti'aturi nei [tatou] e, na roto i te Taraehara a Iesu Mesia e ti'a ai i te taata atoa ia faaorahia, na roto i te haapa'oraa i te mau ture, te mau oro'a, e te mau faauerua i horo'ahia i roto i te Evanelia ».⁴

Ua haapii Iesu ia tatou ia haapa'o na roto i te reo ohie, e ia ohie ia maramarama : « Ua hinaaro outou ia'u ra, e haapa'o i ta'u parau ».⁵ e « a haere mai ai a pee mai ai ia'u »⁶

Ia bapetizo-ana'e-hia tatou, e « rave [tatou] i te i'oa o te Mesia » e « fafau [tatou] i te faufaa i te Atua, oia ho'i ia haapa'o maitai [tatou] e tae noa'tu i te hopea o to [tatou] ora nei ».⁷ I te mau sabati atoa, te faaapi nei tatou i te fafauraa no te bapetizoraa na roto i te raveraa i te oro'a e te faa'iteraa e, ua hinaaro tatou ia haapa'o i te mau faauerua. E imi tatou i te faaoreraa hapa no te mau mana'o, te mea i te aau e aore ra te mau ohipa e ere i te

mea tu'ati i te hinaaro o to tatou Metua i te Ao ra. A tatarahapa ai tatou na roto i te fariu-ê-raa i te haapa'o-ore-raa e na roto i te haapa'o-faahou-raa, te faaite ra tatou i to tatou here No'na.

Te mau huru haapa'o

A ora ai tatou i te evanelia, e nuu tatou i mua i roto i to tatou maramarama i te parau no te haapa'o. I te tahi taime, e faahemahia paha tatou ia rave i te mea ta'u e pii nei te « haapa'o a te taata tino nei », no te reira e pato'i tatou i te haapa'o-ore-raa i te ture a te Atua no te mono i te reira i to tatou paari e aore ra to tatou hiaai e aore

ra tae noa'tu i te tuiroora. No te mea ho'i e, te ravehia nei te reira e rave rahi taata, e faaiti mai te reira faahuru-ê-raa i te haapa'o i te mau faatureraa a te Atua i roto i ta tatou mau peu e ta tatou mau ture.

I te tahi taime, e ô te mau melo i roto i te « haapa'o ma'itiiti », i te faaiteraa atu e ua here i te Atua e i te faatureraa i te Atua ma te paheruraa e te ma'itiraa eaha te mau faaueraa e te mau haapiiraa—te mau haapiiraa e te mau parau a'o a Ta'na mau peropheta—o ta ratou e pee hope roa'tu.

Te vai ra te tahi te haapa'o ma'itiiti nei no te mea eita e roaa ia ratou ia

haro'aro'a i te mau tumu atoa no te hoê faaueraa, mai te mau tamarii aita e maramarama nei i te mau tumu atoa no te ture e te parau a'o a to ratou na metua. Tera râ, ua ite noa tatou i te tumu tatou e pee ai i te mau peropheta, no te mea, o teie te Ekalesia a Iesu Mesia, e na te Faaora e arata'i i Ta'na mau peropheta i roto i te mau tau tuuraa atoa.

E ia hohonu atu â to tatou maramaramaraa i te parau no te haapa'o, e haro'aro'a mai tatou i te tumu faufaa no te ti'amâraa. I te taime tei roto Iesu i te ô no Getesemane, ua pure Oia e toru taime i To'na Metua i te Ao ra, « e tau Metua e, i ti'a ra, e hopoi ê atu i teie nei aua, ia tupu râ to oe hinaaro, eiaha to'u ». ⁸ Eita ihoa te Atua e taataahi i to te Faaora ti'amâraa, na To'na râ aroha, ua tonono mai Oia i te hoê melahi no te haapuui i Ta'na Tamaiti Here.

Ua faaruru te Faaora i te tahi atu tamataraa i ni'a i te Golagota, i te taime, ua ti'a Ia'na ia pii i te mau tiria melahi no te iriti Ia'na mai ni'a mai i te satauro, ua rave râ Oia i Ta'na iho ma'itiraa ia haapa'o e ia faaoroma'i e hope noa'tu e ia rave faaoti i Ta'na tusia taraehara, noa'tu te mamae rahi e te pohe atoa.

Te haapa'o faito paari maitai i te pae varua, o te « haapa'o ia a te Faaora ». Na te here mau i te Metua i te Ao ra e i Ta'na Tamaiti e faaitoito mai i te reira. Ia haapa'o ana'e tatou ma te hinaaro mau, mai ta to tatou Faaora i rave, e poihere tatou i teie mau parau a to tatou Metua i te Ao ra : « Ta'u Tamaiti here teie, ua mauruuru roa vau ia'na ». ⁹ E i ti'aturi tatou ia faaroo atu, a tomo atu ai tatou i mua i te aro o te Metua i te Ao ra, « ua ti'a roa, e teie nei tavini maitai e te haavare ore... e haere oe i roto i te... oaoaraa a to fatu ». ¹⁰

Te faa'ohiparaa i to tatou ti'amâraa no te haapa'o, te auraa ra, e ma'iti tatou ia « haapa'o noa'tu te tupu ». ¹¹ E titauhia te haaviraa ia'na iho, e e faatae mai te reira i te ti'aturiraa, te oaoa mure ore e te hoê mana'o manuiia no tatou, na roto i te hi'oraa maitai, no te feia na piha'iho ia tatou ; e e tae atoa mai te hoê fafauaraa hohonu ia'na iho no te patururaa i te feia faatere o te

autahu'araa e ia pee i ta ratou mau haapiiraa e ta ratou a'oraa.

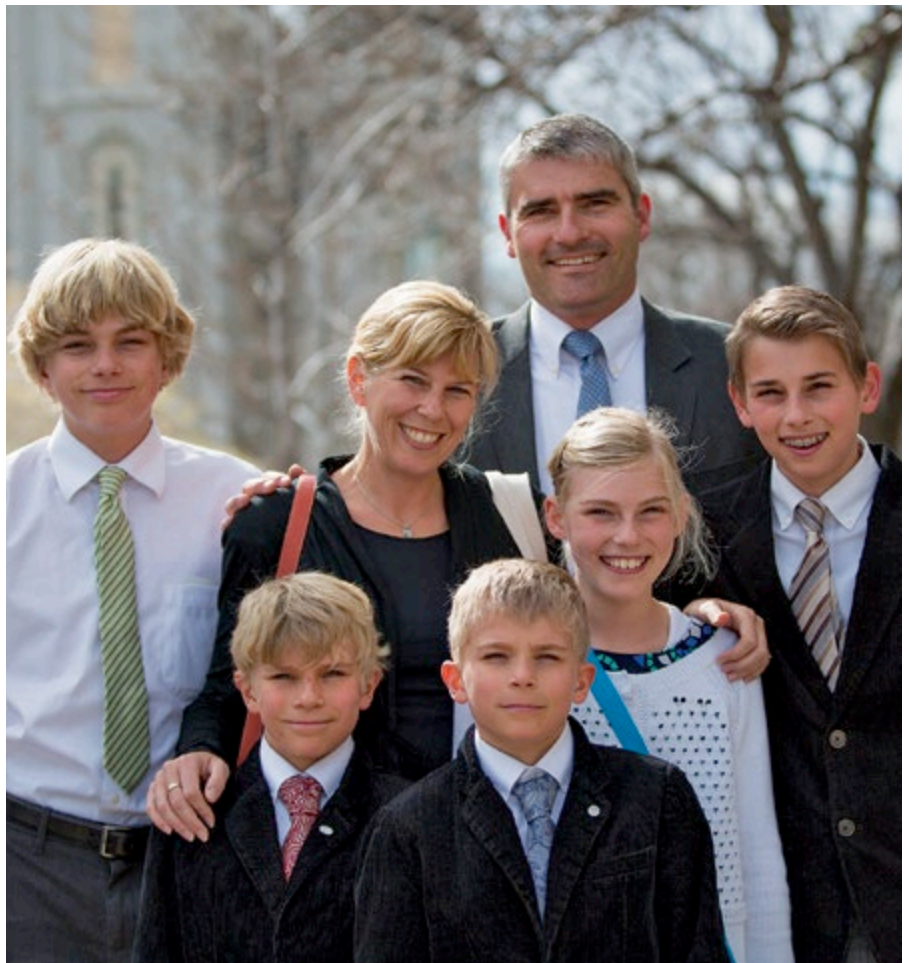
Te mau hopearaa

No te ma'iti eaha te haapa'o, e mea au ia haamana'o i te mau hopearaa o ta tatou mau ma'itiraa. Ua maramarama anei Lucifero e te feia i pee Ia'na i te hopearaa no ta ratou ma'itiraa ia pato'i i te faanahoraa a te Metua i te Ao ra? No te aha pai ia ratou i rave ai i te reira ma'itiraa ri'ari'a? E ti'a atoa ia ui tatou ia tatou iho i teie huru uiraa: no te aha te tahi o tatou e ma'iti ai ia haapa'o ore e ua ite ho'i tatou i te mau hopearaa mure ore o te hara? Te horo'a nei te mau papa'iraa mo'a i te ho'e pahonoraa: te tumu Caina e te tahi o te mau tamarii a Adamu e a Eva i ma'iti ai ia haapa'o ore, no te mea, « hau atura to ratou here ia Satane i te Atua ». ¹²

To tatou here i te Faaora o te taviri ia no te haapa'o mai te Faaora ra te huru. Ia tutava ana'e tatou i te haapa'o i roto i teie nei ao, te faa'ite ra ia tatou i to tatou here e to tatou faatura i te mau tamarii atoa a te Metua i te Ao ra. Teie noa râ, eita e ti'a i teie here no te tahi taata ia tau i te mau faaueraa a te Atua, tei horo'ahia no to tatou maitai! Ei hi'oraa, te faaueraa « eiaha... e taparahi, eiaha atoa e rave i te ho'e mea mai te reira te huru » ¹³, ua niuhia te reira i ni'a i te ture pae varua e paruru nei i te mau tamarii atoa a te Atua, tera atoa tei ore â i fanauhia. Ua itea-maoro-hia e, ia tau'a ore tatou i teie ture, e oto faito ore te tae mai i te hopea. Noa'tu râ, te mana'o nei te tahi e, e faati'ahia ia faahope i te ora o te ho'e aiû aita i fanauhia'tura no te tahi tumu rii navenave e aore ra te nahonaho

Noa'tu e faatanohia te haapa'o-ore-raa, eita roa te ture pae varua e tau, e na reira atoa te mau faahopearaa, e arata'i atu râ te reira i te ahuehue, te papû-ore-raa, te overeraa i ni'a i te mau puromu e'e, te mo'eraa e te mau iui. Ei pipi na te Mesia, e titauraa mo'a ta tatou ia turu i Ta'na mau ture e mau faaueraa e te mau fafauraa o ta tatou i rave i ni'a iho ia tatou.

I te ava'e titema 1831, ua piihia te tahi o te mau taea'e ia tauturu ia tamarû i te mau mana'o au ore tei

haapararehia no ni'a i te Ekalesia. Na roto i te peropheta Iosepha Semita, ua arata'i te Fatu ia ratou ia au i te ho'e avei'a mâtau ore e te hitimahuta:

« A faahaamâ atu i to orua mau enemi; a piiatu ia ratou ia farerei ia orua i te vahi taata e i te vahi taata ore ho'i... »

« No reira, a tuu atu ia afa'i mai i to ratou ra mau feruriraa puai roa ei pato'iraa i te Fatu »

« ... Aore ho'e mauhaa o te tuuhia mai ei pato'iraa ia orua o te manuia; »

« E mai te mea e faateitei mai te ho'e taata i to'na reo ei pato'iraa ia orua e faahaamâhia oia i roto i to'u ihora tau mau. »

« No reira, a haapa'o i ta'u mau faaueraa; e parau mau ia e te ti'a ho'i ». ¹⁴

Te mau haapiiraa i roto i te mau papa'iraa mo'a

Ua i te mau papa'iraa mo'a i te hi'o-raa o te mau peropheta tei haapiihia i

te mau haapiiraa no te haapa'o na roto i ta ratou iho ohipa.

Ua haapiihia Iosepha Semita i te mau hopearaa no te fatiraa i raro a'e i te onoonoraa a to'na hamanimaitai, to'na hoa e papa'i parau, o Martin Harris. Ei pahonoraa i te mau onoonoraa a Martin, ua ani Iosepha i te Fatu i te parau faati'a ia horo'a'tu i na api 116 no te Buka a Moromona ia ti'a ia Martin ia faa'ite atu i to'na utuafare, ua pahono râ te Fatu ia Iosepha ia parau atu, aita. Ua onono faahou Martin ia Iosepha ia ani faahou i te Fatu. I te toruraa o te aniraa a Iosepha, ua horo'a te Fatu i te parau faati'a i na e pae taata ia hi'o i te mau papa'iraa. « Ua tapu roa Martin ia ruuruu ia'na i teie faaueraa. I te taeraa'tu oia i te fare, tei ni'a atura ia'na te onoonoraa, ua mo'e ia'na i ta'na i tapu e ua faati'a i te tahi atu taata ia hi'ohi'o i te mau papa'iraa, e na roto i te tahi rave'a paari, ua haruhia mai roto mai to'na rima ». ¹⁵ e

i te mau tamataraa e te mau fifi no ananahi. Na To'na haapa'o i Getesemane i faaineine i te Faaora ia haapa'o e ia faaoroma'i e tae noa'tu i te hopea, i Golagota.

E au mau taea'e e au mau tuahine, te tu'ati nei te mau parau a Alama i te mana'o o to'u auu :

« E teie nei, e ta'u mau taea'e here, te parau atu nei au i teie mau mea ia outou na, ia faaara vau ia outou ia ite i tei au ia outou ia rave i mua i te Atua ra, ia haere outou ma te hapa ore i mua ia'na...

« E teie nei, ua hinaaro vau ia riro outou ei feia haehaa, e te auraro, e te marû... e te itoito i te haapa'oraa i te mau faaue a te Atua i te mau mahana atoa ra ».²¹

Te faaite nei au i to'u ite taa ê e, te ora nei to tatou Faaora. No te mea ua haapa'o Oia, « e pi'o ho'i te mau turi atoa i raro, e fa'i ho'i te mau vaha atoa i mua ia'na ra... o oia [to tatou Faaora] ». ²² Ia rahi ho'i to tatou here Ia'na e ia hope roa ho'i to tatou ti'aturiraa ia'na i roto i te faaroo, ia ti'a atoa ia tatou ia haapa'o, ia tape'a i Ta'na mau faaueraa e ia ho'i no te ora Ia'na ra e a muri noa'tu i roto i te basileia o to tatou Atua o ta'u pure na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mose 4:2.
2. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:22.
3. Hebera 5:8.
4. Hi'o Te mau Hiro'a Faaroo 1:3.
5. Ioane 14:15.
6. Luka 18:22.
7. Mosia 5:8.
8. Mataio 26:39 ; hi'o atoa te mau irava 42, 44.
9. Mataio 3:17 ; hi'o atoa 3 Nephi 11:7.
10. Mataio 25:21.
11. « A haapa'o », *Te mau himene*, n°143.
12. Mose 5:13.
13. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 59:6.
14. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 71:7-11.
15. Joseph Fielding Smith, *Essentials in Church History*, (1922) 65 ; hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 3.
16. Numera 12:8.
17. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 28:3.
18. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 28:2.
19. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 130:21 ; hi'o atoa te irava 20.
20. Alama 37:35.
21. Alama 7:22-23.
22. Mosia 27:31.

ua mo'e te reira. Ei faahopearaa, ua avauhia Iosepha e te Fatu e aita faahou ta'na e parau faati'a no te tamau i te iriti i te Buka a Moromona. Ua mauui roa Iosepha e ua tatarahapa i to'na fatiraa i mua i te onoonoraa a te mau taata. I muri iho roa mai, ua faati'ahia Iosepha e rave faahou i ta'na ohipa iritiraa. Ua haapii Iosepha i te hoê haapiiraa faufaa rahi no ni'a i te haapa'o, e ua vai noa te reira e e hope noa'tu to'na oraraa !

Ua horo'a te peropheta Mose te tahi atu hi'oraa. I te haapa'oraa Mose e rave i te hoê vahine Etiopia, ua vahavaha Miriama e o Aarona ia'na. Ua avau râ te Fatu ia raua, ma te parau e, « te parau vaha noa nei au ia [Mose] ». ¹⁶ Ua faa'ohipa te Fatu i teie ohipa maere no te haapii i te mau melo o te Ekalesia i to tatou nei tau tuuraa. I te matahiti 1830, teitei maitai te reo o Hiram Page e, te farii nei

oia i te heheuraa no te Ekalesia. Ua faatitūifaro te Fatu ia'na ma te haapii atoa i te feia mo'a, « e haapa'o oe i te mau mea ta'u e horo'a'tu ia [Iosepha] ra, mai ia Aarona atoa », ¹⁷ « no te mea te farii nei oia i te reira mai te au i ta Mose i na reira ra ». ¹⁸

E hopoi mai te haapa'o i te mau haamaitairaa, « e ia noaa mai ia tatou te hoê haamaitairaa no ô mai na i te Atua ra, ua na roto ia i te haapa'oraa i taua ture i faatumuhia'i no te reira ». ¹⁹

Te haapiihia nei te haapa'o na roto i te hi'oraa. Na roto i to tatou huru oraraa, te haapii nei tatou i ta tatou mau tamarii, « e haapii oe i te paari i to oe apîraa ; oia ia, e haapii oe i te haapa'oraa i te mau faaue a te Atua ra i to oe apîraa ». ²⁰

Na roto i te haapa'o tatou e puai mai ai e e puai atu â, e e riro tatou i te faaoroma'i ma te faaroo rahi i roto

Na Elder Claudio D. Zivic
No te Hitu Ahuru

Eiaha na tatou e haere i te e'a hape

Te pure nei au ia tutonu tamau noa tatou i te e'a, ia vai tu'ati noa tatou i te ra'i, ia ore te mau opape o teie nei ao ia haapainu ê ia tatou.

Te haapiipii ra te hoê tamaiti i ta'na piana, tae mai nei te tahi taata hoo tauihaa, e i to'na iteraa ia'na na roto i te maramarama, ani atura, « tei te fare anei to oe mama ? »

Pahono a'era te tamaiti, « ia mana'o pai oe ? »

E ha'uti ta maua na tamarii e pae i te piana, aua'e te onoonoraa a ta'u vahine ! Ia tae te orometua i te fare, e horo ta maua tamaiti Adrián no te tapuni e no te ape i ta'na haapiiraa. I te hoê râ mahana, ua tupu te hoê ohipa maere ! Ua haamata oia i te au roa i te pehe e ua tamau a'era oia i te haapiipii ona ana'e.

Ahani pai tatou e nehenehe e tae atoa'tu i teie huru faito i ni'a i te e'a no te faafariuraa, auê ia te faahiahia. Auê ia te faahiahia ia roaa te hiaai hohonu i roto i to tatou aau no te haapa'o i te mau faaueraa, aita e faufaa ia faahaamana'o tamau-noa-hia mai tatou e ia vai noa mai te mana'o papû e, ia pee ana'e tatou i te e'a ti'a, e farii tatou i te mau haamaitairaa i fafauhia i roto i te mau papa'iraa mo'a.

E rave rahi matahiti i ma'iri a'enei, ua haere matou, ta'u vahine, ta maua tamahine o Evelin e te hoê hoa, i te

vahi ra Arches National Park. Hoê o te mau apou ofa'i tuiroo roa a'e, e pihia nei te Delicate Arch. Ua faaoti matou e taahi e 2 kilometa, e pa'uma na ni'a te mou'a e tapae atu ai i te apou.

Anaanatae maitai matou i te haamataraa, aita râ i maoro roa, rohirohi mai nei te tahi. No to'u hinaaro ia tae i tera vahi, ua faaoti au e haere o vau ana'e. Ma te hi'o ore i te e'a

ta'u e rave, ua pee noa vau i te hoê taata i mua ia'u, e au ra e, ua papû maitai ia'na to'na e'a. Haamata a'era te e'a i te huru fifi mai, e titau mai ia'u ia ou'a mai te hoê ofa'i i te tahi atu ofa'i. No te faito fifi, ua papû roa ia'u, eita te mau vahine no ta'u pûpû e tae. I reira, ite atura vau i te apou ofa'i ra, Delicate Arch, to'u râ maere rahi, tei te tahi pae atea roa ho'i te reira ia'u.

Ma te mauruuru ore, ua faaoti au e ho'i i muri. Ua tia'i noa'tu ra vau ia tae mai ratou. Ta'u uiraa matamua, oia ho'i, « ua ite anei outou i te Delicate Arch ? » Ma te oaoa, pahono mai nei ratou e, e. Faataa mai nei ratou e, ua pee noa ratou i te mau tapa'o e faa'ite nei i te e'a, ma te haapa'o maitai e te itoito, e ua tapae atura i tera vahi.

Te hape mau, ua haere au na te e'a hape. E haapiiraa rahi ta'u i apo mai i tera ra mahana !

Nahea tatou e hape pinepine ai i ni'a i te e'a ti'a, ma te vaiiho noa ia tatou ia pee i te mau peu o te ao nei ? Titauhia ia ui tamau noa tatou ia tatou iho e, e taata rave anei tatou i te mau parau a Iesu Mesia.

Te vai nei te hoê haapiiraa faahiahia i roto i te buka a Ioane :

« A ati mai ia'u, e na'u e ati atu ia outou : mai te amaa eita e hotu noa oia ana'e ra, ia ore ia ati mai i te vine ra ; e ore atoa outou ia ore ia ati mai ia'u ra.

« O vau te vine, o outou te amaa. O te ati mai ia'u ra, e o te ati atu vau ia'na ra, oia te hotu rahi ; i taa ê atu outou ia'u ra, aore roa ia e mea e ti'a ia outou » (Ioane 15:4–5).

Ma te faa'ohipa i teie faahoho'araa, te ite nei tatou i te auraa piri roa e te teitei e vai ra i rotopu ia Iesu Mesia e te faufaa rahi Ta'na i tuu i ni'a ia tatou tata'itahi. O Oia te aa e te tumu e arata'i i te pape ora ia tatou nei, te tapau e faaamu nei ia tatou, ia ti'a ia tatou ia horo'a i te hotu rahi. Ua haapii rahi mai Iesu Mesia ia tatou, e no reira, ei amaa—e aore râ ei taata turu'i i ni'a Ia'na—eiaha roa'tu tatou e haafau ore i te faufaa rahi o Ta'na mau haapiiraa.

Te vai nei te mau hape teimaha, e mai te peu eita tatou e faatiti'aifaro i te reira i te taima ti'a, e nehenehe i te reira e arata'i ê roa'tu ia tatou i te e'a ti'a. Mai te peu e tatarahapa tatou ma te farii i te faatiti'aifaroraa, e riro

te reira i te faahaehaa ia tatou, e tui i ta tatou mau raveraa e ia haafatata faahou atu i to tatou Metua i te Ao ra.

E horo'a'tu vau i te hoê hi'oraa no teie mana'o, ma te faahiti i te hoê taima hâhano roa a'e tei farereihia e te peropheta Iosepha Semita. Na roto i teie ohipa i tupu, ua horo'a mai te Faaora i te hoê haapiiraa faufaa rahi roa no ni'a i te mau parau tumu e ti'a ia tatou ia tape'a noa i roto i to tatou feruriraa, i roto i to tatou oraraa. Ua tupu te reira i te mo'eraa na api e 116 no te tuhaa matamua o te Buka a Moromona ia Martin Harris.

I muri mai i to'na tatarahaparaa no te pee-ore-raa i te a'o a te Atua, ua farii te peropheta i te heheuraa te itehia nei i roto i te tuhaa 3 no Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau (hi'o *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* [2007], 81–83). Mai

te irava 1 e tae atu i te 10, e haapapû atu vau e toru parau tumu e ti'a ia tatou ia haamana'o noa :

1. Eita e ti'a ia faaorehia te mau ohipa e te mau opuaraa a te Atua.
2. Eiaha to tatou mata'u i te taata ia rahi a'e i to tatou mata'u i te Atua.
3. Titauhia ia tatarahapa tamau noa tatou.

I roto i te irava 13, te haapii mai nei te Fatu e maha ohipa eiaha roa'tu tatou e rave :

1. Faairi i te mau a'oraa a te Atua ei mea faufaa ore.
2. Ofati i te mau fafauaraa mo'a roa tei fafauhia i mua i te Atua ra.
3. Ti'aturi i to'na iho paari.
4. Te'ote'o i to tatou iho ite rahi.

Te pure nei au ia tutonu tamau noa tatou i te e'a ti'a ia vai tu'ati noa tatou

i te ra'i, ia ore te mau opape o teie nei ao ia haapainu ê ia tatou.

Ia tae noa'tu outou i te faito no te faaru'eraa i te e'a o te Fatu—noa'tu te vahi i ni'a i taua e'a ra—ma te faahaparaa au rahi e ite outou i te mara-mara no te faarirora i te mau a'oraa a te Atua ei mea faufaa ore, te ofatiraa i te mau fafauraa mo'a roa tei fafauhia i mua i te Atua ra, te ti'aturiraa i to outou iho paari e aore râ te te'ote'oraa i to outou iho ite rahi.

Mai te peu tei reira outou, te a'o atu nei au ia outou ia tatarahapa e ia ho'i mai i ni'a i te e'a ti'a.

I te hoê taime ua niuniu te hoê mootua i to'na papa ruau no to'na mahana fanauraa. Ua ani oia e hea to'na matahiti. Pahono mai nei oia ua ra'ehia te 70 matahiti. Feruri a'era ta'na mootua e ui atura, « mai te 1 matahiti mai â oe i te haamataraa, e papa'u ? »

I te tau tamariiraa e te taure'are'araa, e mana'o te taata e, eita roa ratou e ruauhia ; eita te mana'o no te pohe e hiti mai—na te mau taata ruhiruhia roa te reira—e mea atea roa â no'u. E tere noa te hora, te ava'e e te tau, e tae roa e itehia te mi'omi'o o te hoho'a mata, e iti mai te puai, pinepine te haere i te taote, e te vai atura.

E tae mai te mahana e farerei faahou â tatou i to tatou Taraehara e to tatou Faaora, o Iesu Mesia. Ta'u ti'aororaa no te reira taime mo'a e te faahiahia roa, maori râ, ia ite atu tatou e, o Ona tera, no te ite ta tatou i apo mai no ni'a Ia'na e no te peeraa tatou i Ta'na mau haapiiraa. E faa'ite mai Oia i te mau tapa'o i roto i To'na na rima e te avae, e e tauahi maoro tatou Ia'na, ma te roimata no te oaoa i te peeraa i To'na e'a.

Te faa'ite papû nei au i na poro e ha o te fenua nei, te ora nei Iesu Mesia. Te a'o nei Oia ia tatou, « A faaroo mai na, o outou te mau nunaa'toa o te ao nei, e a faaroo ho'i i te mau parau a te reira Atua o tei hamani ia outou na » (PH&PF 43:23). Ia noaa ia tatou te puai no te haru, no te haapa'o, no te maramarama e no te haro'aro'a tano i te poro'i a te « Atua o tei hamani ia [tatou] » ia ore tatou ia faaatea i To'na e'a, o ta'u ia ti'aororaa na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

Na Elder W. Craig Zwick
No te Hitu Ahuru

Eaha ta oe e mana'o nei ?

Te taparu nei au ia outou ia haapii i te ui i teie uiraa, ma te mana'ona'o i to te tahi iteraa : « Eaha ta oe e mana'o nei ? »

Amaha ahuru matahiti i ma'iri a'e nei, ua faahoro vau i te hoê pereoo faauta tauihaa 18 huira, tei roto atoa ta'u vahine iti, o Jan, e ta maua aiû tamaroa o Scotty. Te faauta ra matou i te tahi materia paturaa rahi e ratere atu matou na te tahi mau tuhaa fenua e rave rahi.

I tera ra tau, aita e faahoporaa no te hatua e aore râ no te parahiraa aiû. Ua tape'a rima noa ta'u vahine i ta maua tamaiti iti. Ua parau mai oia, « e mea huru teitei to tatou parahiraa », ahani pai au i apo mai i to'na mana'o taiâ i tera ra taime.

Te pou ra matou i te vahi e parauhia ra Donner Pass, e tuhaa puromu huru titapou, ei reira, ma te mana'o-ore-hia, auauahi a'era to matou pereoo e ua mo'e roa matou i roto i te auauahi rahi. E mea fifi roa ia hi'o, e aita ta matou e nehenehe e huti maitai i te aho.

Ua toiha roa te tauihaa i muri mai i teie pereoo rahi, aita e nava'i te « frein » huti rima. Ua tau haere au i te tere o te matini e ua tamata haavitiviti au i te tape'a i te pereoo.

E te haere mau ra te pereoo i te hiti i te puromu, aita râ i mau roa, matara a'enei te opani o ta'u vahine e ou'a

a'era oia i rapae e ta maua aiû i roto i to'na rima. Taviriviri a'era raua i raro atu, aita ta'u e rave'a i te reira taime.

I te mau-roa-raa ia'u teie pereoo rahi, ua faaru'e au i te reira. Puai te oromona tapo'i mape (adrénaline), ua horo atura vau na roto i tera vahi ofa'ifa'i e te aihere rahi e ua haru mai ia raua i roto ia'u. Ua pêpê te rima e te taponu o Jan, e te tahe ra te toto, au'a'e râ, te huti noa ra raua i te aho. Ua tape'a noa vau ia raua e oti roa'tu râ te repo i te hee haere i tera hiti puromu.

Faaea a'era to'u mafatu i te otu'itu'i e ua ho'i mai te aho, paaina a'enei to'u reo, « Eaha ho'i to roto i to oe upoo ? Ua ite anei oe e ohipa ri'ari'a mau ta oe i rave ? Ahani pai ua pohe orua ! »

Ua hi'o maira oia ia'u, ma te papari'a ereere auauahi e te rari i te roimata, e ua parau maira i te hoê mea i putapu roa to'u auu e o te ta'i noa nei i roto i to'u tari'a : « To'u noa hinaaro, ia faaora i ta taua tamaiti ».

I tera taime, ua haro'aro'a vau e, ua mana'o roa oia e, no teie ura o te matini, e paaina te pereoo e e pohe matou. O vau nei râ, ua ite a'ena vau e, e fifi niuniu uira noa—e mea ri'ari'a, eita râ e pohe. Ua hi'o noa vau i ta'u vahine iti, te horomiri ra i te upoo o ta

maua tamaiti, e ua ui maere atura vau, eaha iā huru vahine e rave i teie huru ohipa itoito.

Ua nehenehe roa teie ohipa i te riro ei ohipa ri'ari'a mau no te manava, mai taua fifi matini ra. Aua'e rā, i muri mai i te tahi taime iti rahi rapaau no te faaoroma'i-mu-noa-raa i te mana'o e, na te tahi te hape, ua faa'ite a'era maua i te tahi e te tahi, te mana'o pihaa i raro a'e mai i te riri u'ana. Na roto i te faa'iteraa i te mana'o here e te mana'o haape'ape'a i te maitai o te tahi i paruru i to maua faaipoiporaa ia pohe na roto i teie fifi ri'ari'a.

Ua faaara Paulo, « eiaha ei parau faufau to roto mai i to outou vaha, ei parau maitai [noa] rā, e tupu ai te maitai au ra, e maitai ai te feia e faaroo ra » (Ephesia 4:29). Te ta'i nei ta'na mau parau mai te tahi parau m̄.

Eaha te auraa no te « parau faufau to roto mai i to outou vaha » ? Pauroa tatou, i te hoê taime, e faaruru i te mana'o riri iti rahi—to tatou iho e to te tahi. Ua ite tatou i te riri u'ana i te mau vahi taata. Ua ite tatou i te reira mai te hoê « haruraa uira » i te manava i roto i te mau ohipa tu'aro, i roto i te poritita e i roto atoa i to tatou mau fare.

Te tahi taime, te paraparau nei te mau tamarii i to ratou mau metua here ma te arero oi mai te tipi. No te taata faaipoipo, ua oti te tau tao'a rahi roa a'e e te mea poihere no te tahi e te tahi, ua mo'e te hi'oraa atea e te faaoroma'i-rra i te tahi e te teitei nei te reo. Tatou pauroa, noa'tu â e tamarii no te fafauraa tatou na te hoê Metua here i te Ao ra, ua tatarahapa a'enei tatou i te ou'araa mai mai te parahiraa teitei o to tatou iho mana'o haavâ e ua paraparau a'enei tatou ma te taora parau hou a maramarama atu ai i te ohipa mau na roto i te tahi atu hi'oraa. Ua taa a'enei ia tatou te ohipa o te parau teimaha no te faatahuriraa i te hoê mea ri'ari'a ei pohe.

Te parau nei te hoê rata a te Peresideniraa Matamua, aita i maoro a'enei, « Te haapii nei te evanelia a Iesu Mesia ia tatou ia here e ia hamani maitai i te taata atoa, ma te faatura ia ratou—noa'tu â aita to tatou mau mana'o e tu ra » (rata na te Peresideniraa Matamua no te 10 no tenuare 2014). Auê iā faahaamana'oraa rahi i te mea e, e nehenehe ta tatou, e e mea ti'a ho'i ia tatou, ia tau'aparau na roto i te au, i te taime ihoa rā ua taa ê to tatou hi'oraa i teie nei ao.

Te a'o nei te taata papa'i o te Maseli e, « o te parau m̄rū ra tei faaore i te riri ; are'a te parau faaooora, o te riri iā te tupu » (Maseli 15:1). Te « parau m̄rū », o te hoê iā pahonora tei ferurihia—e parau titiaifaro no roto mai i te aau haehaa. E ere te oreraa tatou e parau afaro atu e aore ra te haafaufaa-ore-raa i te haapiiraa tumu mau. Te parau aueue ore e riro ei mea m̄rū i te varua.

Te vai nei i roto i te Buka a Moromona te hoê hi'oraa faahiahia no te reo afaro e faaohipa-atoa-hia nei i roto i te faaipoiporaa, i te taime aita te mana'o e tu ra. Ua tonohia na tamaiti a Saria e Lehi i Ierusalem no te tii i te mau api veo, e ua taerehia ratou. Ua ti'aturi roa Saria e, ua hamani-ino-hia ratou, e ua riri roa oia e ua imi i te hoê taata no te faahapa'tu.

Faaroo mai na tatou i teie aamu na roto i te mata o ta'na tamaiti, o Nephi : « I mana'o ho'i [to'u metua vahine] e ua pohe matou i te medebara ; e i ohumu ho'i oia i to'u metua tane i te parauraa mai ia'na e, e taata ite orama haavare oia ; i te na ôraa mai e, Inaha, ua arata'i mai oe ia matou mai te fenua o to tatou ai'a ra, e ua pohe

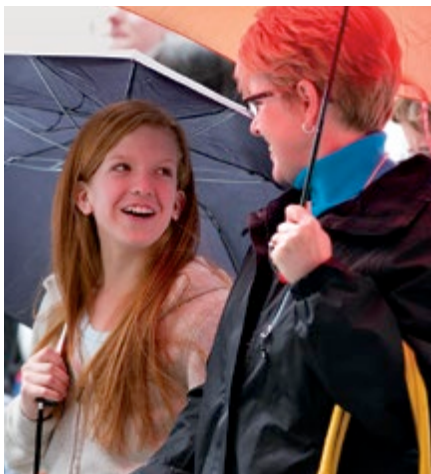
ta'u na tamarii, e e pohe atoa hoi tãua i te medebara nei » (1 Nephi 5:2).

A feruri na tatou eaha mau ta Saria i mana'o na. Ua pe'ape'a roa oia no ni'a i te ho'iraa ta'na mau tamaiti mârô i te vahi i haape'ape'ahia ai ta'na tane. Ua vaiiho oia i to'na fare iti nehenehe e to'na mau hoa no teie fare ie i te hoê vahi mo'emo'e o te medebara, i teie faito matahiti au ho'i e fanau mai te tamarii. E no te rahi hope o to'na haape'ape'araa, mai te huru e, ua ou'a o Sariah mai te hoê aito, papû e, tei feruri maite, i te ou'araa mai mai ni'a mai i te hoê pereoo tere vitiviti no te paruru i to'na utuafare. Ua faa'ite oia i te mana'ona'oraa ti'a no'na i ta'na tane na roto i te reo riri e te feaa e te faahapa—e reo huru matara noa ho'i te reira i roto i te taata.

Ua faaroo te peropheta Lehi i te pe'ape'a tei tura'i roa i ta'na vahine ia riri mai. Ei reira, ua horo'a oia i te pahonora titiaifaro na roto i te reo aroha. A tahi, ua farii oia i te parau mau ta te mata o ta'na vahine i te na : « I parau ho'i to'u metua tane ia'na, i te na oraa e, ua ite ho'i au e, e taata ite orama vau ; ahiri... [i] parahi â vau i Ieruselema, e ua pohe ia [tatou] e to'u ra mau taea'e atoa » (1 Nephi 5:4).

I muri iho, ua faaite maira ta'na tane i to'na mau haape'ape'araa no te maitai o ta'na mau tamaiti, e papû roa, mai ta te Varua Maitai i haapapû ia'na :

« Inaha râ, ua roaa ia'u te hoê fenua i parauhia ra, e te oaoa nei au i te reira ; e ua ite ho'i au e, e faaora te Fatu i ta'u na tamarii i te rima o Labana ra...

« E ua na reira to'u metua o Lehi i te tamahanahana i to'u ra metua vahine... no ni'a ia matou » (1 Nephi 5:5–6).

E titauraa rahi te vai nei i teie mahana, ia aupuru te tane e te vahine i te faatura no te tahi e te tahi, noa'tu â te huru atea roa ino o te mau ti'aturiraa e te mau rave-raa, e noa'tu â te mau faatahoni e vai ra i rotopu i te mau tarena tu'ati ore. Eita ta tatou e nehenehe e apo pauroa i te mau haamaramaramaraa e topa mai i ni'a i to tatou feruriraa e to tatou aau, aita atoa ho'i te maramarama-hope-raa i te tumu no te mau tamataraa e te mau ma'itiraa ta tatou e faaruru nei.

Atira noa'tu, eaha te tupu i ni'a i te « parau faufau to roto mai i to outou vaha » ta Paulo i faahiti, mai te peu e, i roto i to tatou mana'o matamua e faaô tatou i te parau no te mana'oraa i te tahi ? Ma te fa'i i to'u iho nei mau oti'a no to'u huru maitai ore e to'u mau pae taratara rii, te taparu nei au ia outou ia haapii i te ui i teie uiraa, ma te mana'ona'o i to te tahi iteraa : « Eaha ta oe e mana'o nei ? »

A haamana'o i to te Fatu iteraa ia Samuela e ia Saula i te ma'itiraa i te hoê tamaiti na'ina'i tia mamoe, o Davida i Betelehema, ei arii no Israela ? Ua parau te Fatu i To'na peropheta, « e ore hoi ta Iehova hi'oraa e au i te taata ; e hi'o hoi te taata i te

huru i rapae au a'e, area o Iehova, e hi'o ia i te aau » (1 Samuel 16:7).

I te auuahiraa to matou pereoo, ua rave ta'u vahine i te ohipa itoitou roa a'e ta'na i mana'o no te paruru i ta maua tamaiti. Ua na reira atoa vau, ei ti'a paruru, a ui ai ia'na no teie ohipa ta'na i rave. Are'a te mea maere, aita i faufaa te iteraa e, o vai tei tano roa a'e. Te mea faufaa râ, o te faarooraa i te tahi e te tahi no te maramaramaraa i to te tahi hi'oraa.

Na te hinaaro ia hi'o na roto i te mata o te tahi e tau i te « parau faufau to roto mai i to outou vaha » ei mea « e maitai ai te feia ». Ua maramarama te aposetolo Paulo i te reira, e e nehenehe ta tatou e ite atoa i te tahi faito o te reira. Eita paha te reira e tau i aore râ e faaafaro roa i te fifi, atira ia, peneia'e râ e riro teie taviniraa « e maitai ai te feia » ei rave'a faufaa a'e no te tau i ta tatou.

Te horo'a nei au i to'u iteraa papû haehaa e, e nehenehe ta tatou e « tavini e maitai ai te feia » na roto i te reo aroha, a haaputapû ai te horo'a o te Varua Maitai i to tatou aau i te mana'ona'oraa i te mau mana'o e te mau huru o vetahi ê. E tauturu te reira ia tatou ia tau i te ohipa ri'ari'a ei vahi mo'a . Te faaite papû nei au no ni'a i te hoê Faaora here o te « hi'o i to [tatou] aau » e o te mana'ona'o nei i te mea ta tatou e feruri nei. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

Na Elder Quentin L. Cook
No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te mau a'a e te mau amaa

Te haapeeperaa i te aamu utuafare e te ohipa hiero i to tatou nei anotau e mea faufaa rahi ia no te faaoraraa e te faateiteiraa o te mau utuafare.

Na mua noa'e i to'na poheraa i te ma'i mariri aitaata i te matahiti 1981, ua parau te taata papa'i aimârô ra, o William Saroyan, i te ve'a, « e pohe te mau taata atoa, ua ti'aturi noa râ vau e eita vau e pohe. Eaha ia i teie nei ?¹

Te « eaha ia i teie nei » i mua i te pohe i roto i teie oraraa e te « eaha ia i teie nei » ia ferurihia te oraraa i muri a'e i te poheraa, o tera ia te mau uiraa faufaa rahi roa a te varua, ta te evanelia a Iesu Mesia i faaho'i-faahou-hia mai e pahono nehenehe mau nei i roto i te rave'a oaoa a te Metua.

I roto i teie oraraa, te ata nei, te ha'a nei, te ha'uti nei, te ora nei tatou e i muri iho e pohe tatou. Ua ui Ioba i teie uiraa poto, « ia pohe te taata nei, e ora faahou anei ? »² Te pahonora o te hoê ia « e » u'ana, maoti ho'i te tusia taraehara a te Faaora. E mea anaanatae te tufaa o te omuaraa parau huru rau a Ioba i te uiraa : « Te taata ta te vahine e fanau nei, aita rea o'na pue mahana... te tupu nei oia mai te tiare, e ua motu ihora... E mana'oraa ho'i tei te raau ra, ia tâpûhia ra, e e tupu faahou te ohî, e eita e ore te mea rii apî ra... e e ohifaa-hou-hia ia mai tei tanuhia ra ».³

Te opuaraa a to tatou Metua no ni'a ia i te mau utuafare. Te faaohipa nei e rave rahi o ta tatou mau papa'iraa mo'a oto roa'e i te hoho'a no te hoê tumu raau e to'na mau a'a e mau amaa ei faaauraa.

I te pene hopea no te Faufaa Tahito, ua faaohipa u'ana o Malaki i teie faaauraa no te faa'ite i te Tae-Piti-raa mai o te Faaora. Ma te a'o atu i te feia ino e te te'ote'o, ua parau oia e e ama ratou

mai te aihere te huru e « e ore e faa-toehia te tumu e te amaa atoa ra ».⁴ Ua opani Malaki i teie pene ma te fafauraa tamahanahana a te Fatu :

« Inaha e tonono na vau i te peropheta ra ia Elia ia outou na, a tae atu ai i taua mahana rahi mâtâ'u o Iehova ra :

« Ia faafariu oia i te aau o te mau metua e te tamarii, e te aau o te tamarii e to ratou mau metua, o te haere mai ho'i au, e o te tairi i te fenua nei i te ino ».⁵

I te omuara no te Faaho'i-faahou-raa, ua haapapû o Moroni i teie poro'i i roto i ta'na haapiiraa matamua ia Iosepha Semita apî i te matahiti 1823.⁶

Te farii nei te mau keresetiano e te Ati Iuda na te ao taatoa nei i te aamu no Elia i roto i te Faufaa Tahito.⁷ O oia te peropheta hopea tei mau i te mana taatiraa a te Autahu'araa a Melehizedeka hou te tau o Iesu Mesia.⁸

Ua faaho'i mai o Elia i te mau taviri

Ua tupu te ho'iraa mai o Elia i roto i te hiero no Ketelani i te 3 no eperera 1836. Ua parau oia e, te faati'a ra oia i te parau fafau a Malaki. Ua horo'a oia i te mau taviri autahu'araa no te taati i te mau utuafare i roto i teie tau tuuraa evanelia.⁹ Ua faaohiehia te misioni a Elia na teie mea e topahia nei i te tahi taime te 'ioa, te varua o Elia, e mai ta Elder Russell M. Nelson i haapii mai, o te « hoê ho'i faa'iteraa a te Varua Maitai e faa'ite papû ra i te natura hanahana o te utuafare. »¹⁰

Ua haapapû te Faaora no ni'a i te titauraa no te bapetizoraa. Ua haapii mai Oia, « ia ore te taata ia fanau i te pape e te Varua, e ore oia e ô i te basileia o te Atua ».¹¹ Ua bapetizohia te Faaora iho no te horo'a i te hi'oraa. Eaha ia no te feia tei pohe tei ore i bapetizohia ?

Te haapiiraa no te ohipa hiero e te aamu utuafare

I te 1 no atopa 1840, i Nauvoo, ua papa'i o Vilate Kimball i te hoê rata i ta'na tane faaipoipo, o Elder Heber C. Kimball, o te tavini ra e te tahi atu mau melo no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo i te hoê misioni i te fenua Peretane. Nau mahana noa na mua'utu ua tupu ia te amuiraa rahi no atopa.

E faahiti au i te tahi mau tufaa no te rata a Vilate : « Ua faatupuhia i te amuiraa rahi roa'e e te anaanatae rahi roa'e i te mau amuiraa atoa mai te faati'araahia te Ekalesia... Ua horo'a te peresideni [Iosepha] Semita i te hoê a'oraa apî e te hanahana... Oia ho'i, te baptizoraa no tei pohe. Ua a'o o Paulo no ni'a i te reira i roto i te 1 Korinetia pene 15 irava 29. Ua farii o Iosepha i te hoê tatararaa hau atu na roto i te heheuraa. Ua parau oia e, e haamaitairaa na [te mau melo] no teie Ekalesia ia baptizohia no to ratou mau fetii tei pohe hou ho'i teie evanelia i tae mai ai... Na roto i te raveraa i te reira, te ohipa ra ia tatou ei mau ti'a no ratou, e te horo'a nei tatou i te haamaitairaa ia ratou ia ti'a mai i te Ti'a-faahou-raa Matamua. Ua parau oia e, e porohia te evanelia ia ratou i roto i te fare tape'araa. »

Ua parau faahou o Vilate : « Te hinaaro nei au ia baptizohia vau no to'u metua vahine... E ere anei teie te hoê haapiiraa hanahana ? »¹²

Ua tae mai te haapiiraa faufaa rahi no te taatiraa i te mau utuafare, te reni na ni'a i te reni e te haapiiraa na ni'a i te haapiiraa. Te mau oro'a monoraa, o te haapiiraa tumu ia no te taamu-amuiraa i te mau utuafare mure ore, ma te faatu'ati i te mau a'a e te mau amaa.

Mea maramarama maitai te tu'a-tiraa, te haapiiraa tumu no te utuafare i ni'a i te aamu utuafare e te ohipa hiero. I roto i te mau heheuraa matamua ua faahiti te Fatu i te parau no te « baptizoraa no to *outou* feia i pohe ra ». ¹³ Ia au i te haapiiraa tumu, e tauraa ia ta tatou i mua i to tatou mau tupuna. Te tumu no te reira, no te mea ia ua niuhia te faanahonahoraa tiretiera no te ra'i i ni'a i te mau utuafare. ¹⁴ Ua faaitoito te peresideni-raa Matamua i te mau melo, te feia apî e te feia apî paari ihoa râ, ia haapuai i te ohipa no te aamu utuafare e te mau oro'a no te mau i'oa o to ratou iho mau utuafare aore râ te mau i'oa o te mau tupuna a te mau melo no ta ratou paroita aore râ tîfî. ¹⁵ E ti'a ia tatou ia tu'atihia i to tatou mau a'a e to tatou mau amaa. E mea hanahana mau te mana'o e, i roto i te ao mure ore e tu'atihia tatou.

Te mau hiero

Ua faa'ite o Wilford Woodruff e, ua ora maoro mai te peropheta Iosepha Semita no te haamau i te niu no te ohipa hiero : « I te taima hopea i farerei ai oia, Iosepha Semita, i te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo o te taima ia i horo'a ai oia ia ratou i to ratou iho mau oro'a ». ¹⁶

I muri a'e i te taparahi-pohe-raa-hia te peropheta, ua faaoti te Feia Mo'a i te Hiero no Nauvoo, e ua faaohipahia te mana taatiraa no te haamaitai e tauasini e tauasini melo haapa'o maitai hou te tere i te mau mou'a i te pae tooa o te ra. Toru ahuru matahiti i muri mai, i te otiraa te hiero no St George, ua parau te peresideni

Brigham Young e, te vai nei te auaa mure ore no te mau oro'a faaoraraa no te feia ora e no te feia pohe.¹⁷

Ua tatara-ohie-hia mai e te peresideni Wilford Woodruff i te reira : « Aita roa e parau tumu ta te Fatu i heheu mai o ta'u i oaoa rahi a'e maori râ te parau tumu no te faaoraraa i to tatou mau taata tei pohe; e e parahi tatou e to tatou mau metua tane, to tatou mau metua vahine, ta tatou mau vahine e ta tatou mau tamarii i roto i te faa-nahonahoraa utuafare, i te po'ipo'i no te ti'a-faahou-raa matamua e i roto i te Basilea Tiritiera. E mau parau tumu faahiahia teie. Ua hoona te mau tusia atoa no teie mau mea ».¹⁸

Teie te hoê taime faahiahia no te ora i te fenua nei. Teie te tau tuuraa hopea no te evanelia, e e nehenehe ta tatou e ite i te rûraa o te ohipa faaoraraa i roto i te mau tumu parau atoa tei reira te hoê oro'a no te faaoraraa.¹⁹ I teie nei, te vai nei ta tatou mau hiero na te ao taatoa nei i reira ho'i e ravehia ai teie mau oro'a no te faaoraraa. Te haereraa i te hiero no te farii mai i faaapîraa pae varua, te hau, te oraraa paruru, e te arata'iraa i roto i to tatou mau oraraa, e haamaitairaa faahiahia atoa ia te reira.²⁰

Aita i matahiti i muri a'e i to te peresideni Thomas S. Monson piiraahia ei aposetolo, ua haamo'a oia i te Fare Tuatapaparaa Tupuna no te hiero no

Los Angeles. Ua parau oia no te mau tupuna tei pohe « e tia'i ra i te mahana e rave ai te mau melo no te Ekalesia e o vau nei i te ma'imiraa e titauhia no te faatupu i te reira... [e] ia haere atoa i te fare o te Atua e rave i taua ohipa ra... o ta ratou ho'i e ore e nehenehe i te rave. »²¹

I to te aposetolo Monson horo'araa i taua mau mana'o haamaitairaa ra i te 20 no tiunu 1964, te vai ra ia e 12 ana'e hiero e ohipa ra. I roto i te taime a tavini ai te peresideni Monson i roto i te mau apooraa teitei o te Ekalesia, ua haamo'ahia 130 o na hiero e 142 e ohipa nei. E semeio mau ia mata'ita'i i te haapeepeeraa i te ohipa no te faaoraraa i to tatou nei anotau. E piti ahuru ma va'u hiero faahou â tei faa'itehia e tei te mau tufaa rau no te otiraa. I teie nei te ora nei e va'u ahuru ma pae i ni'a i te hanere o te mau melo o te Ekalesia i roto i te area 320 kilometa te atea i te hoê hiero.

Mauhaa apî no te aamu utuafare

Ua nuu u'ana atoa i mua te mauhaa apî no te aamu utuafare. Ua parau te peresideni Howard W. Hunter i te ava'e novema 1995 ; « Ua haamata tatou i te faaohipa i te mauhaa apî no te haavitiviti atu â i te ohipa mo'a no te horo'araa i te mau oro'a no tei pohe. Ua haavitivithia te ohipa no te mauhaa apî e te Fatu iho... Are'a râ,

teie te omuaraa noa tatou o te mau mea ta tatou e nehenehe e rave e teie mau mauhaa. »²²

I roto i na 19 matahiti o teie faahitiraa parau a te peropheta, e mea maere mau te tereraa i mua o te mauhaa apî. Ua parau mai te hoê metua vahine e tamarii na'ina'i ta'na, e 36 matahiti to'na : « A feruri na—ua haere mai na tatou na te tau o te mau matini tai'o 'microfilms' i roto i te mau pû haamo'ahia no te aamu utuafare, i roto i teie tau e parahi noa vau i ta'u iri amuraa e ta'u matini roro uira no te rave i te aamu utuafare ia ta'oto ana'e ta'u mau tamarii ». Te mau taea'e e te mau tuahine, tei roto te mau pû aamu utuafare i to tatou mau utuafare i teie nei.

E ere te ohipa hiero e te aamu utuafare no tatou ana'e. A feruri ia ratou tei te tahi atu pae o te paruru e tia'i nei i te mau oro'a no te faaoraraa o te faati'amâ ho'i ia ratou i te faatitîraa a te fare tape'araa varua. Te *fare tape'araa*, o te hoê ia vahi mo'emo'e aore râ faatitîraa ».²³ E ui paha taua mau feia ra tei tape'ahia i te uiraa a William Saroyan : « Eaha ia i teie nei ? »

Ua faa'ite mai te hoê tuahine haapa'o maitai i te hoê ohipa varua taa ê tei tupu ia'na i roto i te hiero no Roto Miti. I roto i te piha haamauraa, i muri a'e i te faahitiraahia te hoê oro'a haamauraa na roto i te ohipa monoraa, ua faaroo oia, « e faati'amâ-hia te feia i tape'ahia ! » Ua ite oia i te hoê mana'o rû no ratou te tia'i nei i to ratou oro'a bapetizoraa e haamauraa. I to'na ho'iraa'tu i te fare, ua ma'imi oia i te mau papa'iraa mo'a no te parau ta'na i faaroo. Ua itehia mai e ana te parau a Iosepha Semita i roto i te tufaa 128 no te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau : « A tuu atu na ia oaoa to outou mau aau, e ia oaoa rahi roa. Ia tupu mai te reo himene no te fenua nei. Ia parau mai te feia i pohe ra i te mau himene no te arueraa mure ore o te Arii ra o Emanuela, o tei faataa mai, hou roa te fenua nei i vai mai ai, i taua mau mea ra o te faatia mai ia tatou ia faaora mai ia ratou ra no roto mai to ratou tape'araa ra ; no te mea e faatiamâhia ia te feia i tape'ahia ra ».²⁴

Teie te uiraa, eaha te ti'a ia tatou ia rave? Te a'o a te peropheta Iosepha, o te pûpûraa ia i « te mau papaa parau no te tatou feia i pohe ra, o te ti'a ia farii-taatoa-hia ra ».²⁵

Ua faatae te faatereraa o te Ekalesia i te hoê piira papû maitai i te u'i apî ia arata'i i te e'a i te faaohiparaa i te mau mauhaa apî no te ite i te varua o Elia, no te imi i to ratou mau tupuna, e no te rave i te mau oro'a hiero no ratou.²⁶ Te rahiraa o te ohipa teimaha no te haapeepeeraa i te ohipa no te faaoraraa no te feia ora e te feia pohe na outou ia e te feia apî e rave i te reira.²⁷

Mai te mea eita te feia apî o te mau paroita e haere noa i te hiero no te rave i te mau bapetizoraa no to ratou iho feia pohe, ia rave atoa râ ratou i te ohipa e to ratou mau utuafare e te tahi atu mau melo no te paroisa, ia noaa mai te mau i'oa utuafare no te oro'a ta ratou e rave nei, e haamaitai-rahi-hia ia ratou e te Ekalesia atoa. Eiaha e haafaufaa ore i te tautururaa a te feia pohe i roto i ta outou mau tutavaraa e te oaoa ta outou e ite atu a farerei ai outou i te feia ta outou e tavini nei. Eita e noaa i te taata ia taa i te haamaitairaa mure ore no te taatiraa i to outou iho mau utuafare.²⁸

I roto i te mau melo no te Ekalesia na te ao taatoa nei, e pae ahuru ma hoê i ni'a i te hanere o te feia paari, aita ia to ratou na metua i roto i te tufaa Family Tree (te Tumu Raau Utuafare) no te tahua Itenati FamilySearch a te Ekalesia. E ono ahuru ma pae i ni'a i te hanere o te feia paari, aita ia to ratou na metua ruau e maha i tapa'ohia.²⁹ A haamana'o, eita tatou e nehenehe e faaorahia mai te mea aita to tatou mau a'a e to tatou mau amaa. E ti'a i te mau melo no te Ekalesia ia imi e ia tuu i teie mau haamaramaramaraa faufaa rahi.

Tei ia tatou nei ho'i te haapiiraa tumu, te mau hiero, e te mauhaa no te mau utuafare no te rave faaoti i teie ohipa hanahana no te faaoraraa. Teie te hoê rave'a e nehenehe te reira e ravehia. E nehenehe ta te mau utuafare e faatupu i te hoê « Haaputuputuraa Tumu Raau Utuafare ». Ia riro teie ei tutavaraa tamau. E afa'i mai ia te mau taata tata'itahi i ta ratou mau aamu utuafare e vai ra, te mau aamu,

e te mau hoho'a, e tae noa'tu i te mau tao'a herehia e te mau metua ruau e te mau metua. E anaanatae ta tatou feia apî i te haapii mai no ni'a i te oraraa o te mau melo no te utuafare—no hea mai ratou e te huru o to ratou oraraa. E rave rahi o tei faafariu i to ratou aau i to ratou mau metua. Ua here ratou i te mau aamu e te mau hoho'a, e tei ia ratou ra ho'i te aravihi no te pata e no te faahaere atu i teie mau aamu e mau hoho'a i ni'a i te Tumu Raau Utuafare e ia tu'ati teie mau parau i te mau tupuna no te faaherehere i teie mau parau e a muri atu. Oia mau, te fâ mau, o te hi'oraa ia eaha â te mau oro'a e ti'a ia ravehia e ia faataa i te mau hopoi'a no te ohipa faufaa rahi no te hiero. E nehenehe te buka iti *Ma famille* (To'u utuafare) e faaohipahia no te tauturu i te papa'i i teie mau haamaramaramaraa, te mau aamu e te mau hoho'a no te utuafare, e nehenehe e faahaerehia'tu i muri mai i ni'a i te Tumu Raau Utuafare.

Ia riro te mau faaotiraa e te mau titauroa utuafare ei mana'ona'oraa matamua roa na tatou no te paruru i ta tatou fâ hanahana. O ratou o te imi nei i te tahi faaohiparaa maitai atu â i te mahana sabati no te taatoaraa o te utuafare, ua riro ia te ohipa no te aamu utuafare ei ohipa maitai. Ua parau mai te hoê metua vahine ma te mata oaoa no ni'a i ta'na tamaiti 17 matahiti o te haere i ni'a i te matini roro uira i muri a'e i te pureraa i te sabati no te rave i te ohipa aamu utuafare na reira atoa te here o ta'na tamaiti 10 matahiti ia faaroo i te mau aamu e ia mata'ita'i i te mau hoho'a no to'na mau tupuna. Na teie i haamaitai i te taatoaraa o to'na utuafare ia ite i te varua o Elia. E ti'a i to tatou mau a'a e amaa ia faaamuhia.

Ua horo'a o Iesu Mesia i To'na ora ei taraehara na roto i te ohipa monoraa. Ua pahono Oia i te uiraa hopea tei uihia e Ioba. Ua haavî Oia i te pohe no te taata atoa, o tei ore ho'i

e noaa ia tatou ia rave no tatou iho. E nehenehe râ ia tatou e rave i te mau oro'a monoraa e ia riro ei mau faaora mau i ni'a i te Mou'a no Ziona³⁰ no to tatou iho mau utuafare ia nehenehe ia tatou e o ratou atoa ia faateiteihia e ia faaora-atoa-hia.

Te faa'ite papû nei au no te tusia taraehara a te Faaora e te papûraa o te opuaraa a te Metua no tatou e to tatou mau utuafare. I te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. William Saroyan, i roto Henry Allen, « Raging against Aging », *Wall Street Journal*, 31 titema 2011–1 tenuare 2012, C9.
2. Ioba 14:14.
3. Ioba 14:1, 2, 7, 9.
4. Malaki 4:1. Ua faa'ite iho nei e rave rahi mau papa'iraa e, te rahi noa'itu ra te mau taata o te ma'iti nei ia ore e fanau i te tamarii no te haamaitai i to ratou faito oraraa (hi'o Abby Ellin, « The Childless Plan for Their Fading Days », *New York Times*, 15 no febuare 2014, B4). E rave rahi mau fenua, te iti nei to ratou huiaraatira na roto i teie mau faaotiraa tata'itahi. E faahitihia teie huru i te tahi mau taima mai te « demographic winter » (hi'o *The New Economic Reality: Demographic Winter* [documentary], byutv.org/shows)
5. Malaki 4:5–6.
6. Hi'o *History of the Church*, 1:12 ; Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 2.
7. Ua tia'i noa te Ati Iuda no te ho'iraa mai o Elia e 2 400 matahiti i teie nei. I teie mahana, i ta ratou mau tamaaraa matahiti no te Pasa, e tuu ratou i te hoê parahiraa

no'na e e haere ratou i te pae uputa ma te ti'aturi e e tae mai oia no te faa'ite i te taeraa mai o te Mesia.

8. Hi'o Bible Dictionary, « Elijah ».
9. Hi'o Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 110:15 ; hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 2:2.
10. Russell M. Nelson, « A New Harvest Time » *Ensign*, Me 1998, 34.
11. Ioane 3:5.
12. Vilate M. Kimball ia Heber C. Kimball, 11 no atopa 1840, mau rata a Vilate M. Kimball, vairaa Buka o te Aamu o te Ekalesia ; ua faaafarohia te mau reta ia au i tei mâtauhia.
13. Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 127:5 ; reta tei faahuru-ê-hia
14. Hi'o *Te mau Haapiiraa a te mau peresideni o te Ekalesia : Joseph Fielding Smith* (2013), 75.
15. Hi'o rata a te peresideniraa Matamua, 8 no atopa 2012.
16. Hi'o *The Discourses of Wilford Woodruff*, sel. G. Homer Durham (1946), 147.
17. Ua parau o Brigham Young, « te mea noa ta'u e hinaaro i te ite ia haapa'o ia teie nunaa i ta ratou mau faufaa e to ratou mau hinaaro no te paturaa i te basileia o te Atua, faati'araa i te mau hiero, e te raveraa i roto i te mau hiero te mau oro'a no te feia ora e te feia pohe... ia faakoronahia ratou ei mau tamaroa e ei mau tamahine na te Mana Hope » (*Deseret News*, 6 no tetepa 1876, 498). Ua haamata te mau bapetizoraa no te feia pohe i te 9 no Tenuare 1877 e ua ravehia te mau oro'a hiero no te feia pohe e piti mahana i muri mai. Ua faa'itehia te oaoa no teie ohipa e Lucy B. Young tei parau « ua mauruuru roa to'na aau i te neheneheraa ia'na ia faarii-hua-hia mai e [to'na mau fetii tei pohe] mai te reira atoa ho'i te mau taata atoa e te feia o te ore e nehenehe e rave i te ohipa no ratou iho »

(i roto Richard E. Bennett, « Which Is the Wisest Course ? The Transformation in Mormon Temple Consciousness, 1870–1898 », *BYU Studies Quarterly*, buka 52, no. 2 [2013], 22).

18. *Te mau Haapiiraa a te mau peresideni o te Ekalesia : Wilford Woodruff* (2004), 215.
19. No ni'a i te ohipa no te feia pohe, ua parau te peresideni Wilford Woodruff (tei mâtauhia mai te hoê o te mau misionare rahi roa'e no te feia ora o te mau tau atoa), « te faairi nei au i teie nei tuhaa no ta tatou ohipa mai te hoê misioni e hoê â to'na faufaa e te pororaa i te evanelia i te feia ora; e faaroo te feia pohe i te reo o te mau tavini a te Atua i roto i te ao varua, e eita e nehenehe ia ratou ia ti'a mai i ni'a i te po'ipo'i o te ti'a-faahou-raa [matamua] maori râ ia ravehia te tahi mau oro'a no ratou ». Ua parau atoa oia, « e ohipa rahi atoa ia faaora i te hoê taata pohe... mai te hoê taata ora » (*Te mau Haapiiraa a te mau peresideni o te Ekalesia : Wilford Woodruff*, 210)
20. Ua ani te peresideni Howard W. Hunter i te mau melo no te Ekalesia ia haere pinepine i te hiero « no te haamaitiraa no te taata iho na roto i te haamoriraa i roto i te hiero, no te mo'araa e te parururaa e horo'ahia mai i roto i te mau pãpã'i mo'a e haamo'ahia... E mea mo'a i te Fatu. E mea mo'a atoa ia tatou e tia'i. » (« The Great Symbol of Our Membership », *Tambuli*, Novema 1994, 6)
21. « Messages of Inspiration from President Thomas S. Monson », *Church News*, 29 no titema 2013, 2.
22. Howard W. Hunter, « We Have a Work to Do », *Ensign*, mati 1995, 65.
23. *Merriam-Webster's Collegiate Dictionary*, 11raa o te nene'iraa. (2003), « vahii tape'araa »
24. Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 128:22 ; hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 138:42. « Hou te fenua i vai mai ai, ua faatia te Fatu e ia faaorahia te feia i tape'ahia ra » (Index to the Triple Combination, « prison »).
25. Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 128:24.
26. Hi'o Rata na te Peresideniraa Matamua, 8 no atopa 2012; hi'o atoa David A. Bednar, « E Riro te Aau o te mau Tamarii i te Fariu mai », *Liahona*, Novema 2011, 24–27 ; R. Scott Lloyd, « Find Our Cousins' Apostle [Neil L. Andersen,] Counsels LDS Youth at RootsTech Conference », *Church News*, 16 no febuare 2014, 8–9.
27. Ua faa'ite mai nei te hoê tuatapaparaa e, te hoê mana'ona'oraa rahi no teie u'i o te oraraa ia i te hoê oraraa maitai i roto i te reira « e horo'a ai ratou ia vetahi ê e arata'i ai ratou ia ratou iho i te hoê fã faufaa rahi a'e » (Emily Esfahani Smith e Jennifer L. Aaker, « Millennial Searchers », *New York Times Sunday Review*, Dec. 1, 2013, 6).
28. Hi'o Howard W. Hunter, « A Temple-Motivated People », *Liahona*, Me 1995, 2–7.
29. Ua horo'ahia mai te parau faataaraa e te Tuhaa Faatere no te Aamu Utuafare.
30. Hi'o Obadia 1:21.

Na Elder Dallin H. Oaks

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te mau taviri e te mana o te autahu'araa

Na te mau taviri o te autahu'araa e arata'i nei i te mau vahine e i te mau tane, e no te vahine e no te tane ho'i te mau oro'a o te autahu'araa e te mana o te autahu'araa.

I.

I roto i teie amuiraa ua ite a'e nei tatou i te tahi mau taea'e haapa'o maitai tei haamauruuruhia i to ratou ti'araa, e ua paturu tatou i te tahi atu. I roto i teie faaohuraa—mataro-roa-hia i roto i te Ekalesia—aita tatou « e tuuhia ra i raro » i te taime a haamauruuruhia ai tatou, e aita atoa tatou e ta'uma i ni'a i te taime a pihia ai tatou. Aita e « ni'araa e aore ra, e raroraa » i roto i te ohipa a te Fatu. Hoê noa mea e vai ra, « i mua e aore ra, i muri », e no te reira taa-ê-raa, tei te huru ia o ta tatou farii-raa e ta tatou haaraa i ni'a i to tatou haamauruururaa e to tatou piiraa. I te hoê taime ua faatere au i te haamauruururaa no te hoê peresideni tīti apī roa tei rave maitai i te ohipa e iva matahiti te maoro, e i teie nei, te oaoa nei oia no to'na iriti-raa-hia e no te piiraa apī ta raua ta'na vahine i farii iho nei. Ua pihia raua ei na taata haapa'o i te piha haapa'oraa tamarii i roto i ta raua paroisa. I roto ana'e i te Ekalesia e faaurohia ai na ohipa e piti e mea hanahana mau !

II.

A paraparau ai oia i roto i te hoê amuiraa na te mau vahine, ua parau o Linda K. Burton, peresideni rahi no te sotaiete tauturu e, « te ti'aturi nei matou e *tuu* i roto ia tatou tata'itahi i te hoê hinaaro rahi a'e ia maramarama maitai atu i te autahu'araa ». ¹ No tatou

paatoa te reira hinaaro, e e rave au i te reira no te paraparauraa no ni'a i te mau taviri e te mana o te autahu'araa. E mau parau mana'ona'ohia teie e te tane e te vahine, no reira te oaoa nei au i te mea e, te haapurorohia nei teie mau arata'iraa e te nene'ihia nei na te mau melo atoa o te Ekalesia. Te haamaitai nei te mana o te autahu'araa ia tatou paatoa. Na te mau taviri o te autahu'araa e arata'i nei i te mau vahine e i te mau tane, e no te vahine e no te tane hoi te mau oro'a o te autahu'araa e te mana o te autahu'araa.

III.

Ua faataa mai te peresideni Joseph F. Smith e, te autahu'araa o te « mana ia no te Atua tei horo'ahia i te taata nei, na roto hoi i te reira e ti'a ai i te taata ia haa i ni'a i te fenua nei no te faaora i te utuafare o te taata nei ». ² Ua haapii mai te tahi atu mau ti'a faatere ia tatou e, te autahu'araa « o te mana teitei roa a'e ia i ni'a i teie fenua. O te mana ia i hamanihia ai te fenua nei ». ³ Te haapii mai nei te mau papa'iraa mo'a e « teie iho autahu'araa tei vai i te matamua ra, e vai atoa ia i te hopea o te ao nei » (Mose 6:7). No reira, te autahu'araa o te mana ia na roto i te reira e faati'a-faahou-hia ai tatou e e haere atu ai i te ora mure ore ra.

Te iteraa ta tatou e imi nei, e haamata ia na ni'a i te iteraa i te mau taviri o te autahu'araa. « Te mau taviri o te autahu'araa o te mana ia ta te Atua i horo'a mai i te [feia tei mau] i te autahu'araa, no te arata'i, no te hi'opo'a, e no te faatere i te faaohipararaa i Ta'na autahu'araa i ni'a i te fenua nei ». ⁴ Te mau ohipa atoa e aore ra, te mau oro'a atoa e ravehia i roto i te Ekalesia, e ravehia ia i raro a'e i te parau faati'a afaro ti'a e aore ra, afaro ti'a ore, a te hoê taata tei mau i te mau taviri no taua ohipa ra. Mai ta Elder M. Russell Ballard i faataa mai, « te feia tei ia ratou ra te mau taviri o te autahu'araa... na ratou ia e faati'a i te mau taata e tavini maitai ra i raro a'e i ta ratou arata'iraa, ia faaohipa i te mana o te autahu'araa e ia roaa te puai o te autahu'araa ». ⁵

I roto i te hi'opo'araa i te faaohipararaa i te mana o te autahu'araa, e aano

ia e e iti atoa mai te ohipa o te mau taviri o te autahu'araa. E aano te reira na roto i te imiraa i te rave'a ia roaa te mana e te mau haamaitairaa o te autahu'araa i te mau tamarii atoa a te Atua. E iti te reira na roto i te faataaraa e, ei ia vai e horo'a ai i te mana o te autahu'araa, o vai tei mau i to'na mau toro'a, e nahea i te horo'a i to'na mau ti'araa e te mau puai. Ei hi'oraa, eita e ti'a i te hoê taata tei mau i te autahu'araa ia horo'a i to'na toro'a e aore ra, i to'na mana i ni'a i te tahi atu taata, maori râ, ua faati'ahia na te hoê taata te mau nei i te mau taviri. Ia ore te reira parau faati'a, faufaa ore ia te faatoro'araa. Na teie e faaite mai e, no te aha te hoê taata tei mau i te autahu'araa—noa'tu te toro'a—eita ta'na e nehenehe e faatoro'a i te hoê melo o to'na utuafare e aore ra, e faatere i te oro'a mo'a i roto i to'na iho utuafare ma te parau faati'a ore no ô mai i te hoê taata tei mau i te mau taviri ti'a.

A taa noa'tu ai te ohipa mo'a ta te mau tuahine e rave nei i roto i te hiero

i raro a'e i te mau taviri tei mauhia e te peresideni hiero, o ta'u e tatara'tu araua'e, hoê ana'e taata tei mau i te hoê toro'a autahu'araa o te nehenehe e faatere i roto i te hoê oro'a autahu'araa. E e tapa'ohia te mau oro'a autahu'araa atoa i haamanahia i roto i te mau papaa parau a te Ekalesia.

I te pae hopea, te mau nei te Fatu o Iesu Mesia i te mau taviri atoa o te autahu'araa, Na'na hoi taua autahu'araa ra. O Oia te hoe e faataa e, eaha te mau taviri e horo'a i te taata tahuti nei e, e nahea ia faaohipa i te reira mau taviri. Ua matau tatou i te feruri e, ua horo'ahia mai te mau taviri atoa o te autahu'araa ia Iosepha Semita ra i roto i te hiero no Keterani, tera râ, te faaite mai nei te papa'iraa mo'a e, i roto i te mau taviri atoa tei horo'ahia mai, te vai ra « te mau taviri no teie tau tuuraa » (PH&PF 110:16). I roto i te amuiraa rahi e rave rahi matahiti i ma'iri a'enei, ua faahaamana'o mai te peresideni Spencer W. Kimball ia tatou e, te vai ra te tahi atu â mau taviri o te autahu'araa

teie ore i horo'ahia mai i te taata nei i te fenua nei, mai te mau taviri no te hamani'araa e no te faati'a-faahou-raa.⁶

Na te huru hanahana o te mau oti'a tei tuuhia i ni'a iho i te faaohiparaa i te mau taviri o te autahu'araa e faataa mai i te hoê taa-ê-raa faufaa i rotopu i te mau faaotiraa a te faatereraa o te Ekalesia, e i te mau faaotiraa no ni'a i te autahu'araa. Tei te Peresideniraa Matamua ra e te Apooraa a te Peresideniraa Matamua e te Püpü no te Tino Ahuru Ma Piti, e peresideni i ni'a i te Ekalesia, te mana no te rave i te mau faaotiraa e rave rahi no ni'a i te mau ture e te mau arata'iraa a te Ekalesia—mai te ti'araa o te mau fare pureraa a te Ekalesia e te matahiti no te ohipa misionare. Tera râ, noa'tu e, te mau nei e te faaohipa nei teie mau ti'a faatere i te mau taviri atoa tei horo'ahia mai i te mau tane i roto i teie tau tuuraa, aita to ratou e ti'amâraa no te faahuru ê i te hoho'a hanahana i parauhia, oia hoi, o te tane ana'e te mau i te mau toro'a i roto i te autahu'araa.

IV.

I teie nei e paraparau atu vau no ni'a i te mana autahu'araa. E haamata vau na ni'a i na parau tumu e toru tei paraparauhia iho nei : (1) te autahu'araa o te mana ia o te Atua tei horo'ahia i te tane no te faaora i te utuafare taata nei, (2) e faaterehia te mana autahu'araa e te feia tei mau i te autahu'araa e te mau taviri o te autahu'araa, e (3) no te mea hoi e, te faahiti nei te mau papa'iraa mo'a e « o te mau mana e aore ra, te mau toro'a ê atu i roto i te ekalesia ra e mau tuatiraa ana'e ia no teie autahu'araa nei » (PH&PF 107:5), no reira, te mau mea atoa e ravehia i raro a'e i te arata'iraa o te reira mau taviri o te autahu'araa e ravehia ia na roto i te mana o te autahu'araa.

Nahea te reira e au ai i te mau vahine ? I roto i te hoê a'oraa i te Sotaiete Tauturu, teie te parau a te peresideni Joseph Fielding Smith, peresideni no te Püpü no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo i taua taima ra: « E ere no te mea aita te autahu'araa i horo'ahia i te mau tuahine, aita te reira i tuuhia i ni'a iho ia ratou ra, aita ia te Fatu i horo'a i te mana ia ratou... E

nehenehe e horo'ahia'tu te mana i te hoê taata, e aore ra, i te hoê tuahine, no te rave i te tahi mau ohipa i roto i te Ekalesia o te faahepohia e o te titauhia hoi no to tatou faaararaa, mai te ohipa ta to tatou mau tuahine e rave nei i roto i te fare o te Fatu. Ua horo'ahia te mana ia ratou no te rave i te tahi mau ohipa rarahi e te nehenehe, e mea mo'a i te Fatu, e e titauhia mai hoi te mau haamaitairaa e horo'ahia i te mau tane tei mau i te Autahu'araa ».⁷

I roto i taua a'oraa faahiahia ra, ua parau tamau noa te peresideni Smith e, ua horo'ahia te mana i te mau vahine. Na ô atura oia i te mau vahine, « e nehenehe ta outou e paraparau na roto i te mana, no te mea ua tuu te Fatu i te mana i ni'a iho ia outou ». Ua parau atoa oia e, ua horo'ahia i te Sotaiete Tauturu « i te puai e te mana no te rave i te mau ohipa rarahi e rave rahi. Te ohipa ta ratou e rave, e ravehia ia na roto i te mana no te ra'i mai ». E, oia mau, te ohipa a te Ekalesia i ravehia na te vahine e aore ra, na te tane, i roto anei i te hiero e aore ra, i roto i te mau paroisa e aore ra, te mau amaa, e ravehia ia i raro a'e i te arata'iraa a te feia tei mau i te mau taviri o te autahu'araa. No reira, no ni'a i te Sotaiete Tauturu, ua faataa mai te peresideni Smith e, « ua horo'a [te Fatu] ia ratou i teie faanahoraa rahi i reira hoi ratou e farii ai i te mana no te tavini i raro a'e i te arata'iraa a te mau episekopo o te paroisa... ma te haapa'o i te maitai o to tatou mau taata i te pae varua e i te pae tino nei ».⁸

No reira, ua ti'a roa ia parau e, e ere te Sotaiete Tauturu i te hoê noa piha haapiiraa na te mau vahine, o te hoê râ ohipa tei roto ia ratou—o te hoê tuatiraa no te autahu'araa tei haamauhia e te Atua.⁹

Aita tatou i matau i te paraparau no ni'a i te fariiraa te mau vahine i te mana o te autahu'araa i roto i to ratou mau piiraa o te Ekalesia, tera râ, eaha ia te reira mana ê atu ? Ia faataa-ana'e-hia te hoê vahine—te mea apî e aore ra, te mea paari—no te poro i te evanelia ei misionare rave tamau, e horo'ahia ia'na te mana o te autahu'araa no te rave i te hoê ti'araa autahu'araa. Oia atoa no te hoê vahine

o te faataahia ia ohipa ei ti'a faatere e aore ra, ei orometua haapii i roto i te hoê pŭpŭ a te Ekalesia i raro a'e i te faatereraa a te hoê o tei mau i te mau taviri o te autahu'araa. Te taata e haa i roto i te hoê toro'a e aore ra, i te hoê piiraa i fariihia na roto mai i te hoê taata o tei mau i te mau taviri o te autahu'araa, e faaohipa oia i te mana o te autahu'araa no te rave i ta'na mau ohipa i faataahia.

Te taata e faaohipa i te mana o te autahu'araa, e titauhia ia ia ratou eiaha e tau'a i to ratou mau ti'araa, e faatumu râ i ni'a i ta ratou mau hopoi'a. Tera te hoê parau tumu e hinaarohia i roto i te oraraa sotaiete atoa. Ua faahitihia te mau parau a te taata papa'i parau tuiroo Rusia ra o Aleksandr Solzhenitsyn i te na ôraa e, « ua tae i te taima... no te paruru eiaha i te ti'araa noa o te taata, i te mau faaheporaa atoa râ ».¹⁰ E mea papŭ e, ua ite te feia no'a i te mau mahana hopea nei e, no te farii i te faateiteiraa, e ere ia tei roto i te haafaufaaraa i te mau ti'araa, tei roto râ i te faaotiraa i te mau hopoi'a.

V.

Ua faaue mai te Fatu e, o te tane ana'e o te faatoro'ahia i te mau toro'a i roto i te autahu'araa. Tera râ, mai ta te mau ti'a faatere e rave rahi i haapapŭ

mai, e ere te mau tane « te autahu'araa ».¹¹ Te mau nei te mau tane i te autahu'araa, e te hoê hopoi'a mo'a no te faaohipa i te reira no te haamaitai i te mau tamarii paatoa a te Atua.

Eiaha te puai rahi a'e ta te Atua i horo'a i Ta'na mau tamaiti, ia faaohipahia ma te ore te apitiraa a te hoê o Ta'na mau tamahine, no te mea, i Ta'na ana'e mau tamahine ta Atua i horo'a i te haamanaraa « ia riro ei taata hamani i te mau tino [...] ia tupu hoi te opuaraa e te Faanahonahoraa Rahi a te Atua ».¹² Na te peresideni J. Reuben Clark teie mau parau.

Te parau faahou ra oia : « Teie te ti'araa o ta tatou mau vahine e o to tatou mau metua vahine i roto i te Faanahonahoraa mure ore. E ere o ratou te mau i te autahu'araa ; aita i horo'ahia ia ratou te hopoi'a no te rave i te mau ohipa e i te mau ti'araa o te autahu'araa ; aita atoa ratou i faateimamahia i te mau hopoi'a o te autahu'araa ; ua riro râ ratou ei feia patu e ei feia faanaho i raro a'e i te haamanaraa a te autahu'araa, e ei feia fana'o i te mau haamaitairaa o te autahu'araa, ma te paturuhia e te mau puai o te autahu'araa, e ma te piihia i te hoê ti'araa hanahana e te faufaa e a muri noa'tu mai to te autahu'araa atoa ».¹³

Na roto i taua mau parau faaûruhia ra, ua paraparau te peresideni Clark i te parau no te utuafare. Mai tei faahitihia i roto i te parau faaara no te utuafare, na te metua tane e faatere i roto i te utuafare, e hopoi'a taa ê ta'na e ta te metua vahine, tera râ, ua

matou hoi To'na mau tavini, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Linda K. Burton, « Priesthood : 'A Sacred Trust to Be Used for the Benefit of Men, Women, and Children' » (Brigham Young University Women's Conference address, 3 no me 2013), 1; ce.byu.edu/cw/womensconference/transcripts.php.
2. Joseph F. Smith, *Gospel Doctrine*, 5raa o te nene'iraa (1939).
3. Boyd K. Packer, « Te mana o te autahu'araa i roto i te fare », (Haapiiiraana na te feia faatere o te ao nei, Fepuare 2012); lds.org/broadcasts; hi'o atoa James E. Faust, « Power of the Priesthood », *Ensign*, Me 1997, 41–43.
4. *Manuel 2 : Administration de l'Eglise* (2010), 2.1.1.
5. M. Russell Ballard, « Te tane e te vahine i roto i te ohipa a te Fatu », *Liahona*, Eperera 2014, 48 ; hi'o atoa *E mau tamarii tamahine i roto i to'u basileia : Te aamu e te ohipa a te Sotaiete Tauturu* (2011), 138.
6. A hi'o Spencer W. Kimball, « Our Great Potential », *Ensign*, Mr 1977, 49.
7. Joseph Fielding Smith, « Relief Society—an Aid to the Priesthood », *Relief Society Magazine*, Tenuare 1959, 4.
8. Joseph Fielding Smith, « Relief Society—an Aid to the Priesthood », 4, 5 ; a hi'o atoa *Te mau haapiiraana a te mau peresideni o te Ekalesia: Joseph Fielding Smith* (2013), 302.
9. Hi'o Boyd K. Packer, « The Relief Society », *Ensign*, Me 1998, 72 ; a hi'o atoa *E mau tamarii tamahine i roto i to'u basileia*, 138.
10. Aleksandr Solzhenitsyn, « A World Split Apart », (a'oraa horo'ahia i te fare tuatoru no Harvard, 8 no tiunu 1978); hi'o atoa Patricia T. Holland, « A Woman's Perspective on the Priesthood », *Ensign*, Tiurai 1980, 25 ; *Tambuli*, Tiunu 1982, 23; Dallin H. Oaks, « Rights and Responsibilities », *Mercer Law Review*, Buka 36, no. 2 (winter 1985), 427–42.
11. Hi'o James E. Faust, « Ua tonohia mai outou paatoa na te ra'i mai », *Liahona*, Novema 2002, 113 ; M. Russell Ballard, « O teie ho'i ta'u ohipa e to'u hanahana », *Liahona*, Me 2013, 19 ; Dallin H. Oaks, « Te mana no te Autahu'araa i roto i te utuafare e te Ekalesia », *Liahona*, Novema 2005, 26. Te parau nei tatou i te tahi taime e, te sotaiete tauturu o te « hoê ia apiti no te autahu'araa ». E mea tano roa'itu â ia parau e, i roto i te ohipa a te Fatu, te sotaiete tauturu e te mau vahine o te Ekalesia « e mau apiti ratou no te feia *tei mau* i te autahu'araa ».
12. J. Reuben Clark, tamaiti, « Our Wives and Our Mothers in the Eternal Plan », *Relief Society Magazine*, Titema 1946, 800.
13. J. Reuben Clark Jr., « Our Wives and Our Mothers, » 801.
14. « Te Utuafare : E Poro'i i to te Ao Nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.
15. Spencer W. Kimball, « Privileges and Responsibilities of Sisters », *Ensign*, Novema 1978, 106.
16. M. Russell Ballard, *Liahona*, Eperera 2014, 48 ; hi'o atoa Sheri L. Dew, *Women and the Priesthood* (2013), te pene 6 iho ra, no te hoê tuatapaparaa maitai roa no ni'a iho i te parau tumu faahitihia.

« faauehia raua ia tauturu te tahi i te tahi ei na apiti aifaito ». ¹⁴ Tau matahiti na mua a'e i te poro'i o te utuafare, ua horo'a mai te peresideni Spencer W. Kimball i teie haamaramaramaraa faaûruhia : « Ia paraparau ana'e tatou i te parau no te faaipoporaa mai te hoê apitiraa, e paraparau tatou i te reira mai te au i te hoê apitiraa *hope roa*. Aita tatou e hinaaro i ta tatou mau vahine feia mo'a i te mau mahana hopea nei ei mau apiti *muhu ore* e aore ra, ei mau apiti *taoti'ahia* i roto i taua ohipa mure ore ra ! A faairi ia outou ei mau apiti *ohipa* e te *hope roa* ». ¹⁵

I roto i te hi'oraa a te Atua, i roto anei i te Ekalesia e aore ra, i te utuafare, ua aifaito te tane e te vahine e, e mea taa ê ta raua mau hopoi'a.

E opani au na roto i te faaiteraa'itu i te tahi mau parau mau no ni'a i te mau haamaitairaa o te autahu'araa. E farii te mau vahine e te mau tane i te mau haamaitairaa o te autahu'araa ia au i te hoê â titauroa, eiaha râ te mau taviri e te mau faatoro'araa o te autahu'araa. Te horo'a o te Varua Maitai e te mau haamaitairaa o te hiero, o te mau faaiteraa matarohia ia te reira no teie parau mau.

I roto i ta'na a'oraa nehenehe i roto i te hepetome haapiiraana no BYU i te

pu'e tau mahanahana i ma'iri a'e nei, ua horo'a o Elder M. Russell Ballard i teie mau haapiiraana :

« Te faairi nei te mau haapiiraana tumu a te Ekalesia i te mau vahine ei mea aifaito i te tane noa'itu to raua taa ê. Aita te Atua e faairi i te hoê apeni ei mea maitai a'e e aore ra, ei mea faufaa a'e i te tahi...

« Ia haere te tane e te vahine i te hiero, ua ahuhia raua i te hoê â puai, oia hoi, te puai o te autahu'araa... E nehenehe i te mau tamarii atoa a te Atua e farii i te mau haamaitairaa o te autahu'araa ». ¹⁶

Te faaite papû nei au i te puai e te mau haamaitairaa o te autahu'araa a te Atua, o te roaa i Ta'na mau tamaiti e Ta'na mau tamahine. Te faaite papû nei au i te mana o te autahu'araa, o te ohipa ra i roto i te mau toro'a e te mau ohipa atoa a te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei. Te faaite papû nei au i te ti'araa faatere hanahana o te mau taviri o te autahu'araa o tei mauhia e o tei faaohipahia i roto i to'na iraa na to tatou peropheta/peresideni, Thomas S. Monson. E i te hopea roa e te mea faufaa roa'itu, te faaite papû nei au no ni'a i to tatou Fatu e te Faaora, o Iesu Mesia, Na'na hoi teie autahu'araa, e o

Na Elder Donald L. Hallstrom
No te peresideniraa o te Hitu Ahuru

Eaha to outou huru ?

Eaha te mau tauiraa e titauhia nei ia tatou no te riroraa mai tatou i te huru taata e au ai ?

Ia hi'o tatou i teie putuputuraa na te ao atoa nei, e ho'i mai te mana'o e, aita to teie putuputuraa e faaauraa—noa'tu te vahi. Te fâ no te tuhaa pureraa a te autahu'araa i roto i te amuiraa rahi, o te haapiiraa ia i te feia e mau nei i te autahu'araa e, eaha râ to tatou huru e au ai (hi'o 3 Nephi 27:27) e te faaûru-atoa-raa ia tatou ia ta'e'ahia tera faito.

I te tau tei roto vau i te Autahu'araa a Aarona, i Hawaii, a afa tenetere i teie nei, e i te tau e misionare au i Peretane, e putuputu matou i roto i te mau fare pure e (ma te tautooraa iti rahi) e faaroo matou i te tuhaa pureraa a te autahu'araa na ni'a i te hoê tu'atiraa niuniu paraparau. Tau matahiti i muri iho, ua haamata te mau haapurororaa pee'utari, i te tahi rii noa mau vahi tei reira tera mau mereti aporaa rarahi, e no reira, ua nehenehe atura ta matou e faaroo e e mata'ita'i i te faanahoraa. Ua maere roa ino matou i teie rave'a apî ! Aita ra'e taata i mana'o i te huru o teie tau, e e roaa mai na ni'a i te Itenati e te mau niuniu roro uira, te mau iri roro uira e te mau matini roro uira, te mau poro'i no teie putuputuraa.

Atira noa'tu, aita e faufaa rahi to teie fana'oraa rahi i te reo o te mau tavini a te Fatu, mai te reo iho ho'i o te Fatu (hi'o PH&PF 1:38) mai te peu e, eita tatou e hinaaro ia farii i teie parau

(hi'o PH&PF 11:21) ei reira, e pee atu ai i te reira. No te parau ohie atu â, eita te fâ o te amuiraa rahi e o te tuhaa pureraa a te autahu'araa e ra'ehia maori râ ua hinaaro tatou i te rave i te ohipa—e ua hinaaro tatou i te tau.

E rave rahi matahiti i ma'iri a'e nei, te tavini ra vau ei episekopo. No te hoê tau roa, ua farerei pinepine au i te hoê taea'e o te paroisa, e mea paari roa a'e ia'u. E oraraa fifi to'na e ta'na vahine e ua faatea ia'na i ta'na mau tamarii. Ua fifi oia i te tape'a-noa-raa

i ta'na ohipa, aita e hoa rahi e aita e au rahi i te mau melo o te paroisa, e no reira aita oia i hinaaro faahou ia tavini i roto i te Ekalesia. I te hoê tau'araa parau umeume ta maua no ni'a i to'na oraraa, ua tapiri mai o'na i piha'iho ia'u—mai te reira ihoa ta'na faaotiraa i ta maua mau parapauraa—e ua parau mai, « e bishop, mea riri haere noa vau, mai tera ihoa to'u huru ! »

Ua faatapitapi roa te reira parau i to'u feruriraa, mai te reira pô e tae roa mai i teie mahana. I te taime a faaoti ai teie taea'e—i te taime a faaoti ai te hoê taata—« Mai tera ihoa to'u huru », aita faahou ia to tatou aravihi ia tau. Mea maitai roa paha ia taora i te tauera, ia faaru'e i te mauihaa tama'i, eiaha ia aro faahou â e ia horo'a noa'tu i te rê—haamo'e i te mana'o upooti'a. E mana'o paha te tahi e, e ere au mai te reira, ti'ara ia, peneia'e e parau-noa-hia nei no te hoê e aore râ e piti peu ino to tatou, « mai tera ihoa to'u huru ».

Te farerei nei tatou i roto i teie putuputuraa a te autahu'araa no te mea, to tatou huru i teie nei, e ere ia te taata ta tatou e riro mai. Te farerei nei tatou i teie pô na roto i te i'oa o Iesu Mesia. Te farerei nei tatou ma te ti'aturiraa e, e horo'a mai Ta'na Taraehara ia tatou tata'itahi—noa'tu to tatou paruparu, to tatou tapitapi, to tatou faatitiraa—i te aravihi no te tau. Te farerei nei tatou ma te ti'aturi e, e maitai a'e to tatou anaanahi noa'tu â to tatou vairaa matamua.

Ia amui mai tatou i roto i teie putuputuraa ma te « mana'o papû » ia tau (Moroni 10:4), e matara roa mai to tatou aau e to tatou feruriraa i te Varua. Mai ta te Fatu i heheu i te peropheta Iosepha, « E e tupu â teie, mai te mea... e faatupu ho'i i te faaroo ia'u nei »—a haamana'o e parau tumu te faaroo no te mana e te ohipa—« e ninii atu vau i to'u nei Varua i ni'a iho ia ratou ra i te mahana ratou e haaputupu mai ai ia ratou iho i te vahi hoê ra » (PH&PF 44:2). Te auraa ra, teie pô !

Mai te peu te mana'o ra outou e mea teimaha roa ino ta outou mau tamataraa, a faaroo mai na outou i te aamu o teie taata ta'u i farerei i roto i te hoê oire iti i rapae au ia Hyderabad,

repo noa, tei reira te fare piti piha, no'na e no ta'na vahine e ta'na e toru tamarii. E mahana ve'ave'a roa ino e te ahu. Aita i tau, e mea fifi no'na ia haere, aita râ e mutamutaraa. Na roto i to'na tuutuu ore, ua riro mai oia ei orometua haapii, e na'na e haapii i te mau tamarii o tera oire iti. I te tomoraa matou i roto i to'na fare ha'iha'i, oioi roa ona i te arata'iraa ia'u i te hoê vahi o te fare e ua tatara mai oia i te hoê afata tei reira ta'na mau tao'a rahi roa a'e. Ua hinaaro roa oia i te faa'ite mai ia'u i te hoê parau. Papa'ihia, « Ia maitai e ia haamaitaihia Elder Nulu, e misionare itoito e te oaoa ; [tai'o mahana] 25 no tiunu 1987 ; [tuurimahia] Boyd K. Packer». I tera ra tau, ua tere Elder Packer na te fenua Inidia e ua paraparau i te hoê pûpû misionare, e ua haapapû oia i te faito puai o Elder Nulu. Te auraa ra, ta te taea'e Nulu i tamata i te parau mai ia'u i tera mahana no te matahiti 2006, oia ho'i, ua faataui te evanelia ia'na—e a muri noa'tu !

I tera mahana a haere ai matou i roto i te utuafare o Nulu, ua apeehea matou e te peresideni misioni. Tei reira oia no te uiui i te taea'e Nulu e ta'na vahine e ta'na mau tamarii—ia farii na metua i to raua oro'a hiero e ia taatihia te mau tamarii i to ratou na metua. Ua faa'ite atoa matou i te faa-nahonahoraa no te tere atu i te hiero no Hong Kong, i te fenua Taina, no teie mau oro'a. E roimata no te oaoa tei tahe no te tupuraa teie ohipa ta ratou i moemoea maoro noa na.

Eaha te tia'ihia nei i te taata tei mau i te autahu'araa a te Atua ? Eaha te mau tauraa e titauhia nei ia tatou no te riroraa mai tatou i te huru taata e au ai ? Teie te tahi mana'o :

1. Titauhia ia riro tatou ei tane no te autahu'araa ! E feia apî anei tatou e mau nei i te Autahu'araa a Aarona e aore râ e tane e mau nei i te Autahu'araa a Melehizedeka, titauhia ia tatou ia riro mai ei tane no te autahu'araa, ma te faa'ite i te paari pae varua, no te mea ua rave tatou i te mau fafauraa. Mai ta Paulo i parau, « i tau tamariiriiraa ra, mai ta te tamarii atoa ta'u parau, e mai

i te fenua Inidia, i te matahiti 2006. E hi'oraa teie taata no te hinaaro ia tau. Ua fanauhia Appa Rao Nulu i te hoê vahi faaapu i Inidia. I te toruraa o to'na matahiti, ua roohia oia i te ma'i polio e ua huma roa to'na tino. I tera fenua to'na, ua haapii te sotaiete ia'na e, e mea iti roa to'na faito puai. Atira noa'tu, i te paariraa mai oia, ei taure'are'a, ua farerei oia i ta tatou mau misionare. Ua haapii ratou ia'na no ni'a i te hoê faito puai rahi a'e, i roto i teie oraraa e te mure ore i muri iho. Ua bapetizohia e ua haamauhia oia ei melo no te Ekalesia. Na roto i teie hi'oraa teitei a'e, ua opua ona e

farii i te Autahu'araa a Melehizedeka e ia tavini ei misionare rave tamau. I te matahiti 1986, ua faatoro'ahia oia ei peresibutero e ua piihia ia tavini i Inidia. E ere i te mea ohie ia haere, ua rave râ oia tei noaa ia'na ma te faa'ohipa i te turu tootou i roto i na rima e piti, e pinepine oia i te marua ; aita râ te mana'o ia faaru'e i te ohipa. Ua fafau oia ia tavini i ta'na misioni ma te tura e te pûpûraa ia'na iho, e tera mau ta'na i rave.

I te farereiraa matou i te taea'e Nulu, 20 matahiti i muri mai i ta'na misioni, ua farii popou mai oia ia matou, tei te hoê hopea puromu

to te tamarii to'u ite, e mai to te tamarii ho'i to'u mana'o ; ia riro râ vau ei taata paari, tuu ê atura vau i te peu a te tamarii ra » (1 Korinetia 13:11) ? Ei mau taata taa ê tatou e ti'a ai, i te mea e, te mau nei tatou i te autahu'araa—eiaha te faahaahaa e te te'ote'o e te oihâ—ia haehaa râ, e te ohie ia haapii e te marû. E ti'a ia riro te fariiraa i te autahu'araa e to te reira mau toro'a rau ei ohipa faufaa no tatou. Eiaha te reira ia riro i te hoê « oro'a faatupu noa », o te tupu noa ia tae i te hoê faito matahiti, ei ohipa mo'a râ e ei fafauraa tei ravehia ma te feruri-maitai-hia. E ti'a ia vai te mana'o taa ê roa e te mauruuru o te ite-roa-hia mai i roto i ta tatou ohipa tata'itahi. Ia mana'o noa'tu tatou i te autahu'araa, titauhia ia tatou ia tau.

2. Titauhia ia tatou ia tavini ! Te tumu mau no te mauraa i te autahu'araa, no te faarahi ia i to tatou paraarahia (hi'o PH&PF 84:33) na roto i te taviniraa ia vetahi ê. Te aperaa i ta tatou hopoi'a rahi roa a'e, oia ho'i te taviniraa i ta tatou vahine e ta tatou mau tamarii, te farii-ore-raa e aore râ te rave-haumani-raa i to tatou mau piiraa i roto i te Ekalesia, e aore râ te haape'ape'a-ore-raa no

vetahi ê maoti râ, e mea ohie, e ere ia te reira te taata e ti'a ia tatou ia riro mai. Ua parau te Faaora, « hinaaro oe i to Atua ia Iehova ma to aau atoa, e ma to varua'toa, e ma to mana'o atoa » (Mataio 22:37) e i muri iho ua parau faahou mai, « mai te mea te here nei outou ia'u nei e tavini ia outou ia'u e e haapa'o ho'i i ta'u mau faaueraa atoa ra » (PH&PF 42:29). O te huritua no te hopoi'a autahu'araa te peu pipiri, e mai te peu mai te reira rii to tatou huru, titauhia ia tatou ia tau.

3. Titauhia ia tatou ia vai ti'amâ ! Aita paha to'u aravihi mai ia Elder Jeffrey R. Holland, i to'na para-paraaraa i te pureraa autahu'araa, tau matahiti i ma'iri, no te « ti'a'tu vau i mua noa ia outou, te ihu e te ihu, e te auahi... no te faaanaana-tae ia outou » (« Ua tapa'ohia tatou paatoa », *Liahona*, Novema 2011, 45) ; teie râ, e au mau taea'e here, titauhia ia tatou ia ara i te huru, te mau peu mâtau e te fariihia i roto i teie nei ao e faaho'ene nei i to tatou mana i roto i te autahu'araa. Mai te peu te mana'o ra tatou e, e nehenehe ta tatou e fariu rii noa'tu i te hoho'a faufau e te ofatiraa i te ture no te viivii ore e te haavareraa

rau, e eita to tatou utuafare e roohia i te ohipa ino, ua hape roa ia tatou. Ua parau Moroni, « e rave râ i te mau mea atoa ma te au maitai » (Moromona 9:29). Ua faaue puai atoa te Fatu, « e i teie nei te horo'a'tu nei au ia outou te hoê faaueraa ia ara maitai ia outou iho, ia faaitoito i te haapa'oraa i te mau parau no te ora mure ore » (PH&PF 84:43). Mai te mea aita tatou i ti'amâ no te tahi hara tei ore i faatitifaarohia, titauhia ia tatou ia tau.

Te pahonora hope roa a'e i te uiraa a Iesu Mesia, « eaha ra to outou huru e au ai ? » o tera ia Ta'na iho i horo'a poto mai ma te hohonu roa : « Mai to'u nei ia » (3 Nephi 27:27). Te aniraa manihini ia « haere mai i te Mesia ia maitai roa... ia'na » (Moroni 10:32) e ohipa titau ia e te tia'i atoa i te tauraa. Aua'e to'na aroha, aita Oia i vaiiho otare noa ia tatou. « E ia tae mai te taata ia'u nei, e faa'ite atu ai au ia ratou i to ratou paruparu [...] Ei reira e faairi vau i te mau mea paruparu ei mea etaeta no ratou » (Etera 12:27). Na roto i te turu'iraa i ni'a i te Taraehara a te Faaora, e ti'a ia tatou ia tau. Ua ite papû vau i te reira, na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

Na Randall L. Ridd

Tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi o te Feia Apî Tamaroa

Te u'i ma'iti

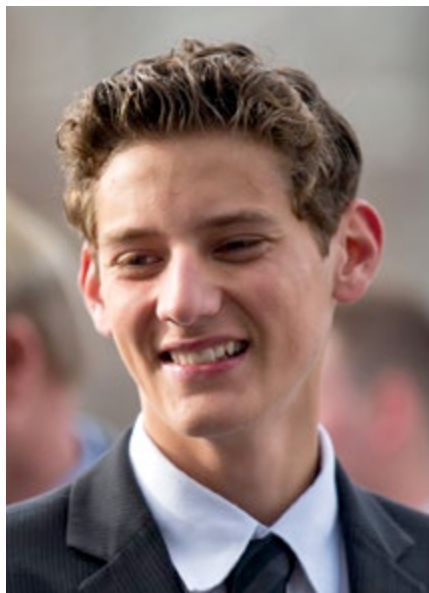
Ua ma'itihia outou no te rave i Ta'na ohipa i teie taimē no te mea te ti'aturi nei Oia ia outou no te rave i te mau ma'itiraa ti'a.

Ete feia apî, ua faaroo a'e nei paha outou i te parau e, « e u'i ma'itihia » outou, oia ho'i, ua ma'iti te Atua ia outou e ua faaineine ia outou ia haere mai i te fenua nei i teie tau no te hoê opuaraa faufaa rahi. Ua ite au e, e parau mau teie. Teie râ, i teie pô te hinaaro nei au e parau ia outou e, e « u'i ma'iti » outou, no te mea, aita â e taata i itehia a'e nei i roto i te aamu, ua rau ta ratou mau ma'itiraa. Te auraa ra, ia rahi atu te ma'itiraa, rahi atoa ia te mau rave'a, e ia rahi te rave'a, rahi atoa ia te ti'araa no te rave i te maitai, e te ino atoa ; tera ia te fifi. Te ti'aturi nei au e, ua tono mai te Atua ia outou i ô nei i teie tau no te mea, te ti'aturi nei Oia e, e manuia outou i te haro'aro'araa i te mau ma'itiraa rau e puehu nei i mua ia outou.

I te matahiti 1974, ua parau te peresideni Spencer W. Kimball e, « te ti'aturi nei au e, e hinaaro rahi to te Fatu ia tuu mai i roto i to tatou rima i te mau tao'a aravihi no teie tau aore â tatou, te taata feruriraa potopoto, i feruri a'enei i te reira » (« When the World Will Be Converted », *Ensign*, Atopa 1974, 10).

E te na reira mau nei Oia ! Te tupu nei outou i te paari ma te farii i te hoê mauhaa maitai rahi roa a'e i roto i te aamu o te taata nei : te Itenati. Na roto i te reira ua rau atoa ia te mau

ma'itiraa e tae mai. Tera râ, i roto i te auhuneraa o te ma'itiraa, ua auhune atoa ia te parau no te tiaauraa. Na roto i teie mauhaa, e tapae ohie noa outou i ni'a i te mau mea maitai roa a'e e i te mau mea ino roa a'e o ta te ao nei e horo'a mai. Na roto i te Itenati e nehe-nehe outou e faaoti i te mau ohipa faahiahia i roto i te hoê taimē poto noa, e nehenehe atoa râ outou e mau roa i roto i te herepata o te mau mea faufaa ore, te haapau taimē e te faaiti i to outou faito puai. Na roto noa i te pataraa i te hoê pitopito, e nehenehe outou e tapae atu i te vahi ta to outou aau e hinaaro. Teie te parau faufaa—eaha te hinaaro mau o to outou aau ? Eaha te mea e anaanataehia ra

e outou ? I hea to outou mau hinaaro e arata'i ai ia outou ?

Haamana'o e, « e horo'a mai [te Atua] i te taata nei i tei au i to ratou hinaaro » (Alama 29:4) e e « faautua oia i te taata mai tei au i ta ratou mau ohipa i rave ra, mai tei au i te hinaaro o to ratou aau » (PH&PF 137:9; a hi'o atoa Alama 41:3).

Ua parau o Bruce R. McConkie e : « Te auraa mau, noa'tu e, e faahoho'araa noa teie, te *buka ora*, o te tapa'opa'oraa ia i te mau ohipa a te taata mai te huru ra e, ua tapa'opa'ohia te reira i roto i to ratou tino... Oia ho'i, e faatupu te mana'o, te parau e te ohipa i te hoê mea i ni'a i te tino o te taata ; e vaiho teie mau mea paatoa i te mau tapa'o o Ta'na, tei Mure ore, e nehe-nehe e tai'o ohie noa mai te tai'oraa i te mau parau i roto i te hoê buka » (*Mormon Doctrine*, 2nd ed. [1966], 97).

E tapa'opa'o atoa te Itenati i to outou mau hinaaro, o te faahitihia na roto i te ma'imiraa e te pataraa pitopito. Ua rau te mau rave'a e tia'i nei no te faatupu i taua mau hinaaro ra. Ia haere ana'e outou i ni'a i te Itenati, e vai noa te mau tapa'o—te mea ta outou i faa'ite, te vahi ta outou i haere e mata'ita'i, eaha te roaraa to outou hi'oraa i te reira, e te mau mea e auhia e outou. Na roto i te reira, e hamani te Itenati i te hoê parau haamaramaramaa Itenati no ni'a ia outou—mai te huru e, to outou ia « buka ora Itenati ». Mai te au i te oraraa nei, e rahi noa'tu â te mau ohipa ta outou e imi nei i ni'a i te Itenati. Mai te mea e, e mea mâ to outou mau hinaaro, e nehenehe te Itenati e faananea'tu â i te reira, ma te faaohie atu â i ta outou mau tautooraa i roto i te ohipa maitai. Tera râ, mai te reira atoa te pae ino.

Teie te faahitiraa a Elder Neal A. Maxwell :

« Te mea ta tatou e hinaaro onono, aita e tau tuua, o te mea ia e riro ai tatou, e o te mea ia ta tatou e farii i te ao a muri a'e... »

« ...Na roto ana'e i te haapiiraa e i te faaineineraa tatou i to tatou mau hinaaro e riro mai ai te reira ei apiti no tatou eiaha râ ei enemi ! » (« According to the Desire of [Our] Hearts », *Ensign*, Novema 1996, 21, 22).

E au mau taea'e apî, mai te mea e, eita outou e rohi itoito no te haapii i to outou mau hinaaro, na te ao ia e rave i te reira no outou. I te mau mahana atoa, te imi nei to te ao ia faatupu i to outou mau hinaaro, ma te ume ia outou ia hoo mai i te hoê mea, ia pata i ni'a i te tahi mea, ia ha'uti i te tahi mea, e tai'o e aore râ, e mata'ita'i i te tahi mea. I te pae hopea, tei ia outou ra te ma'itiraa. E ti'amâraa to outou. E mana te reira eiaha no te faatupu noa i to outou mau hinaaro, no te faanehenehe atoa râ, no te tamâ e no te haamaitai roa'tu i to outou mau hinaaro. Te ti'amâraa, o to outou ia mana ia riro mai outou. Na te ma'itiraa tata'itahi e haafatata e aore râ, e faaatea ia outou i te mea ta te Atua i opua ia riro mai outou ; e mea faufaa te mau pataraa tata'itahi. I te mau taime atoa a ui ia outou iho e, « e arata'i ti'a teie ma'itiraa i hea ? » A faahotu i te aravihi no te ite-atea-raa.

Te hinaaro nei Satane e faatere i te mau ma'itiraa ta outou e rave, ei reira ia e ti'a ai ia'na ia faatere i te huru o te taata ta outou e riro mai. Ua ite oia e, te hoê o te mau rave'a maitai roa a'e no te rave i te reira, te faatitiraa ia ia outou i roto i te hoê peu. Na ta outou mau ma'itiraa e faataa e, e haapuui anei te mauhaa uira aravihi ia outou e aore râ, e faatitû anei ia outou.

Te hinaaro nei au e horo'a'tu e maha ture no te tauturu ia outou, te u'i ma'iti, ia haapii i to outou mau hinaaro e ia arata'i i ta outou faaohiparaa i te mauhaa uira aravihi o teie tau.

A tahi : Te iteraa e o vai mau outou, na te reira e faaohie i te raveraa i te mau faaotiraa

Te vai ra hoê hoa to'u tei apo mai i teie parau mau na roto i to'na iho iteraa. Ua paari ta'na tamaiti i roto i te evanelia, tera râ, mai te huru ra e, e mea turorirori rii oia i te pae varua. Pinepine oia i te pato'i i te mau taime atoa e nehenehe ta'na e faaohipa i te autahu'araa. Ua pe'ape'a roa to'na na metua i te taime a faa'ite ai oia e, ua faaoti oia eiaha e rave i te hoê tau misionare. Ua pure to'u hoa ma te aau tae no ta'na tamaiti, ma te ti'aturi e, e tau i to'na aau. Ua mou roa râ taua ti'aturiraa ra i te taime a faaara mai ai

ta'na tamaiti e, te faaineine ra oia no te faaipoipo. Ua taparu te metua tane i ta'na tamaiti ia ani i to'na haamaitairaa patereareha. Ua farii te tamaiti tera râ, ua titau oia ia haere e farerei i te patereareha o'na ana'e iho.

I to'na ho'iraa mai i te fare i muri a'e i te haamaitairaa, e oto rahi to'na. Ua arata'i oia i to'na hoa vahine i rapae i te fare no te paraparau ia'na raua ana'e. Ua hi'o te metua tane na roto i te haamaramarama e ua ite atu i teie na tamarii i te tamârôraa i te roimata o te tahi e te tahi.

I muri a'e ua faa'ite te tamaiti i to'na metua tane i te ohipa tei tupu. Ma te oto rahi, ua faa'ite oia e, i te taime o te haamaitairaa, ua ite oia i te hoê tuhaa iti o to'na huru i roto i te ao hou te tahuti nei. Ua ite oia ia'na e to'na itoito e te puai i te taparuraa ia vetahi ê ia pee i te Mesia. Mai te mea e, ua ite oia e, o vai mau oia i tera ra ao, nahea e ti'a ai ia'na eiaha e tavini i te hoê misioni ?

E te feia apî, a haamana'o e, o vai mau outou. A haamana'o e, te mau nei outou i te autahu'araa mo'a. Na te reira e faaûru ia outou ia rave i te mau ma'itiraa ti'a i te taime a faaohipa ai outou i te Itenati e i roto i to outou oraraa taatoa.

A piti : A tuati atu i te puna o te mana

I roto i te apu o to outou rima, te vaira te paari o te matahiti—hau atu i te faufaa rahi, te parau a te mau peropheta, mai te anotau o te Faufaa Tahito e tae roa mai i te peresideni Thomas S. Monson. Mai te mea aita

outou e faaî tamau noa i ta outou niuniu afa'ifa'i, e ere te reira i te mea faufaa, e e ite outou iho e ua mo'e outou e aita e farereiraa. Eita roa outou e feruri e haere no te hoê noa mahana ma te faaî ore i ta outou putu uira.

No te mea hoi e mea faufaa ia faaru'e i te fare ma te hoê putu uira î maitai no ta outou niuniu afa'ifa'i, e mea faufaa rahi atu â ia î maitai atoa i te pae varua. I te mau taime atoa e tuati outou i ta outou niuniu, ia riro te reira mai te hoê haamana'oraa ia ui ia outou iho e, ua tuati anei outou i ni'a i te puna faufaa rahi roa o te mana—te pure e te tuatapaparaa o te papa'iraa mo'a, o te faaî ia outou i te heheuraa na roto mai i te Varua Maitai (hi'o PH&PF 11:12–14). E tauturu te reira ia outou ia ite i te mana'o e te hinaaro o te Fatu no te rave i te mau ma'itiraa ha'ihai e e mea faufaa râ i te mau mahana atoa, o te faaite mai i to outou haerea. Rave rahi o tatou e faaea taue noa i te mea ta tatou e rave ra no te tai'o i te hoê parau—eita anei tatou e ti'a ia haafau faa rahi atu â i ni'a i te mau parau poro'i a te Fatu? Te taua-ore-raa ia tuati atu i teie mana, eita roa ia tatou e mana'o mai te reira (hi'o 2 Nephi 32:3).

A toru : Noa'tu e, e niuniu maramarama ta outou, eita te reira e faarahi i to outou maramarama ; a faaohipa râ te reira ma te paari.

E te mau taure'are'a, eiaha e rave i te mau ohipa ma'au i ni'a i ta outou

niuniu maramarama. Ua ite outou paatoa i te auraa o ta'u parau (a hi'o Mosia 4:29). Ua rau te rave'a i roto i te mau mauhaa uira aravihi e nehenehe e ruri ê ia outou i te mau mea faufaa a'e. A haapa'o i te parau ra : « i te vahi tei reira outou, o te taime atoa ia ». Mai te mea e, te faahoro ra outou i te pereoo, a faahoro noa. Mai te mea e, tei roto outou i te piha haapiiraa, a faaroo maitai i te haapiiraa. Mai te mea e, tei rotopu outou i to outou mau hoa, a horo'a ia ratou i te horo'a no to outou ara maite. Eita to outou roro e nehenehe e faatumu i ni'a e piti ohipa i te taime hoê. Ia rave outou e piti ohipa i te taime hoê, e tauioi to outou feruriraa mai te tahi ohipa haere atu i ni'a i te tahi. Te na ô ra te hoê parabole tahito e, « mai te mea e haru oe e piti rapiti, eita e roaa hoê noa a'e ».

A maha : Ua horo'a mai te Fatu i te mauhaa uira aravihi no te faaoti i Ta'na mau opuaraa

Te opuaraa hanahana o te mauhaa uira aravihi, no te haapeepe ia i te ohipa o te faoraraa. Outou te mau melo no te u'i ma'iti, ua aravihi maitai outou i te mauhaa uira. A faaohipa i te reira no te haavitiviti i to outou haereraa i mua e tae atu ai i te maitai roa ra. I rahi ho'i tei horo'ahia ia outou, e horo'a atoa ia outou e ti'a ai (a hi'o « No te mea ua rahi te mau haamaitairaa », *Te mau himene*, n°130). Te tia'i nei te Fatu ia faaohipa outou i teie mau mauhaa faahiahia no te tuu i Ta'na ohipa i te faito i ni'a a'e, no te faa'ite i te evanelia na roto i te mau rave'a e ore e tae'ahia i to matou nei feruriraa. I te mau u'i na mua'tu, e mea na piha'iho noa, na roto i te oire, te taata i te faaûruraa i te tahi e te tahi, are'a outou, e mana to outou na roto i te Itenati e te mau rave'a haapareraa sotiare, no te paraparau i te taata i te mau vahi atoa, e i te ao atoa nei.

Te faa'ite papû nei au e, na te Fatu teie Ekalesia. Ua ma'itihia outou no te rave i Ta'na ohipa i teie taime no te mea te ti'aturi nei Oia ia outou no te rave i te mau ma'itiraa ti'a. E u'i ma'iti outou. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

Na te peresideni Dieter F. Uchtdorf
Tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua

Te taoto ra anei outou i roto i te Faaho'i-faahou-raa mai ?

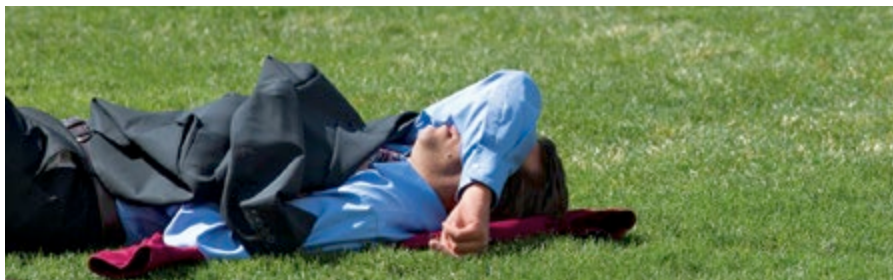
No te faufaa rahi o teie ohipa no tatou, te taata hoê, te mau utuafare e te Ekalesia a Iesu Mesia, no reira, aita e ti'a ia tatou ia horo'a i te tahi noa tuhaa iti o to tatou puai i roto i teie ohipa mo'a.

Fatata e 200 matahiti i ma'iri a'e nei, ua riro mai te aamu poto roa no « Rip Van Winkle » ei aamu tu'iroo. Te taata tumu, o Rip, e ere ia i te taata mana'o rahi, e taata maitai roa râ oia no te haamo'e e piti na mea: te ohipa e ta'na vahine.

I te hoê mahana, a orihaere ai oia na ni'a i te mou'a e ta'na uri, ua ite atura oia i te hoê pûpû taata ahuhia i te ahua e roa, te inuina ra e te ha'uti ana'e ra i te tahi mau ha'uti. I muri a'e i to'na

fariiraa i te tahi o ta ratou mau inu, ua varea taoto-roa-hia o Rip e ua tapiri oia i to'na na mata no te hoê maa taime iti. I to'na araara-faahou-raa i to'na na mata, ua maere oia i te iteraa e, ua haere ta'na uri, ua tutae auri ta'na pupuhi, e e huruhuru taa roroa to'na i teie nei.

Ua ho'i maira o Rip i roto i to'na oire, i reira to'na iteraa e, ua tauioi te mau mea atoa. Ua pohe ta'na vahine, ua reva to'na mau hoa, ua monohia te hoho'a o te Arii George III i roto i te

piha i raro i te fenua i te hoê hoho'a o te hoê taata aita oia i ite—te Tenerara George Washington.

Ua taoto o Rip Van Winkle no te roaraa e 20 matahiti ! E, i roto i taua ohipara, ua ere oia i te hoê o te mau pu'e tau faahiahia roa a'e i roto i te aamu o to'na fenua—ua taoto oia i roto i te roaraa o te pu'e tau Aroraa no Amerika.

I te ava'e me 1996, ua faaohipa te Dr. Martin Luther King Jr. i teie aamu ei faahoho'araa i ta'na a'oraa « eiaha e taoto i roto i te Aroraa ».¹

I teie mahana, te hinaaro nei au e rave atoa i teie tumu parau e e horo'a'atu i te hoê uiraa ia tatou atoa e mau nei i te autahu'araa a te Atua : Te taoto ra outou i roto i te Faaho'i-faahou-raa mai ?

Te ora nei tatou i roto i te pu'e tau o te Faaho'i-faahou-raa mai

I te tahi taime te faaairo nei tatou i te Faaho'i-faahou-raa mai o te evanelia mai te hoê ohipa oti hope roa, tei muri a'e na ia tatou—ua iriti Iosepha Semita i te Buka a Moromona, ua farii oia i te mau taviri o te autahu'araa, ua faanahonahohia te Ekalesia. Te ti'araa mau râ, te Faaho'i-faahou-raa mai, e ohipa tupu tamau noa te reira; te ora nei tatou i roto i te reira i teie nei. Tei roto i te reira « te mau mea atoa i heheuhia mai e te Atua », e « e rave rahi atu â mau mea maitai e te faufaa rahi » o « Ta'na e heheu mai â ».² E te mau taea'e, te mau hoturaa faahiahia o teie anotau, e tuhaa ia no taua pu'e tau faaineineraa roa i tohuhia ra, o te hope i roto i te tae-piti-raa hanahana mai o to tatou Faaora, o Iesu Mesia.

Teie te hoê o te mau pu'e tau faahiahia roa a'e o te aamu o te ao nei ! Ua hinaaro te mau peropheta i tahito ra e hi'o i to tatou nei anotau.

Ia hope to tatou tau i te tahuti nei, eaha te mau iteraa ta tatou e ti'a ia faaite no ni'a i ta tatou iho ohipara i rave no teie pu'e tau faufaa o to tatou oraraa e no te faatupuraa i te ohipara a te Fatu ? E ti'a anei ia tatou ia parau i taua taime ra e, ua viri tatou i to tatou rima ahu i ni'a e ua rave i te ohipara ma to tatou aau atoa, to tatou puai atoa, to tatou mana'o atoa e to tatou itoito atoa ? E aore ra, e titauhia anei ia tatou ia farii

e, ta tatou ohipara rahi a'e, o te hi'ohi'o noa ia ia vetahi ê ia rave i te ohipara ?

Te feruri nei au e, ua rau te mau tumu e ohie ai tatou ia taotooto rii i roto i te parau no te paturaa i te basileia o te Atua. Te hinaaro nei au e faaite atu e toru tumu rarahi. Ia faaite ana'e'tu vau i te reira, te titau manihini atu nei au ia outou ia feruri e, ua au anei ia outou te hoê o te reira mau tumu. Mai te mea e, e nehenehe ta outou e haamaitai, te ani atu nei au ia outou ia feruri eaha te ti'a ia ravehia no te tau, ia riro ei mea maitai a'e.

Te aau pipiri

A tahi, te aau pipiri.

E imi te feia aau pipiri i to ratou iho maitai e to ratou iho popou na mua roa. Te uiraa faufaa roa a'e no te taata aau pipiri teie ia, « eaha te noaa ia'u i reira ? »

E te mau taea'e, ua papû ia'u e, te maramarama ra outou e, aita roa teie huru e tuati ra i te varua e titauhia no te patu i te basileia o te Atua.

Ia haapa'o ana'e tatou ia tatou iho na mua roa ia vetahi ê, ua faatumuhia ia ta tatou mau mea matamua roa i ni'a i to tatou iho haamauruuruaa e to tatou iho poura.

Ua rohi na to te mau u'i i tahito ra e te rau o te auraa ia'na iho e

te hipa-noa-raa ia'na iho, i teie râ mahana, te mana'o nei au, aita tatou i atea roa'tu ia ratou. E mea hape noa anei to te Faatoro Parau Oxford faaite-raa i te ta'o ra « selfie » ei ta'o no teie matahiti ?³

Oia mau, te vai ra i roto ia tatou paatoa te hinaaro ia haamauruuruaia, aita ia e fifi ia tamarû e ia faaoaoa rii ia tatou iho. Mai te mea râ e, e riro te imiraa i « te faufaa, e ia haamaitaihia [tatou] e to te ao nei »⁴ ei tumu rahi no to tatou itoito, e riro ia tatou i te ere i te mau iteraa faaora e te oaoa o te tupu mai a horo'a ai tatou ia tatou iho ma te aau tae i roto i te ohipara a te Fatu.

Eaha te raau ?

Te pahonora, tei roto noa â i te mau parau a te Mesia :

« Te taata i hinaaro i te pee mai ia'u, e faaru'e oia ia'na iho, e rave i ta'na satauro, a pee mai ai ia'u.

« O tei hinaaro hoi i te tapea i to'na ora, e ere ia i te ora; e o tei ti'a ia'na i te tuu i to'na ora ia'u e te evanelia nei, e ora ia to'na ».⁵

Te feia e tuu hope roa i to ratou ora i mua i to tatou Faaora e ia tavini i te Atua e i te taata-tupu, e iteahia ia ratou te faufaa rahi e te îraa o te oraraa ta te taata aau pipiri e ore roa e ite. E horo'a te taata aau pipiri ore i ta ratou iho. E riro ia ei horo'a na'ina'i no

noaa to tatou puai hanahana rahi a'e. Aita tatou i faataahia no te faaiti i to tatou puai hanahana no te mau hiaai o te tino nei e no te mau faatitiraa a te taata nei.

Eaha te raau ?

Te ohipa matamua e ti'a ia tatou ia maramarama maori râ, e mea ohie roa ia haapae i te faatitiraa i te faaora. Ia au i te mau parau a te Faaora, « eiaha outou e faatia ia tae taua huru mea ra i roto i to outou auu ».⁶

E rave rahi matahiti i ma'iri a'e nei, ua farii maua te peresideni Thomas S. Monson i te hoê tere mata'ita'i i te Air Force One—te manureva nehenehe roa no te uta i te peresideni o te mau Hau Amui no Marite. Ua rave te pūpū hi'opo'a taa ê i te mau hi'opo'araa papū i titauhia, e ua ata rii au i te taime a paheru ai ratou i te peropheta hou a ta'uma ai i ni'a i te manureva.

I muri iho ua titau manihini mai te tomana ia'u ia parahi i ni'a i te parahira o te tapena. E ohipa faahiahia mau i te parahi-faahou-raa i roto i te piha faahorora o te hoê matini maurere nehenehe mai teie ta'u i faahoro na e rave rahi matahiti te maoro. Ua haamana'o a'era vau i te mau rereraa na ni'a a'e i te mau moana e te mau fenua. Ua feruri a'era vau i te mau faarevaraa e te mau faatauraa oaoa i ni'a i te mau tauraa manureva na te ao atoa nei.

Fatata ma te feruri ore, ua tuu atura vau i to'u na rima i ni'a i na tapearaa e maha o te 747. I taua iho taime ra, teie mai nei te hoê reo here e te papū maitai na muri mai—te reo o Thomas S. Monson.

« Dieter », na reira maira oia, « eiaha e tamata ».

Aita vau e parau nei e, o te reira hoa, tera râ, penei a'e ua ite te peresideni Monson i te mea ta'u e feruri ra.

Ia faahema-ana'e-hia tatou ia rave i te mau mea eita e ti'a ia tatou ia rave, a faaroo ana'e i te faaararaa here o te utuafare ti'aturihia e te mau hoa, to tatou peropheta here, e te Faaora i te mau taime atoa.

Te paruru maitai a'e i mua i te faatitiraa o te ore-roa-raa ia e haamata.

Nahea ia te mau taata tei roto a'e na ratou i te faatitiraa ?

te aroha o te faatupu i te maitai rahi : hoê ata iti, hoê rima aroha, hoê apa, te taime faarooraa, hoê parau faaitoito marû, e aore ra, hoê rima aupuru. E nehenehe teie mau ohipa here atoa e taui i te aau e te oraraa. Mai te mea e, e faahipa maitai tatou i te mau rave'a atoa no te here e no te tavini i to tatou mau taata tupu, mai te tai'o atoa i to tatou hoa faaipopo e te utuafare, e tupu rahi to tatou aravihi no te here i te Atua e no te tavini ia vetahi ê.

Te feia e tavini ia vetahi ê e ore ia e taoto i roto i te faaho'i-faahou-raa mai.

Te mau faatitiraa

Te tahi atoa ohipa e tapea ia tatou eiaha e faaô i roto i teie pu'e tau faahiahia o te ao nei maori râ, te faatitiraa.

E mea pinepine te mau faatitiraa i te hamata ma te ite-ore-hia. E au te mau faatitiraa mai te mau anave rairai roa o te ohipa e ravehia na ni'a iho noa, i reira ratou e firi ai ia ratou iho

ia riro mai ei mau taamu me'ume'u no te peu. E puai to te mau peu ino ia riro mai ei mau faatitiraa ino.

E nehenehe teie mau fifi taamu no te faatitiraa e ti'a mai i roto i te mau huru e rave rahi, mai te hoho'a faufau, te ava, te peu herehereraa, te raau taero, te avaava, te ha'uti moni, te maa, te ohipa, te natirara, e aore ra, te mau mea moemoea. E rave rahi mauhaa au-roa-hia e Satane, to tatou enemi hoê, ta'na e faahipa no te eiâ i to tatou puai hanahana no te faaoti i ta tatou misioni i roto i te basileia o te Fatu.

E oto roa to tatou Metua i te Ao ra ia ite i te tahi o Ta'na mau tamaiti ti'araa teitei ia horo'a i to ratou fatiraa rima no te farii i te mau fifi taamu o te faatitiraa rahi.

E te mau taea'e, te mau nei tatou i te autahu'araa mure ore o te Atua Manahope. E mau tamaiti mau tatou na te Atua teitei e ua horo'ahia ia tatou te puai faito ore. Ua faataahia tatou ia

Ia ite mai outou e, te matamua roa, te vai ra ia te ti'aturiraa. A imi i te tauturu i roto i te feia tei herehia, i roto i te feia faatere o te Ekalesia, e i roto i te mau taata aravihi. Te horo'a nei te Ekalesia i te tauturu no te faaora i te faatitiraa na roto i te feia faatere o te Ekalesia, te natirara,⁷ e i te tahi mau fenua, na te LDS Family Services [Te mau ohipa taviniraa utuafare a te Ekalesia].

A haamana'o noa e, na roto i te tauturu a te Faaora, e nehenehe outou e upooti'a i ni'a i te faatitiraa. E riro paha ei haerea roa e te fifi, eita ra te Fatu e faaru'e ia outou. Te here nei Oia ia outou. Ua mamae Iesu Mesia i te Taraehara no te tauturu ia outou ia tau, ia faati'amâ ia outou i te titiraa o te hara.

Te ohipa faufaa roa a'e o te tamatanoa-raa ia—i te tahi taime, e titauhia e rave rahi tamataraa hou a manu'a ai te taata. No reira, eiaha e faaru'e. Eiaha ia mo'e te faaroo. A tape'a noa to outou aau i piha'ihio i te Fatu, Na'na e horo'a mai i te puai no te faaora ia outou. Na'na outou e faati'amâ.

E to'u mau taea'e here, a faaatea tamau ia outou i te mau peu e arata'i atu ia outou i te faatitiraa. O ratou o te na reira, e ti'a ia ia ratou ia tuu i to ratou aau, to ratou puai, to ratou mana'o, e to ratou itoito i roto i te taviniraa i te Atua.

Eita ratou e taoto i roto i te Faaho'i-faahou-raa mai.

Te umeumeraa te mau mea matamua roa

Te toru o te paruru o te tape'a nei ia tatou ia faaô hope roa i roto i teie ohipa, o te mau mea matamua roa ia e rave rahi e umeume nei te tahi e te tahi, ta tatou e farerei nei. Te tahi pae o tatou, no te rahi ta tatou ohipa, e au ra tatou mai te hoê pereoo ta te ahuru ma piti animala e huti—e huti te animala tata'itahi i te pae taa e i ta te tahi e ta te tahi. E rave rahi puai e faaohipahia, aita ra te pereoo e tere noa a'e.

Pinepine tatou i te horo'a i ta tatou mau tautooraa maitai roa a'e i roto i te titauraa i te hoê ohipa auhia, te hoê tuaro, te mau mea no te toro'a,

e te mau mea no te oraraa sotiare e aore ra, no te oraraa poritita. E nehe-nehe teie mau mea i te riro mai ei mau mea maitai e te hanahana, tera ra, te vaiiho ra anei te reira ia tatou i te taime e te puai no te mau mea e ti'a ia riro ei mau mea matamua teitei roa a'e no tatou ?

Eaha te raau ?

Teie faahou â, e itehia te reira i roto i te mau parau a te Faaora :

« Hinaaro oe i to Atua ia Iehova ma to aau atoa, e ma to varua atoa, e ma to mana'o atoa.

« O te ture matamua teie e te hau i te rahi.

« E mai te reira atoa te piti ; E aroha'itu oe i to taata tupu mai to aroha ia oe iho na ».⁸

Te mau mea e atu i roto i te oraraa nei, no muri iho mai ia i teie na mea rarahi matamua roa e piti.

I roto atoa i te ohipa a te Ekalesia, e mea ohie ia horo'a i te taime rahi no te rave i te hoê ohipa ma te feruri ore, ma te horo'a ore i te aau e aore ra, i te maitai mau o te ti'araa pîpî.

E te mau taea'e, tatou tei mau i te autahu'araa, ua fafau tatou ia riro ei mau taata here i te Atua e to tatou taata tupu, e e hinaaro tatou e faaite i taua here na roto i te parau e i te

ohipa. Tera mau te faufaa rahi o to tatou ti'araa pîpî na Iesu Mesia.

O ratou o te haapa'o i teie mau parau tumu, e ore ia e taoto i roto i te Faaho'i-faahou-raa mai.

Te piiraa ia ara

Ua papa'i te Aposetolo Paulo e, « a ara mai na, e tera ra taata taoto, a ti'a mai i ni'a e tena na pohe, e na te Mesia e horo'a mai i te maramarama ia oe ».⁹

E to'u mau hoa here e, ia ite mai outou e, e mau tamaiti outou no te maramarama.

Eiaha e faati'a i te nounou tao'a ! Eiaha e faati'a i te mau peu e arata'i atu i te faatitiraa ! Eiaha e faati'a i te umeumeraa i te mau mea matamua roa ia arata'i ia outou i roto i te huru tau'a ore e aore ra, ia faaatea ia outou i te ti'araa pîpî haamaitaihia e i te ohipa hanahana o te taviniraa autahu'araa !

No te faufaa rahi o teie ohipa no tatou, ei taata hoê, ei mau utuafare e ei Ekalesia a Iesu Mesia, no reira, aita e ti'a ia tatou ia horo'a i te tahi noa tuhaa iti o to tatou puai i roto i teie ohipa mo'a.

Te riroraa ei pîpî na Iesu Mesia e ere ia i te hoê ohipa e ravehia hoê

taime i te hepetoma e aore ra, hoê taime i te mahana. E ohipa râ e rave tamau noa.

Te fafauaraa a te Fatu i To'na mau ti'a tei mau i te autahu'araa, faatata ia e fafauaraa rahi roa ia haroaroa.

O ratou o te haapa'o maitai i te Autahu'araa a Aaron a e te Autahu'araa a Melehisedeka e ua faarahi i to ratou parau-raa-hia « ua haamo'ahia ia ratou e te Varua i te faaapîraa i to ratou ra mau tino ». No reira, o te mau mea atoa na to tatou Metua ra, e hope roa ia i te horo'ahia na ratou.¹⁰

Te faaite papû nei au e, e nehenehe te mana tamâ o te Taraehara a Iesu Mesia e te mana faahuru ê o te Varua Maitai e rapaau e e faaora i te taata nei. E haamaitairaa no tatou, e hopoi'a mo'a hoi na tatou, e e popouraa no tatou ia haapa'o i te piiraa a te Faaora ; ia pee Ia'na ma te ti'a roa e ma te aau atoa. A « ueue atu... i te mau fifi i ruruuhia [tatou], a haere mai ai i rapae i te pouri, a tia i nia mai te repo mai ». ¹¹

A ara e eiaha e rohirohi i roto i te ohipa maitai, no te mea te « haamau atu nei [tatou] i te niu no te hoê ohipa rahi roa », ¹² te faaineine nei tatou i te ho'iraa mai o te Faaora. E te mau taea'e, mai te mea e, e amui atu tatou i te maramarama o to tatou hi'oraa ei ite no te nehenehe e te mana o te parau mau i faaho'ihia mai, eita ia tatou e taoto i roto i te faaho'i-faahou-raa mai. Te faaite papû nei au i teie mau mea e te vaiiho atu nei au i ta'u haamaitairaa ia outou na roto i te i'oa mo'a o to tatou Fatu, o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. A hi'o Martin Luther King Jr., « Don't Sleep Through the Revolution » (1966 Ware Lecture, Unitarian Universalist Association General Assembly, Hollywood, Florida, 18 no me 1966).
2. Hiro'a faaroo 1:9.
3. Hi'o blog.oxforddictionaries.com/press-releases/oxford-dictionaries-word-of-the-year-2013.
4. 2 Nephi 26:29.
5. Mareko 8:34-35.
6. 3 Nephi 12:29.
7. A hi'o, ei hi'oraa, lds.org/topics/addiction.
8. Mataio 22:37-39.
9. Ephesia 5:14.
10. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 84:33, 38.
11. 2 Nephi 1:23.
12. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 64:33.

Na te peresideni Henry B. Eyring

Tauturu matamua i roto i te Peresideniraa Matamua

Te taata no te autahu'araa

E nehenehe outou e riro ei hoho'a rahi, ei hoho'a afa, e aore ra, ei hoho'a ino. E feruri paha outou e, e ere te reira i te fifi, i mua râ i te Fatu, e fifi ia.

E aito ta tatou paatoa, i to tatou ihoa râ apîraa. Ua fanauhia vau e ua paari i Princeton, New Jersey, i te mau Hau Amui no Marite. Tei piha'ihonoa mai i to matou faaeearaa, i taua mau mahana ra, te haamau-raa-hia te pû faatereraa o te mau pûpû tuaro tuiroo roa'e i te oire no New York. E oire ia no na pûpû tairi popo e toru : te Brooklyn Dodgers, te New York Giants, e te New York Yankees. E mea fatata atoa mai o Philadelphia i to matou faaeearaa, e tei reira ia te haamauraa o na pûpû tairi popo Athletics e Phillies. E rave rahi feia ha'uti i roto i teie mau pûpû tuaro e nehenehe e riro mai ei mau aito na'u.

Ua riro mai o Joe DiMaggio, tei ha'uti no te pûpû New York Yankees, ei aito ta'iri popo na'u. Ia ha'uti ana'e to'u mau taea'e e to'u mau hoa i te ha'uti tairi popo i ni'a i te tahua ha'utiraa a te fare haapiiraa i piha'ihonoa mai i to matou fare, e tamata vau i te hui i te raau ta'iri mai ta Joe DiMaggio te huru. Aitâ ia e afata teata i taua tau ra (e aamu tahito teie), no reira, e hi'o noa vau i te mau hoho'a i roto i te ve'a no te « copie » atoa i ta'na huiraa.

A paari noa ai au, ua afa'i to'u metua tane ia'u i te tahua tuaro no Yankee. Tera noa ia te taime hoê roa to'u iteraa ia Joe DiMaggo ia ha'uti. Te haamana'o noa nei â vau i to'u iteraa

ia'na mai te huru ra e tei reira vau, i te huiraa i te raau e to'u iteraa i te popo uouo i te ma'ueraa e tae roa'tu i roto i te vahi parahiraa taata.

I teie nei, aita roa'tu to'u ite i te tairi popo i fatata'tu i to te aito o to'u tamariiriiraa. Tera râ, no te tahi mau taime a tairi maitai ai au i te popo, no te mea ia ua « copie » au i ta'na tairi i te faito e roaa ia'u.

Ia ma'iti ana'e tatou i te mau aito, e haamata tatou na roto i te « copieraa », ma te feruri mau e aore ra, ma te feruri ore, i te mea ta tatou e haafaahiahia rahi roa a'e i roto ia ratou.

Aua'e, ua tuu to'u na metua paari ia'u i piha'iho i te mau aito rarahi i to'u tamariiriiraa. Ua afa'i to'u metua tane ia'u i ni'a i te tahua tuaro no Yankee hoê noa taime no te hi'o i ta'u aito tairi popo, tera râ, te sabati atoa, e afa'i oia ia'u e hi'o i te hoê taata no te autahu'araa tei riro mai ei aito na'u. Na taua aito ra i tarai i to'u oraraa. To'u metua tane te peresideni o te amaa na'ina'i e putuputu i roto i to matou fare. No te haere mai, mai te peu, e haere mai outou i te tahua matamua i te po'ipo'i sabati, tei te fare pureraa outou. Aita roa hoê taime to matou amaa i hau atu i te 30 taata e tae mai.

Te vai ra hoê taure'are'a tei arata'i mai i to'na metua vahine i to matou fare no te pureraa, tera râ, aita oia e haere mai i roto i te fare. E ere oia i te melo. To'u metua tane ra tei manu'ia i te haereraa'tu ia'na ra i te vahi tei reira oia i te tape'araa i to'na pereoo, i titau manihini ia'na ia tomo mai i roto i to matou fare. Ua bapetizohia oia e ua riro mai ei ti'a faatere matamua e te hoê roa no'u i roto i te Autahu'araa a Aarona. Ua riro mai oia ei aito autahu'araa no'u. Te haamana'o noa nei â vau i te tii raau ta'na i horo'a na'u ei haamauururaa no to matou faaotiraa i te tapu i te vahie na te hoê vahine ivi. Ua tamata vau ia riro mai ia'na te huru ia horo'a ana'e au i te arueraa ti'a i te hoê tavini no te Atua.

Ua ma'iti au i te tahi atu aito i roto i taua amaa na'ina'i ra o te Ekalesia. E faehau ihitai teie no te mau Hau Amui no Marite, tei haere mai i ta matou pureraa ma te ahu mai i to'na ahu faehau matie ihitai. E tau tama'i i reira ra, e na

tera noa i faairi ia'na ei aito no'u. Ua tonohia oia i te fare haapiiraa tuatoru no Princeton na te nuu faehau ihitai no te fananea'tu â i to'na mau ite. Tera râ, hau atu i to'na ahu faehau faahiahia, ua mata'ita'i au ia'na ia ha'uti i ni'a i te tahua tuaro Palmer ei raatira no te pûpû faahoro popo no te fare haapiiraa tuatoru no Princeton. Ua ite au ia'na i te ha'utiraa i roto i te pûpû taora popo i roto i te ete no te fare haapiiraa, e ua mata'ita'i atoa vau ia'na ei taata haru popo i muri mai i te taata ta'iri, i roto i ta ratou pûpû ta'iri popo.

Hau roa'tu râ i te reira, ua haere mai oia i to'u fare i te roaraa o te hepetoma, no te faaite mai ia'u e, nahea ia taora i te popo i roto i te ete i to'u rima aui e to'u rima atoa. Ua parau mai oia ia'u e, e hinaaro vau i taua ite ra no te mea, ia tae i te hoê mahana, e ha'uti au i te ha'uti taora popo i roto i te ete i roto i te mau pûpû maitai. I taua taime ra, aita vau i ite noa a'e i te reira, tera râ, ua riro mau oia ei hoho'a no te hoê taata no te autahu'araa no'u e rave rahi matahiti.

E riro outou tata'itahi ei hoho'a no te hoê taata no te autahu'araa noa'tu to outou hinaaro e aore ra, te hinaaro ore. E riro mai outou ei lamepa i te taime a farii ai outou i te autahu'araa. Ua tuu te Fatu ia outou i ni'a i te vairaa no te turama i te haerea o te taata atoa e haati ra ia outou. Ua ti'a roa te reira no te feia i roto i ta outou pûpû autahu'araa. E nehenehe outou e riro

ei hoho'a rahi, ei hoho'a afa, e aore ra, ei hoho'a ino. E feruri paha outou e, e ere te reira i te fifi, i mua râ i te Fatu, e fifi ia. Teie Ta'na i parau :

« O outou te maramarama o teie nei ao. E oire faatiahia i ni'a i te mou'a ra, eita ia e mo'e.

« E ore hoi te taata nei e tutui i te lamepa a tuu ai i raro a'e i te farii, ei ni'a râ, i te vairaa ra ; ia maramarama to te fare atoa ra.

« Oia atoa to outou maramarama, ia anaana ia i mua i te aro o te taata nei, ia hi'o ratou i ta outou parau maitai, e ia haamaitai i to outou Metua i te Ao ra ».¹

Ua haamaitahia vau i te mau hi'oraa o te feia rahi tei mau i te autahu'araa i roto i te mau pûpû i reira vau i fana'o ai no te tavini. E nehenehe ta outou e rave mai ta ratou i rave no'u na roto i te riroraa ei hi'oraa no vetahi ê no te pee.

Ua hi'o maite au e toru huru o te feia tei mau i te autahu'araa tei riro ei mau aito no'u. Te matamua o te hoho'a ia o te pure, te piti o te peu tavini ia, e te toru o te faaotiraa papû ia ia riro ei taata parau-ti'a.

Te pure nei tatou paatoa, tera râ, te taata tei mau i te autahu'araa ta outou e hinaaro ia riro, te pure pinepine nei e ma te auu tae. I te pô e tuu outou i te turi i raro e haamauuru i te Atua no te mau haamaitiraa o te mahana. E haamauuru outou Ia'na no te mau metua, no te mau orometua haapii, e no te mau hi'oraa rahi no te pee.

E faaite papû outou i roto i ta outou pure o vai tei haamaitai i to outou oraraa i taua mahana ra, e e mea nahea. E hau atu te reira i te tahi noa tau minuiti rii e i te hoê noa iho mana'o iti. E maere outou e e tau te reira ia outou.

A pure ai outou no te faaoreraa hapa, e ite outou ia outou iho i te faaoreraa i ta vetahi ê ra hapa. A haamauruuru ai outou i te Atua no To'na maitai, e haamana'o outou ia vetahi ê, to ratou i'oa, o te hinaaro ra i to outou maitai. Faahou, e maere outou i te mau mahana atoa i teie huru raveraa, e i te roaraa o te tau, e tau te reira ia outou.

Te hoê tauraa o te tupu mai na roto i teie huru pure tuutuu ore maori râ, te fafau atu nei au ia outou, te iteraa mau ia outou e, e tamarii outou na te Atua. Ia ite ana'e outou e, e tamarii outou na te Atua, e ite atoa ia outou e, e rave rahi ta'na e titau ia outou. No te mea e tamarii outou Na'na, e titau Oia ia outou ia pee i Ta'na haapiiraa e i te haapiiraa a Ta'na Tamaiti here, o Iesu Mesia. E titau Oia ia outou te aau

horo'a e te maitai ia vetahi ê. E inoino oia mai te mea e, e te'ote'o outou e ia haapa'o noa ia outou iho. E haamaitai Oia ia outou ia roaa te hinaaro ia outou ia tuu i te maitai o vetahi ê i ni'a i to outou iho.

Ua riro a'e na te tahi pae o outou ei mau hi'oraa no te ohipa taviniraa autahu'araa pipiri ore. I roto i te mau hiero na te ao atoa nei, te tae mai nei te feia tei mau i te autahu'araa hou te hitiraa o te mahana. E te vai ra te tahi pae te tavini noa ra â i muri a'e i te taperaa mahana. Aita e haamauruurara e aore ra, aita e faateniteniraa na te taata i roto i teie ao no taua faatusiaraa o te taima e te ohipa. Ua haere au na muri iho i te feia apî a tavini ai ratou i te feia tei roto i te ao varua o te ore e nehenehe e farii i te mau haamaitairaa o te hiero no ratou iho.

A ite ai au i te oaoa, eiaha râ te rohirohi i roto i te mata o te feia tei tavini i reira mai te po'ipo'i mai â, ua ite au e, e haamaitairaa rahi i roto i teie oraraa no taua huru taviniraa autahuraa ra ma te aau pipiri ore, tera

râ, e ohipa ha'iha'i roa ia ia faaauhia i te oaoa o ta ratou e farii i piha'iho i te feia ta ratou i tavini i roto i te ao varua.

Ua ite atoa vau i taua oaoa ra i roto i te mata o te feia o te paraparau nei ia vetahi ê no ni'a i te mau haamaitairaa e fariiha na roto i te riroraa ei melo i roto i te basileia o te Atua. Ua ite au i te hoê peresideni amaa fatata pauroa te mahana e afai mai oia i te taata ia haapiihia ratou e te mau misionare. Tau ava'e noa i ma'iri, e ere oia i te melo no te Ekalesia. I teie nei, te vai nei te mau misionare no te haapii, te tupu nei te hoê amaa i te rahi e i te puai na roto ia'na. Tera râ, hau atu i te reira, ua riro oia ei maramarama no vetahi ê o tei hamama i to ratou vaha e no te reira, e haapeepe e i ta te Fatu haaputuputuraa i te mau tamarii a te Metua i te Ao ra.

A pure ai e a tavini ai outou, e tupu i te rahi to outou ite e to outou putapu o te aau No'na, e e tamarii outou na te Atua. E rahi atu to outou iteraa e, e oto Oia mai te mea e, e rave outou i te ohipa parau-ti'a ore. E rahi atu to outou mana'o papû ia tapea i ta outou fafauraa i te Atua e ia vetahi ê. E rahi atu to outou hinaaro ore ia rave i te hoê mea e ere na outou. E rahi atu to outou aau parau-ti'a i mua i to outou fatu ohipa. E rahi atu to outou hinaaro ia haapa'o i te hora e ia faaoti i te mau ohipa atoa ta te Fatu i horo'a ia outou e o ta outou hoi i farii e rave.

Eiaha e uiui noa e, e haere mai anei to ratou mau taea'e hahaere utuafare, i roto i te mau utuafare ta outou e hahaere, e tia'i maoro te mau tamarii i to outou taeraa'utu. Ua farii ta'u mau tamarii i te reira haamaitairaa. A paari mai ai ratou, ua tauturu te mau aito autahu'araa ia ratou ia haamau i ta ratou iho mau faanahoraa no te tavini i te Fatu. I teie nei, te pee nei te reira hi'oraa haamaitaihia i roto i te toru o te u'i.

E poro'i haamauruuru atoa ta'u.

Te haamauruuru atu nei au ia outou no ta outou mau pure. Te haamauruuru atu nei au ia outou no to outou tuuraa i te turi i raro i te mea e, aita outou i farii i te mau pahonoraa atoa. Te pure nei outou i te Atua o te ra'i no te faaite i to outou mauruuru e no te ani Ia'na ia ninii mai i Ta'na mau

haamaitairaa i ni'a i to outou oraraa e to outou utuafare. Te haamauruuru atu nei au ia outou no ta outou taviniraa ia vetahi ê e no te taima e hinaaro outou ia ite mai vetahi ê i ta outou ohipa taviniraa.

Ua farii tatou i te faararaa a te Fatu e, mai te mea e imi tatou i te faufaa no ta tatou taviniraa i roto i teie nei ao, e riro tatou i te ere i te mau haamaitairaa rarahi a'e. Ia haamana'o outou i teie mau parau :

« E ara o te rave outou i ta outou parau maitai i mua i te aro o te taata, ia hi'ohia e ratou ; aore e noaa ta outou utua i to outou Metua i te Ao ra.

« Ia horo'a râ oe i ta oe tao'a aroha, eiaha e na mua i te faaoto i te pu, mai ta te feia haavare i te mau sunago e te mau aroâ ra, ia haamaitaihia ratou e te taata.

« Area oe, ia horo'a i ta oe tao'a aroha, eiaha to rima aui ia ite i ta to rima atau e rave ra :

« Ia mo'e ta oe horo'araa tao'a aroha ; e na to Metua iho, tei ore roa i mo'e te hoê mea ia'na ra, ore noâ oia iho i te itea, e faautua faaite mai ia oe ».²

Te feia tei riro ei hoho'a na'u no te feia rarahi tei mau i te autahu'araa, eita ratou e ite ohie e, e mau huru aito to ratou. Mai te mea ra e, e fifi to ratou ia ite i taua mau mea ra ta'u i haafaahia-hia i roto ia ratou. Ua parau atu na vau e, i riro na to'u metua tane ei peresideni haapa'o maitai no te hoê amaa na'ina'i a te Ekalesia i New Jersey. I muri mai ua riro oia ei melo no te apooraa faatere rahi o te Haapiiraa Sabati no te Ekalesia. Noa'utu râ i te reira, i teie mahana, e paraparau vau ma te haehaa no ni'a i ta'na taviniraa autahu'araa, no te mea, ua riro mau oia ei taata haapa'o haehaa.

Mai te reira atoa no te faehau ihitai tei riro ei aito no'u i to'u tamariiriiraa. Aita noa'e oia i paraparau mai ia'u no ni'a i ta'na taviniraa autahu'araa e aore ra, no ni'a i ta'na mau ohipa i rave. Ua tavini oia, tirara'tu ai. Ua faaroo vau na roto ia vetahi ê i te parau no to'na haapa'o maitai. Ua ite anei oia i te reira mau huru ta'u i haafaahia-hia i roto ia'na, aita vau i ite.

No reira, ta'u a'oraa ia outou o te hinaaro nei e tavini ia vetahi ê na roto

i to outou autahu'araa, e a'oraa ia no ni'a i to outou oraraa, e mea mo'e hoi te reira i te taata atoa, eiaha râ i te Atua.

A pure Ia'na. A haamaitai Ia'na no te mau mea maitai atoa i roto i to outou oraraa. A ani Ia'na no te ite e, o vai te mau taata Ta'na i tuu i ni'a i to outou haerea no te tavini atu. A taparu Ia'na ia tauturu mai ia outou no te rave i taua taviniraa ra. A pure ia ti'a ia outou ia faaore i te hapa e ia faaore-atoa-hia mai hoi ta outou. I muri iho, a tavini ia ratou, a here ia ratou, e a faaore i ta ratou hapa.

Na mua roa, a haamana'o e, te mau taviniraa atoa ta outou e rave, aore e taviniraa rahi a'e maori râ, te tautururaa i te taata ia ma'iti i te faati'amâ ia ratou no te ora mure ore. Ua horo'a mai te Atua i te reira arata'iraa faufaa roa ia tatou nei no ni'a i te faaohiparaa i ta tatou autahu'araa. O Oia te hi'oraa ti'a roa no te reira. Teie te hi'oraa ha'iha'i roa ta tatou e ite nei i roto i te tavini maitai a'e i rotopu i Ta'na mau tavini tahuti nei :

« E ua parau atura te Fatu te Atua ia Mose, na ô atura : E rave rahi mau ra'i, e ore te reira e hope ia tai'ohia e te taata ; ua tai'ohia râ te reira e au nei, na'u hoi taua mau mea atoa ra.

« E ia pau te hoê ao e to'na ra mau ra'i, mai te reira atoa ia te tae mai ; e aore e hopea to ta'u ra mau ohipa, aore atoa to ta'u mau parau.

« Inaha, o teie hoi ta'u ohipa e to'u hanahana hoi, ia faatupu i te tahuti ore e te ora mure ore o te taata nei ».³

Ua titauhia ia tatou ia tauturu te reira ohipa. E nehenehe ta tatou tata'itahi e faatupu i te taa-ê-raa. Ua faaineinehia tatou no to tatou tau e ua tuuhia i te mau mahana hopea nei no teie ohipa mo'a. Ua haamaitaihia tatou tata'itahi na roto i te hi'oraa o te feia tei faariro i te teie ohipa ei opuaraa faufaa rahi a'e no to ratou anoutau i ni'a i te fenua nei.

Te pure nei au ia ti'a ia tatou ia tauturu te tahi e te tahi ia imi i te mau rave'a atoa no te fana'o i taua rave'a ra.

Te ora nei te Atua te Metua e e pahono Oia i ta outou mau pure no te tauturu i to outou hinaaro no te tavini maitai Ia'na. O Iesu Mesia te Fatu tei ti'afaahou. Na'na teie Ekalesia. Te autahu'araa ta outou e mau nei o te mana ia no te rave i To'na i'oa i roto i Ta'na ohipa no te tavini i te mau tamarii a te Atua. A horo'a ai outou i to outou aau atoa i roto i teie ohipa, e faarahi Oia ia outou. Ta'u ia fafau-raa na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mataio 5:14-16.
2. Mataio 6:1-4.
3. Mose 1:37-39.

Na te peresideni Thomas S. Monson

E faaetaeta, e ia itoito roa

E ti'a na—tatou paatoa—ma te itoito no te pato'i i te mana'o au noa, te itoito no te ti'a no te parau tumu ti'a.

E au mau taea'e here, ua mau-ruuru roa vau i te ti'a-faahou-raa i rotopu ia outou. Te pure nei au ia tauturu mai te ra'i a amo ai au i teie hopoi'a ia a'o atu ia outou.

I te atea roa o teie nei pû amuiraa rahi, ua putuputu atoa tau tauasini taata i roto i te mau fare pureraa e te tahi atoa mau vahi na te ao atoa nei. E taura taa ê te taamu nei ia tatou paatoa, inaha ua ti'aturihia tatou ia

mau i te autahu'araa a te Atua.

Tei te fenua nei tatou i te hoê tau faahiahia mau i roto i te aamu o te ao nei. Ua rau roa ino ta tatou mau rave'a, fatata aita e oti'a, are'a, te faaruru atoa nei tatou i te mau tamataraa e rave rahi, e te vai ra, e mau tamataraa taa ê no teie ihoa anotau.

Tei roto tatou i te hoê ao, tei reira te pae rahi o te mau peu maitai mo-rare e haapaehia nei i te hiti, tei reira

te hara e faa'ite'ite rahi nei ia'na, e tei reira te mau faahemaraa no te arata'i ê ia tatou i te e'a afaro e te piriha'o e faaati nei ia tatou. Tei mua ia tatou te ononora tuutuu ore e te umeumeraa aravihi no te tumahae i te mea tura e no te tamatamata i te tuu i te mau ite papa'u e te mau raveraa a te hoê sotai-ete pae tino nei.

No teie mau mea e teie mau tamataraa, tei mua noa'tura tatou i te mau faaotiraa e rave no to tatou ananahi. No tatou no te rave i te mau faaotiraa tano, titauhia te itoito—te itoito no te parau atu, aita, i te taime tano, te itoito no te parau atu, e, ia ti'a te reira, te itoito no te rave i te maitai no te mea e mea maitai.

Ia au i te hee-vitiviti-raa i teie mahana o te sotaiete i te atea ê o te mau peu maitai e te mau parau tumu ta te Fatu i horo'a mai, papû roa e, e piihia tatou ia paruru i te mea ta tatou e ti'aturi nei. E roaa anei to tatou itoito no te rave i te reira ?

Ua parau te peresideni J. Reuben Clark Jr., tei riro ei melo i roto i te Peresideniraa Matamua e rave rahi matahiti e : « Ua taa pauroa ia tatou i [teie] huru taata faaroo... tei feruri e, ia faa'ite hua'tu ona i to'na faaroo, e atahia mai ona e teie mau hoa ti'aturi ore to'na, ei reira, ua faahuru ê atura ia oia e aore râ ua tatatara rii atu i te parau no to'na faaroo e aita ana'e, ua faatarapape atura ia e ino roa'tu ai te reira, e aita ana'e, ua faahua atura ia e haapae roa i te reira. E taata haavare te reira ».¹ Aita paha hoê o tatou e hinaaro ia piihia tatou mai te reira, i teie nei râ, e mea taiâ anei na tatou ia faa'ite hua'tu i to tatou faaroo i te tahi mau taime ?

E ti'a ia tatou ia tauturu i to tatou iho hiaai ia rave i te mea maitai, mai te peu e tuu tatou ia tatou iho i te mau vahi e ia amui atu i roto i te mau ohipa, i reira to tatou mau mana'o e faaûru-maitai-hia ai, e i reira atoa ho'i e au te Varua o te Fatu ia parahi.

Te haamana'o nei au i te tai'oraa, aita i maoro roa, te parau a'o a te hoê metua tane i ta'na tamaiti faaru'e ai oia i te fare no te haere i te haapiiraa : « Mai te peu noa'tu aita i tano te vahi tei reira oe, a haere i rapae ! » Te tuu

atoa nei au i teie parau a'o ia outou tata'itahi : « Mai te peu noa'tu aita i tano te vahi tei reira outou, a haere i rapae ! »

E vai tamau noa teie piiraa no te itoito ia tatou tata'itahi. I te mau mahana atoa o to tatou oraraa, titauhia te itoito—eiaha no te mau ohipa rahi noa, pinepine roa râ no te raveraa i te mau faaotiraa e te pahonora e te mau ohipa rii na piha'ihio ia tatou. Ua parau te rohi pehe e te taata papa'i no te fenua Ekotia ra, o Robert Louis Stevenson : « Aore re'a taata e ite mai i to itoito o te mau mahana atoa. Eiaha no te mea aita e pahu i rutuhia no outou, aita to outou i'oa i hurohia, ua iti ia to outou faahiahia ».²

Ua rau te huru o te itoito. Ua papa'i te taata keresetiano ra, o Charles Swindoll, e taata papa'i : « E ere te itoito no te vahi aroraa noa... e aore râ no te haru-mata'u-ore-raa i te taata eiâ i roto i to outou fare. E mea muhu ore te hi'opo'araa mau no te itoito. E mau hi'opo'araa o roto, mai te haapa'o-maitai-noa-raa aita ana'e te hoê taata e hi'o maira... mai te ti'a-otahi-noa-raa aita ana'e te taata e taa maira ».³ Te parau atoa nei au e, tei roto atoa i teie itoito roto te raveraa i te mea maitai noa'tu â ua ri'ari'a tatou, na reira atoa te parururaa i to tatou mau ti'aturiraa noa'tu â e atahia mai paha tatou, e te tape'araa i teie mau ti'aturiraa noa'tu â e mo'e te tahi hoa e aore râ to tatou ti'araa sotiare. Te taata e ti'a aueue ore no te maitai, e ti'a oia noa'tu â e pato'ihia mai e e au-ore-hia mai.

I te taviniraa vau i roto i te nuu faehau a te mau Hau Amui no Marite i te Tama'i II o te Ao nei, ua faaroo vau i te tahi mau ohipa no te tahi mau taata mata'u ore, e mau faa'ite-
raa no te tura e e mau hi'oraa no te itoito. Te hoê eita roa'tu vau e haamo'e, o te itoito mu noa ia o te hoê faehau ihitai e 18 matahiti—e ere no to tatou faaroo—aita to'na te'ote'o i rahi roa no te pure. I roto i na taata e 250 o to'na nuu, o oia ana'e tei tuturi i te pae o to'na ro'i, i te mau pô atoa, e i te tahi taime i roto i te vahavaharaa a te tahi taata ino e te faaooraa a te feia ti'aturi ore. Ma te pi'o i te upoo, ua pure oia i te Atua. Aita roa

oia i taiâ. Aita roa oia i haaparuparu. Ua vai itoito noa oia.

No faaroo noa a'enei au i te hi'oraa o te hoê taata tei ere i teie itoito roto. Ua faati'a mai te tahi hoa no ni'a i te hoê pureraa oro'a au roa i te pae varua, e au roa no te faaroo, ta raua ta'na tane i haere i ta raua paroisa. Ua putapu roa te aau o te amuiraa i te parauraa te hoê taure'are'a, e tahu'a i roto i te Autahu'araa a Aarona, no ni'a i te mau parau mau o te evanelia e te popou no te haapa'oraa i te mau faauerua. E iteraa papû puai e te haaputapu ta'na i horo'a a ti'a ai oia i te terono, ma te hoho'a mâ e te afaro i roto i to'na ahu uouo e te taamu arapo'a.

I muri mai, i tera iho mahana, te tere ra teie vahine e ta'na tane na ni'a i te pereoo na to ratou mau vahi, e ua ite atura raua i taua taure'are'a ra tei faaûru roa ia raua maa hora noa na mua'tu. I teie nei râ, mea ê roa to'na hoho'a, e te haere ra ona na te pae puomu ma te ahu haapa'oraa ore—e te pupuhi ra i te avaava. Ua pe'ape'a

roa to'u nei hoa e ta'na tane e ua oto atoa, ua taa ore atoa raua, nahea pai ta teie taure'are'a e nehenehe e faa'ite papû i te hoê hoho'a taata i roto i te pureraa oro'a, e ia oti, e tau i vave roa i to'na hoho'a taatoa.

E te mau taea'e, hoê â hoho'a taata anei to outou i te mau vahi atoa tei reira outou e i roto i te mau ohipa atoa ta outou e rave ra—te hoho'a taata ta te Metua i te Ao ra e hinaaro nei ia outou ia riro e te hoho'a taata ta outou iho i ite, e ti'a ia riro mai ?

I roto i te hoê parau ve'a o te fenua nei, ua anihia i te taata ha'uti tuiroo ra no te NCAA, e taure'are'a ha'uti taora popo i roto i te ete, e melo no te Ekalesia atoa ho'i, o Jabari Parker, ia horo'a mai i te parau a'o rahi roa a'e mai roto mai i to'na metua tane. Ua pahono mai Jabari e, « ua parau mai [to'u papa] e, tei roto oe i te poiri e te maramarama, ia vai noa oe te hoê â hoho'a taata ».⁴ E parau a'o faufaa roa te reira, e te mau taea'e, no tatou paatoa.

Ua î roa ta tatou mau papa'iraa mo'a i te mau hi'oraa o teie huru itoitou tei titauhia no tatou tata'itahi i teie anotau. Ua faa'ite te peropheta Daniela i te itoitou rahi hope a vai aueue ore ai oia i ni'a i te maitai ta'na i ite, e na roto atoa i te faa'iteraa i te itoitou no te pure, noa'tu te faari'ari'araa pohe e riro i te topa mai no te raveraa i te reira.⁵

O te itoitou te taïpe o te oraraa o Abinadi, mai tei itehia i roto i to'na hinaaro ia pûpû i to'na ora eiaha râ ia huna i te parau mau.⁶

O vai te taata eita e noaa te faa-ûruraa mai roto mai i te oraraa o na tamaiti apî e 2 000 a Helamana, tei haapii e tei faa'ite mai i te titauraa ia vai noa te itoitou no te pee i te mau haapiiraa a te mau metua, oia ho'i, ia vai viivii ore e ia vai mâ ?⁷

E peneia'e te hi'oraa rahi roa a'e i roto i teie mau aamu o te papa'iraa mo'a, o te hi'oraa ia o Moroni, tei vai itoitou noa no te tape'a noa i te parau-ti'a e tae noa'tu i te hopea roa.⁸

Na roto i to'na oraraa, ua horo'a mai te peropheta Iosepha Semita i te hi'oraa rahi roa ino no te itoitou. Te hi'oraa hâhano roa a'e, ua tupu ia a ruuruuhia ai oia i te fifi e te tahi mau taea'e—a feruri na, ruuruu-amui-hia—e tei tape'ahia i roto i te hoê fare tapiri i te fare haavâraa no Richmond, i Missouri. Tei ô atoa Parley P. Pratte ua papa'i oia i te ohipa taa ê tei tupu i te hoê pô : « Te tarava noa ra matou i raro mai te huru ra te taoto ra matou, e ma'iri ihora te tuiraa po, e ua mauui noa to matou nei tari'a e to matou nei aau,

tau hora to matou faarooraa i te mau faaooraa faufau, te mau parau faufau, te faainainaraa Atua rahi e te parau havahava o to matou nei mau tia'i ».

Te parau faahou nei Elder Pratt :

« Ua faaroo noa vau e ua nava'i roa vau i te faufau, te ma'ino'ino, te huru-ê-raa, e ua î roa vau i te varua u'ana no te haavâ'tu, e ahani aita, ua ti'a roa vau i ni'a i to'u avae no te a'o u'ana i teie mau tia'i ; aita râ vau i parau atu ia Iosepha, e i te tahi atoa mau pu'eraa, tei piha'i iho noa vau ia'na i te taravaraa e ua ite au ua vai ara noa oia. Ti'a roa mai nei oia i ni'a i to'na avae, e ma te reo o te patiri, e aore râ ma te uuru o te liona, ua parau oia i teie mau parau, ta'u e haamana'o ra :

« A MAMU... i te i'oa o Iesu Mesia te a'o atu nei au ia outou e te faaue nei au e, ia vai mamu noa outou ; eita vau e ora i te tahi atu minuti no te faaroo i teie huru paraparauraa. A faaea i taua huru paraparauraa, oi pohe outou e aore râ o vau nei I Teie Ihoa Taime ! »

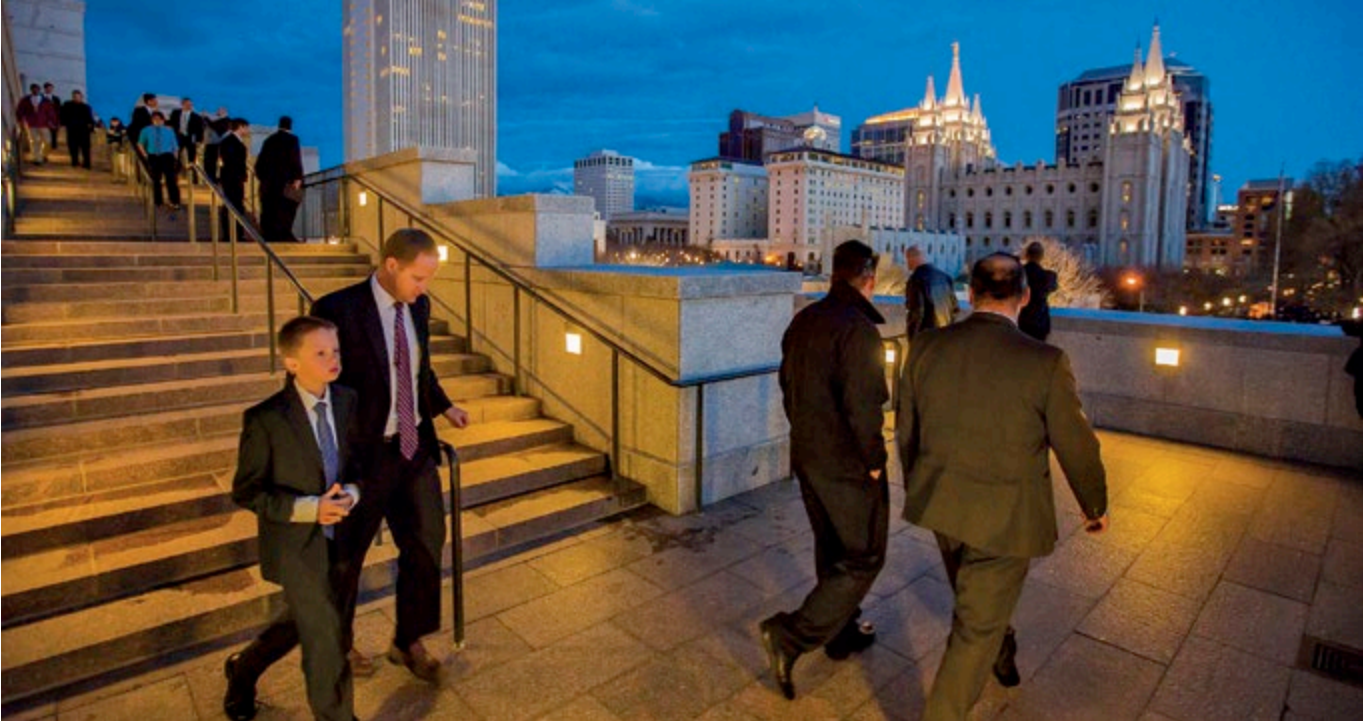
« Ua ti'a noa [Iosepha] ma te hanahana rahi », te faati'araa ia a Elder Pratt. Ua mau oia i te auri, aita e mauihaa tama'i, are'a ua vai hau noa oia ma te hanahana. Ua hi'o oia i teie mau tia'i rurutaina, te vai ra ua horo i te tahi atu poro o te fare, te vai ra ua tahopu ia'na. Teie feia, tei mana'ohia e mau'a te parau, ua taparu mai ratou i te faaoreraa o ta ratou hape e ua vai mamu ihora.⁹

E ere pauroa te mau ohipa itoitou e hopoi mai i teie huru faahopearaa u'ana e te vitiviti, are'a, e hopoi mai te reira i te mana'o hau e te ite e, ua paruruhia te maitai e te parau mau.

Eita ta te taata e nehenehe e ti'a afaro i ni'a mai te peu ua tanu oia i to'na mau aa i roto i te one mure no te mana'o au e te mana'o farii o te taata. Titauhia te itoitou o Daniela, o Abinadi, o Moroni e aore râ o Iosepha Semita no te vai puai e te mau maite i ni'a i te mea maitai ta tatou i ite. Ua vai itoitou ratou no te raveraa eiaha te mea ohie, te mea maitai râ.

E faaruru atu tatou paatoa i te ri'ari'a, te ohipa e atahia mai e te pato'iraa. E ti'a na—tatou paatoa—ma te itoitou no te pato'i i te mana'o au

noa, te itoito no te ti'a no te parau tumu ti'a. Na te itoito, eiaha te aviriraa parau, e faatae i te mata farii o te Atua. E riro mai te itoito ei peu ora e te hinaarohia ia faairi-ana'e-hia te reira, eiaha mai te hoê ana'e hinaaro ia pohe ma te itoito mau, mai te hoê atoa râ hinaaro papû ia ora i te orarara tura. Mai te mea e haere tatou i mua, ma te tutava ia ora i tei ti'a ia tatou ia ora, e farii papû mai tatou i te tauturu a te Fatu e e ite tatou i te tamahana-hana i roto i Ta'na mau parau. E mea au na'u Ta'na parau fafau i roto i te buka a Iosua :

« E ore roa ho'i au e tahemo atu ia oe, e ore ho'i e faaru'e ia oe...

« ... E faaetaeta oe, e ia itoito roa ; eiaha e mata'u, eiaha ho'i e amiami ;

te i piha'i atoa iho ho'i to Atua o Iehova ia oe i to mau haerea'toa ra ».¹⁰

E au mau taea'e here, na roto i te itoito e te mana'o papû, e faa'ite atu tatou na muri i te aposetolo Paulo, « aore ho'i au i haamâ i te evanelia o te Mesia ra ».¹¹ Ei reira, na roto i taua itoito ra, e pee atu tatou i ta Paulo parau a'o nei : « Ei haapa'oraa râ oe na tei faaroo ra, i te parau, i te haerea, i te aroha, i te huru o te aau, i te faaroo, i te viivii ore ».¹²

E haere mai e e haere atu te mau tama'i pau rahi, te tamau nei râ te tama'i haru varua ma te iti ore. Ua riro te parau a te Fatu mai te hoê pii-hua-raa ia outou, ia'u nei e i te feia atoa e mau nei i te autahu'araa i te mau vahi atoa : « No reira, i teie nei

a tuu atu i te mau taata atoa ia haapa'o mai i ta'na iho ohipa, e ia rave ho'i i te ohipa i roto i te toro'a tei faa-taahia no'na ra, ma te itoito atoa ».¹³ Ei reira tatou e riro mai ai mai ta te aposetolo Petero i parau, oia ho'i, ei « autahu'a arii »,¹⁴ tahoê i roto i te fâ, ma te mana no ni'a mai ra.¹⁵

Ia faaru'e atu tatou i teie vahi i teie pô ma te hinaaro papû e te itoito ia parau atoa na muri ia Ioba i tahito ra, « te aho a te Atua tei tau apoo iho nei... e ore â vau e faaru'e i te parau mau na'u ra ».¹⁶ Ia na reira tatou, o ta'u ia pure haehaa i te i'oa o Iesu Mesia, to tatou Fatu, amene. ■

TE MAU NOTA

1. J. Reuben Clark Jr., *The Charted Course of the Church in Education*, nene'iraa faaapihia (1994), 7.
2. Robert Louis Stevenson, i roto Hal Urban, *Choices That Change Lives* (2006), 122.
3. Charles Swindoll, i roto Urban, *Choices That Change Lives*, 122.
4. Jabari Parker, i roto « 10 Questions », *Time*, 17 no mati 2014, 76.
5. Hi'o Daniela 6.
6. Hi'o Mosia 11:20; 17:20.
7. Hi'o Alama 53:20–21 ; 56.
8. Hi'o Moroni 1–10.
9. Hi'o *Autobiography of Parley P. Pratt*, nene'ihia e P. Pratt Jr. (1938), 210–11.
10. Iotua 1:5, 9.
11. Roma 1:16.
12. 1 Timoteo 4:12.
13. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 107:99.
14. 1 Petero 2:9.
15. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 105:11.
16. Ioba 27:3, 5.

Na te peresideni Dieter F. Uchtdorf
Tauturu piti i roto i te Peresideni Matamua

Ia mauruuru i roto i te mau huru atoa o te oraraa

*Aita anei tatou i tano i te faaîraa ia tatou i te mauruuru,
noa'tu te huru o te mau mea ta tatou e farerei nei ?*

I roto i to'u oraraa, ua farii au i te rave'a mo'a ia farerei i te mau taata e rave rahi, mai te mea ra e, tei roto ratou i te oto rahi. I roto i taua mau taime ra, ua faaroo vau i to'u mau taea'e e to'u mau tuahine here e ua oto e o ratou no to ratou mau teimaha. Ua feruri au i te mau mea e parau ia ratou, e ua tautoo vau ia ite e, nahea ia tamahanahana e ia paturu ia ratou i roto i to ratou ati.

Pinepine te tumu o to ratou pe'a-pe'a no roto mai ia i te mea ta ratou e mana'o ra e, o te hopearaa. Te farerei nei te tahi pae i te hopearaa o te au-taatiraa maitai roa, mai te poheraa o te hoê taata tei here-roa-hia e aore ra, te taa-ê-raa te hoê melo o te utuafare. Te tahi atu pae te farerei nei ratou i te hopearaa o te ti'aturiraa—te ti'aturiraa no te faaipopora e aore ra, no te fanauraa i te tamarii e aore ra, no te upooti'araa i ni'a i te hoê ma'i. Te farerei nei paha te tahi pae i te hopearaa o to ratou faaroo, a faahema ai te mau reo haapouri e te

aro ia ratou ia tapitapi, e tae roa'tu i te faaru'e roa, i te mea ta ratou i ite i te hoê taime e, e parau mau.

Te vai ra te taime, te ti'aturi nei au e, e farerei tatou paatoa i te mau taime fifi mai te huru ra e, ua hape te mau mea atoa i roto i to tatou oraraa, feruri atura tatou e, o tatou ana'e iho i teie nei, ma te inoino e te mauraa ore.

E nehenehe te reira e tupu i ni'a i te mau huru taata atoa. Aita e taata i paruruhia i taua fifi ra.

E nehenehe tatou e riro ei taata mauruuru

E mea taa ê te huru oraraa o te mau taata atoa, e e mea taa ê te oraraa tata'itahi. Tera râ, ua haapii mai au e, te vai ra te hoê mea o te iriti ê i te oto o te tae mai i roto i to ratou oraraa. Te vai ra hoê mea e nehenehe ta tatou e rave no te faariro i te oraraa ei oraraa au a'e, oaoa a'e, e te hanahana a'e.

E nehenehe tatou e riro ei taata mauruuru !

Mai te huru ra e, aita e tuati ra i ni'a i te paari o te ao ia parau i te hoê taata tei teimaha roa i te oto ia haamaitai i te Atua. Tera râ, te feia e tuu i to ratou mana'o inoino i te hiti, e ia ma'iti ia faaite i te mauruuru, e roaa ia ratou te ora, te hau, e te haroaroa.

Ei mau pipi na te Mesia, ua faauehia ia tatou ia « haamaitai atu i te Fatu ra o te Atua i roto i te mau mea atoa ra »,¹ « e himene ma te haamaitai ia Iehova »,² e ia « î to aau i te haamaitai i te Atua ra ».³

No te aha te Atua i faaue mai ai ia tatou ia faaite i te mauruuru ?

Ua horo'ahia mai Ta'na mau faaueraa atoa no te horo'a mai i te mau haamaitairaa ia tatou nei. Te mau faaueraa, e mau rave'a ia no te faa-ohipa i to tatou ti'amâraa e no te farii i te mau haamaitairaa. Ua ite to tatou Metua here i te Ao ra e, ia ma'iti tatou ia faahotu i te hoê varua mauruuru, e horo'a mai te reira i te popou ia tatou e te oaoa rahi.

Te mauruuru no te mau mea e vai ra

Tera râ, e riro te tahi pae i te parau e, « no te aha i titauhia ai ia'u ia faaite i te mauruuru inaha *hoi*, te fifi nei te mau mea atoa i roto i to'u oraraa ?

Penei a'e ia faatumu tatou i ni'a i te mea e mauruuru *ai* tatou, ua hape ia te reira. E ere i te mea ohie ia faatupu i te hoê varua mauruuru mai te mea e, ta tatou haamauruururaa

Te mau hui mana faatere rahi no Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei

TE PERESIDENIRAA MATAMUA

Henry B. Eyring
Tauturu matamua

Thomas S. Monson
Peresideti

Dieter F. Uchtdorf
Tauturu piti

TE PŪPŪ NO TE TINO AHURU MA PITI APOSETOLO

Boyd K. Packer

L. Tom Perry

Russell M. Nelson

Dallin H. Oaks

M. Russell Ballard

Richard G. Scott

Robert D. Hales

Jeffrey R. Holland

David A. Bednar

Quentin L. Cook

D. Todd Christofferson

Neil L. Andersen

TE PERESIDENIRAA NO TE HITU AHURU

Ronald A. Rasband

L. Whitney Clayton

Donald L. Haldeman

Richard J. Maynes

Craig C. Christensen

Ulisses Soares

Lynn G. Robbins

TE PŪPŪ MATAMUA NO TE HITU AHURU

(Ia ou i te ana'iraa piapaa)

Marcos A. Adlakaris

José L. Alonso

Carlos H. Amado

Ian S. Anders

Mervyn B. Arnold

David S. Baxter

Shayne M. Bowen

Cong A. Canton

Yoon Hwon Choi

Don R. Clarke

Carl B. Cook

Lawrence E. Conbridge

Wilfrid W. Andersen

Kocchi Aoyagi

Randall K. Bennett

Bruce A. Carlson

Claudio R. M. Costa

Leifrand R. Curtis, Jr.

Benjamin De Hoyos

Edward Dube

Kevin R. Duran

Larry J. Echo Hawk

Stanley G. Ellis

David F. Evans

Enrique R. Falabella

Eduardo Gavarré

Robert C. Gay

Carlos A. Gobby

J. Dean Cornish

Timothy J. Dyckes

Bradley D. Foster

Randy D. Funk

Chisettefa Golden

Geritt W. Gong

Walter F. Gonzalez

C. Scott Gow

James J. Hamula

Daniel L. Johnson

Paul V. Johnson

Patrick Kearon

Jörg Kläringar

Erich W. Kopschke

Marcus B. Nash

S. Gifford Nielsen

O. Vincent Haleck

Kevin S. Hamilton

Larry S. Kacher

Larry R. Lawrence

Brent H. Nelson

Allan F. Packer

Kevin W. Pearson

Anthony D. Perkins

Paul B. Pieper

Rafael E. Pino

Bruce D. Porter

Dale G. Reardon

Michael T. Ringwood

Joseph W. Sironi

Steven E. Snow

Michael John U. Teh

Per G. Mohm

Hugo E. Morfinez

James B. Morfino

Jairo Muzzagnati

José A. Ibañeta

Juan A. Ureña

Amalio Ibañetaola

Francisco J. Vinas

W. Christopher Wardak

William R. Walker

Scott D. Whiting

Elder Chi Heng (Sam) Wong

Kazuhiko Yamashita

Jorge F. Zeballos

Claudio D. Zivic

W. Cong Zurick

Adrian Ochao

Kent F. Richards

Gregory A. Schweitzer

Terence M. Tinson

Larry Y. Wilson

Larry Y. Wilson

TE EPISEKOPORAA FAATERE RAHI

Gerald Cousins
Iaibuun matamua

Gary E. Stevenson
EpiSekopo Itiiterea Rahi

Dem M. Davies
Iaibuun pih

Dem M. Davies
Iaibuun pih

John S. Tanner
Iaibuun matamua

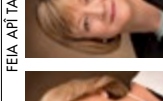
Tad R. Callister
Peesideti

Devin G. Durrant
Iaibuun pih

Bonnie L. Oserson
Peesideti

Carol F. McConkie
Iaibuun matamua

Negil F. Morrison
Iaibuun pih

Carole M. Stephens
Iaibuun matamua

Linda K. Burton
Peesideti

Lijah S. Reeves
Iaibuun pih

Jean A. Stevens
Iaibuun matamua

Rosemary M. Wixom
Peesideti

Cheryl A. Esplin
Iaibuun pih

Larry M. Gibson
Iaibuun matamua

David L. Beck
Peesideti

Randall L. Reid
Iaibuun pih

TE FEIA FAATERE RAHI

FEIA API TAMAHINE

SOTALIE TAUTURU

FEIA API TAMAROA

HAAPIRAA SABATI

Ua haaputupu mai te Feia mo'a i te mau mahana hopea nei na te ao atoa nei no te 184raa o te Amuiraa Rahi Matahiti. Mai te ohuraa o te uati i ni'a i te hoho'a na ni'a mai haere i te pae aui o te mau melo ia e te mau misio-nare o te Ekalesia no Vienne, Auteria ; São Paulo, Paratira ; Oire no Mehiko, Mehiko ; Ulaanbaatar, Mongoli ; Highlands Ranch, Colorado, USA; Sydney, Auteria ; Saint Petersburg, Rutia ; e Norcross, Georgia, USA.

e mea faitohia ïa i ni'a i te rahiraa o te mau haamaitairaa ta tatou e nehenehe e tai'o. Oia ïa , e mea faufaa « ia tai'o pinepine i to tatou mau haamaitairaa »—e te taata tei tamata i te reira, e ite oia e, e rave rahi te haamaitairaa—tera râ, aita vau e ti'aturi nei e, te tia'i nei te Fatu ia tatou ia faaiti mai te mauruuru i roto i te mau taime tamataraa i te mau taime auhune e te maitai. Inaha hoi, te rahiraa o te mau papa'iraa mo'a aita ïa e paraparau nei i te parau no te mauruuru no te mau mea, te parau nei râ *no* te hoê mana'o rahi e aore ra, te hoê huru mauruuru.

E mea ohie ia faaite i te mauruuru *no* te mau mea e vai nei mai te mea e, e mea maitai to tatou oraraa. Tera râ, eaha te parau no te mau taime a hinaaro ai tatou i te hoê mea, mai te mea ra e, aita e roaa ?

Te hinaaro nei au e parau atu ia outou e, e hi'o tatou i te mauruuru mai te hoê huru naturaraa, hoê huru o te oraraa aita e haafifihia i to tatou huru i teie nei. E nehenehe atoa e parau e, te hinaaro nei au e parau atu e, eiaha tatou e mauruuru *no* te mau mea e vai ra, e faatumu râ tatou i ni'a

i te faaiteraa i te mauruuru i *roto* i te mau huru o to tatou oraraa—noa'tu te huru.

Te vai ra te hoê aamu tahito roa no te hoê taata tavini tei ani atu i te hoê hoani e, ua mauruuru anei oia i te tamaaraa. Ua pahono maira te hoani e, e mea maitai roa te mau mea atoa, tera râ, e maitai roa'tu te reira ahiri ratou i horo'a rahi atu i te faraoa. I te mahana i muri iho, ia ho'i faahou mai teie taata, ua tata'i piti te tavini i te faito o te faraoa, ma te horo'a na'na e maha tapu faraoa, eiaha râ e piti, tera râ, aità hoa teie taata i mauruuru roa. I te mahana i muri iho, ua tatai piti faahou te tavini i te faraoa, e aita hoa i manuia.

I te maha o te mahana, ua hinaaro mau te tavini ia faaoaoa i taua taata ra. E no reira, ua rave a'era oia i te hoê faraoa e iva avae (3m) te roa, tapu atura na ropu, e ma te ataata, afa'i atura na te hoani. E hinaaro rahi to te tavini ia ite e, eaha te mana'o o taua taata ra.

I muri a'e i te tamaaraa, hi'o maira taua taata ra e na ô maira, « e mea maitai. Tera râ, te hi'o ra vau e, ua ho'i faahou oe i muri ma te horo'a e piti ana'e tapu faraoa.

la mauruuru i roto i to tatou mau huru atoa

E to'u mau taea'e e te mau tuahine, na tatou e ma'iti. E nehenehe ta tatou e ma'iti e taoti'a i to tatou mauruuru, no te mea te mana'o nei tatou e, aita tatou i farii i te tahi mau haamaitairaa. E aore ra, e nehenehe ta tatou e ma'iti mai ia Nephi, tei aueue ore te aau mauruuru. A taamu ai to'na mau taea'e ia'na i ni'a i te pahi—o ta'na hoi i hamani no te hopoi ia ratou i te fenua i parauhia ra—ua mauiu roa to'na avae e to'na na rima « ua ooru roa te reira » e ua puai roa te vero fatata i te horomii ia'na i roto i te moana hohonu. « Ua hi'o atura râ vau », te parau ïa a Nephi, « i te Atua, e ua haamaitai ihora vau ia'na e pô noa'e te mahana; e aore au i amuamu i te Fatu no to'u ra mau ati ».⁴

E nehenehe ta tatou e ma'iti mai ia Ioba, mai te mea ra e, ua hope te mau mea atoa i te roaa ia'na, tera râ, ua hope pauroa i te pau. Noa'tu râ i te reira, ua pahono o Ioba i te na-ô-raa e, « i haere faufaa ore noa mai au mai roto i te opu o tau metua vahine, e te ho'i faufaa ore noa nei â vau i reira ... Na Iehova i horo'a mai, e na Iehova

i rave mai : ia haamaitahia te i'oa o Iehova ».⁵

E nehenehe ta tatou e ma'iti ia riro mai te mau pionie momoni, tei tapea maite i te varua mauruuru i roto i to ratou tere taere e te mauui no te haere i te Roto Miti Rahi, ma te himene e te ori e te popou i te hamani maitai o te Atua.⁶ E rave rahi o tatou o te hinaaro i te faatupu i te auhoa ore, te amuamu, e te oto roa no te teimaha o te tereraa.

E nehenehe ta tatou e ma'iti mai te Peropheta Iosepha Semita, tei papa'i i teie mau parau faaûruhia, a tape'ahia ai oia ei mau auri, rave-ino-hia i roto i te fare auri no Liberty : « E au mau taea'e here e, ia rave tatou i te mau mea atoa i roto i to tatou mana ia rave râ ma te oaoa ; ei reira e ti'a ai ia tatou ia ti'a noa mai ai, mai te papû-roa-raa, no te ite i te ora o te Atua ra, e no te faaiteraa mai i to'na ra rima ».⁷

E nehenehe ta tatou e ma'iti ia riro ei taata mauruuru, noa'tu te ohipa e tupu mai.

E vai noa teie huru mauruuru noa'tu te ohipa e tupu ra ati a'e ia tatou. Tei ni'a'tu te reira i te au ore, te mana'o paruparu, e te pe'ape'a. E uaa mai oia ma te nehenehe i roto anei i te fenua hiona o te pu'e tau to'eto'e e aore ra, i roto i te mahanahana au

Raymond, Alberta, Canada

maitai o te pu'e tau mahanahana.

Mai te mea e, ua mauruuru tatou i te Atua i roto i to tatou huru oraraa, e nehenehe ta tatou e farii i te hau i roto i te ati. I roto i te pe'ape'a e nehenehe â ta tatou e faateitei i to tatou aau i roto i te arueraa. I roto i te mauui, e nehenehe ta tatou e arue i roto i te Taraehara a te Mesia. I roto i te to'eto'e o te oto rahi, e nehenehe ta tatou e farii i te tauahiraa fatata e te mahanahana a to te ra'i ra.

I te tahi taime te feruri nei tatou e, te faatupuraa i te mauruuru o te ohipa ia ta tatou e rave i *muri a'e* i te faatitiaifaro-raa-hia to tatou mau fifi, tera râ, aue te piriha'o o te reira huru hi'oraa. Ehia mau mea o te oraraa e erehia e tatou na roto i te tia'iraa ia ite atu i te anuanua hou a haamaitai ai i te Atua no te ua ?

Te faaiteraa i te mauruuru i roto i te taime pe'ape'a e *ere* ia no to tatou mauruuru no to tatou huru oraraa. To'na auraa *maori* râ, na roto i te mata o te faaroo e hi'o tatou i ô atu i to tatou mau titauraa no teie taime.

E ere teie te mauruuru no te utu noa, no te varua râ. E mauruuru ia o te faaora i te aau e o te faarahi i te feruriraa.

Te mauruuru ei ohipa no te faaroo

Te faaiteraa i te mauruuru i roto i to tatou mau huru oraraa, ua riro ia ei ohipa no te faaroo i te Atua. E titauhia tatou ia ti'aturi i te Atua e ia tia'i i te mau mea e ore paha tatou e ite, tera râ, e mau mea parau mau ia.⁸ Na roto i te faaiteraa i te mauruuru, te pee ra ia tatou i te hi'oraa o to tatou Faaora here, tei na ô mai e, « Ia tupu râ to oe hinaaro eiaha to'u ».⁹

Te mauruuru mau e faaiteraa te reira no te ti'aturi e no te iteraa papû. E tae mai te reira na roto mai i te iteraa e, aita tatou e haroaroa nei i te mau taime atoa i te mau tamataraa o te oraraa, tera râ, te ti'aturi nei tatou e, e haroaroa tatou ia tae i te hoê mahana.

I roto i te mau huru atoa o te oraraa, te faaamuhia nei to tatou aau mauruuru e te mau parau mau mo'a e rave rahi o ta tatou i ore i ite : ua horo'a to tatou Metua i Ta'na mau tamarii i te faanahoraa rahi no te oaoa ; e na roto hoi i te taraehara a Ta'na Tamiti o Iesu Mesia, e nehenehe ta tatou e ora e tei herehia e tatou e a muri noa'tu ; e i te pae hopea ra, e roaa ia tatou te tino hanahana, te maitai e te tahuti ore, ma te teimaha ore i te ma'i e aore ra, te

Na Elder M. Russell Ballard

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Hi'opo'araa i te nuuraa o te ohipa

E nehenehe ta tatou e rave papū maitai atu â i te ohipa misionare, na roto i te monoraa i to tatou māta'u i te faaroo mau.

Eono ahuru ma maha matahiti i teie nei, tae mai i teie ava'e setepa, to'u ho'iraa mai na ta'u misioni i Peretane. E toru mahana i muri a'e i to'u taeraa mai ua haere au i te hoê oriraa popaa pihia « Hello Day » i te fare haapiiraa tuatoru no Utaha na muri iho i te hoê hoa to'u. Ua faaite mai oia e, te vai ra hoê tamahine nehenehe roa o Barbara Bowen te i'oa, o ta'na i mana'o e, e ti'a ia'u ia farerei. Ua arata'i mai oia i taua tamahine ra e ua haafarerei ia maua, e ua haamata maua i te ori.

Tera râ hoi, e parau pa'i matou i teie ori e, « e ori tauiuu », oia hoi, e faaori oe i te hoê tamahine e tae atu i te taime e tauihia ai oe. E mea peepee roa o Barbara e te tu'iroo atoa, no reira, aita i tae'ahia hoê minuti to'u faaoriraa ia'na te tau mai nei te tahi taure'are'a ia'u.

Aita roa vau i au i taua ohipa ra. Ua haapii au i roto i ta'u misioni i te faufaa rahi no te hi'opo'araa, no reira, ua imi au i ta'na numera niuniu e ua roaa mai, e ua niuniu ia'na i te po'ipo'i a'e no te ani ia'na ia farerei maua, tera râ, aita oia e vata no te rahi ta'na mau ohipa no te haapiiraa e no to'na

mau hoa. Aua'e râ, ua haapii au i roto i ta'u misioni ia onono noa, noa'tu e, te paruparu ra te mana'o, e i te pae hopea, ua farii oia ia farerei maua. I muri a'e i taua farereiraa ra, ua tupu â te tahi atu mau farereiraa. I roto i taua mau farereiraa ra ua ti'a ia'u ia haapapū ia'na e, o vau ana'e te misionare mau e te ora tei ho'i mai na te misioni—te parau nei au no'na. I teie nei, e 64 matahiti i muri mai, te vai nei e hitu tamarii, e e rave rahi mootua e te hina ei faaiteraa te reira e, noa'tu te huru o te maitai o ta oe parau poro'i, eita e roaa ia oe ia faaite atu i te reira mai te mea e, aita oe e rave i te hi'opo'araa tamau e te onono.

No reira vau i mana'o ai e, e hi'opo'a faahou vau i teie mahana e piti na parau poro'i ta'u no te amuiraa rahi i ma'iri a'e nei.

I roto i te amuiraa no atopa 2011, te faaitoitoe nei au ia tatou ia haamana'o i teie mau parau faufaa a te Fatu : « No te mea o teie te i'oa i topahia i ni'a i ta'u ekalesia i te mau mahana hopea nei, oia Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei ».¹

Na roto i teie mau parau, te haapapū maitai mai nei te Fatu e, e ere

teie i te ti'araa pii noa, e i'oa atoa râ i topahia i ni'a i Ta'na Ekalesia. E mea papū ta'na faaiteraa, no reira, eiaha tatou e pii i te Ekalesia i te tahi atu huru i'oa, mai « te Ekalesia Momoni » e aore râ, « te Ekalesia LDS [SDJ] ».

E nehenehe te ta'o ra *Momoni* e faaohipa-au-hia i roto i te tahi mau faahitiraa parau no te pii i te mau melo o te Ekalesia, mai te mau pionie momoni, e aore râ, te mau pūpū mai te Pūpū Himene Momoni no te Fare Menemene. Ua itehia te mau melo o te Ekalesia na te ao atoa nei ei mau Momoni, e i roto i te mau ohiparaa e te mau taata e ere i ta tatou haapa'oraa, e nehenehe ta tatou e pii ia tatou iho ei mau Momoni, ma te apitihia mai teie i'oa taatoa o te Ekalesia.

Mai te mea e, e haapii te mau melo i te faaohipa i te i'oa ti'a o te Ekalesia i piha'i iho i te ta'o ra *Momoni*, na te reira e haapapū e, e keretetiano tatou, e melo no te Ekalesia a te Faaora.

E te mau taea'e e te mau tuahine, e hi'opo'a ana'e e e faahotu ana'e tatou i te peu o te haapapū e, no roto tatou i te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei.

Te piti o te parau poro'i ta'u e mana'o nei e hi'opo'a faahou maori râ, te parau ia i vauvauhia'tu i roto i te amuiraa rahi i ma'iri a'e nei, a faaitoitoe ai au i te mau melo ia pure ia arata'ihia ratou i te hoê a'e taata o ta ratou e nehenehe e titau manihini, hou te pu'e tau noela, ia faaroo i te parau no ni'a i te evanelia i faaho'i-faahou-hia mai. E rave rahi mau melo tei faaite mai ia'u i te tahi mau iteraa taa ê to ratou no ni'a i te mau ohipa tei tupu na roto i to ratou aniraa i te Fatu ia horo'a mai i te tahi mau iteraa misionare.

Ei hi'oraa, ua pure papū te hoê misionare tei ho'i mai na ta'na misioni, ia arata'ihia oia i « te hoê taata » ra o ta'na e nehenehe e titau manihini. Ua puta mai te i'oa o te hoê hoa tahito to'na i te fare haapiiraa tuarua. Ua faatae oia i te hoê parau i to'na hoa na roto i te tahua natirara Facebook, e ua haapii mai oia e, ua pure teie hoa tamahine to'na no te ite i te tumu e i te auraa o to'na oraraa. Ua hi'opo'a oia i te taime mau te imi ra teie tamahine i te parau mau, e ua bapetizohia oia i te ava'e titema.

E rave rahi mau titaaraa manihini mai teie te huru tei faaitēhia mai ia'u, tera rā, te tahi noa tau taata rii tei hi'opo'a mai ta teie taea'e i rave.

Te ti'aturi papū nei au i te ture no te hi'opo'araa. Mai tei parauhia i roto i te buka arata'i misionare *la poro haere i ta'u nei evanelia*, « te horo'araa i te hoē aniraa ma te hi'opo'a ore i te ohipa e tupu, e au ia mai te haamataraa i te hoē tere ma te faaoti ore i te reira, e aore rā, te hooraa mai i te hoē titeti no te hoē arui himeneraa ma te ore e haere atu i te fare himeneraa ».²

Te haapii nei *la poro haere i ta'u nei evanelia* i te mau taata atoa eiaha noa nahea ia titau manihini, nahea atoa rā ia hi'opo'a i te nuuraa o te ohipa i ni'a i ta tatou mau titau-manihini-raa. Te tumu o te ohipa misionare o te titau-manihini-raa ia « i te mau taata ia haere mai i te Mesia na roto i te tatururaa ia ratou ia farii i te evanelia tei faaho'i-faahou-hia mai, na roto i te faaroo ia Iesu Mesia e i Ta'na taraehara, te tatarahapa, te bapetizoraa, e te fariiraa i te horo'a o te Varua Maitai, e e ia mau papū e tae noa'tu i te hopea ra ».³

E mea papū maitai e, ua riro te titau-manihini-raa ei tuhaa no teie ohipa. Tera rā, ia ite mai outou e, ua rau atu ā te parau no te ohipa misionare no te mau melo i te horo'a-noa-raa i te mau titau-manihini-raa i te taata ia haere mai e faaroo i te mau misionare. Te vai atoa ra i roto i te reira te hi'opo'araa e te mau misionare, i te mau mea e tupu i roto i te faatupuraa i te faaroo, te faatupuraa i te hinaaro ia tatarahapa, te faaineineraraa no te rave i te mau fafauraa e ia mau papū e tae noa'tu i te hopea ra.

Ua faaitēhia i roto i te buka Te Ohipa, teie parau no te hi'opo'araa i te mau mea e tupu :

« Haere atura Petero raua o Ioane i ni'a i te hiero ra... »

« E te hoē taata piririoi mai te opu mai ā o ta'na metua vahine ra, aore e mahana tuua i te hopoihia e ratou, e i te tuuhia i te uputa o te hiero i parauhia ra e, o Nehenehe, e ani i te tao'a i te feia e tomo i roto i te hiero ra ; »

« Ite a'era oia ia Petero raua o Ioane i te tomoraa i roto i te hiero, ua ani maira i te tao'a. »

« Ua tiatonu maite atura Petero e Ioane atoa ia'na, na ô atura, a hi'o mai na ia maua. »

« Ua hi'o maite maira oia ia raua, parau a'era e, e noaa ta'na tao'a ia raua ra. »

« Ua parau atura Petero, aita a'u ario e te auro, e ta'u rā e vai nei, o ta'u ia e horo'a'tu na oe : A ti'a oe i ni'a a haere i te i'oa o Iesu Mesia i Nazareta. »

E titau-manihini-raa puai rahi teie no roto mai i te hoē tavini o te Fatu, e ere anei ? Tera rā, aita Petero i faaea noa i ni'a i te titau-manihini-raa. Te faaitē mai nei te mau papa'iraa i muri iho e « *ua rave atura oia i ta'na rima atau, e faati'a a'era ia'na i ni'a* : etaeta'tura to'na avae e te momoa atoa i reira. »

« Ua ti'a taue noa a'era oia i ni'a, ti'a ihora, e *hahaere noa ihora, tomo atura ratou atoa i roto i te hiero ra*, ou'au'a haere noa'tura ma te haamaitai i te Atua ».⁴

E nehenehe atoa e parau e, aita Petero i faaohipa noa i to'na mana autahu'araa e a titau manihini ai i teie taata ia ti'a i ni'a e ia haere. Ua hi'opo'a atoa rā oia i te ohipa e tupu i ni'a i ta'na titau-manihini-raa na roto i te

faatroraa'tu i te rima i teie taata, te tapearaa i to'na rima, te faati'araa ia'na i ni'a, e te haereraa na muri iho ia'na i roto i te hiero.

I roto i te hi'oraa o Petero, te hinaaro nei au e parau atu e, e nehenehe ta tatou e rave papū maitai atu ā i te ohipa misionare, na roto i te monoraa i to tatou mātā'u i te faaroo mau, ma te titau-manihini-raa i te hoē taata hoē a'e taime i te toru ava'e—e aore ra e maha taime i te matahiti—ia haapiihia e te mau misionare rave tamau. Ua ineine ratou no te haapii na roto i te Varua e te faaūruraa ti'a e te hohonu no ô mai i te Fatu ra. E nehenehe ta tatou e hi'opo'a amui i ni'a i ta tatou mau titau-manihini-raa, e tapea i te rima o vetahi ê, e faati'a ia ratou i ni'a e, e haere na muri iho ia ratou i roto i to ratou tere i te pae varua.

No te tauturu ia outou i roto i teie raveraraa, te titau manihini nei au i te mau melo atoa, taa ê noa'tu to outou piiraa i teie taime e aore rā, te faito o ta outou ohipa i roto i te Ekalesia, ia roaa mai i te hoē buka *la poro haere i ta'u nei evanelia*. E roaa mai te reira i roto i ta tatou mau pū opereraa buka, e i ni'a

atoa i te natiraa. E nehenehe te reira e tai'ohia e aore ra e faauta-uira-hia ma te tamoni ore. E buka arata'i teie no te ohipa misionare—te auraa ra, e buka arata'i ia na tatou paatoa. A tai'o, a tuatapapa i te reira, e i muri iho a faaohipa i te mea ta outou i apo mai no te tauturu ia outou ia haroaroa e nahea ia hopoi mai i te mau varua i te Mesia ra na roto i te titau-manihini-raa e te hi'opo'araa i te mau mea e tupu. Mai ta peresideni Thomas S. Monson i parau ra, « teie te taime no te mau melo e te mau misionare ia amuitahi, ia rave amui i te ohipa, ia rave i te ohipa i roto i te ovine a te Fatu no te arata'i mai i te mau varua Ia'na ra ».⁵

Ua haapii atu Iesu Mesia i Ta'na ra mau pīpī :

« Te rahi mau nei te auhune, te iti nei rā te feia e rave ;

« E teie nei, e pure outou i te Fatu o te ohipa ia tonono ā oia i te rave ohipa ei ooti ».⁶

Ua pahono mai te Fatu i taua pure ra i to tatou nei anotau na roto i te faito numera rahi roa a'e o te mau misionare rave tamau i roto i te aamu o te ao nei. Na roto i teie rahiraa feia ohipa haapa'o maitai, ua horo'a mai te Faaora ia tatou i te tahi atu rave'a no te tauturu Ia'na i roto i taua ootiraa rahi ra o te varua.

Te vai ra te mau rave'a maitai roa no te mau melo no te tauturu e no te paturu i to tatou mau misionare

faahiahia. Ei hi'oraa, e nehehehe outou e parau i te mau misionare e, te tai'o nei outou i te buka ra *Ia poro haere i ta'u nei evanelia* e ia ani ia ratou ia faaite mai ia outou eaha ta ratou e apo mai nei i roto i ta ratou mau tai'oraa. Na roto i to outou faaiteraa te tahi e te tahi, e mea papū e, e tupu i te rahi te ti'aturiraa i rotopu i te mau melo e te mau misionare rave tamau, mai ta te Fatu i faaue mai ra :

« Ia parau rā te mau taata atoa na roto i te i'oa o te Atua te Fatu, oia ia te Faaora o te ao nei ».⁷

E « Inaha, ua tonono atura vau ia outou na ia parau i te parau faaite e ia faaara hoi i te mau taata, e e mea ti'a roa i te taata atoa, o tei faaarahia ra ia faaara'tu i to'na ra taata tupu ».⁸

E te mau taea'e e te mau tuahine, te ite ra anei outou i te ohipa e tupu mai, mai te mea e, e papa'i te utuafare e te mau hoa i te mau mea ta ratou i apo mai na roto mai i ta ratou tuatapaparaa i te buka *Ia poro haere i ta'u nei evanelia* i roto i ta ratou mau rata e te mau rata uira i to ratou mau misionare rave tamau ? Te ite ra anei outou i te mau haamaitairaa e fariihia e te mau utuafare ia ite ana'e ratou e ia haroaroa maitai a'e ratou i te mau mea ta ta ratou mau tamaiti e te mau tamahine e tuatapapa nei e e haapii nei i roto i ta ratou misioni ? E nehenehe anei ta outou e ite i te maniiraa faahiahia o te haamaitairaa o te taraehara ta tatou e farii, te taata hoê e te mau taata atoa, mai te au i te fafauraa a te Faaora i te mau

taata atoa o te faaite i te iteraa papū no te ohipa titau-manihini-raa i te mau varua ia haere mai Ia'na ra—e i muri iho, te hi'opo'araa'tu i te nuuraa o te ohipa i roto i taua mau titau-manihini-raa ra ?

« E ao to outou », te parau ia a te Fatu na roto mai i te peropheta Iosepha Semita, « no te mea ua haapa'ohia te parau ta outou i faaite atu ra i te ao ra ei hi'oraa na te mau melahira ; e te oaoa nei ratou no outou nei, e ua faaorehia'tu ta outou na mau hara ».⁹

« No te mea e faaore hoi au i ta outou mau hara mai teie faaueraa nei—ia vai tapetepete ore outou i roto ... i te parauraa'tu i te parau faaite i to te ao nei i te reira mau mea o te faaitehia'tu ia outou na ».¹⁰

Mai te mea e hi'opo'a tatou i te mau ohipa, aita te Fatu e faaru'e ia tatou. Ua ite na vau i te popou faito ore e roaa mai na roto i te titau-manihini-raa apeehea e te iteraa papū e na roto i te hi'opo'araa maitai i rotopu i te mau melo o te Ekalesia ati a'e te ao nei. Tei te fenua Raparata vau aita i maoro a'e nei, ua faaitoito vau i te mau melo ia titau manihini i te hoê taata ia haere mai i te pureraa hou teie amuiraa rahi. Ua faaroo te hoê tamarii e va'u matahiti, o Joshua te i'oa, e ua titau manihini oia i te utuafare o to'na hoa rahi ia haere mai i te hoê opani iriti a ta ratou paroisa i Buenos Aires. E tai'o atu vau i te hoê rata ta'u i farii aita i maoro a'e nei, o te faaite nei i te titau-manihini-raa a Joshua e ta'na hi'opo'araa i te mau mea i tupu :

« Taime ra, e horo o [Joshua] i te uputa aua no te hi'o e, te tae maira anei ratou. Ua parau oia e, ua ite oia e, e haere mai hoa ratou.

« Ua ma'iri noa te hora e aita te hoa o Joshua i tae mai, aita râ o Joshua i faaru'e. I te mau minuti atoa ua hi'ohi'o noa oia i te uputa aua ma te ti'aturi papû. Ua tae i te taime no te faaho'iraa i te mau mea atoa, i reira o Joshua i te haamataraa i te ou'au'au ma te faaara e, 'ua tae mai ratou! Ua tae mai ratou!' Ua hi'o atu vau e ua ite atu vau i te hoê utuafare taatoa e haere maira i te fare pureraa. Ua horo o Joshua i rapae no te aroha ia ratou e no te apa i to'na hoa. Ua tomo mai ratou paatoa e mai te huru ra e, ua oaoa roa ratou i te iteraa i te opani iriti. Ua rave ratou i te tahi mau buka iti e ua paraparau maoro ratou i te tahi mau hoa apî. E mea nehenehe mau ia hi'o i te faaroo o teie tamaiti na'ina'i e ia ite e, e nehenehe atoa te mau tamarii paraimere e riro ei misionare ».¹¹

Ua ite papû vau e, mai te mea e, e faaitoito tatou i te rave i ta tatou tuhaa, oia te imiraa i te hoê taata, te titau-manihini-raa e te hi'opo'araa i te nuuraa o te ohipa, ma te ti'aturi e te faaroo, e ataata mai te Fatu, e e rave rahi hanere tauatini mau tamarii a te Atua o te ite mai i te opuaraa e te hau i roto i te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei. Ia haamaitai mai te Fatu ia tatou paatoa i roto i ta tatou mau tautooraa no te haapeepē i Ta'na ohipa, ta'u ia pure haehaa na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 115:4.
2. *Ia poro haere i ta'u nei evanelia : Te hoê arata'i no te ohipa misionare* (2004), 200.
3. *Ia poro haere i ta'u nei evanelia*, 1.
4. Te Ohipa 3:1-8 ; tuuhia te papa'i hipa.
5. Thomas S. Monson, « Maeva i te haereraa mai i te Amuiraa », *Liahona*, Novema 2013, 4.
6. Mataio 9:37-38.
7. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 1:20.
8. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 88:81.
9. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 62:3.
10. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 84:61.
11. Rata na te taata iho, 10 no mati 2014.

Na Jean A. Stevens

Tauturu matamua i roto i te peresideniraa rahi o te Paraimere

« Eiaha e mata'u tei piha'i iho atoa iho vau ia oe »

Mai te peu e faatupu rahi atu â tatou i te faaroo e te ti'aturiraa i te Fatu, e roaa mai ia ia tatou To'na mana no te haamaitai e no te faaora ia tatou.

E mea iti roa te mana'o e tu'ati i te putapuraa au ia riro ei metua. Aita e ohipa au a'e i te fariiraa i te hoê aiû iti, no ô mai i te ra'i. Ua ite hoê o to'u na taea'e i te reira na roto i te hoê ohipa taa ê mau e te haaputapu. Ua fanauhia ta'na tamaiti matamua na mua a'e i te tai'o mahana, e 1,3 kg noa to'na. Ua vai noa Hunter e piti ava'e i roto i te tuhaa ihieafanauhō (Néonatalogie) o te fare ma'i. Ua riro te reira na ava'e ei taime faatupu aroha no te utuafare taatoa, a ti'aturi ai matou e a taparu ai matou i te Fatu no te tauturu.

Tei raro a'e noa Hunter iti i te rima o te tuati. Ua taupupu to'na ora, ua paruparu roa. Pinepine te rima o to'na metua tane i te toro atu no te tape'a i te rima iti o ta'na tamaiti no te faaitoitoraa i ta'na tamarii iti i roto i teie taime atâta no'na.

Mai te reira atoa ia te mau tamarii na te Atua. Te toro nei to tatou Metua i te Ao ra i To'na rima e To'na here faito ore ia tatou tata'itahi. E mana To'na i ni'a i te mau mea atoa e ua hinaaro Oia ia tauturu mai ia tatou no te haapii

e no te tupu i te rahi e no te ho'i Ia'na ra. Teie te fa a to tatou Metua : « ia faatupu i te tahuti ore e te ora mure ore o te taata nei ».¹

Mai te peu e faatupu rahi atu â tatou i te faaroo e te ti'aturiraa i te Fatu, e roaa mai ia ia tatou To'na mana no te haamaitai e no te faaora ia tatou.

Te ha'une nei te Buka a Moromona i teie tumu parau nehenehe no ni'a i te mana o te Fatu no te faaora i Ta'na mau tamarii na roto i te mau api. Te faahiti nei Nephi i te reira i roto i te pene matamua o te buka. I roto i te irava 20, te tai'o nei tatou, « Inaha râ, e faa'ite atu vau, o Nephi, ia outou e, tei ni'a iho to te Fatu aroha mau ia ratou atoa i ma'itihia e ana ra, no to ratou faaroo, ia haapuui ia ratou i te mana o te ora ».²

E rave rahi matahiti i ma'iri a'e nei, ua apo mai au na roto i te hoê rave'a taa ê roa i teie nei parau mau i roto i teie irava. Ua apo mai au i te huru fatata roa to tatou Metua i te Ao ra ia tatou, e To'na atoa hinaaro rahi ia tauturu ia tatou.

I te hoê ahiahi, te haere poiri ra, te tere ra vau e ta'u mau tamarii na ni'a i te pereoo, ite atura vau i te hoê tamaiti, te haere ra na ni'a i te hoê puromu mo'emo'e. Ua tere matou na piha'i iho ia'na, e ua tae mai te mana'o e ho'i i muri no te tauturu ia'na. No to'u râ taiâ e ri'ari'a mai oia ia tape'a'tu to matou pereoo, e ere ho'i matou i te taata mâtau ia'na, e ua pô ho'i, ua tamau noa vau i te tere. Tae faahou mai nei teie mana'o rahi, e teie te mau parau : « A haere e tauturu i tera tamaroa ! »

Ua tipuu vau e ua haafatata ia'na e ua ui atura, « E nehenehe anei ta matou e tauturu ia oe ? Ua tae mai te mana'o e, e ti'a ia'u ia tauturu ia oe ».

Ua fariu mai oia ia'u, e roimata tei ni'a i to'na papari'a, e ua parau mai, « E nehenehe anei ta oe ? I pure noa na vau ia tauturu mai te tahi taata ia'u ».

Ua pahonohia ta'na pure na roto i te hoê faaûruraa tei tae mai ia'u nei. Teie iteraa no ni'a i te fariiraa i te hoê arata'iraa maramarama no ô mai i

te Varua ra, ua vai te reira i roto i to'u aau, e ore e mo'e faahou e tae roa mai i teie nei.

E i teie nei, e 25 matahiti i muri mai, e aua'e te aroha rahi o te ra'i, ua farerei faahou vau i teie tamaiti, a tahi ra faahou, tau ava'e noa i ma'iri a'enei. Ua itehia mai ia'u e, e ere no'u noa teie aamu—no'na atoa ra. E metua tane i teie nei o Deric Nance, e utuafare to'na. Aita atoa oia i haamo'e i teie ohipa i tupu. Ua tauturu te reira ia mau ia haamau i te niu o te faaroo e, te faaroo e te pahono mai nei te Atua i ta tatou mau pure. Ua faa'ohipa maua toopiti i te reira no te haapii i ta maua mau tamarii e, te ara mai nei te Atua i ni'a ia tatou. Aita tatou i vai otare noa.

I tera ra po, ua faaea maoro rii Deric i te fare haapiiraa no te hoê ohipa faaoaoaraa e aita i roaa ia'na te peroo mataeinaa hopea. Ua mana'o a'era oia e, e taure'are'a ona e e tae ia'na ia ho'i i te fare na raro.

Ua ma'iri te hora e te afa e tei ni'a noa â oia i te puromu. E rave rahi â maile e tapae atu ai i te fare e aita ho'e fare i tera vahi, ua ri'ari'a oia. No to'na hepohepo rahi, ua haere oia i muri mai i te hoê haaputuraa iriiri, ua tuturi i raro e ua ani i te Metua i te Ao ra ia tauturu mai ia'na. Te tahi noa minuti to'na ho'iraa mai i ni'a i te puromu, te tape'a'tura vau ia'na no te horo'a i te tauturu ta'na i pure.

Teie nei, tau matahiti i muri iho, te parau nei Deric e : « Ua haapa'o te Fatu ia'u, teie tamaroa pararai e te mata mohimohi. E noa'tu te mau ohipa e tupu ra na te ao taatoa nei, ua ite Oia i to'u fifi e ua nava'i To'na here ia'u no te faatae mai i te tauturu. Ua pahono te Fatu i ta'u mau pure e rave rahi â taime mai taua taime mo'emo'e ra i te pae puromu. E ere ta'na mau pahonoraara i te mea vitiviti e te mea papû i te mau taime atoa, tera râ, e mea papû maitai To'na ite ia'u, i teie mahana mai i tera pô mo'emo'e ra. Ia tapo'i noa'tu te mau poiri rahi i to'u ao, ua ite au e, e faanahoraa iho Ta'na no te faaho'i ia'u i te fare ma te maitai ».

Mai ta Deric i parau ra, eita te mau pure atoa e pahono-oioi-hia mai. Parau mau atoa râ, ua ite te Metua ia tatou e te faaroo nei Oia i te mau

taparuraa a to tatou aau. E te rave nei Oia i Ta'na mau semeio, hoê pure i te taime hoê, hoê taata i te taime hoê.

E ti'a ia tatou ia ti'aturi e, e tauturu mai Oia ia tatou, e ere paha mai ta tatou e hinaaro ra, mai te au râ i te rave'a maitai roa a'e no te faatupu ia tatou i te rahi. Penei a'e e mea fifi ia tuu i to tatou hinaaro i raro a'e i To'na, tera râ, e mea titauhia no te riro mai mai Ia'na ra te huru e no te ite mai i te hau Ta'na e pûpû nei no tatou.

E tae atoa mai to tatou mana'o mai ta C. S. Lewis ra i parau : « Te pure nei au no te mea eita e ti'a ia'u ia tauturu ia'u iho [...] Te pure nei au no te mea mai ia'u nei te hinaaro e tahe atu, i te mau taime atoa, ia haere au e ia ta'oto vau. Aita te reira e tau nei i te Atua. Te tau nei râ ia'u ».³

E rave rahi mau aamu i roto i te mau papa'iraa mo'a no te feia tei tuu i to ratou ti'aturiraa i ni'a i te Fatu e o tei tauturuhia e o tei faaorahia e Ana. A feruri na ia Davida, i to'na apîraa, ua ora ona i te pohe i te rima o Golia rahi na roto i te turu'iraa i ni'a i te Fatu. A feruri na ia Nephi, tei taparu noa i te Atua ma to'na faaroo, e ua ora mai oia i to'na mau taea'e tei imi i te haapohe ia'na. A hamaana'o na ia Iosepha Semita, tei imi i te tauturu a te Fatu na roto i te pure. Ua faaorahia mai oia i te mana o te poiri e ua farii i te hoê pahonoraara e te semeio rahi. Ratou paatoa tei faaruru i te mau tamataraa papû e te fifi. Ratou paatoa tei haere na roto i te faaroo e ua tuu i to ratou ti'aturiraa i ni'a i te Fatu. Ratou paatoa tei farii i Ta'na tauturu. E tae roa mai i teie mahana, te itehia nei te mana e te here o te Atua i roto i te oraraa o Ta'na mau tamarii.

Ua ite au i te reira, aita i maoro a'enei, i roto i te oraraa o te Feia Mo'a tei i te faaroo i te mau fenua Zimbabwe e Botswana. Tei te pureraa haapaeraa maa matou i roto i te amaa na'ina'i no Chiwaridzo, e ua tae mai te mana'o haehaa e te faaûru i te faaroo'raa'tu vau i te mau iteraa papû—a te mau tamarii, te feia apî e te mau taata paari atoa ho'i. Ua faatae puai mai ratou tata'itahi i to ratou faaroo i te Fatu ra ia Iesu Mesia. Noa'tu te mau tamataraa e te mau taffiraa rahi ati a'e

ia ratou, ua ora noa ratou i te mahana tata'itahi ma te tuu i to ratou ti'aturiraa i ni'a i te Atua. Ua fa'i mai ratou i To'na rima i roto i to ratou oraraa ma te parau pinepine e, « Ua mauruuru roa vau i te Atua ».

I te tahi mau matahiti i ma'iri a'enei, ua faa'ite te hoê utuafare faaroo rahi i te reira atoa ti'aturiraa i te Fatu i te mau melo o to matou paroisa. E oraraa oaoa to Arn e Venita Gattrell e tae mai nei teie parau apî no ni'a ia Arn, ua itehia mai te ma'i mariri aitaata i roto ia'na. E parau ati rahi tei matara mai i te hi'opo'araa—tau hepetoma noa toe e pohe roa ai. No reira, ua haaputupu tu ta'na mau tamarii, te vai ra na te vahi atea roa mai. E 48 hora iti ta ratou no te tahoê. Ua feruri maite te utuafare Gattrells eaha te mea faufaa roa a'e no ratou—te hoho'a pata no te utuafare, te tamaaraa e aore râ te haereraa i te hiero no Roto Miti. Ua parau Venita e, « I to matou haereraa mai i rapae i te mau uputa o te hiero, te reira te taima hopea roa matou i tahoê ai i roto i teie oraraa ».

Ua faaru'e râ ratou ma te mana'o papû e, e rave rahi atu â tei faahereherehia no ratou, i teie noa a'e oraraa. Maoti te mau fafauraa mo'a o te hiero, te ti'aturi nei ratou i te mau fafauraa a te Atua. E ti'a ia ratou ia ora tahoê e a muri noa'tu.

Na ava'e e piti i muri iho, ua rahi roa te mau haamaitairaa, e aita e nehe-nehe e tai'o. No Arn raua Venita, ua tupu noa to raua faaroo e to raua ti'aturiraa i te Fatu i te rahi, mai ta Venita i haapapû mai : « Ua faautahia vau. Ua haapii au e, e roaa te hau i roto i te ahoaho rahi. Ua ite au e, te hi'o maira te Fatu ia matou. Mai te peu e ti'aturi outou i te Fatu, e parau mau ihoa e upooti'a outou i te mau tamataraa atoa o te oraraa ».

Ua parau te hoê o ta raua tamahine, « Ua hi'o matou i to matou na metua e ua ite matou i to raua hi'oraa. Ua ite matou i to raua faaroo e to raua itoitaitoi. Ahani e ahani, eita vau e ani i teie huru tamataraa, eita atoa râ vau e vaiho i te reira. Ua faatihia matou i te here o te Atua ».

Parau mau, e ere te faaru'eraa o Arn ta te utuafare Gattrells i tia'i. E ere

râ to ratou ati i te ati faaroo. E ere te evanelia a Iesu Mesia i te hoê noa tapura no te tapa'opa'o i te ohipa i ravehia ; aita, e ora te reira i roto i to tatou aau. « E ere te evanelia i te hoê tapau ; e pererau râ ».⁴ E faauta te reira ia tatou. Ua faauta te reira i te utuafare Gattrell. Ua vai hau ratou i roto i te vero. Ua vai mau maite ratou i ni'a i te tahi e te tahi e i ni'a i te mau fafauraa o te hiero ta ratou i rave e ta ratou i haapa'o. Ua tupu rahi to ratou aravihi ia ti'aturi i te Fatu e ua haapuiahia to ratou faaroo ia Iesu Mesia e i To'na mana taraehara.

Noa'tu te vahi tei reira tatou i ni'a i te e'a no te ti'araa pipî, noa'tu ta tatou mau haape'ape'araa e ta tatou mau tamataraa e ere o tatou ana'e. Aita aita outou i haamo'ehia outou i haamo'ehia. Mai ia Deric, mai te Feia Mo'a i Afirita, e mai te utuafare Gattrells nehenehe ta tatou e ma'iti ia haru i te rima o te Atua i roto i te ati. E ti'a ia tatou ia faaruru i to tatou mau tamataraa na roto i te pure e te ti'aturiraa i te Fatu. E na roto i te reira tatou e riro mai ai mai Ia'na ra te huru.

Ua parau te Fatu ia tatou tata'itahi, « Eiaha e mata'u, tei pihai atoa iho vau ia oe ; eiaha e taiâ, o vau ho'i to Atua. E faaetaeta vau ia oe... e tauturu vau ia oe : oia ia, e mau vau ia oe i ta'u rima atoa parau ti'a ra ».⁵

Te faa'ite nei au i to'u iteraa haehaa e te papû ho'i, te ora nei te Atua to tatou Metua, ua ite Oia ia tatou tata'itahi e te toro nei Oia i te rima no te tauturu ia tatou. Na roto ana'e i Ta'na Tamaiti here, o Iesu Mesia, tatou e upooti'a ai i te mau titauraa o teie nei ao e tapae roa'tu i te fare ma te hau. Ia vai to tatou faaroo no te ti'aturi Ia'na, o ta'u ia pure na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mose 1:39.
2. 1 Nephi 1:20.
3. Parau a te hoê taata i roto i te hoê buka na C. S. Lewis mai faa'itehia mai e William Nicholson, *Shadowlands* (1989), 103.
4. Harry Emerson Fosdick, *Twelve Tests of Character* (1923), 88.
5. Isaia 41:10.

Na te episekopo Gary E. Stevenson
Episekopo Faatere Rahi

Ta outou na minuti e maha

E nehenehe te semeio o te Taraehara e haamaitai i te mau paruparu i roto i ta tatou hororaa.

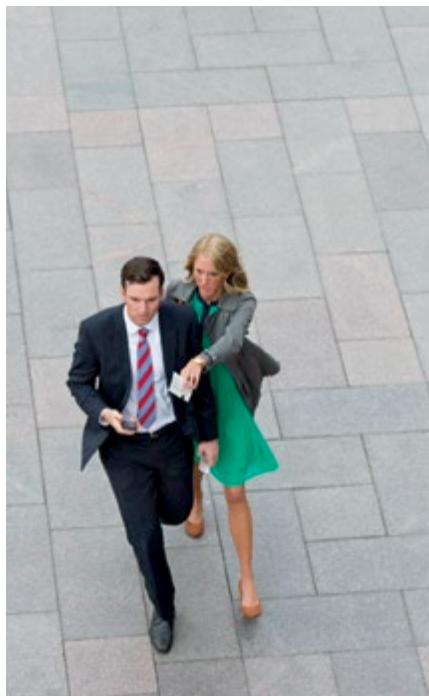
Ua faahiahia iho nei to te ao nei i te mau ha'utiraa Olympic no te tau to'eto'e a tata'u ai te mau ma'ona no na fenua e 89 i roto i na tata'uraa e 98. Te mea faahiahia roa, e 10 o teie mau ma'ona e melo ia no te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea nei, e e 3 tei noaa ia ratou te mau feti'a, aita i maoro a'enei, ua haapuharahia i roto i te ve'a *Church News*: o Christopher Fogt, Noelle Pikus-Pace, e Torah Bright.¹ A farii mai i to matou faahiahia ia outou e i te mau ma'ona atoa tei tata'u. E mea maitai!

I teie po'ipo'i e aparau atu vau no ni'a i teie mau ha'utiraa ma te faatae i to'u mana'o i te feia apî tamaroa, te feia apî tamahine e te feia apî paari—o outou ho'i tei roto i te mau matahiti faufaa rahi no te haamau i te e'a o to outou oraraa. Te vai nei to'u mana'o rû ia paraparau atu ia outou.

No te ite outou i taua mana'o rû ra, e faa'ite atu ia vau i te aamu o Noelle Pikus-Pace, te hoê o teie mau ma'ona feia mo'a i te mau mahana hopea nei. I roto i te tata'uraa a Noelle, te tu'aro faahee « skeleton », e horohoro te mau ma'ona no te tura'i i te iri, ei reira, e ou'a ai ratou i ni'a i teie iri na'ina'i, te

upoo i mua. Mea piri roa te upoo i te tahua, maa initi noa te teitei, e faahee tioioi atu ai i raro, e ra'e-roa-hia te 145 km i te hora.

E hi'o maitai, e riro te mau matahiti faaineineraa ei manu'araa aore râ ei manu'ia-ore-raa ia au i te mea e tupu i roto i na hatuaraa umeume e

maha, e 60 setoni te maoro te hororaa tata'itahi.

Ua ma'ue a'ena te mau moemoea o Noelle i te ha'utiraa Olympic no 2006 i te toparaa ona e ua fati to'na avae. I te ha'utiraa no 2010, fatata roa to'na mau moemoea i manuia, hoê tuhaa ahuru setoni noa i toe no te farii i hoê feti'a.²

E nehenehe anei ia outou ia feruri i te mana'o tapitapi no'na, a tia'i ai oia no te hamata i ta'na hororaa matamua i roto i te ha'utiraa Olympic 2014? E hope ia te mau matahiti faaineineraa i roto noa i te hoê taime ha'iha'i roa. E maha minuti te maoro. Tau matahiti to'na faaineineraa no teie na minuti e maha e te oraraa taatoa i muri mai no te feruriruri i te reira.

E mea maitai roa te hororaa hope'a a Noelle. Eita e mo'e ia tatou to'na ou'araa i ni'a i te pa'epa'e mata'ita'iraa no te apa i to'na utuafare i te hoperaa o ta'na hororaa ma te tuô, « Ua oti, ua manuia! » Ua manuia te mau matahiti faaineineraa. Ua anaana atoa mai te feti'a no te Feia Apî Tamahine a faaheihia ai oia te feti'a moni.³

Peneia'e e ere i te mea tano roa, tei ni'a noa te mau moemoeaaraa Olympic atoa a Noelle i teie na minuti poto e maha. Ua ite râ oia i te reira, e no reira oia i faaineine maitai roa ai. Ua ite oia i te faufaa rahi, te rûraa o ta'na na minuti e maha, e te auraa o te reira no te toe'araa o to'na oraraa.

Te haamana'o atoa nei tatou ia Christopher Fogt, e melo no te pupu faahee maha taata « bobsled » tei re i te feti'a veo. Ua nehenehe ihoa ia ta'na e faaea roa i muri iho i te ati rahi i tupu i te ha'utiraa no 2010, aita râ, ua ono-ono oia. E ua horo a'era i teie hororaa faahiahia e te faaora, e ua re mai nei i te feti'a ta'na i imi noa na.⁴

I teie nei, a feruri na eaha te tu'a-tiraa i rotopu i to outou e'a i te ora mure ore e teie o te mau ma'ona « hororaa maha minuti ». E taata mure ore outou. Hou outou a fanauhia'i, i ora na outou ei varua. I mua i te aro o te hoê Metua here i te Ao ra, ua haapiipii e ua faaineine outou no te haere mai i te fenua nei no te hoê taime poto, e, oia'toa, no te horo. Teie oraraa, o ta outou ia na minuti e maha. A ora ai outou i ô nei, na ta outou ia mau

ohipa e faaoti e, e roaa anei ia outou te re no te ora mure ore. Ua faa'ite te peropheta Amuleka, « tei teie nei oraraa te taima ia faaineine te taata ia farerei i te Atua ; oia ia, e o te mahana ia, te mahana o teie nei oraraa, ia rave i ta [outou] ohipa ».⁵

Ia hi'ohia'na'e, ua haamata a'ena ta outou na minuti e maha. Te tere nei te hora. E mea tano maitai te mau parau a te aposetolo Paulo : e horo i te horo-
raa ia noaa te berabeio.⁶

Mai teie mau ohipa rii faufaa rahi i roto i te horoaraa poto a te hoê ma'ona no te ha'utiraa Olympic—te ou'araa aore râ te huru faaheeraa a te feia faahee pape paari aore râ faahee iri hiona, te haapa'o-maitai-raa i te mau tipuuraa i roto i te tuaro « bobsled », aore râ te faahee-oioi-raa na te mau uputa no te hoê faaheeraa i raro i te aivi—oia atoa ia to tatou oraraa i reira te tahi mau mea rii faufaa rahi e titauhia'i—te tahi mau vahi hi'opo'araa o te faahaere ia tatou na roto i ta tatou horoaraa pae varua i ni'a i te fenua nei. Teie mau tapa'o pae varua, o te mau

oro'a faufaa rahi ia o te evanelia tei horo'ahia mai e te Atua : te bapetizo-
raa, te fariiraa i te horo'a o te Varua Maitai, te mau faatoro'araa autahu'araa, te mau oro'a hiero, e te amuraa i te oro'a i te mau hebedoma atoa.

« I roto i [teie] mau oro'a... te mana no te huru Atua e faa'itehia mai ai ».⁷

E mai ta te auraroraa i te haapiipii-
raa e faaineine i te hoê ma'ona ia tae i te hoê faito teitei roa'e i roto i ta ratou tu'aro, mai te reira atoa ia te haapa'oraa i te mau faaueraa e faati'a ai ia outou ia farii i teie mau oro'a no te faaoraraa.

Te ite ra anei outou i te rûraa ?

E to'u mau hoa apî e, noa'tu tei hea outou i roto i to outou nei « horoara maha minuti », te faaitoito nei au ia outou ia feruri hohonu, « Eaha te mea ta'u e ti'a ia rave i muri iho no te haapapû e farii au i ta'u feti'a ? » Peneia'e i roto i teie amuiraa, ua faa'ite mai te Varua i te reira : oia ho'i ia faineine maite no te hoê oro'a i roto i to oe oraraa a muri a'e aore râ ia farii i te hoê oro'a o ta oe i ore â i farii atu ra. Noa'tu eaha, a rave i teie nei. Eiaha e

tia'i. E tere oioi ta outou na minuti e maha, e tei ia outou ra te roaraa o te mure ore no te feruri i ta outou i rave i roto i teie nei oraraa.⁸

Titauhia te haavîraa ia'na iho. Ia riro te pure i te mau mahana atoa, te tai'oraa i te papa'iraa mo'a e te haereraa i te pureraa ei niu no to outou faaineineraa. E titauhia te hoê hoho'a tamau no te haapa'oraa i te mau faaueraa, te haapa'oraa i te mau fafauraa ta outou i rave, e te peeraa i te ture a te Fatu tei itehia i roto i te *No te Puai o te Feia Apî*.

Peneia'e ua ite outou i te mau mea i roto i to outou oraraa o te haataupupu nei e aore râ, o te tape'a nei i to outou haereraa i mua i te pae varua. Mai te peu ua ite outou, a pee i te a'o a Paulo : « E haapae tatou i te mau mea teimaha atoa, e te ino e hara'i tatou nei, a horo tamau maite ai i teie nei horoaraa i mua ia tatou nei ».⁹

Aita â i taere roa no te tatarahapa. Fatata paha ia te reira, no te mea aita roa te hoê taata i ite e afea ta tatou na minuti e maha e pau ai.

I teie nei, te parau nei paha outou ia outou iho, « Ua hope a'ena te reira. Ua mau'a a'ena e ua mau'a roa ta'u na minuti e maha. Maitai paha e haapae roa ». Mai te mea te na reira nei outou, a faaea, e eiaha roa'tu e feruri faahou mai te reira te huru. E nehenehe te semeio o te Taraehara e haamaitai i te mau paruparu i roto i ta tatou hororaa. Mai ta Elder Holland i haapii :

« Ia outou... o te haamarirau nei... te faa'ite papû nei au no ni'a i te mana faaapî o te aroha o te Atua e te semeio o To'na ra maitai...

« ... aita i maoro roa ia parau ana'e te Fatu... e te vai nei te taime... Eiaha e faataere ».¹⁰

A haamana'o, aita outou i vai otahi noa. Ua fafau te Faaora e, e ore Oia e vaiho otare noa ia outou.¹¹ Te vai atoa nei to outou utuafare, te mau hoa e te feia faatere o te paturu nei ia outou.

Noa'tu e, ua faahaerehia ta'u mau parau i te feia apî o te Ekalesia, i te mau metua e i te mau metua ruau, te horo'a nei au i teie mana'o :

Ua faa'ite iho nei Elder David A. Bednar i te hoê rave'a ohie no te arata'i i te hoê hi'opo'araa utuafare no te tapa'o i te haereraa i mua i ni'a i te e'a no te fafauraa na roto i te mau oro'a faufaa rahi. Te mea noa e hinaarohia, te hoê ia api parau e na ana'iraa e piti : « te i'oa » e « te opuaraa no te oro'a i mua nei ». Ua na reira iho nei au, ma te tabula i te mau melo atoa no to'u utuafare. I roto i te reira, ua tapa'o vau i te hoê mootua tamaroa fatata i te haamaitaihia ; te hoê mootua tamaroa e mea faufaa rahi roa te faaineineraa no te bapetizoraa ; e te hoê tamaiti fatata i te 18 matahiti, e ua piri mai ho'i te faaineineraa no te autahu'araa e te oro'a hiero. E no te taatoaraa, titauhia te oro'a mo'a. Ua tauturu teie raveraa ohie roa ia'u ia rave faaoti i ta'u hopoi'a patereareha, ia tauturu i te melo tata'i-tahi o to'u utuafare na ni'a i te e'a no te fafauraa, ma te hoê opuaraa ohipa no ratou tata'itahi. Peneia'e teie te hoê mana'o no outou o te arata'i atu i te mau tau'araa parau utuafare, te mau haapiiraa i te pureraa pô utuafare, te faaineineraa e te aniraa ia rave i te mau oro'a faufaa rahi i roto i te utuafare.¹²

E taata faahee hiona atoa vau, e ua

faahiahia roa vau i te hororaa « maha minuti » a te ma'ona Auteraria ra, Torah Bright, e melo ho'i o te Ekalesia tei re i te feti'a moni i roto i te tata'uraa faahee « half-pipe ». Ua taahuri roa te taata mata'ita'i na te ao taatoa nei i te faahoperaa oia i ta'na hororaa hape ore ma te faaohuraa 720. Hau atu i te faahiahia e te maere i te mata o te taata, o te huru ia i toro ai oia i te rima no te faa'ite i te aroha Mesia i to'na mau hoa tata'u. E au ra e, ua tapitapi roa te mana'o o te vahine faahee ra o Kelly Clark i roto i te piti o ta'na faaheeraa, no ta'na faaheeraa matamua tei ore i tupu maitai i roto i teie hatuaraa hopea ta'na e ua ite oia i te reira. Te haamana'o ra o Clark, « Ua tauahi mai oia ia'u. Ua tauahi noa e tae noa'tu ua marû vau e ua tamarû to'u hutiraa aho. E mea au ia tauahihia oe e te hoê hoa ». Ua ti'a'tu o Kelly Clark i muri iho i piha'iho ia Torah i ni'a i te tahua o te feia re no ta'na fetia veo.

A uihia'i oia no teie ohipa maitai taa ê ta'na i rave i ni'a i to'na hoa tata'u, e ahani pai ua ere roa oia i ta'na feti'a moni, ua pahono noa mai o Torah, « e taata tata'u vau—ua hinaaro vau ia rave i to'u hope—ua hinaaro atoa râ vau ia rave to'u mau hoa ma'ona i to ratou hope ».¹³

A feruri na, te vai ra anei te tahi taata e hinaaro nei i ta outou faaitoitoo-raa ? Hoê anei melo no te utuafare ?

E hoa anei ? E hoa haapiiraa aore râ e melo anei no te pûpû autahu'araa ? Nahea outou e nehenehe ai e tauturu ia ratou e ta ratou na minuti e maha ?

E au mau hoa here e, tei roto outou i te hoê tere faahiahia. Te faahee nei outou i te tata'uraa « half-pipe » e aore râ « bobsled », e e mea fifi ia rave manu'ia i te mea tata'itahi e aore râ ia ratere atu i te mau tipuura atoa i ni'a i teie e'a. A haamana'o râ, ua faaineine outou e mea maoro i teie nei. Teie to outou taime no te rave. Teie ta outou na minuti e maha. I teie nei te taime !

Te faa'ite nei au i to'u ti'aturiraa rahi i to outou mau aravihi. Tei to outou ra pae te Faaora o te ao nei. Mai te mea e tutava outou i Ta'na tautururaa e e pee outou i Ta'na arata'iraa, eaha pai outou e ore ai e manu'ia ?

E faaoti au na roto i to'u iteraa papû no te haamaitairaa te vai nei ta tatou peropheta ora, te peresideni Thomas S. Monson ; e no Iesu Mesia e Ta'na ohipa ei Faaora e ei Taraehara no Tatou, i To'na ra i'oa mo'a, o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o Christine Rappleye, « Mormons in the Olympics: 3 Medals for LDS Athletes at the Winter Games », deseretnews.com/article/865597546/Mormons-in-the-Olympics-3-medals-for-LDS-athletes-at-the-Winter-Games.html.
2. Hi'o Christine Rappleye, « Mormons in the Olympics ».
3. Hi'o Sarah Petersen, « Noelle Pikus-Pace Wears LDS Young Women Necklace throughout Olympics », deseretnews.com/article/865596771/Noelle-Pikus-Pace-wears-LDS-Young-Women-necklace-throughout-Olympics.html.
4. Hi'o Amy Donaldson, « Army, Faith Helped Push Mormon Bobsledder Chris Fogt to Olympic Success », deseretnews.com/article/865597390/Army-faith-helped-push-Mormon-bobsledder-Chris-Fogt-to-Olympic-success.html.
5. Alama 34:32.
6. Hi'o 1 Korinetia 9:24.
7. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:20.
8. Hi'o Alama 34:31-33.
9. Hebera 12:1.
10. Jeffrey R. Holland, « Te feia rave ohipa i roto i te ô vine », *Liahona*, Me 2012, 33.
11. Hi'o Ioane 14:18.
12. David A. Bednar, i roto i te hoê aparauraa e te taata a'o.
13. Vidya Rao, « Snowboarder Kelly Clark: Hug from Competitor Helped Me Win Bronze », today.com/sochi/snowboarder-kelly-clark-hug-competitor-helped-me-win-bronze-2D12108132.

Na Elder David A. Bednar
No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Faaoromai i te mau ati ma te paruparu ore

Na te mau hopoi'a teimaha i roto i to tatou oraraa e tauturu ia tatou ia ti'aturi i ni'a i te mana, te aroha e te maitai no te Mesia Mo'a.

Te vai ra to'u hoê hoa rahi roa, i te mau matahiti matamua o to'na faaiipoioraa, ua faaoti oia e, titauhia no'na e no to'na utuafare te hoê pereoo pani e maha huiira tura'i. Ua papû roa i ta'na vahine e, aita e titauhia te hoê pereoo mai te reira, ua hinaaro noa râ ta'na tane hoê pereoo apî. I roto i te hoê tau'araa parau area-rea rii i rotopu i teie tane e te vahine faaiipoipo, ua haamata a'era raua i te feruri i te vahi faufaa e i te vahi faufaa ore o teie hooraa pereoo.

« Hani, e mea ti'a ia taua ia hoo mai i te hoê pereoo pani maha huiira tura'i ».

Ui atura te vahine e, « Eaha oe i feruri ai e, e hinaaro taua i te hoê pereoo pani apî ? »

Ua pahono atura oia i te uiraa a te vahine ma te feruri e, o te pahonora maitai roa a'e ia : « E ia hinaaro noa'tu taua i te û na aiu mâ i te hoê taime vero rahi, e hoê noa iho rave'a e tae ai au i te fare toa maori râ, te faahorora i te hoê pereoo pani ? »

Pahono mai nei ta'na vahine ma te ataata e, « Mai te mea e, e hoo mai taua i te hoê pereoo pani apî, aita ia ta taua e moni faahou no te hoo mai i te

û—no reira, eaha ia te faufaa na taua ia haape'ape'a no te haere i te fare toa i te hoê taime fifi ! »

Ua tamau noa raua i te tau'aparau e i te pae hopea ua faaoti a'era raua e hoo mai i te pereoo. Aita i maoro te roaaraa mai te pereoo apî, ua hinaaro to'u hoa e tamatamata i te faufaa o teie pereoo no te haapapû i te mau tumu i hinaaroo ai oia e hoo mai i te reira pereoo. No reira ua opua a'era oia e haere e tapu i te raau ei vahie no te tahu auahi no te fare. E pu'e tau haapoheraa raau teie taime, e ua haamata a'ena te hiona i te topa i ni'a i te mou'a ta'na e mana'o ra e haere e imi i te raau. A tere noa ai oia i roto i te mou'a, haere noa'toa te hiona i te me'ume'uraa. Ua ite a'era to'u hoa e, e mea ataata ia tere na ni'a i te purumu heehee, tera râ, ua tamau noa oia i te tere, no te mea, e ti'aturi rahi to'na i ni'a i teie pereoo apî.

Te fifi râ, ua haere atea roa pa'i oia na ni'a i te purumu hiona. Ua tere oia i rapae i te purumu i te vahi ta'na i faaoti e tapu i te raau, e i reira ua mau to'na pereoo. Ua ohu noa te mau huiira o te pereoo apî i roto i te hiona aita râ te pereoo e tere. Ua ite oioi

a'era oia e, aita oia i ite nahea ia tatara ia'na i rapae i teie fifi. Ua au ore rii oia e te pe'ape'a atoa.

Ua faaoti a'era to'u hoa e, « Eita vau e parahi noa i ô nei. » Ua pou maira oia i rapae i te pereoo e ua haamata i te tapu i te raau. Ua faatomo roa oia i te muriraa o te pereoo i teie pu'eraa vehie teimaha. I muri iho ua faaoti a'era to'u hoa e, e tamata oia i te faatere faahou i te pereoo no te iriti mai i rapae i te hiona. A faatere ai oia i te pereoo, ua haamata oia i te nuu rii i mua. Ua nuu marû noa te pereoo i rapae i te hiona e tae roa mai i ni'a i te purumu. E i te pae hopea ua ti'a ia'na ia ho'i i te fare, ma te oaoa e te aau haehaa.

Ta tatou hopoi'a tata'itahi

Te pure nei au ia tauturu mai te Varua Maitai ia'u i te faa'iteraa'tu i te tahi mau haapiiraa faufaa rahi o ta tatou e nehenehe e apo mai na roto mai i teie aamu no ni'a i to'u hoa, te pereoo uira e te raau. Na te teimaha. Na te teimaha o te raau i faati'a i te umeraa no te haamahuti ia'na i rapae i te hiona, no te ho'i mai i ni'a i te

purumu, e no te tere faahou. Na te teimaha i tauturu ia'na ia ho'i i roto i to'na utuafare e i to'na fare.

Te amo nei tatou tata'itahi i te hoê hopoi'a. Ta tatou hopoi'a tata'itahi o te mau titauroa ia e te mau rave'a, te mau faaheporaa e te mau fana'oraa, te mau ati e te mau haamaitairaa, e te mau ma'itiraa e te mau haavîraa. E piti uiraa arata'i o te nehenehe e tauturu ia tatou a hi'o tamau ai tatou e na roto i te pure i ta tatou hopoi'a : « Te faatupu ra anei teie hopoi'a ta'u e amo nei, i te umeraa pae varua o te tauturu ia'u ia haere i mua, ma te faaroo i te Mesia, i ni'a i te e'a afaro e te piriha'o, ma te ore e mau ? Te faatupu ra anei teie hopoi'a ta'u e amo nei i te umeraa pae varua e faati'a ai ia'u ia ho'i i te fare o to'u Metua i te Ao ra ra ? »

I te tahi taime e ti'aturi hape tatou e, te oaoa o te oreraa ia e amo i te hopoi'a. Tera râ, e titauhia ia amo i te hopoi'a e ua riro te reira ei tuhaa faufaa no te faanahonahoraa o te oaoa. E mea titauhia ia faatupu ta tatou hopoi'a tata'itahi i te umeraa pae varua, no reira, e ara maitai eiaha tatou e tari

i roto i to tatou oraraa i te mau mea nehenehe e rave rahi roa e te faufaa ore ho'i, a riro te reira i te faanevaneva e i te ruri ê ia tatou i te mau mea faufaa roa a'e.

Te mana haapuui o te Taraehara

Na ô maira te Faaora :

« E haere mai outou ia'u nei, e te feia atoa i haa rahi, e tei teiaha i te hopoi'a, e na'u outou e faaora.

« A rave mai i tau zugo i ni'a ia outou, e ia haapiihia outou e au, te marû nei ho'i au e te haehaa o te aau : e e noaa ho'i te ora i to outou varua.

« Te marû nei ho'i ta'u zugo e te māmâ nei ta'u hopoi'a » (Mataio 11:28–30).

Te hoê zugo, e raau tarava ia, o te faaohipahia i rotopu e piti puaatoro e aore râ, te tahi atu animala ei reira e ti'a ai ia raua ia huti amui i ni'a i te hoê hopoi'a. Na te zugo e tuu i te mau animala te tahi i piha'i iho i te tahi ei reira e ti'a ai ia raua ia haere amui no te faaoti i te hoê ohipa.

A feruri na i te titauroa manihini taa ê roa a te Fatu ia « rave mai i tau zugo i ni'a ia outou. » Ia rave e ia

haapa'o tatou i te mau fafauaraa mo'a, na te reira e taamu ia tatou i ni'a i te Fatu ia Iesu Mesia. Te auroa mau, te titau manihini mai nei te Faaora ia tatou ia ti'aturi Ia'na e ia huti amui e o O'na, noa'tu e, aita ta tatou tautooraa maitai roa a'e e aifaito i Ta'na, e eita roa ihoa e faaauhia i Ta'na. Mai te mea e, e ti'aturi tatou Ia'na, e e huti tatou i ta tatou hopoi'a e o O'na i roto i te tahuti nei, e mea papû roa e, e mea marû Ta'na zugo e e mea māmâ ta'na hopoi'a.

Aita tatou i vai otare noa e aita roa'tu e titauhia ia tatou ia vai otare noa. E nehenehe ta tatou e haere i mua i roto i to tatou oraraa i te mau mahana atoa na roto i te tauturu no te ra'i mai. Na roto i te Taraehara a te Faaora e nehenehe ta tatou e farii i te aravihi e te puai « hau atu i to [tatou] iho » (« Pee au ia oe », *Te mau himene*, n°131). Mai ta te Fatu i parau ra, « No reira, a haere noa i to orua tere e ia oaoa ho'i to orua na aau ; no te mea inaha, e a hi'o na, tei piha'i iho ia'au ia orua e tae noa'tu i te hopea ra » (PH&PF 100:12).

A haamana'o na i te hi'oraa i roto i te Buka a Moromona a hamani ino ai Amulona ia Alama e i to'na mau taata. Ua tae maira te reo o te Fatu i teie mau pipi i to ratou vai-ati-raa ra : « E faateitei na outou i te upoo, ia mahanahana maitai, ua ite ho'i au i te parau faaau ta outou i faaau mai ia'u ra ; e faaau atu ho'i au i te faufaa i to'u ra mau taata, e faaora'tu ho'i ia ratou i te titiraa » (Mosia 24:13).

A hi'o i te faufaa o te mau fafauaraa no te parau fafau no te matararaa i te tîtiraa. E mea faufaa ia fariihia e ia faaturahia te mau fafauaraa ma te parau ti'a, e ia ravehia ho'i te mau oro'a na roto i te haamanaraa autahu'araa ti'a, ei reira e roaa mai ai te mau haamaitairaa atoa o te Taraehara a Iesu Mesia. No te mea, na roto i te mau oro'a o te autahu'araa te mana o te huru Atua e faa'itehia mai ai i te tane e te vahine i te tino tahuti nei, oia atoa ia te mau haamaitairaa o te Taraehara (hi'o PH&PF 84:20–21).

Haamana'o na i te parau a te Faaora « Te marû nei ho'i ta'u zugo e te māmâ nei ta'u hopoi'a » (Mataio

11:30), a hi'o ai tatou i te irava i muri nei i roto i te aamu o Alama e to'na mau taata.

« E na'u ho'i e haamâmâ i te mau hopoi'a teiaha i tuuhia i ni'a i to outou taponu, eita roa o to outou taponu e mauui » (Mosia 24:14).

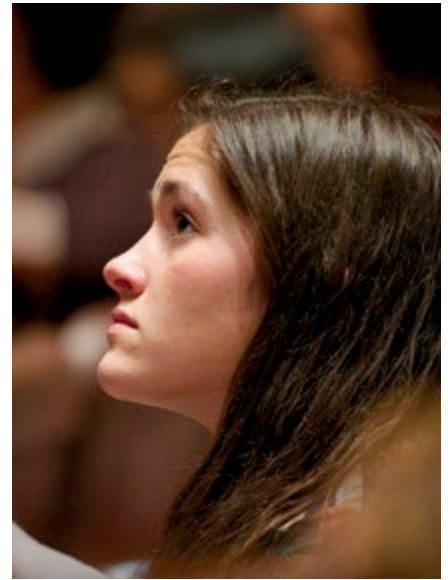
E rave rahi o te feruri e, te parau nei teie irava e, e iriti-oioi-ê-hia te hopoi'a e e faaore-roa-hia. Tera râ, na te irava i muri nei e faataa mai e, e mea nahea te hopoi'a i te haamâmâraahia.

« I haamâmâhia ihora te mau hopoi'a i tuuhia mai i ni'a iho ia Alama e to'na ra mau taea'e ; oia ia, *na te Atua ratou i faaitoito*, i ti'a'i ia ratou i te faaoromai i te mau ati ma te paruparu ore, e ua auraro ihora ratou ma te aau tae e te faaoromai i te hinaaro atoa o te Fatu » (Mosia 24:15 ; reta tei faahuru-ê-hia).

Aita te mau hopoi'a e te mau fifi i iriti-oioi-hia mai ni'a'tu i te taata. Ua faaitoitoia râ Alama e to'na mau taata, e no te mea ua puai a'era ratou, i mâmâ ai te hopoi'a. Ua haapuiahia teie mau taata maitai na roto i te Taraehara no te *rohi* ei mau ti'amana (hi'o PH&PF 58:26–29) e no te *rohi* no to ratou maitai. E « ma te puai o te Fatu » (Te mau parau a Moromona 1:14 ; Mosia 9:17 ; 10:10 ; Alama

20:4), ua arata'ihia Alama e to'na mau taata i te vahi hau i roto i te fenua o Zalahemela.

Eita te Taraehara a Iesu Mesia e faaupooti'a noa i ni'a i te mau fifi o te Hi'araa o Admau e ia faatupu ho'i i te faaoreraa o ta tatou iho mau hara e ta tatou mau ofatiraa ture, e faati'a atoa râ Ta'na Taraehara ia tatou ia rave i te maitai e ia riro ei taata maitai a'e i ni'a atu i to tatou mau aravihi tahuti nei. Te rahiraa o tatou tei ite e, ia rave ana'e tatou i te mau ohipa hape e ua hinaaro tatou i te tauturu no te upooti'a i ni'a i te mau fifi o te hara i roto i to tatou oraraa, ua faati'a te Faaora ia tamâhia tatou na roto i To'na mana faaora. Tera râ, ua ite atoa anei tatou e, no te mau tane e te mau vahine haapa'o maitai te Taraehara, te feia haapa'o, te feia ti'amâ e te afaro, e o te tutava nei ia riro ei feia maitai a'e, e ia tavini ma te haapa'o maitai roa'tu ? Te uiui nei to'u mana'o e, te manuia ore nei anei tatou i te ite hope i teie huru faaitoito to te Taraehara i roto i to tatou oraraa, e aita anei tatou e ti'aturi hape noa nei e, na tatou iho e amo i ta tatou hopoi'a o tatou ana'e—na roto i to tatou iho itoito, to tatou iho puai, e to tatou haapa'o e to tatou iho mau aravihi iti.

E mea maitai ia ite e, ua haere mai Iesu Mesia i te fenua nei ia *pohe* no tatou. Tera râ, e titau-atoa-hia ia tatou ia mauruuru i te mea e, te hinaaro nei te Fatu, na roto i Ta'na Taraehara e na roto i te mana o te Varua Maitai, ia *horo'a i te ora* ia tatou—eiaha i te arata'i noa ia tatou, ia haapuiai atoa râ e ia faaora i to tatou mauui.

E tauturu te Faaora i To'na mau taata

Ua faataa mai Alama e, no te aha e e mea nahea te Faaora e faati'a ai ia tatou :

« E e haere atu oia ma te faaoromai i te mauui, e te ati, e te mau huru faahemaraa atoa ra ; e e na reira oia ia faatiaha te parau tei na ô maira e, E rave oia i te mauui e te mau ma'i o ta'na mau taata ia'na iho.

« E e faaoromai oia i to'na poheraa, i tatarai oia i te mau tape'a o te pohe i ruuruuhia i to'na ra mau taata ; e e rave oia i to ratou paruparu i ni'a ia'na iho ia faa'ihia to'na ra aau i te aroha i au i te tino, ia ite oia na roto i te tino i te rave'a e faaora'i i to'na mau taata i to ratou paruparuraa ra » (Alama 7:11–12).

No reira, ua mauui te Faaora eiaha no ta tatou noa mau hara e ta tatou mau hapa—no to tatou atoa râ mauui o te tino e te ahoaho, to tatou mau paruparu e te mau hapehape, to tatou mau mata'u e te mau au ore, to tatou mau inoino e te mana'o paruparu, to tatou mana'o oto e te tatarahapa,

to tatou hepohepo e te tapineva, te ohipa ti'a ore e te aifaito ore e topa i ni'a i tatou, e te mana'o oto e haape'a-pe'a nei ia tatou.

Aita e mauiuu tino, aita e ati varua, aita e ahoaho e aore râ, e aau oto, aita e ma'i e aore râ paruparu ta outou e aore râ, ta'u i faaruru i roto i te tahuti nei e, aita te Faaora i farii na mua. I te hoê taime paruparu ua ti'aoro paha tatou e, « Aore e taata i ite. Aore e taata i haro'aro'a ». Tera râ, ua ite papû roa te Tamaiti a te Atua e ua haro'aro'a ho'i, i te mea e, ua ite Oia e ua amo ho'i i ta tatou tata'itahi mau hopoi'a. E no Ta'na tusia faito ore e te mure ore hoi (hi'o Alama 34:14), e mana'o papû To'na i te tahi, e e nehenehe Ta'na e faatoro mai i To'na rima no te here. E nehenehe Ta'na e toro mai i te rima, e tape'a mai, e tauturu mai, e faaora, e e haapuui mai ia tatou ia riro ei taata hau atu i te ti'a ia tatou iho ia riro e ia tauturu ia tatou ia rave i te mea o te ore roa e oti ia tatou ia rave na roto noa i to tatou iho mana. Oia mau, e mea marû ta'na zugo, e te mômâ Ta'na hopoi'a.

Hoê titauraa manihini, hoê fafauraa e hoê iteraa papû

Te titau manihini nei au ia outou ia tuatapapa, ia pure, ia feruri maite e ia tutava i te haapui hau atu no ni'a i te Taraehara a te Faaora a hi'o ai outou i ta outou iho hopoi'a. E rave rahi mau mea no ni'a i te Taraehara eita tatou e taa na roto noa i to tatou feruriraa tahuti nei. Tera râ, e rave rahi tuhaa o te Taraehara e nehenehe e e ti'a ho'i ia tatou ia maramarama.

No to'u hoa, na te teimaha o te raau i horo'a i te umeraa faaora. Aita

e ti'a i te pereoo tomo ore ia tere na ni'a i te hiona, noa'tu e, e maha huira tura'i. E mea titauhia ia faatomo i te pereoo no te faatupu i te umeraa.

Na te teimaha. Na te teimaha i horo'a i te umeraa e ti'a ai i to'u hoa ia mahuti mai, ia ho'i faahou i ni'a i te puromu, ia haere i mua, e ia ho'i i to'na utuafare.

Na te mau hopoi'a teimaha i roto i to tatou oraraa e tauturu ia tatou ia ti'aturi i ni'a i te mana, te aroha e te maitai no te Mesia Mo'a (hi'o 2 Nephi 2:8) Te faa'ite papû nei au e te parau fafau atoa nei au e, e tauturu mai te Faaora ia tatou ia amo i ta tatou hopoi'a ma te haamâmâhia (hi'o Mosia 24:15). Ia taamuhia tatou i ni'a Ia'na na roto i te mau fafauraa mo'a e ua farii tatou i te mana faati'a o To'na Taraehara i roto i to tatou oraraa, e riro tatou i te imi tamau noa no te haro'aro'a e no te ora mai te au i To'na hinaaro. Ia pure atoa tatou no te puai no te apo mai, no te tau i e aore râ, no te farii i te huru o to tatou oraraa, eiaha râ e pure ma te tuutuu ore i te Atua no te tau i to tatou huru oraraa mai te au i to tatou hinaaro. Ua riro atura tatou ei feia rohi, eiaha râ ei tao'a o te faa'ohipahia (hi'o 2 Nephi

2:14). E haamaitaihia tatou i te umeraa pae varua.

E mata na tatou i te rave maitai a'e i te ohipa e ia riro ei taata maitai a'e na roto i te Taraehara a te Faaora. O te 6 no eperera teie mahana. Ua ite tatou na roto i te heheuraa e, o teie mahana te tai'o mahana mau e te ti'a no te fanauraa o te Faaora. O te 6 no eperera atoa te tai'o mahana no te faati'araahia Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. (Hi'o PH&PF 20:1; Harold B. Lee, « Strengthen the Stakes of Zion », *Ensign*, July 1973, 2 ; Spencer W. Kimball, « Why Call Me Lord, Lord, and Do Not the Things Which I Say? » *Ensign*, Me 1975, 4 ; Spencer W. Kimball, « Remarks and Dedication of the Fayette, New York, Buildings », *Ensign*, Me 1980, 54 ; *Discourses of President Gordon B. Hinckley, Volume 1: 1995–1999* [2005], 409.) I teie mahana Sabati mo'a taa ê, te faa'ite nei au i to'u iteraa papû e, o Iesu Mesia to tatou Taraehara. Te ora nei Oia e e tâmâ Oia, e faaora i to tatou mauiuu, e arata'i, e paruru e e haapuui Oia ia tatou. Te faa'ite papû nei au ma te oaoa i teie mau mea na roto i te i'oa mo'a o Iesu Mesia ra, amene. ■

Na te peresideni Thomas S. Monson

Te here—te mana’o tumu o te evanelia

Eita ta tatou e nehenehe e here mau i te Atua mai te mea e, aita tatou e here i to tatou mau hoa ratere i roto i teie tere i te tahuti nei.

E au mau taea’e e au mau tuahine here, a ora ai te Faaora i rotopu i te taata nei, ua ui atura te haapii ture no te râmâ Ia’na, « E rabi, teihea te parau rahi i roto i te ture ? »

Ua papa’i Mataio e, ua pahono atura Iesu :

« Hinaaro oe i to Atua ia Iehova, ma to aau atoa, e ma to varua atoa, e ma to mana’o atoa.

« O te ture matamua teie e te hau i te rahi.

« E mai te reira atoa te piti ; E aroha’u oe i to taata-tupu mai to aroha ia oe iho na ».¹

Ua faaoti o Mareko i teie aamu na roto i te parau a te Faaora : « Aita’u â parau e hau i te reira ».²

Eita ta tatou e nehenehe e here mau i te Atua mai te mea e, aita tatou e here i to tatou mau hoa ratere i roto i teie tere i te tahuti nei. Eita atoa ta tatou e nehenehe e here hope roa i to tatou mau taata tupu mai te mea e, aita tatou e here i te Atua, te Metua no tatou paatoa. Te parau mai nei te aposetolo Ioane ia tatou e, « Teie ho’i ta tatou parau i noaa mai ia’na ra, e o tei hinaaro i te Atua ra, ia aroha oia i to’na ra taea’e ».³ E mau tamarii varua

tatou paatoa na to tatou Metua i te Ao ra, e, na roto i te reira, e mau taea’e e e mau tuahine. A tape’a noa ai tatou i teie parau mau i roto i to tatou feruriraa, e riro te hereraa i te mau tamarii paatoa a te Atua ei ohipa ohie a’e.

Te parau mau, te here, o te mana’o tumu ia o te evanelia, e o Iesu Mesia to tatou Hi’oraa. Ua riro To’na oraraa ei faufaa tumu no te here. Ua faaora Oia i te taata ma’i, ua faati’a oia i te te pirio’i, ua faaora i te taata hara. Te hopea ra, ua rave te feia iino i To’na ora. Noa’u râ i te reira, te vevo mai nei teie mau parau na te aivi no Golagota mai : « E ta’u Metua, e faaore mai i ta ratou hara, aore ho’i ratou i ite i ta ratou e rave nei »⁴—e faa’iteraa hanahana no te aroha e te here i te tahuti nei.

E rave rahi huru to te taata tei riro ei faa’iteraa no te here, mai te mărû, te faaoroma’i, te pipiri ore, te haroaroa e te faaore hapa. I roto i to tatou mau autaatiraa, teie te mau huru e te tahi atu e ite ai te taata i te here i roto i to tatou aau.

E itehia to tatou here i roto i ta tatou mau ohipa i te tahi e te tahi i tera mahana e tera mahana. Te mea

faufaa roa a’e, to tatou ia ti’araa ia ite i te hinaaro o te hoê taata e ia pahono atu i te reira. E mea au roa na’u te mana’o i faa’itehia i roto i te pehepehe poto ra :

*Ua ta’i au i te pô
I te mea e, na te poto o te hi’oraa
I te hinaaro o te hoê taata
i haamatapo ia’u ;
Aita râ vau
I faatupu i te tatarahapa e vahi
iti noa a’e
No te faa’iteraa i te maitai.⁵*

Aita i maoro a’enei, ua faa’itehia mai ia’u te hoê hi’oraa putapû no te aroha rahi—te aroha aore te hopearaa i ferurihia. Ua tupu te reira i te matahiti 1933, i te taime no te topatariraa rahi, ua iti roa te ohipa a te taata. Tei te pae hiti’a o te râ o te fenua Marite. No manui’a noa iho nei o Arlene Biesecker i ta’na haapiiraa tuarua. I muri a’e i to’na imi-maite-raa i te ohipa, ua itehia mai ia’na te ohipa nira ahu i roto i te hoê fare hamaniraa ahu. E aufauhia te feia rave ohipa i ni’a i te ahu tata’itahi i oti i te nirahia i te hoê mahana. Rahi atu te ahu i oti, rahi atoa te moni e aufauhia.

I te hoê mahana, aita i maoro to’na haamataraa i ta’na ohipa, ua fifi roa oia i mua i te hoê ohipa. Ua parahi oia i mua i ta’na matini e ua tamata i te tata’i i ta’na hape i rave i ni’a i te ahu ta’na e tamata ra e faaoti. Mai te mea ra e, aita e taata e nehenehe e tauturu mai ia’na, no te mea, pauroa te tahi atu mau taata nira ahu, te rû atoa ra ratou ia faaoti e rave rahi ahu e ti’a ia ratou ia faaoti. Ua fifi roa o Arlene. Ua topa roa to’na morare. Ua haamata a’era oia i te ta’i mărû noa.

I mua ia Arlene te parahi ra o Bernice Rock. E mea paari a’e oia e e mea ite atoa a’e oia i te ohipa nira ahu. No to’na hi’o-noa-raa i te pe’ape’a o Arlene, ua vaiiho atura o Bernice i ta’na ohipa e ua haere atura i piha’i iho ia Arlene, e ua haapii e ua tauturu ia’na ma te mărû. Ua faaea oia i reira e tae roa’u i te taime ua hau o Arlene e ua manui’a i te faaotiraa i taua ahu ra. Ua ho’i atura o Bernice i ni’a i ta’na matini, tera râ, aita i ti’a ia’na ia faaoti

e rave rahi ahū e ti'a ia'na ia faaoti, ahani aita oia i tauturu.

Na roto i teie ohipa aroha rahi, ua riro mai o Bernice e o Arlene ei na hoa no te oraraa taatoa. Ua faaipopipo raua toopiti atoa e ua fanau i te tamarii. I te hoê taime i te matahiti 1950, ua horo'a o Bernice, e melo ho'i oia no te Ekalesia, i te hoê Buka a Moromona na Arlene e to'na utuafare. I te matahiti 1960, ua bapetizohia o Arlene e ta'na tane e ta'na mau tamarii ei melo no te Ekalesia. I muri a'e, ua taatihia ratou i roto i te hoê hiero mo'a o te Atua.

Ei hopearaa no te aroha i faa'itehia e Bernice a faaoti ai oia e tauturu i te hoê taata aita oia i mâtāu, tei roto rā taua taata ra i te pe'ape'a e te imi ra i te tauturu, e rave rahi taata, te ora nei e tei pohe, e fana'o nei i teie nei i te mau oro'a faaora o te evanelia.

I roto i to tatou oraraa i te mau mahana atoa, te farerei nei tatou i te mau rave'a no te faa'ite i te here e te maitai i ni'a i te mau taata e haati nei ia tatou. Ua parau te peresideni

Spencer W. Kimball : « E ti'a ia tatou ia haamana'o e, tera mau taata tahuti ta tatou e farerei ra i te vahi tape'araa pereoo, i te vahi ohiparaa, i roto i te pa'epa'e uira (ascenseur), e i te tahi atu vahi, o te mau taata ia ta te Atua i horo'a mai ia tatou no te here e no te tavini. Aita e faufaa rahi te roaa ia tatou ia paraparau noa tatou i te autaea'eraa o te taata mai te mea e, eita ta tatou e nehenehe e haapa'o i te feia e vai ra ati a'e ia tatou mai to tatou mau taea'e e to tatou mau tuahine ». ⁶

Pinepine ta tatou mau rave'a no te faa'ite i to tatou here, i te tae mai i te taime mana'o-ore-hia. Te hoê hi'oraa no te reira huru rave'a, ua itehia ia i roto i te hoê parau pia i roto i te ve'a i te ava'e atopa 1981. Ua maere roa vau i te here e te aroha i faa'itehia i roto i te reira parau pia, no reira, ua tape'a vau i te reira i roto i ta'u apaparau parau a 30 matahiti i teie nei.

Te faa'ite ra te reira parau pia e, e manureva no te Taiete Alaska Airline te tere ra mai Anchorage, Alaska haere atu i Seattle, Washington, ma te tape'a

ore, e 150 horopatete i ni'a iho, tei faatipuuhia i roto i te hoê oire atea roa no Alaska, no te uta mai i te hoê tamarii tei pēpē ino roa. E tamaroa piti matahiti ua mutu te rima i to'na toparaa i ni'a i te hoê hi'o a ha'uti ai oia na piha'i iho i te fare. E 725 km te oire i te atea ia Anchorage, e aita ia i ni'a i te reni rereraa o te manureva. Tera rā, te mau taata i utuutu i teie tamaiti iti, ua faatae ratou i te hoê aniraa i te tauturu, e no reira, ua faatipuuhia te manureva no te haere e tii i te reira tamarii no te afa'i i Seattle ia rapaauhia oia i roto i te hoê fare ma'i.

I te tapaeraa'tu te manureva i piha'i iho i te reira oire, ua faa'ite maira te feia utuutu ma'i i te pairati manureva e, e mea puai roa te tahe o te toto eita ia o'na e tae'ahia i Seattle. Ua faaotihia a'era e, e rere atu e 320 km no te haere i Juneau, Alaska, te oire fatata a'e ia e fare ma'i to reira.

I muri a'e i te utaraahia te reira tamaiti i Juneau, ua rere atu te manureva i Seattle, tera rā, e rave rahi hora te taere i teie nei. Aore hoê horopatete i amuamu, noa'tu e, te rahiraa o ratou ua ma'iri i to ratou manureva i muri mai. A tere noa ai te hora, ua huihui ratou i te moni, e ua roaa ia ratou te hoê tino moni rahi no taua tamaiti ra e no to'na utuafare.

A fatata ai te manureva i te faa'itau i Seattle, ua huro a'era te mau horopatete i te taime a faa'ite mai ai te pairati manureva e, ua farii oia i te parau faa'ite na roto i te ratio e, e mea maitai te tamaiti. ⁷

Ua feruri au i te mau parau i roto i te papa'iraa mo'a : « O te aroha rā, o te hinaaro mau ia i te Mesia... e o te itea te aroha i roto ia'na i te mahana hopea ra, e maitai ia to'na ». ⁸

E te mau taea'e e te mau tuahine, te tahi o ta tatou mau rave'a rarahi a'e no te faa'ite i to tatou here, tei roto ia i te mau papa'i o to tatou iho mau fare. E mea ti'a i te here ia riro ei tuhaa faufaa a'e no te oraraa utuafare, aitā rā ho'i i riro atura mai te reira te huru. Te vai noa ra te faaoroma'i ore, te tatama'iraa, te aroraa, e te roimata tahe. Ua ui te peresideni Gordon B. Hinckley ma te oto e : « No te aha te taata here-roahia e tatou e riro pinepine ai ei faarii

no ta tatou mau parau teimaha ? No te aha tatou i te tahi taime e parau ai i te parau o te faatupu i te aehuehu rahi o te aau ? »⁹ E riro te mau pahonoraai i teie mau uiraa i te taa ê no tatou tata'i-tahi, tera râ, to'na vairaa mau, e ere te mau tumu i te mea faufaa rahi roa. Mai te mea e, e haapa'o tatou i te faaueraa ia here te tahi i te tahi, e faa'ite ia tatou i te maitai e te faatura i te tahi e te tahi.

Oia mau, te vai ra te taime e titauhia ia ravehia te faatitiaifaroraa. E haamana'o râ tatou i te a'oraa i roto i Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau, oia ho'i, mai te mea e, e titauhia ia tatou ia faahapa i te tahi, e faa'ite atu ia i te here rahi ia'na i muri a'e.¹⁰

Te ti'aturi nei au e, e faaitoito tamau noa tatou i te auraro e i te feruri i te mau mana'o e i te feruriraa o te aau e i te huru o te oraraa o te feia e haati nei ia tatou. Eiaha tatou e vahavaha e aore râ, e faaino. E aroha râ tatou e e faaitoito atu. E ara eiaha tatou e haamou i te ti'aturiraa o te tahi atu taata na roto i te mau parau e aore râ, te mau ohipa i haapa'o-ore-hia.

Ia haere apipiti noa te faaore-raa hapa e te here. I roto i to tatou utuafare, e tae noa'tu i to tatou mau hoa, e nehenehe e tupu mai te mau mana'o inoino e te mârôraa. Faahou â, e ere i te mea faufaa rahi roa te tumu iti a'e i tupu ai te reira. Eita ta tatou e nehenehe, e eiaha tatou ia vaiiho ia rahi roa, ia ino roa e ia haamou roa. E tamau noa te mau puta i te parau

faahapa. Na te faaoreraa hapa ana'e e faaora.

Ua haere mai te hoê vahine maitai roa e farerei ia'u i te hoê mahana, e ma te mana'o-ore-hia, ua faati'a mai ia'u i te tahi mau mana'o tatarahapa. Ua pohe râ oia i teie nei. Ua paraparau mai oia no ni'a i te hoê fifi tei tupu e rave rahi matahiti na mua'tu no ni'a i te hoê taata faaapu e ora ra i piha'i iho noa mai ia'na, inaha, i te hoê taime, e hoa ratou, tera râ, ua tupu te tahi mau fifi i rotopu i te reira taata e ia raua ta'na tane. I te hoê mahana, ua ani mai te reira taata faaapu e, e ti'a anei ia'na ia tapu potona ni'a i to'na fenua no te haere atu

i ni'a i to'na fenua. I te reira taime, ua faaea oia i te paraparau ia'u, e, ma te reo oto, na ô maira e, « E te taea'e Monson, aita vau i vaiiho ia'na ia haere na ni'a i to maua fenua, aita roa, ua titau râ vau ia'na ia haere na ni'a i tera e'a atea, na raro noa, e tae atu ai i ni'a i to'na fenua. Ua hape au, e te tatarahapa nei au. Ua pohe oia i teie nei, tera râ, auê, te hinaaro nei au e parau ia'na e, 'eiaha e inoino mai'. Auê ia to'u hinaaro rahi ia farii faahou i te piti o te taime no te faa'ite i te maitai ».

A faaroo noa ai au ia'na, puta maira i roto i to'u feruriraa te parau oto a John Greenleaf Whittier : « I roto i te mau parau oto atoa o te arero e aore râ, o te tuira, te parau oto a'e, o teie ia : 'Ahani pai !' ».¹¹ E te mau taea'e e te mau tuanine, mai te mea e, e faa'ite tatou i te here e te haapa'o maitai i ni'a ia vetahi ê, eita ia tatou e roohia i teie mau tatarahaparaa.

E faa'itehia te here na roto i te mau rave'a papû e rave rahi : hoê ata, hoê nana, hoê parau maitai, hoê haapoupouraa. Te vai ra te tahi atu huru faa'iteraa, tera râ, e mea huru ite-ore-rii-hia te reira, mai te faa'iteraa i te anaanatae i te mau ohipa a te tahi atu taata, te haapiiraa i te hoê parau tumu ma te maitai e te faaoromai, te haereraa e farerei i te hoê taata e ma'ihia ra e aore râ, e parahi noa ra i te fare. E nehenehe ta teie mau parau

Vienne, Auteria

e teie mau ohipa, e e rave rahi atu â, e faa'ite i te here.

Ua ti'aturi o Dale Carnegie, taata papa'i buka tu'iroo no Marite e, te vai ra i roto i te taata tata'itahi te « mana no te haamaraa i te numera taatoa o te oaoa o [te] ao [nei]... na roto i te parauraa i te tahi mau parau haamauruuru ma te aau tae mau i te hoê taata otahi e aore râ, tei paruparu te mana'o ». Ua parau oia e, « Peneia'e ananahi e mo'ehia ia outou te mau parau maitai ta outou i parau i teie mahana, are'a te taata i farii i te reira ra, e faaherehere oia i te reira i roto i to'na oraraa taatoa ». ¹²

Te ti'aturi nei au e, mai teie atu taime, i teie iho mahana, e faa'ite tatou i te here i te mau tamarii atoa a te Atua, e melo anei no to tatou utua-fare, e mau hoa anei no tatou, e taata mâtauhia anei, e aore râ, e taata ê roa anei. Ia ti'a mai tatou i te mau po'ipo'i atoa, e faaoti tatou ia paraparau ma te here e te maitai i te mau huru taata atoa e farereihia e tatou.

E te mau taea'e e te mau tuahine, eita e roaa ia tatou ia feruri i te here o te Atua ia tatou. No taua here ra i tonono mai ai Oia i Ta'na Tamaiti, tei here ia tatou e ua tae roa i te horo'a i To'na ora no tatou, ia roaa ia tatou te ora mure ore. Ia rahi ana'e to tatou haroaroaraa i teie horo'a faito ore, e i to tatou aau i te here i to tatou Metua Mure Ore, i to tatou Faaora, e i te mau taata atoa. Te pure nei au ma te tuutuu ore ia tupu mau te reira, na roto i te i'oa mo'a o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mataio 22:36–39.
2. Mareko 12:31.
3. I Ioane 4:21.
4. Luka 23:34.
5. E taata papa'i i roto Richard L. Evans, « The Quality of Mata a'ia'i », *Improvement Era*, Me 1960, 340.
6. *The Teachings of Spencer W. Kimball*, ed. Edward L. Kimball (1982), 483.
7. Hi'o « Injured Boy Flown to Safety », *Daily Sitka Sentinel* (Alaska), 22 no atopa 1981.
8. Moroni 7:47.
9. Gordon B. Hinckley, « Let Love Be the Lodestar of Your Life », *Ensign*, Me 1989, 67.
10. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 121:43.
11. « Maud Muller », i roto *The Complete Poetical Works of John Greenleaf Whittier* (1878), 206 ; reta tei faahuru-ê-hia.
12. Dale Carnegie, i roto, ei hi'oraa, Larry Chang, *Wisdom for the Soul* (2006), 54.

Na te peresideni Boyd K. Packer

Peresideni no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te ite

Te hinaaro nei au ia faa'ite atu ia outou i teie mau parau mau, te mau mea faufaa roa a'e e tano ia ite.

Erave'a ihoa ta te tau tama'i e aore râ ta te tau papû ore no te faarahi i to tatou tutonuraa i ni'a i te mau ohipa faufaa a'e.

I te tau no te Tama'i Rahi II o te ao nei tei roto vau i te huehue pae varua. Ua faaru'e au i to'u fenua ai'a ra o Brigham City, Utah, e te hoê omotu iteraa papû noa, e tei roto i to'u aau te hinaaro ia itehia mai te tahi mea hau atu. Te tahi noa maa hepetoma toe, tei ni'a ta matou pupu i te tahua aroraa. Tei te motu no Shima matou i te parahiraa, i te pae apato'eruu no Okinawa, i te fenua Tapone, te tafifi ra vau i te feaa e te papû ore. Ua hinaaro vau i to'u iho iteraa papû no te evanelia. Ua hinaaro vau ia *ite!*

I tera pô, topa ore te taoto, haere a'era vau i rapae i te fare ie e tomo atura i roto i te hoê pâ, e mau tura mori noa tei faa'ihia i te one e tei apapahia e teitei roa mai ei paruru. Aita e tapo'i na ni'a mai, e no reira, ua nee au i roto, e ua hi'o i ni'a i te ra'i i te mau feti'a rau i roto i te reva, e ua tuturi atura vau i raro no te pure.

I ropu noa i ta'u parau teie mea i te tupuraa mai. Aita e nehenehe ta'u e faataa ia outou i te mea i tupu, noa'tu â to'u hinaaro. E mea hau atu te reira i to'u mana ia parau, e mea papû

râ, i teie mahana mai i tera ra po a 65 matahiti i teie nei. Ua ite au e, e ohipa taa ê roa te reira, e hoê faa'iteraa no'u ana'e iho e ti'arâ. Are'a, i ite atura vau no'u iho nei. I *ite* atura vau ma te papû roa, no te mea ua horo'ahia mai te reira ia'u. Ua faaea rii au, e ua nee ihora vau i rapae i tera pâ e ua haere e aore râ e ua rererere atu vau i to'u ro'i. I te toe'a o tera po, tei roto noa vau i te oaoa e te faahiahia rahi.

Aita vau e mana'o ra e mea taa ê au, ua mana'o râ vau e, mai te peu ua tupu te reira no'u, e tupu atoa ia no te tahi noa'tu taata. Te vai noa nei teie ti'aturiraa. I te mau matahiti no muri iho, ua tae mai te haro'aro'a e, ua riro te reira huru ohipa i te hoê maramarama e pee atu e te hoê atoa ho'i hopoi'a e amo atu.

Te hinaaro nei au ia faa'ite atu ia outou i teie mau parau mau, te mau mea faufaa roa a'e e tano ia ite, e mau mea ho'i ta'u i apo mai e o ta'u i ite fatata a 90 matahiti oraraa e a 50 matahiti, ei tino i roto i te hui mana faatere rahi. Te rahiraa o te mau mea ta'u i apo mai, e ô ia te reira ratou i roto i te mau mea eita e nehenehe e haapii atu, e haapii mai râ.

Ia au i te mau mea faufaa rahi atoa, e tae mai te ite no te mau mea faufaa

mure ore na roto ana'e i te pure e te feruriruri-maite-raa o te hoê taata. E ia apitihia te reira i te haapaeraa maa e te tuatapaparaa papa'iraa mo'a, e tae mai ia te mau mana'o e te mau heheuraa e te mau muhumuhu a te Varua Maitai. Na te reira e horo'a mai i te mau arata'iraa no ô mai i te ra'i, a haapii ai tatou i te faaue na ni'a i te faaue.

Teie te parau fafau a te heheuraa e, « Te mau parau tumu no te ite o te noaa mai ia tatou i roto i teie oraraa nei, e ti'a ia te reira e o tatou atoa i roto i te ti'a-faahou-raa » e « te... noaaraa i te ite e i te maramarama... [e noaa ia] na roto i [te] itoitoe e [te] haapa'o » (PH&PF 130:18–19).

Te hoê o te mau parau mau mure ore ta'u i apo mai, oia ho'i, te ora nei

te Atua. O Oia to tatou Metua. O tatou Ta'na mau tamarii. « Te ti'aturi nei matou i te Atua, te Metua Mure Ore, e i Ta'na Tamaiti ia Iesu Mesia, e i te Varua Maitai ho'i (Te mau Hiro'a Faaroo 1:1).

I roto i te mau ti'araa atoa tei ti'a Ia'na ia faa'ohipa, ua ma'iti Oia ia piihia Oia te « Metua ». Ua faaue te Faaora, « E na ô outou ia pure : E to matou Metua i te ao ra » (3 Nephi 13:9; hi'o atoa Mataio 6:9). Te faa'ohiparaa Oia i te i'oa « Metua », e haapiiraa ia no tatou paatoa a maramarama ai tatou no ni'a i te mea faufaa a'e i roto i te oraraa.

E faufaa taa ê e te mo'a to te ti'araa metua, e ia au i to tatou faaroo, e riro mai te reira ei haamaitairaa mure ore. Te ohipa rahi roa a'e i roto i te Ekalesia, o te faarioraa ia i te hoê tane

e ta'na vahine e ta'na mau tamarii ei utuafare oaoa.

Te feia eita e faaipoi e aore râ eita e fanau i te tamarii, eita ia ratou e tapu-ê-hia i te mau haamaitairaa mure ore ta ratou i imi noa na, noa'tu e, i teie nei, aita e noaa ra ia ratou. Eita tatou e ite tamau noa nahea ra e aore râ a fea ra te mau haamaitairaa e faaura mai ai, eita râ te parau fafau no te faarahiraa mure ore e pato'ihia i te taata faaroo tei rave e tei haapa'o i te mau fafau mo'a.

E riro ta outou mau hiaai hohonu e te roimata o ta outou mau taparuraa i te haaputapu i te aau o te Metua e o te Tamaiti. Na Raua e horo'a mai ia outou i te haapapûraa e, e riro to outou oraraa i te î hope, e aita hoê haamaitairaa faufaa e haamo'ehia no outou.

Ei tavini na te Fatu, na roto i teie toro'a tei faatoro'ahia i ni'a ia'u, te horo'a nei au i te feia tei roto i teie huru oraraa i te parau fafau e, aore mea faufaa no to outou faaoraraa e to outou faateiteiraa eita e tae atu ia outou ia tae i te taime ti'a. E faa'ihia te rima î ore e e faaorahia te mauui o te aau pêpê i te mau moemoea e te mau hiaai tei haru-ê-hia.

Te tahi faahou parau mau ta'u i apo mai, oia ho'i, e parau mau te Varua Maitai. O Oia te tino toru o te Atuaraa. Ta'na misioni, o te haapapûraa ia i te parau mau e te parau ti'a. Ua rau te rave'a Na'na no te faa'ite mai Ia'na, mai te mana'o hau e te aau hau. E ti'a atoa Ia'na ia faatae mai i te tamahana-hana, te arata'iraa e te faatitâifaaroraa i te taime tano. E vai noa te hoaraa o te Varua Maitai i te roaraa o to tatou oraraa na roto i te oraraa parau ti'a.

E ravehia te horo'araa i te Varua Maitai na roto i te hoê oro'a o te evanelia. E tuu te hoê taata tei horo'ahia i te haamanaraa i to'na pu'e rima i ni'a i te upoo o te melo apî o te Ekalesia e e parau oia i teie mau parau : « A farii mai i te Varua Maitai ».

E ere na teie oro'a noa e faataui ia tatou i te hoê maitai rahi a'e, mai te peu râ e faaroo e e pee tatou i te mau faaûruraa, e riro tatou i te farii i te haamaitairaa o te Varua Maitai. E nehenehe i te tamaiti e i te tamahine tata'itahi a to tatou Metua i te Ao ra

Oire no Mehiko, Mehiko

ia ite i te papûraa o te parau fafau a Moroni : « Na roto i te mana o te Varua maitai e ite ai outou i te *parau mau* o te mau mea atoa ra » (Moroni 10:5 ; reta tei faahuru-ê-hia).

Te parau mau faahiahia hope ta'u i apî mai i roto i to'u oraraa, o to'u ia ite no te Fatu ra ia Iesu Mesia.

I ni'a roa e i roto i te mau mea atoa ta tatou e rave nei, e te tutau ho'i no te mau heheuraa, o te i'oa ia o te Fatu, oia ho'i te haamanaraa no te raveraa i te ohipa i roto i te Ekalesia. Te mau pure atoa e pûpûhia nei, noa'tu â e tamarii rii, e faaoti te reira na roto i te i'oa o Iesu Mesia. Te mau haamaitairaa atoa, te mau oro'a atoa, te mau faatoro'araa atoa, te mau ohipa mana atoa, te ravehia nei na roto i te i'oa o Iesu Mesia. E Ekalesia teie Na'na, e ua topahia te i'oa No'na—Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei (hi'o PH&PF 115:4).

E ohipa rahi tei tupu i roto i te Buka a Moromona, « te pure ra hoi [te mau ati Nephi] i te Metua i [te i'oa ra o te Fatu] ». Ua fa mai te Fatu ia ratou ma te ui mai :

« Eaha to outou hinaaro ia'u ?

« E ua na ô atura ratou ia'na, E te Fatu, te hinaaro nei matou ia faa'ite mai oe i te i'oa ta matou e ma'iri i ni'a i teie nei ekalesia ; tei roto ho'i i te feia te mârô i taua vahi ra.

« E ua na ô maira te Fatu ia ratou, Amene, amene, e ui atu vau, eaha taua feia nei e amuamu ai e e mârô ai ho'i i taua mea ra ?

« Aita anei ratou i tai'o i te parau i papa'ihia ra, te na ô mai nei e, Ia rave outou i te i'oa o te Mesia e ti'a'i, o to'u ia i'oa ? Ei taua i'oa nei outou e parauhia'i i te mahana hopea ra ;

« E te rave i to'u ra i'oa i ni'a ia'na iho e te tamau â e tae i te hopea ra, e ora ia...

« E tena na, te mau mea atoa ta outou e rave, na outou ia e rave i to'u

ra i'oa ; no reira e parauhia'i te ekalesia i to'u ra i'oa ; e e pure atu outou i te Metua i to'u i'oa, ia haamaitai oia i te ekalesia no'u ra » (3 Nephi 27:2-7).

O To'na i'oa, Iesu Mesia, « aita'tu ho'i e i'oa i faa'itehia mai i te taata i raro a'e i teie nei ra'i e ora'i tatou nei » (Te Ohipa 4:12).

I roto i te Ekalesia, ua ite tatou o vai Oia : o Iesu Mesia te Tamaiti a te Atua. O te Fanau Tahia a te Metua. O Oia tei taparahi-pohe-hia e o tei ora faahou mai. O Oia to tatou Arai i mua i te Metua. « A haamana'o, e ia haamau i to [tatou] niu i ni'a i te papa ra o to tatou Ora, o te Mesia ia, o te Tamaiti a te Atua ho'i » (Helamana 5:12). O Oia te tutau e tape'a nei ia tatou e o te paruru nei ia tatou e to tatou utuafare na roto i te mau vero o te oraraa.

I te mau sabati atoa, na te ao atoa nei, e putuputu te mau amuiraa i tera e tera fenua e tera e tera reo, e haamaitaihia te oro'a mo'a i te hoê â mau parau. E rave tatou i ni'a ia tatou i te i'oa o te Mesia ma te haamana'o noa Ia'na. Ua nene'ihia te reira i ni'a ia tatou.

Ua parau te peropheta Nephi, « Te paraparau nei tatou i te Mesia, e te oaoa nei tatou i te Mesia, e te a'o nei tatou i te parau a te Mesia, e te tohu nei ho'i tatou i te Mesia, e te papa'i nei ho'i tatou i ta tatou mau tohu, ia ite ta tatou mau tamarii i te tumu e hi'ohia'tu e ratou no te matararaa i ta ratou mau hara » (2 Nephi 25:26).

Titauhia ia tatou paatoa ia roaa to tatou iho iteraa papû no te Fatu ra ia Iesu Mesia. Ei reira tatou e faa'ite atu ai i to tatou iteraa papû i to tatou utuafare e ia vetahi ê.

I roto i teie mau mea atoa, e haamana'o na tatou e, te vai ra te hoê enemi o te imi nei i te faaore i te ohipa a te Fatu. Titauhia ia tatou ia ma'iti o vai te pee atu. To tatou parururaa tei te huru ia ta tatou iho faaotiraa ia pee i te Faaora, ma te haapapû e, tei To'na pae tatou i te haapa'o-maitai-raa.

I roto i te Faufaa Apî, te faati'a nei Ioane e, te vai ra te tahi mau taata tei ore i fafau ia ratou i te Faaora e i Ta'na mau haapiiraa e « faarue maira te hoê pae rahi pipi a'na i reira ra, aita maira i pee faahou ia'na.

« Ua parau maira Iesu i te ahuru ma piti ra, E haere atoa anei outou ?

« Ua parau atura Simona Petero ia'na, E te Fatu, e haere ti'a matou ia vai ra ? tei ia oe ho'i te parau o te ora mure ore ra.

« Ua faaroo a'enei ho'i matou, e ua ite ho'i matou e, o oe te Mesia, te Tamaiti a te Atua ora ra » (Ioane 6:66–69).

Ua noaa mai ia Petero te mea ta te feia pee atoa i te Faaora e nehenehe e apo mai. No te riro mai ei taata pûpû ia'na iho ia Iesu Mesia ma te haapa'o maitai, e ti'a ia tatou ia farii Ia'na ei Taraehara e ia rave i te mea atoa i roto i to tatou mana no te ora ia au i Ta'na mau haapiiraa.

Ua hope e rave rahi matahiti ta'u i ora na e ta'u i haapii e ta'u i tavini, ua hope tau milioni maile ta'u i ratere na te ao atoa nei, i roto i te mau mea atoa ta'u i ite, hoê parau mau rahi ta'u e hinaaro nei ia faa'ite atu. O to'u ia ite no te Faaora, o Iesu Mesia.

Ua papa'i Iosepha Semita e o Sidene Rigidoni i teie parau i muri mai i te hoê ohipa mo'a tei tupu :

« E i teie nei, i muri mai i te mau parau faa'ite e rave rahi o tei horo'ahia no'na ra, o teie ho'i te parau faa'iteraa hopea roa ra, o ta maua e faa'ite atu nei no'na ra ; Oia ho'i te ora nei oia !

« No te mea ua ite mata'tura maua ia'na » (PH&PF 76:22–23).

Ta raua mau parau, o ta'u ia mau parau.

Te ti'aturi nei *au*, e ua papû roa ho'i *ia'u* e, o Iesu te Mesia, te Tamaiti a te Atua ora. Te ora nei Oia. O Oia te Fanau Tahī a te Metua, e « na roto ia'na, e no'na ho'i, te mau ao e hamanihia nei e i hamanihia na ho'i, e te mau taata ho'i no reira e mau tamaiti e e mau tamahine fanau ho'i ratou no te Atua ra » (PH&PF 76:24).

Te faa'ite nei au i to'u iteraa papû e, te ora nei te Faaora. Ua *ite* au i te Fatu. E ite au No'na. Ua ite au i Ta'na tusia rahi e To'na here mure ore no te mau tamarii atoa a te Metua i te Ao ra. Te horo'a'tu nei au i teie nei ite taa ê no'u, ma te haehaa, e ma te papû hope atoa râ, na roto i te i'oa o te Iesu Mesia, amene. ■

Na Elder William R. Walker
No te Hitu Ahuru

Ia ora ma te mau maite i te faaroo

E haamaitai-rahi-hia tatou tata'itahi mai te mea e, e ite tatou i te mau aamu o te faaroo e te tusia tei arata'i i to tatou mau hui metua ia tomo mai i roto i te Ekalesia a te Fatu

E mea au roa na'u te aamu o te Ekalesia. Peneia'e, mai ia outou e rave rahi, te haapuaihia nei to'u faaroo ia ite ana'e au i te faaroo faahiahia o to tatou mau hui metua tei farii i te evanelia e ua mau maite i te faaroo.

Hoê ava'e i ma'iri a'enei, 12 000 feia apî nehenehe no te mataeinaa hiero no Gilbert Arizona, tei faahanahana i te otiraa to ratou hiero apî na roto i te tahi mau ha'uti nehenehe, tapa'o faa'ite no to ratou hinaaro ia ora ma te parau ti'a. Te parau tumu no ta ratou faahanahanaraa « Ia ora ma te mau maite i te faaroo ».

E mea ti'a i te Feia Mo'a tata'itahi no te mau Mahana Hopea nei, ia fafau « ia ora ma te mau maite i te faaroo », mai tei ravehia e taua mau feia apî faaroo no Arizona ra.

Te na ô ra te mau parau no te himene e, « Mau maite i te faaroo ua poihere to tatou hui metua » (« True to the Faith », *Hymns*, n°254).

E nehenehe ta tatou e parau atoa e, « Mau maite i te faaroo ua poihere to tatou mau metua ruau ».

Ua uiui to'u mana'o e, ua ite anei teie feia apî oaoa no Arizona i to ratou iho aamu no te Ekalesia—ua ite anei

ratou i te aamu no te huru te riroraa mai *to ratou* utufare ei melo no te Ekalesia. E ohipa faahiahia roa ia ahiri e, ua ite te Feia Mo'a atoa no te mau Mahana Hopea nei i te mau aamu faa-fariuraa o to ratou mau hui metua.

Noa'tu e, e huaai outou no te mau melo matamua o te Ekalesia e aore râ, e ere, ua riro ia te faufaa ai'a o te faaroo e o te tusia o te mau Momoni matamua, ei faufaa ai'a no outou. E faufaa ai'a hanahana teie na Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei.

Hoê o te mau pene nehenehe roa a'e i roto i te aamu o te Ekalesia ua tupu ia i te taima a haapii ai o Wilford Woodruff, apotesolo na te Fatu, i te evanelia a Iesu Mesia i faaho'ihia mai, i te fenua Peretane i te matahiti 1840–10 noa matahiti i muri a'e i te faati'araahia te Ekalesia.

Ua faatumu o Wiford Woodruff e te tahi atu mau aposetolo i ta ratou ohipa i roto ia Liverpool e ia Preston, i Peretane, ma te manuia rahi. Ua pure tamau noa o Elder Woodruff, tei riro mai ei Peresideni no te Ekalesia, i te Atua ia arata'i ia'na i roto i teie ohipa faufaa. Na roto i ta'na mau pure ua

faaûruchia oia ia haere i te mau vahi rau no te haapii i te evanelia.

Ua haapii mai te Peresideni Monson ia tatou e, ia farii ana'e tatou i te faaûruraa no te ra'i mai ia rave i te hoê ohipa—e rave i te reira iho taime—eiaha e faataere. O te reira mau te ohipa ta Wilford Woodruff i rave. Ma te avei'a maramarama no ô mai i te Varua ra ia « haere i te pae apatoa », fatata i tera iho taime ua reva o Elder Woodruff e ua ratere i te mau tuhaa no Peretane tei parauhia Herefordshire—fenua faaapu te reira i te pae apatoa too'a o te ra no Peretane. Ua farerei oia i reira i te hoê taata faaapu manu'ia tei parauhia o Ioane Benbow, e ua farii-poupou-hia oia i reira « ma te oaoa e te mauruuru » (Wilford Woodruff, in Matthias F. Cowley, *Wilford Woodruff: History of His Life and Labors as Recorded in His Daily Journals* [1909], 117).

Te vai ra i reira te hoê pûpû taata e 600 ratou, tei parau ia ratou iho

e, te mau taea'e tahoê, ua « Ua pure noa na ratou no te maramarama e te parau mau » (Wilford Woodruff, i roto *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Wilford Woodruff* [2004], 99). Ua tonono te Fatu ia Wilford Woodruff ei pahonora i ta ratou mau pure.

Ua hotu oioi te haapiiraa a Elder Woodruff, e e rave rahi tei baptizohia. Ua amui atu o Brigham Young raua o Willard Richards ia'na i Herefordshire, e ua manu'ia papû teie na aposetolo e toru.

I roto noa i tau ava'e rii, ua faati'a ratou e 33 amaa no te rahiraa e 541 melo tei amui mai i roto i te Ekalesia. Ua tere tamau noa ta ratou ohipa faahiahia, e i te pae hopea, fatata pauroa te mau melo no te pûpû, Te mau taea'e tahoê, ua baptizohia i roto i Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei.

O to'u mama tupuna o Hannah Maria Eagles Harris te hoê o te

feia matamua tei faaroo ia Wilford Woodruff. Ua faa'ite oia i ta'na tane, o Robert Harris Jr. e, ua faaroo oia i te parau na te Atua e te hinaaro ra oia e baptizo ia'na. Aita o Robert i maururu i te faarooraa i te parau a ta'na vahine. Ua parau oia e, e apee oia na muri iho ia'na no te haere e faaroo i te a'oraa e horo'ahia e te misionare moni, e na'na e faaafaro i te misionare.

Ua parahi oia fatata i mua roa i te amuiraa, ma te mana'o papû e, eita oia e fati, e peneia'e, na'na e faataupupu i te taata ratere haapii, tera râ, ua haaputapû oioi te Varua ia Robert, mai ta'na vahine atoa ra. Ua ite a'era oia e, e parau mau te parau poro'i o te faaho'i-faahou-raa mai, e ua baptizohia oia e ta'na vahine.

Ua aifaito to raua aamu no te faaroo e no te haapa'o i te tahi atu mau aamu e rave rahi tauatini : i to ratou faarooraa i te parau poro'i o te evanelia, ua ite ihora ratou e, e parau mau !

Mai ta te Fatu e parau nei, « E faaroo mai ta'u ra mamoe i to'u reo, e ua ite au ia ratou, e e pee mai hoi ratou ia'u » (Ioane 10:27).

I te faarooraa ratou i te reo o te Tia'i mamoe, ua pûpû hope a'era ratou i to ratou oraraa no te haapa'o i te evanelia e no te pee i te arata'iraa a te peropheta o te Fatu. No te pahono i te piiraa ia « haaputupu i Ziona », ua vaiiho ratou i to ratou fare i Peretane, ua ratere na ni'a i te moana Atarane-tita, e ua haaputupu te Feia Mo'a i Nauvoo, Illinois.

Ua farii ratou i te evanelia ma to ratou aau atoa. A tamata ai ratou i te haamaui i to ratou nohoraa i roto i to ratou fenua apî, ua tauturu ratou i te paturaa i te hiero no Nauvoo na roto i te horo'araa i te ahururaa o ta ratou ohipa—pauroa te ahururaa o te mahana, e rave atu ratou i te ohipa no te paturaa i te hiero.

Ua oto roa to ratou aau i te faarooraa i te parau apî no te poheraa o to ratou peropheta here, o Iosepha Semita, e to'na taea'e o Hyrum. Ua tamau noa râ ratou i ta ratou ohipa ! Ua vai mau maite ratou i te faaroo.

I te taime a hamani-ino-hia ai te Feia Mo'a e a tiavaruhia ai i rapae ia Nauvoo, ua feruri o Robert raua o

Maria e, ua haamaitai-rahi-hia raua i te fariiraa i to raua mau oro'a i roto i te hiero, na mua noa a'e a ratere ai ratou na ni'a i te anavai Mississippi no te haere i te pae too'a o te râ. Noa'tu e, aita ratou i ite e, eaha te ohipa e tupu mai, ua vai papû noa râ to ratou faaroo e to ratou iteraa papû.

E ono tamarii ta raua, e ua ratere ratou na Iowa na roto noa i te vari paruparu no te haere i te pae too'a o te râ. Ua hamani ratou i te tahi faaearaa no ratou i te hiti o te anavai Missouri i te hoê vahi tei parauhia i muri a'era o Winter Quarters.

Te tia'i nei teie mau pionie mätä'u ore i te arata'iraa mai roto mai i te aposetolo no te ite e, nahea e ahea e ti'a ai ia ratou ia haere i mua i te pae too'a o te râ. Ua faahuru-ê-hia râ ta ratou mau faanahoraa i te mea e, ua faatae mai o Brigham Young, te peresideni o te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti, i te hoê piiraa i te mau tane ia tomo i roto i te Nuu o te mau Hau Amui no Marite i roto i te pūpū tei parauhia i muri a'era, te Nuu faehau Momoni.

O Robert Harris Jr. te hoê o te rahi-raa hau atu i te 500 pionie momoni tane tei pahono i taua piiraa ra no roto mai ia Brigham Young. Ua faaô oia ia'na i roto, noa'tu e, ua titauhia ia'na ia faaru'e i ta'na vahine hapû e e ono tamarii na'ina'i.

No te aha oia e te tahi atu mau tane i rave ai i te reira ohipa ?

E nehenehe e horo'a i te pahonora na roto i te mau parau a to'u metua tupuna. I roto i te hoê rata ta'na i papa'i i ta'na vahine i te taima a tape'a poto ai te pūpū faehau i piha'i iho ia Santa Fe, ua papa'i oia e, « E puai rahi to to'u faaroo (e ia feruri au i te mau mea ta Brigham Young i parau ia matou), te ti'aturi nei au i te reira mai te huru ra e, na te Atua Rahi iho i parau mai ia'u ».

Ei haapotoraa, ua ite oia e, te faaroo ra oia i te hoê peropheta na te Atua, mai te tahi atu mau taata. Tera te tumu i haere ai ratou ! Ua ite ratou e, ua arata'ihia ratou e te hoê peropheta na te Atua.

I roto â i taua rata ra, ua faa'ite oia i to'na mau mana'o aroha i ta'na vahine

e te mau tamarii, e te parau ra oia no ta'na mau pure tamau ia haamaitaihia ta'na vahine e te mau tamarii.

I muri iho i roto i te reira rata, ua parau oia i teie parau puai : « Eiaha taua e haamo'e i te mau mea ta oe e ta'u i faaroo e i ite i roto i te hiero o te Fatu ».

Ia apitihia mai to'na iteraa papû nei na ô e « te arata'ihia nei tatou na te hoê peropheta o te Atua », ua riro teie na faaararaa ei papa'iraa mo'a no'u.

Ahuru ma va'u ava'e i muri mai i to'na revaraa na muri iho i te nuu faaehau, ua tahoê-faahou-hia o Robert Harris i ta'na vahine here o Maria ma te hau. Ua tape'a maite raua i te faaroo i te evanelia i faaho'i-faahou-hia mai i roto i te roaraa o to raua oraraa. 15 a raua tamarii, 13 tei tae'ahia i te paariiraa. To'u mama ruau o Fannye Walker, no Raymond, i Alberta, Canada, o te hoê ia o ta raua na 136 mootua.

Ua haapeu o mama ruau Walker i te mea e, ua tavini to'na papa ruau i roto i te nuu faehau Momoni, e ua hinaaro oia ia ite ta'na mau mootua paatoa i te reira. I teie nei, e papa ruau atoa vau, te ite nei au e, no te

aha e mea faufaa roa te reira no'na. Ua hinaaro oia ia faafariu i te aau o te mau tamarii i to ratou mau metua. Ua hinaaro oia ia ite ta'na mau mootua i ta ratou faufaa ai'a parau ti'a—no te mea, ua ite oia e, e haamaitai te reira i to ratou oraraa.

Rahi noa'tu to tatou iteraa e, ua natihia tatou i to tatou mau hui metua parau ti'a, rahi noa'toa'tu to tatou aravihi no te rave i te mau ma'itiraa paari e te parau ti'a.

E parau mau teie. E haamaitai-rahi-hia tatou tata'itahi mai te mea e, e ite tatou i te mau aamu o te faaroo e te tusia tei arata'i i to tatou mau hui metua ia tomo mai i roto i te Ekalesia a te Fatu.

Mai te taima matamua a faaroo ai Robert e o Maria ia Wilford Woodruff i te haapiiraa e i te faa'ite-papû-raa no ni'a i te Faaho'i-raa-hia mai te evanelia, ua ite a'era o Robert e o Maria e, e parau mau te evanelia.

Ua ite atoa raua e, noa'tu te huru o te mau ati e aore râ, te mau tamataraa ta raua e farii, e haamaitaihia raua no to raua mau-maite-raa i te faaroo. Fatata roa mai te huru ra e,

ua faaroo mai raua i te mau parau a to tatou peropheta i teie mahana, tei parau mai e, « Aita e tusia rahi atu... no te farii i te mau haamaitairaa o te hiero » (Thomas S. Monson, « Te hiero mo'a—e mori no to te ao nei », *Liahona*, Me 2011, 92).

Ua nana'ohia i ni'a i te hoê pae o te pene o te fenua Peretane teie mau parau, « E ti'a i ni'a i te tapono o te feia rarahi ». Ia haamana'o ana'e au i to tatou mau hui metua pionie faahiahia, te mana'o nei au e, te ti'a nei tatou *paatoa* i ni'a i te tapono o te feia rarahi.

Noa'tu e, na roto mai i te hoê rata na Robert Harris te parau a'o i te tae-
raa mai, te ti'aturi nei au e, e rave rahi mau hui metua o te hapono atoa i te reira huru parau poro'i i ta ratou mau tamarii e te mau mootua : Eiaha tatou e haamo'e i te mau iteraa ta tatou i farii i roto i te hiero, e eiaha tatou e haamo'e i te mau parau fafau e te mau haamaitairaa ta tatou tata'itahi e farii maoti a'e te hiero. A piti, eiaha tatou e haamo'e e, na te hoê peropheta no te Atua e arata'i nei ia tatou.

Te faa'ite papû nei au e, *na* te hoê peropheta a te Atua e arata'i nei ia tatou. Ua faaho'i mai te Fatu i Ta'na Ekalesia i te mau mahana hopea nei na roto i te peropheta Iosepha Semita, e eiaha tatou e haamo'e e, ua arata'i-hia tatou na te hoê ana'iraa peropheta mutu ore na te Atua mai ia Iosepha Semita e tae mai ia Brigham e na roto i te peresideni tata'itahi o te Ekalesia tei mono mai e tae roa mai i to tatou peropheta i teie mahana—Thomas S. Monson. Ua ite au ia'na, te faatura nei au ia'na, e ua here au ia'na. Te faa'ite papû nei au e, o oia te peropheta a te Fatu i ni'a i te fenua nei i teie mahana.

O te hinaaro hohonu o to'u aau, tae noa'tu i to ta'u mau tamarii, e to te mau mootua, ia faatura i te faufaa o to matou mau hui metua parau ti'a—taua mau pionie momoni haapa'o maitai ra tei farii ia tuu i te mau mea atoa i ni'a i te fata no te faatusia e no te paruru i to ratou Atua e to ratou faaroo. Te pure nei au ia ora tatou tata'itahi ma te mau maite i te faaroo ta to tatou mau metua i poihere. Na roto i te 'ioa maitai e te mo'a o Iesu Mesia ra, amene. ■

Na Elder L. Tom Perry

No te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

Haapa'o na roto i to tatou faaroo rahi

Ua riro te haapa'o ei tapa'o no to tatou faaroo i roto i te paari e te mana o te mana faatere teitei roa a'e, oia ho'i, te Atua

Ua aano ta'ue noa ta maua te tuahine Perry mau pureraa pō utuafare i te mau monire atoa. E haere mai to'u taea'e, ta'na tamahine, to Barbara taea'e e te hoê fetii tamahine e ta'na tane, ua haere mai pauroa ratou e noho i to matou vahi. A tahi ra, mai te tau mai â o to'u vai-tamarii-raa, matou e noho tapiripiri faahou ai e te fetii, e haamaitairaa ho'i te reira no'u. I te matamua ra, ua ora na to'u utuafare i roto i te hoê pû fare tei reira te mau fetii o to'u metua vahine. E mea piri to ratou fare i to matou, o papa ruau Sonne i te pae apato'erau, e o tati Emma i te pae apato'a. I raro rii mai i te pae apato'a, te nohoraa ia o tati Josephine e i te pae hiti'a o te ra, i tera noa pu fare, o « tonton » Alama.

I to'u vai-tamarii-raa, pauroa te mau mahana, e farerei matou i te fetii, e taimete reira no te ohipa amui, no te ha'uti e no te paraparau. Eita e nehe-nehe e rave rahi roa i te ohipa maa-maa, e tae vave roa ino te parau faa'ite i te metua vahine. E mea taa ê te ao i teie nei—ua parare te rahiraa o te mau utuafare. E mai te peu tei piha'i iho rii ratou i te oraraa, eita'toa e nehenehe e parau e, e mea piri ratou. Atira noa'tu, e au atura ia to'u vai-tamarii-raa e

to'u nei oraraa i teie nei mai te ra'i te huru, tei piha'i iho noa te mau melo utuafare i te tahi e te tahi. E faahaama-na'oraa tamau te reira no'u no te faito mure ore o te utuafare.

A tupu ai au i te paariraa, e auraa taa ê to'u i to'u papa ruau. O vau te tamaroa matahiapo o te utuafare. Na'u e faaateatea i te hiona i ni'a i te haereraa i te tau to'eto'e e na'u atoa e tapu i te aihere i te tau ve'ave'a, i to matou fare, te fare o to'u papa ruau e tae noa'tu te fare o to'u na tati. E parahi noa to'u papa ruau i ni'a i te taupee o to'na fare ia tapu vau i te aihere. Ia oti ta'u ohipa, e parahirahi rii au e o o'na, no te paraparau rii. Ua riro taua mau taimete ra, ei mau haamana'oraa tao'a rahi no'u.

I te hoê mahana ua ani au i to'u papa ruau nahea vau ia ite e, te rave ra anei au i te mea ti'a noa, ua rahi ho'i te mau ma'itiraa i roto i te oraraa. Mai tei matarohia e a'na, ua pahono mai oia na roto i te hoê ohipa no roto mai i te oraraa faaapu.

Ua haapii mai oia ia'u no ni'a i te haapiipiiraa e piti puaahorofenua ia ohipa amui raua. Ua faataa mai oia e, e ti'a i na puaahorofenua ia ite noa e, o vai te raatira pupu. Hoê o te mau taviri no te haapapû i te tape'a-maite-raa

e te arata'iraa i te hoê puaahorofenua, o te mauhaa taamu ia e te tavaha. Ia mana'o noa'tu te hoê o na puaahorofenua e, aita e faufaa e haapa'o i te hinaaro o te taata faahoro, eita roa'tu na puaahorofenua e huti e e ohipa amui atu i te hope o to ratou puai.

E hi'o na tatou i te haapiiraa ta to'u papa ruau i haapii mai i roto i teie hi'oraa. O vai te taata faahoro no teie na puaahorofenua ? Ua ti'aturi to'u papa ruau e, o te Fatu. Tei Ia'na ra te fa e te faanahoraa. O Oia atoa te taata haapiipii e te taata haamanuia i teie pupu puaahorofenua, e i te hopearaa, i te puaahorofenua tata'itahi. Te taata faahoro te mea ite a'e, e hoê noa rave'a no te puaahorofenua ia ite e, te rave ra ona i te mea ti'a, oia ho'i, o te haapa'oraa ia ona e te peeraa i te arata'iraa a te taata faahoro.

Eaha ta to'u papa ruau i faaau i te mauhaa taamu e i te tavaha ? I tera ra tau, mai teie nei atoa ho'i, ua ti'aturi au e, te haapii maira to'u papa ruau ia'u ia pee i te mau muhumuhu a te Varua Maitai. I roto i te hi'oraa o to'na feruriraa, e ohipa pae varua te

mauhaa taamu e te tavaha. Mai te mea e puaahorofenua haapa'o i roto i te hoê pupu tei haapii-maitai-hia, te tahi rii noa hutiraa marû, atira'tu ai, ua rave papû oia mai te au i te hinaaro o te taata faahoro. Teie hutiraa marû nei, mai te reo marû ia e te ha'iha'i a te Fatu ia tatou. No te faatura i to tatou ti'amâraa, e ere roa te reira i te hoê hutiraa puai e te faahepo.

Te tane e te vahine e ore e haapa'o i te mau muhumuhu marû a te Varua, e haapii mai ia ratou, mai te tamaiti puhara, na roto i te mau faahopearaa ohie no te oraraa haapa'o ore e te tai'ata ra. I te taima noa a faahaehaa ai teie mau faahopearaa ohie i te tamaiti puhara ra, to'na atoa ia « iho-faahou-[raa i] to'na iho huru mau » e ua faaroo a'era i te mau muhumuhu a te Varua i te parauraa ia'na e ho'i i te fare o to'na metua tane (hi'o Luka 15:11-32).

E no reira te haapiiraa ta to'u papa ruau i haapii mai, oia ho'i, ia vai ineine noa no te farii i te hutiraa marû a te Varua. Ua haapii mai oia e, e farii noa vau i te reira muhumuhu ia haamata noa'tu vau i te hape i te haerea.

E eita roa vau e harahia i te mau hape rahi atu â mai te peu e vaiho vau i te Varua ia arata'i ia'u e i ta'u mau faaotiraa i roto i to'u oraraa.

Mai tei faa'itehia i roto i te Iakobo 3:3, « Inaha, te tavaha nei tatou i te [puaahorofenua], ia faaroo mai ratou ia tatou, e te tioioi noa nei tatou i to ratou tino atoa ».

E ti'a roa ia tatou ia mana'ona'o maitai i ta tatou tavaha pae varua. Noa'tu e hutiraa marû roa ino na te Fatu, e ti'a roa ia tatou ia vai te aau tae no te tau i to tatou haerea. No te manuia i roto i te oraraa, e ti'a roa ia tatou ia haapii i to tatou varua e i to tatou tino ia ohipa amui no te haapa'o i te mau faauerua a te Atua. E ia faaroo tatou i te mau muhumuhu marû a te Varua Maitai, e riro te reira i te tahoê i to tatou varua e to tatou tino i ni'a i te hoê fa, no te arata'i e no te faaho'i ia tatou i to tatou fare mure ore, no te ora i piha'i iho i to tatou Metua mure ore i te Ao ra.

I roto i ta tatou hiro'a faaroo toru, te haapii nei tatou i te faufaa ia haapa'o : « Te ti'aturi nei matou e, na roto i te

po'ipo'i, teie nei râ, nahea pai ona, e tei pihai iho ia'na o Isaaka, i te haereraa i tera tere toru mahana no te tapae i raro mai i te mou'a Moria ra? Nahea pai raua i te tariraa i te vahie i ni'a i te mou'a? Nahea pai ona i te paturaa i te fata? Nahea pai oia i te ruuruuraa ia Isaaka a faatarava atu ai ia'na i ni'a i te fata? Nahea pai ona i te faa'iteraa ia'na e, o oia te tusia? E no hea mai pai to'na puai no te amuraa i te tipi no te pati'a i ta'na tamaiti? Na te faaroo o Aberahama i haapuai ia'na no te pee haapa'o maitai i te arata'iraa a te Atua, e tae roa'tu i te taime semeio ra i pii ai te melahi ia'na mai te ra'i mai ma te parau e, ua manuia oia i teie tamataraa teimaha mau ta'na. Ei reira ua faahiti faahou â te melahi i te mau parau fafau no te fafauaraa a Aberahama.

Ua ite au e, e riro te mau titauroa no roto mai i te fariiraa i te faaroo ia Iesu Mesia e te haapa'oraa i te haatafifi rahi a'e i te hoê i te tahi. Tau matahiti rahi tei ma'iri i ni'a ia'u, e ua ite au e, ua rau te huru puaahorofenua, e no reira, te vai ra e mea ohie rii a'e ia haapiipii atu, e te vai ra e mea fifi rii a'e, e mea rau atu â ia te huru taata. E tamaiti e aore râ e tamahine tatou tata'itahi na te Atua, e e aamu taa ê iho to tatou, hou i te tahuti nei, e i te tahuti atoa ho'i. No reira, aore re'a rave'a e tano no te taatoaraa. E ua ite papû roa ho'i au i te mau tamataraa e te mau hapehape e tupu i roto i te oraraa, e te mea faufaa atu â, ua ite au i te titauroa tamau i te piti o te parau tumu o te evanelia a Iesu Mesia, oia ho'i te tatarahapa.

Parau mau atoa ho'i, te tau i ora na to'u papa ruau, e tau ohie a'e no te ma'itiraa i rotopu i te maitai e te ino. Te ti'aturi nei te tahi mau taata maramarama e te aravihi e, titauihia te mau rave'a aravihi atu no teie tau fifi to tatou, aita roa'tu vau e ti'aturi nei i te reira. Te feruri nei râ vau e, e rave'a ohie a'e te titauihia no teie tau fifi, mai te pahonora a to'u papa ruau ia'u i to'u aniraa ia'na e nahea ia ite i te taa'eraa i rotopu i te maitai e te ino. Ua ite au e, e faahitiraa ohie ta'u no outou i teie mahana. Peneia'e eita te reira e haere no te mau taata atoa, e nehenehe râ ta'u e faa'ite atu ia outou

Taraehara a te Mesia e ti'a ai i te taata atoa ia faaorahia, na roro i te haapa'oraa i te mau ture e te mau oro'a o te Evanelia ».

I roto i te huru haapa'o ta to'u papa ruau i faahoho'a e na puaahorofenua, titau-atoa-hia i te tahi ti'aturiraa taa ê—oia ho'i, e ti'a ia vai te faaroo papû i roto i te taata faahoro. E no reira, e tu'atiraa atoa to teie haapiiraa a to'u papa ruau i te parau tumu matamua o te evanelia—te faaroo ia Iesu Mesia.

Ua haapii te aposetolo Paulo e, « E teie nei, o te faaroo nei, o te ti'aturi ia i te mau mea e tia'ihia nei, e te ite i te mau mea aore e hi'ohia nei » (Hebera 11:1). Ei reira, ua faa'ohipa Paulo i te hi'oraa o Abela, Enoka, Noa e Aberahama no te haapii mai no ni'a i te faaroo. Ua faaea oia i ni'a i te aamu no Aberahama, no te mea o Aberahama te metua no te feia faaroo :

« No te faaroo i haapa'o ai Aberahama, a parau hia mai ai oia e, e haere i te hoê vahie e noaa mai ia'na a muri atu ei ai'a ; e haere atura oia ma te ite ore i taua fenua i haerehia e ana ra.

« No te faaroo i purutia noa'i oia i taua fenua i parauhia maira, mai te mea e, e fenua ê ra... »

« No te faaroo atoa i noaa'i ia Sara iho te maitai i tô ai ra, e fanau maira ta'na tamaiti, hope noa'i to'na tau mau ra, no te mea, i mana'o oia e e parau mau ta'na ta tei parau maira » (Hebera 11:8–9, 11).

Ua ite tatou e, na roto i te tamaiti a Aberahama e o Sara, o Isaaka, ua horo'ahia ia Aberahama e ia Sara—te parau fafau no te huaai « mai te feti'a o te ra'i ra te rahi, e mai te one tahatai eita e hope ia tatau ra » (hi'o te irava 12; hi'o atoa Genese 17:15–16). Ei reira, ua tamatahita to Aberahama ra faaroo, i te hoê faito eita e roaa i te rahiraa o tatou ia feruri.

E rave rahi taime to'u hi'oraa i te aamu no te Aberahama e Isaaka, e tae roa mai i teie mahana, aita vau e mana'o ra e, ua haro'aro'a pauroa vau i te faaroo rahi e te haapa'o o Aberahama. E nehenehe paha ta'u e feruri ia'na i te faaineineraa, ma te faaroo rahi, no te reva atu i tera ra

e, ua haere te reira no'u. Te tuu atu nei au i te reira i mua ia outou ma te tuu atoa'tu i te opuaraa ia tamata outou i ta'u mau parau, e ia na reira outou, te parau fafau atu nei au e, e riro te reira i te arata'i ia outou i te ma'itiraa maramarama a topahia ai outou i te mau ma'itiraa rau, e e riro atoa te reira i te arata'i ia outou i te mau pahonoraahie i mua i te mau uiraa e faaa-repurepu nei i te taata ite e te feia te mana'o nei ia ratou ei taata paari.

Pinepine roa tatou i te feruri i te haapa'o, mai te pee-afaro-noa-raa i te mau parau faaue e aore râ te mau parau faahepo a te mana faatere i ni'a a'e ia tatou. Te parau mau râ, i to'na faito maitai roa a'e, ua riro te haapa'o ei tapa'o no to tatou faaroo i roto i te paari e te mana o te mana faatere teitei roa a'e, oia ho'i, te Atua. A faa'ite ai Aberahama i to'na faaroo rahi e te aueue ore e to'na haapa'o i te Atua, e noa'tu e, ua faauehia oia ia faatusia i ta'na tamaiti, ua faaora te Atua ia'na. Mai te reira atoa ia no tatou, ia faa'ite atu tatou i to tatou faaroo rahi na roto i te haapa'o, e faaora mai te Atua ia tatou i te pae hopea.

Ratou te turu'i noa nei i ni'a ia ratou iho ma te pee noa i to ratou mau hinaaro e to ratou mau hiaai, e oti'a rahi ia tei mua ia ratou ia faaau-hia i te feia e pee nei i te Atua e o te fana'o nei i To'na mana'o, To'na mana e Ta'na mau horo'a. Te parauhia nei e, « Te taata tei puohuhia ia'na ana'e iho, e pu'ohu na'ina'i roa ia te oti mai ». E ere roa'tu ia te haapa'o ma te puai e te rohi itoito i te ohipa paruparu e te faaea noa. E ma'itiraa te reira i rotopu i to tatou ite e to tatou mana taoti'a, e te paari e te puai rau taoti'a ore a te Atua. Ia au i te haapiiraa a to'u papa ruau, e ma'itiraa te iteraa i te tavaha pae varua i roto i to tatou vaha e te peeraa i te arata'iraa a te taata faahoro.

Ia riro mai tatou ei taata ai'a no te fafauraa e te huero o Aberahama na roto i to tatou faaroo rahi e na roto i te fariiraa i te mau oro'a o te evanelia tei faaho'i-faahou-hia mai. Te parau fafau nei au ia outou e, ua matara noa te mau haamaitiraa o te ora mure ore i te taata faaroo rahi e te haapa'o. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

Na Elder Lawrence E. Corbridge
No te Hitu Ahuru

Te peropheta Iosepha Semita

Na te mau heheuraa i manihia i ni'a ia Iosepha Semita e haapapû nei e, e peropheta oia na te Atua.

Te Orama Matamua

Ua tai'o te hoê tamaiti iti i te Bibilia, e ua haru mai to'na mata i te hoê irava papa'iraa mo'a. E taimeteie o te tau i te ao nei.

Ua pe'ape'a rahi oia ia itehia mai ia'na te ekalesia e nehenehe e arata'i ia'na i te parau mau e i te faaoraraa. Ua tamata oia i te mau mea atoa, e i teie nei, ua hi'o oia i roto i te Bibilia ma te tai'o i teie mau parau: « Te ere

ra râ te hoê o outou i te ite, e ani oia i te Atua ra, o tei horo'a hua mai i te maitai i te taata'toa ra, ma te pato'i ore ; e e horo'ahia mai ta'na ».¹

Ua feruriruri oia i te reira, faahou e faahou â. E maramarama iti te hiti maira i roto i te poiri. O teie anei te pahonoraahie, te e'a e mahuti mai i rapae i te ahuehue e te poiri ? Atae ho'i ohipa ohie ? E ani noa i te Atua e e pahonohia mai ? I te hopearaa, ua faaoti oia e ani i te Atua e aita ana'e, e faaea noa ia i roto i te poiri e te ahuehue.

E teie râ, noa'tu â to'na pe'ape'a iti rahi, aita oia i horo noa i te hoê vahi a faahiti ru noa'tu ai i ta'na pure. E 14 matahiti noa to'na, e noa'tu to'na hinaaro rahi ia ite, aita oia i ru noa. E ere ho'i te reira i te hoê noa pure iho. Ua faaoti oia i te vahi e i te taimeteie no te tamata. Ua faaineine oia no te paraparau i te Atua.

E, tae mai nei taua mahana ra. E po'ipo'i nehenehe e te maramarama, i te omuaraa o te tau faatupuraa raau i te matahiti [1820].² Ua haere oia, ona ana'e, i roto i te hau o te hoê uru raau fatata i te fare, i raro ae i te marû o te mau tumu raau e hi'o mai nei ia'na. Ua tae oia i te vahi ta'na i faaoti ia haere. Ua tuturi i raro e ua pûpû i te hiaai o to'na aau.

No te faa'ite i te ohipa i tupu i muri iho, teie ta'na iho mau parau :

« Ua ite atura vau i te pou maramarama i te faaatiraa i ni'a noa a'e i to'u upoo, e ua pou maira te reira i ni'a iho ia'u

« ... I te ma'iriraa taua maramarama ra i ni'a iho ia'u, ua ite atura vau e piti taata ; to raua teatea e te hanahana a ti'a noa'i raua i ni'a a'e ia'u i roto i te reva ra, e ore roa ia e ti'a ia faaauhia i te hoê noa'tu mea. Ua parau maira te hoê o raua ia'u, ma te faatoro atu i to'na rima i ni'a i te tahi, e ma te faahiti i to'u i'oa, i te na ôraa mai e— [Iosepha,] *O Ta'u Tamaiti Here Teie, A faaroo Ia'na !* »³

24 noa matahiti i muri iho, ua pohe Iosepha Semita e to'na taea'e Hyrum no teie ohipa i omua i ô nei.

Pato'iraa

Te parau nei Iosepha e, i te 17raa o to'na matahiti, ua parau mai te hoê melahi ia'na e, « e haamaitaihia e e faainohia [to'na] i'oa i rotopu i te mau nunaa atoa... i te mau taata atoa ».⁴ Te tupu noa nei â teie parau tohu a parare ai Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei na te ao atoa nei.

Te pato'iraa, te faahapahaparaa e te umeumeraa, e mau apiti te reira no te

parau mau. I te taima atoa e heheuhia mai te parau mau no te maitai e te hopea o te taata nei, e hiti atoa mai te puai no te pato'i i te reira. Mai te tau mai â te reira o Adamu raua Eva i roto i te ô i Edene, e hee mai i te tau taviniraa o te Mesia e tae roa mai i teie nei mahana. I vai noa na e vai noa'tu te tautooraa no te haavarevare, no te ruri ê, no te pato'i e no te faaore i te faanahoraa no te ora.

Ahani, e imi na tatou i te ata repo rahi roa a'e e te havahava tei maniihia i ni'a i te Hoê tei pato'ihia, tei faati'ohia e tei vahavahahia, tei taparahihia, tei faaru'ehia e tei faasataurohia, te Hoê tei pou i raro a'e i te mau mea atoa. I reira outou e ite mai ai i te parau mau, te Tamaiti a te Atua, te Faaora o te taata nei. No te aha aita ratou i vaiho noa Ia'na ?

No te aha ? No te mea o Oia te parau mau, e e riro noa te parau mau i te pato'ihia.

I muri iho, a imi na i te hoê tei faatae mai i te tahi faahou ite no Iesu Mesia e te tahi faahou papa'iraa mo'a, a imi na i te hoê tei riro ei mauihaa no te faaho'i faahou mai i te evanelia e te Ekalesia a Iesu Mesia i ni'a i te fenua nei, a imi na ia'na, e inaha, e ite mai outou i te ata repo. No te aha eiaha e vaiho noa ia'na ?

No te aha ? No te mea ua haapii oia i te parau mau, e e riro noa te parau mau i te pato'ihia.

Te diluvi heheuraa

Na te mau heheuraa i maniihia i ni'a ia Iosepha Semita e haapapû nei e, e peropheta oia na te Atua. E hi'o na tatou i te tahi o ratou—e hi'o na i te tahi o te mau maramarama e te mau parau mau tei heheuhia mai na roto ia'na, o te anaana roa nei i mua i te mau ti'aturiraa tei mâtauhia i to'na ra tau e i to tatou atoa nei :

- E tino faateiteihia to te Atua, e Metua Mure Ore. O Oia to tatou Metua.
- E mea taa ê te tino o te Atua te Metua, i to Iesu Mesia e i to te Varua Maitai.⁵
- Ua hau atu â outou i te taata noa. E tamarii outou na te Atua, te Metua Mure Ore e e ti'a ia outou ia riro mai Ia'na ra te huru⁶ mai te peu e roaa ia outou te faaroo i roto i Ta'na Tamaiti, e tatarahapa outou, e farii outou i te mau oro'a, e farii outou i te Varua Maitai e e faaoromai noa outou e tae noa'tu i te hopea.⁷
- E mea tu'ati te Ekalesia a Iesu Mesia i to tatou nei anotau, i tera

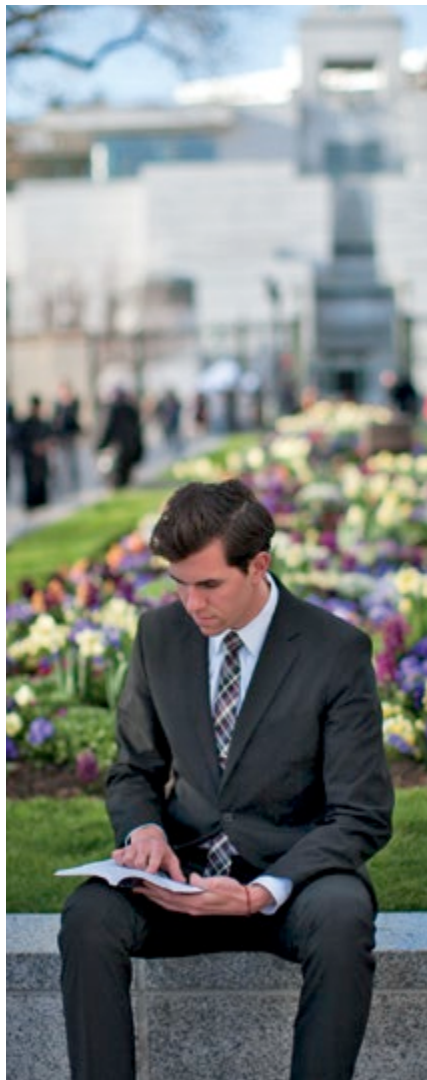
Ta'na i faanaho i te tau a tavini ai Oia i te tahuti nei, te vai ra te mau peropheta e te mau aposetolo, te mau autahu'araa a Melehizedeka e a Levi, te mau peresibutero, te mau tahu'a rahi, te mau diakono, te mau haapii, e te mau episekopo e te hitu ahuru, mai tei faataahia i roto i te Bibilia.

- Ua iriti-ê-hia te mana autahu'araa mai ni'a i te fenua nei i muri iho i te poheraa te Faaora e Ta'na mau aposetolo, e ua faaho'i-faahou-hia mai te reira i to tatou nei anotau.
- Aita te heheuraa i ore, e aita te ra'i i opanihia. Te paraparau nei te Atua i ta'na mau peropheta i teie nei, e e paraparau atoa'tu Oia ia outou e ia'u nei.⁸
- E ohipa rau atu â e vai ra i muri mai i teie nei oraraa, e ere te ra'i e o hade ana'e. E toru huru hana-hanaha e vai ra, e e mea faufaa mau te ohipa ta tatou e rave nei i roto i teie oraraa.⁹
- Hau atu i te ti'aturi-parahi-noa-raa i te Mesia, e ti'a ia tatou ia « hi'o [Ia'na] i to [tatou] mau mana'o atoa », ¹⁰ « te mau mea atoa ta [tatou] e rave, e rave ia... na roto i te i'oa o te Tamaiti », ¹¹ ia « haamana'o â ia'na e a muri noa'tu, ma te haapa'o maitai i ta'na mau faaue... ia vai noa to'na varua i roto ia [tatou] ». ¹²
- Aita i mo'e te rahiraa milia taata, tei ora e tei pohe ma te ore i teie i te evanelia e te mau oro'a i titauhia no te faaoraraa. Na roto i te Taraeharaa a te Mesia, pauroa te taata e « faa-orahia, na roto i te haapa'oraa i te mau ture e te mau oro'a o te Evanelia », ¹³ o te faaterehia nei no te taata ora e no te taata pohe ho'i. ¹⁴
- E ere te fanauraa te haamataraa. I ora na outou na mua a'e i mua i te aro o te Atua, ei tamaiti e ei tamahine Na'na, e ua faaineinehia outou no teie oraraa tahuti nei. ¹⁵
- E ere te faaipoiporaa e te utuafare i te hoê faaauraa noa na te taata, e tae noa'tu e faataa mai te pohe ia tatou. E mau faaauraa tei opuahia ia vai mure ore na roto i te mau fafauraa ta tatou e rave i mua i te Atua. E hoho'a te utuafare no te ra'i. ¹⁶

E tuhaa rii noa te reira no te diluvi heheuraa tei manihia i ni'a ia Iosepha Semita. No hea mai te reira, teie mau heheuraa e horo'a nei i te maramarama i te poiri, te papûraa i te feaa e o tei faa-ûru e o tei haamaitai e rave rahi milioni taata ? Eaha ho'i, ua moemoea anei oia i te reira mau mea e aore râ na te ra'i anei i horo'a mai ? Eaha te huru ta'iraa o te mau papa'iraa mo'a ta'na i tuu mai, e reo anei na te taata e aore râ na te Atua ?

Puohuraa

Aita e mârôraa no ni'a i te ohipa ta Iosepha Semita i rave maori râ, nahea oia i te raveraa i te reira, eaha ta'na i rave e no te aha. Inaha, aita e pahonoraahi i reira. E taata faahua anei e aore râ e peropheta. E mea na roto anei ia'na iho e aore râ na roto i te tautururaa a te ra'i. A hi'o i te mau haapapûraa, a hi'o râ i te taatoaraa o te haapapûraa, te mau tuhaa atoa o to'na oraraa, eiaha te hoê noa pae. Hau atu râ, a rave mai ta te tamaiti apî ra o Iosepha, e a « ani... i te Atua

ra, o tei horo'a hua mai i te maitai i te taata'toa ra, ma te pato'i ore ; e e horo'ahia mai [ta outou] ». ¹⁷ E ere te reira i te rave'a no te ite noa mai i te parau mau no ni'a i te Buka a Moromona e Iosepha Semita, o te hoho'a râ e itehia mai te parau mau o te mau mea atoa. ¹⁸

E peropheta Iosepha Semita na te Atua, mai Thomas S. Monson atoa i teie mahana. Na roto ia Iosepha Semita, faahou â, « ua [horo'a-faahou-hia mai] te mau taviri no te basileia o te Atua i te taata nei i ni'a i te fenua nei, e mai reira atu te evanelia e tere atu ai... mai te ofai i ootihia no roto mai i te mou'a ma te rima ore... e tae noa'tu i te taimi i â ai te ao nei i te reira ». ¹⁹

O te Atua to tatou Metua Mure Ore, e o Iesu te Mesia. Te haamori nei tatou ia Raua. Aita e mea no te faaau i ta Raua mau hamaniara, te faanahoraa no te faaoraraa e te tusia taraehara a te Arenio a te Atua. I roto i teie tau tuuraa, te rave faaoti nei tatou i te faanahoraa a te Metua, e e rave atu tatou i te mau hotu no te Taraehara na roto ana'e i te haapa'oraa i te mau ture e te mau oro'a o te Evanelia tei faaho'i-faahou-hia mai e te peropheta Iosepha Semita. Te horo'a'tu nei au i to'u iteraa papû no Raua—te Atua te Metua Mure Ore e Iesu Mesia te Faaora o teie nei ao. E te na reira nei au na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Iakobo 1:5.
2. Iosepha Semita—Aamu 1:14.
3. Iosepha Semita—Aamu 1:16–17.
4. Iosepha Semita—Aamu 1:33.
5. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 130:22.
6. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 50:24.
7. Hi'o 2 Nephi 31; 3 Nephi 27.
8. Hi'o Moroni 10:3–5.
9. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 76.
10. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 6:36.
11. Mose 5:8.
12. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:77.
13. Te mau Hiro'a Faaroo 1:3.
14. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 76; 128 ; 138.
15. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 49:17; 138 ; Mose 3:5; 6:36.
16. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 131:1–2 ; 132:5–33.
17. Iakobo 1:5.
18. Hi'o Moroni 10:3–5.
19. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 65:2.

Na Elder Michael John U. Teh
No te Hitu Ahuru

Te vahi ho'i i vaiihohia'i ta outou tao'a ra

Mai te peu eita tatou e hi'o maitai, e riro tatou i te horo noa na muri i te pae tino, e e rahi a'e i te pae varua.

A ita i maoro roa i muri a'e i te amuiraa rahi no atopa 2007, ua parau mai te ho'e o te mau taea'e ia'u e, e tai'o oe e hitu matahiti e ho'i faahou ai oe i ni'a i tera ti'araa ri'ari'a mau. Hau iti rahi to'u aau e ua parau atura vau, e hi'o ia vau i te reira tau roa mai te hitu « matahiti rahi roa auhune ». Teie faahou vau i mua ia outou, ua hope na matahiti rahi roa auhune e hitu.

I te ava'e tenuare i ma'iri a'enei, ua tonohia maua to'u hoa here, o Grace, no te tere farerei i te mau melo na te fenua Philipino tei ta'irihia e te aueueraa fenua e te mata'i rorofa'i. Ua oaoa maua i te mea e, ua riro te reira tonoraa ei pahonoraa i to maua nei mau pure, e ei faa'iteraa no te aroha e te maitai o te ho'e Metua here i te Ao ra. Ua riro te reira ei rave'a opaniraa i to maua tia'i-maoro-raa ia haere e faa'ite ia ratou i to maua here e to maua mana'ona'oraa ia ratou.

Te rahiraa o te mau melo ta maua i farerei, tei roto ratou i te tahi haapuraa mai te fare ie, te mau pu'fariiraa taata e te mau fare pureraa. Te mau fare ta maua i ite atu, e afaraa tapo'i fare noa ia e te vai ra, aita faahou te tapo'i fare. Aita ho'i teie mau taata i te mea fana'o rahi roa, e te mea ta ratou i fana'o, ua

ma'urere ia. E vari e te ohipa paparari i te mau vahi atoa. Noa'tu ra, ua hope to ratou mauruuru no te tauturu iti ta ratou i farii e ua oaoa ratou e ua huru ananatae ho'i noa'tu a to ratou oraraa

fifi. I to maua aniraa ia ratou e nahea pai ratou i teie fifi, teie te pahonoraa rahi tei tavevovevo noa, « E mea maitai matou ». I to'u hi'oraa, ua faatae roa mai to ratou faaroo ia Iesu Mesia i te ti'aturiraa e, e nahonaho mai ihoa te ohipa. I tera e tera fare, i tera fare ie e tera fare ie, e haapiiraa rahi ta maua te tuahine Teh i apo mai na roto i teie nei feia mo'a faaroo rahi.

I te taime ano e i te taime ati, e rave'a ta te Fatu no te faatumu faahou a ia tatou i ni'a i ta tatou mau ohipa matamua. I tera iho taime, aita e haapa'ohia te mau mea materia ta tatou i haa na no te fana'o. Te mea faufaa noa, to tatou ia utuafare e to tatou auraa ia vetahi e. Teie te parau a te ho'e tuahine : « I te roromaraa te pape e ua tae te taime no te tamâraa, ua hi'o vau e ati a'e to'u fare, e ua mana'o atura vau, 'Aa, ua rahi atoa ra te pehu ta'u i haaputu noa na i tera mau matahiti i ma'iri' ».

I to'u mana'o, ua apo mai teie tuahine i te ho'e feruriraa maitai a'e, e no reira, e hi'o maitai a'e oia eaha te mau mea faufaa e eaha te mau mea faufaa ore.

I roto i te ohipa ta maua i rave i rotopu i te mau melo e rave rahi e i tera

mau matahiti e rave rahi, ua oaoa roa maua i te iteraa i te auhuneraa i te puai pae varua. E ua ite atoa maua i te auhuneraa mai te ereraa atoa i te mau faufaa materia i rotopu i teie mau melo faaroo.

No te mea e titauraa te reira, te rohi nei te rahiraa o tatou i te imiraa i te moni no te hoo mai i te tahi tauihaa iti o teie nei ao, no to tatou utuafare. E taime rahi e te mana'ona'oraa rahi atoa ta tatou e tuu nei i roto. Aita e pau te mea ta te ao e horo'a mai, e no reira, e mea faufaa rahi roa ino ia ite mai tatou i te taime e, ua nava'i ta tatou. Mai te peu eita tatou e hi'o maitai, e riro tatou i te horo noa na muri i te pae tino, e e rahi roa'tu i te pae varua. E riro atura ta tatou tautooraa i te mea pae varua e i te mea mure ore i te hemo i muri, aita faahou i mua. E atae ho'i e, ua opa noa'tura tatou i roto i te hoo-noa-raa e te fana'oraa i te tauihaa apî roa a'e e vai ra.

Nahea tatou e ite ai e, aita tatou e hee ra i raro mai i te reira e'a ? Ua horo'a mai Iakoba i teie parau a'o : « E teie nei, eiaha e tau i te moni no te mea faufaa ore ra, e ta oe ohipa no te mea e ore e haamauuru ia outou ra. A faaroo maite mai na outou ia'u, e haamana'o ho'i i te mau parau ta'u e parau nei ; a haere mai i Tei Mo'a i Iseraela nei, a amu ai i te mea e ore e pau, e e ore ho'i e ino, ia oaoa to outou aau i te maitai ra ».¹

Maitai e, eita hoê o tatou e tau i te moni no te mea faufaa ore ra, e ta tatou ohipa, no te mea e ore e haamauuru ia tatou nei.

Ua haapii mai te Faaora i teie mea i te mau ati Iuda e i te mau ati Nephi :

« Eiaha e haapue noa i te tao'a na outou i teie nei ao, i te vahi e pau ai i te huhu e te pe, i te vahi e tomohia'i e e eiâhia'i e te eiâ ;

« E haapue râ i te tao'a na outou i ni'a i te ra'i, i te vahi e ore e pau ai i te huhu e te pe, e ore ho'i te eiâ e tomo i reira a eiâ ai.

« Te vahi ho'i i vaiihohia'i ta outou tao'a ra, e riro atoa i reira to outou aau ».²

I te tahi atu vahi, ua horo'a te Faaora i teie parabole :

« E fenua maa hotu to te hoê taata tao'a rahi.

« Ua na o ihora oia i te feruri i roto ia'na iho, Eaha ra vau, aita ho'i a'u e vairaa e o ai ta'u maa ?

« Ua na o ihora, E na o vau, e vavahi au i ta'u mau fare vairaa maa nei, a faati'a'i ei fare rahi, ei reira pue ai ta'u tao'a e ta'u maa.

« A parau ai au i ta'u varua e, E tau varua, e tao'a rahi ta oe ua pue i te vairaa no te mau matahiti a muri nei e rave rahi ; e faaea maite, e amu, e inu, e ia rearea maite.

« Ua parau mai râ te Atua ia'na, E tera ra maamaa e ! ei teie nei â rui e tihia mai ai to oe varua, na vai ihora tena'na mau tao'a i haaputuhia e oe na ?

« O te huru ia o te taata i haaputu i te tao'a na'na iho, e aita i rahi ta'na tao'a i te Atua ra ».³

Ua horo'a mai te peresideni Dieter F. Uchtdorf i teie parau a'o aita i maoro a'enei :

« Ua ite to tatou Metua i te Ao ra i to tatou ti'araa mau. Ua ite oia i te mau mea no ni'a ia tatou e aita roa tatou i ite. Te faaitoito nei Oia ia tatou i roto i to tatou oraraa ia faatupu i te faito no to tatou hamaniraahia, ia ora i te hoê oraraa maitai e ia ho'i atu i mua i To'na ra aro.

« No reira, no teaha ia tatou e haamau'a ai i te rahiraa o to tatou taime e te puai no te mau mea poto noa, faufaa ore e te papa'u. Te pato'i ra anei tatou i te tapapa i te mau mea maamaa e te faufaa ore ? »⁴

Ua ite tatou paatoa eaha te mau tao'a o teie nei ao, te te'ote'o, te tao'a rahi, te mau mea materia, te mana e te faahanahanaraa a te taata. Aita e faufaa e haamau'a rahi i te taime e te mana'ona'oraa i reira, e no reira e haapapû atu vau i te mau ohipa o te riro i ta tatou mau tao'a i ni'a i te ra'i.

Eaha te tahi o te mau tao'a i ni'a i te ra'i ta tatou e nehenehe e haapue na tatou ? No te feia e haamata nei, e mea tano ia fana'o tatou i te mau tuhaa hiro'a o te Mesia mai te faaroo, te ti'a-turi, te haehaa e te aroha. Ua a'o-noahia tatou ia « haapae i te taata tino nei e ia riro mai te tamarii ra te huru ».⁵ Te faaueraa a te Faaora, oia ho'i, ia tutava tatou ia riro mai Ia'na ra te huru e mai te Metua i te Ao ra.⁶

A piti, titauhia ia tuu rahi a'e tatou i te taime e te tautooraa au i roto i te haapuaiaa i te mau auraa utuafare. Inaha, « Ua haamauhia te utuafare e te Atua. O te reira te faanahoraa faufaa roa a'e i roto i te tau e a muri noa'tu ».⁷

A toru, e tapa'o rahi te taviniraa ia vetahi ê no te feia e pee mau nei i te Mesia. Ua parau Oia, « O outou i na reira i te hoê taea'e iti ha'iha'i roa i roto i tau mau taea'e nei, ua na reira mai ia outou ia'u ».⁸

A maha, ua riro te maramaramaraa i te haapiiraa tumu a te Mesia e te haapuaiaa i to tatou iteraa papû ei ohipa o te hopoi mai i te oaoa mau e te mana'o au mau. Titauhia ia tatou ia tamau noa i te tuatapapa i te mau

parau a te Mesia mai tei itehia i roto i te mau papa'iraa mo'a, e te mau parau a te mau peropheta ora. « Inaha ho'i, e faa'ite te parau a te Mesia ia outou i te mau mea ta outou e haapa'o ».⁹

E faaoti au na roto i te aamu o te hoê vahine ivi 73 matahiti ta maua i farerei i roto i teie tere to maua i te fenua Philipino :

I te ta'iriraa te aueueraa fenua i te motu no Bohol, ua marua te fare ta raua ta'na tane tei faaru'e i rohi na no te patu, ua marua i ni'a i ta'na tamahine e ta'na mootua tomaroa, e ua faaru'e roa mai raua. Ua ora mai oia, ua mutumutu e ua pêpê to'na tino i te tahi mau vahi rii. No te mea o ona ana'e tei toe mai, titauphia ia'na ia ohipa no te ora. Ua haamata oia i te pu'a i te ahu (e horoi rima noa) e, titauphia ia'na ia haere na te tahi aivi iti rahi, haere i ni'a e haere i raro, no te tii mai i te tahi pape. I te farereiraa maua ia'na, tei roto o'na i te fare ie.

Teie ta'na mau parau : « E Elder, e farii au i te mau mea atoa ta te Fatu e ani mai ia'u ia faaruru. Aita to'u mana'o ino. Ua faaherehere noa vau i ta'u parau faati'a no te hiero mai te hoê tao'a ra te huru, tei raro a'e i to'u turu'a. Ia ite oe, te aufau ti'a nei au i ta'u tuhaa ahuru i ni'a i ta'u moni pu'araa ahu, e moni iti. Noa'tu te ohipa e tupu, e aufau noa vau i ta'u tuhaa ahuru ».

Te horo'a nei au i to'u iteraa papû e, na ta tatou mau ohipa matamua e te mau tauraa, te mau umeraa, te mau faahinaarora, te mau hiaai e to te tino hinaaro e faataa i te ai'a no tatou i muri iho. E haamana'o tamau na tatou i te parau a te Faaora : « Te vahi ho'i i vaiihohia'i ta outou tao'a ra, e riro atoa i reira to outou aau ». Ia itehia mai to tatou aau i te vahi ti'a, o ta'u ia pure, i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. 2 Nephi 9:51.
2. Mataio 6:19–21; hi'o atoa 3 Nephi 13:19–21.
3. Luka 12:16–21.
4. Dieter F. Uchtdorf, « No te mau tatarahaparaa e te mau faaotiraa », *Liahona*, Novema 2012, 22–23.
5. Mosia 3:19.
6. Hi'o 3 Nephi 12:48.
7. *Manuel 2: Administration de l'Église* (2010), 1.1.1.
8. Mataio 25:40.
9. 2 Nephi 32:3.

Na Elder Marcos A. Aidukaitis

No te Hitu Ahuru

Te ere ra outou i te ite

E heheu mai te Atua i te parau mau i te feia e imi i te reira mai tei faa'itehia i roto i te mau papa'iraa mo'a.

I te tahi a'enei mahana, te tuatapapa ra ta'u tamaiti 10 matahiti i ni'a i te Itenati i te parau no te roro o te taata. Ua hinaaro oia ia riro mai ei taote tapû i te hoê mahana. E ere i te mea fifi roa ia ite e, e mea maramarama roa'tu o'na ia'u.

E mea au roa na matou te Itenati. I te fare, te aparau nei matou i te fetii e i te mau hoa na ni'a i te tahua itenati sotiare, te rata uira, e te tahi atu mau rave'a. Te rave nei ta'u mau tamarii i ta ratou mau ohipa haapiiraa e rave rahi na ni'a i te itenati.

Noa'tu te huru o te uiraa, mai te mea e, e hinaaro matou i te haamaramaramaraa hau atu, e imi matou i te reira i ni'a i te Itenati. Tau tetoni noa ua roaa mai te mau materia e rave rahi. E mea faahiahia teie ohipa.

Te horo'a mai nei te Itenati e rave rahi mau rave'a no te haapii mai. Tera râ, te hinaaro nei Satane ia oto roa tatou, e te faahuru ê nei oia i te tumu mau o te mau mea atoa. Te faaohipa nei oia i teie mauhaa faahiahia no te faatiani i te mana'o tapitapi e te mâtâ'u, e no te haamou i te faaroo e te ti'aturiraa.

No te rau o te mau mea e vai ra i ni'a i te Itenati, e mea ti'a ia tatou ia feruri maite i hea tatou e haa ai. E nehenehe Satane e faaohipa, e faanevaneva, e e haaviivii ia tatou na roto i

te titi'araa i te mau haamaramaramaraa, e te rahiraa o te reira, e mau pehu ana'e ia.

Eiaha e orihaere na roto i te pehu.

Faaroo mai na i teie parau arata'i, tei horo'ahia mai e te mau papa'iraa mo'a: « Inaha hoi, ua horo'a-noa-hia mai te Varua o te Mesia i te mau taata atoa ra ia ite ratou i te maitai e te ino; no reira te faa'ite atu nei au ia outou i te rave'a e taa ê ai: o te mau mea atoa hoi te titau mai ia rave i te maitai, e te titau hoi ia faaroo i te Mesia, ua haaponohia mai ia i te mana e te hamani maitai a te Mesia; no reira e ti'a ia outou i te ite... no ô mai ia i te Atua ra ».¹

Te auraa mau, te farerei atoa nei tatou i te hoê â fifi i farereihia e Iosepha Semita i to'na ra apîraa. Pinepine atoa tatou i te ite e, te ere atoa nei tatou iho i te paari.

I roto i te basileia o te Atua, e mea farii-poupou-hia, e e mea faaitoitohia te imiraa i te parau mau, e e ore roa e pato'ihia e e mâtâ'uhia. Te faaitoitou'ana nei te Fatu i te mau melo o te Ekalesia ia imi i te ite.² Ua parau oia e, « A imi itoitou outou... oia ia, a imi na outou no roto i te mau buka maitai a'e i te mau parau no te paari; a imi hoi i te ite, oia ia na roto hoi i te haapii e na roto atoa i te faaroo ».³ Tera râ, nahea tatou e ite ai i te parau

mau i roto i te hoê ao te rahi noa'tura hoi ta'na mau aroraa i te mau mea na te Atua ?

Na te mau papa'iraa mo'a e haapii mai ia tatou e nahea râ :

A tahi, e nehenehe ta tatou e ite i te parau mau na roto i te hi'oraa i to'na mau hotu.

I roto i Ta'na A'oraa faahiahia i ni'a i te mou'a, ua parau te Fatu e :

« E faahotu mai te mau raau maitatai atoa i te huero maitai, e te mau raau iino ra, e faahotu mai ia i te huero ino...

« No reira, e ite hoi outou ia ratou i ta ratou i faahotu mai ».⁴

Ua haapii atoa te peropheta Moromona i teie parau tumu i te na ôraa e, « e ite outou ia ratou i ta ratou ohipa; ia maitai hoi ta ratou ra ohipa, e maitai atoa ia ratou ra ».⁵

Te titau manihini atu nei matou i te mau taata atoa ia hi'o i te hotu e i te ohipa a teie Ekalesia.

Te feia e anaanatae nei i te parau mau, e ti'a ia ia ratou ia ite i te taa-ê-raa ta te Ekalesia e to'na mau melo e rave nei i roto i te mau oire tei reira ratou i te parahiraa. E ite atoa ratou i te maitairaa te oraraa o te feia e pee i ta'na mau haapiiraa. Te feia e tuatapapa i teie mau hotu e ite ratou e, e mea monamona e e mea au-roa-hia te mau hotu o Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei.

A piti, e itehia ia tatou te parau mau na roto i te tamataraa tatou iho i te parau.

Ua haapii mai te peropheta Alama e :

« E faaau tatou i te parau i te huero. Ia faati'a mai outou ia tanuhia te huero i roto i to outou aau, inaha, mai te mea e huero mau, e ia ore hoi outou ia huri i te reira i rapae na roto i to outou faaroo ore... inaha, e tupu ia te reira i roto i to outou aau; e... parau ai outou i roto ia outou iho e, e huero maitai teie... no te mea ua faarahihia to'u Varua; oia ia, ua haamaramamahia to'u mana'o, e e mea oaoa ia ia'u nei [...]

« ... E teie nei... aita anei te reira e faarahi i to outou faaroo? Oia ia, e faarahi te reira i to outou faaroo...

« ... E faahotu mai hoi te mau huero atoa i to ratou ihora huru ».⁶

Auê ia titauraa manihini nehenehe na te hoê peropheta a te Fatu ! E nehenehe teie e faaauhia i te hoê tamataraa ihi. Ua titau-manihini-hia tatou ia tamata i te parau, ua horo'ahia mai te mau arata'iraa, e ua faa'itehia ia tatou te hopearaa o te tamataraa, mai te mea e, e pee tatou i te mau arata'iraa.

No reira, te haapii nei te mau papa'iraa mo'a ia tatou e, e nehenehe ta tatou e ite i te parau mau na roto i te hi'oraa i te mau hotu e aore râ, na roto i te tamataraa tatou iho i te reira, te faataaraa i te hoê vahia no te parau i roto i to tatou aau, e te aupururaa i te reira, mai te hoê huero.

Tera râ, te vai ra te toru o te rave'a no te ite i te parau mau, na roto ia i te heheuraa a te taata iho.

Te haapii mai nei te tuhaa 8 o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau e, te heheuraa, o te ite ia—« te ite i te mau mea atoa ta [tatou] e ani... na roto i te faaroo, ma te aau parau-ti'a, ma te faaroo e e farii iho â [tatou] ».⁷

E te parau mai nei te Fatu ia tatou e nahea tatou i te farii i teie heheuraa. Te parau nei oia, « e faa'ite au ia oe i roto i to oe feruriraa e i roto i to oe aau na, na roto i te Varua Maitai, o te tae i ni'a ia oe e o te vai i roto i to oe aau ».⁸

No reira, ua haapiihia tatou e, e roaa te heheuraa na roto i te aniraa ma te faaroo, ma te aau parau ti'a, e ma te faaroo e farii tatou.

Ua faa'ite papû mai te Fatu i te reira a faaara ai Oia e, « A haamana'o mai e ia ore te faaroo e ore te hoê mea e oti ia oe; no reira a ani mai ma te faaroo ».⁹ E titau te faaroo i te ohipa—te ohipa mai te tuatapaparaa i roto i to outou feruriraa, ei reira e ani atu na roto i te pure, ua ti'a anei.

Ua parau te Fatu e :

« Mai te mea e, ua ti'a ra e faatupu ia vau i te ahu i roto i to oe ouma; no te reira oe e ite ai e ua ti'a ihoa.

« Mai te mea râ e ere ia i te mea ti'a e ore roa e noaa ia oe te reira huru ahu i roto ia oe ra, e haapourihia râ to oe mana'o e na te reira e haamo'e i te mea hape ».¹⁰

Pleasant Grove, Utah, USA

Te faaroo aore e ohipa e mea pohe ia.¹¹ No reira, « e ani râ ma te faaroo, eiaha e feaa ».¹²

Te vai ra to'u hoê hoa, e ere i ta tatou haapa'oraa, tei faa'ite mai ia'u e, e ere oia i te hoê taata tei i te varua. Eita oia e tai'o i te mau papa'iraa mo'a e aore râ, e pure no te mea te parau ra oia e, eita oia e taa i te mau parau a te Atua, e aita atoa oia i papû e, te vai ra anei te Atua. Na teie huru to'na e faa'ite mai nei i to'na ere i te huru varua, e na te reira e arata'i ê atu i ô mai i te heheuraa, mai tei faataahia mai e Alama. Ua parau oia: « E tena na, te taata e faaetaeta i to'na ra aau, o te taata iho â ia e roaa ia'na ra te tufaa iti o te parau ».

Tera ra, te na ô faahou ra Alama e, « o te taata râ e ore e faaetaeta i to'na ra aau, e roaa ia'na ra te tufaa rahi o te parau, e tae noa i te roaraa ia'na te ite i te mau parau aro a te Atua ra, e ia hope te reira i te iteahia e ratou ».¹³

Ua riro Alama e te mau tamaiti a Mosia ei mau hi'oraa no te parau tumu ra e, e titau te faaroo i te ohipa. I roto i te Buka a Moromona, te tai'o nei tatou:

« I imi maite ratou i te parau i papa'ihia ra, ia ite ratou i te parau a te Atua.

« E ere râ te reira ana'e; i pinepine ratou i te pure, e i te haapae i te maa; no reira i noaa'i ia ratou te Varua tohu, e te Varua hoi o te heheuraa parau ».¹⁴

Hoê â atoa te faufaa no te aniraa ma te aau tae i roto i teie ohipa. Mai te mea e, e imi tatou i te parau mau ma te aau tae mau, e imi ia tatou i te mau rave'a atoa e itehia ai te reira, oia hoi, te tai'oraa i te mau papa'iraa mo'a, te haereraa i te pureraa, e te haapa'oraa i te mau faaueraa a te Atua ma te maitai roa. O te faa'ite-atoa-raa ia i to tatou hinaaro ia haapa'o i te hinaaro o te Atua ia itehia mai te reira.

Ua riro te mau ohipa a Iosepha Semita i te taima a imi ai oia i te paari, ei hi'oraa maitai roa no te auaa o te parau ra e, ei aau parau ti'a. Ua parau oia e, ua hinaaro oia ia ite e, tei hea te haapa'oraa mau i roto i te mau haapa'oraa atoa, e « ia ite [oia] e tei hea hoi [ta'na]e amui atu ».¹⁵ Na mua a'e oia a pure ai, ua ineine oia no te rave mai te au i te pahonora ta'na e farii.

E ui tatou na roto i te faaroo e te aau parau ti'a. E ere râ te reira ana'e. E mea ti'a atoa ia tatou ia ti'aturi e,

e farii tatou i te heheuraa. E mea ti'a ia tatou ia ti'aturi i te Fatu e ia tia'i i Ta'na mau fafauaa. Haamana'o na i tei papa'ihia: « Te ere ra râ te hoê o outou i te ite, e ani oia i te Atua ra, o tei horo'a hua mai i te maitai i te taata atoa ra, ma te patoi ore; e e horo'ahia mai ta'na ».¹⁶ Aue te nehenehe teie fafauaa !

Te titau manihini nei au ia outou paatoa ia imi i te parau mau na roto i te hoê o teie mau rave'a, na roto ihoa râ i te rave'a a te Atua na roto i te heheuraa a te taata iho. E heheu mai te Atua i te parau mau i te feia e imi i te reira mai tei faa'itehia i roto i te mau papa'iraa mo'a. E titauhia te tautooraa hau atu i te imi-noa-raa i ni'a i te Itenati, tera râ, e mau'araa maitai te taima.

Te faa'ite atu nei au i to'u iteraa papû e, teie te Ekalesia mau a Iesu Mesia. Ua ite au i to'na mau hotu i roto i te mau oire e i roto i te oraraa o te mau taata e rave rahi tauatini, mai te mau melo utuafare; no reira ua ite au e, e Ekalesia mau. Ua tamata atoa vau i te parau i roto i to'u oraraa i roto i te mau matahiti e rave rahi e ua ite au i to'na maitai i ni'a i to'u varua; no reira ua ite au e, e Ekalesia mau. Te mea faufaa roa'tu râ, ua haapii mai au i to'na parau mau na roto i te heheuraa na roto i te mana o te Varua Maitai; no reira, ua ite au e e Ekalesia mau. Te titau manihini atu nei au ia outou paatoa ia na reira atoa. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Moroni 7:16.
2. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 88:78.
3. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 88:118.
4. Mataio 7:17, 20.
5. Moroni 7:5.
6. Alama 32:28, 30–31.
7. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 8:1.
8. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 8:2.
9. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 8:10.
10. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 9:8–9.
11. Hi'o Iakobo 2:17.
12. Iakobo 1:6.
13. Alama 12:10.
14. Alama 17:2–3.
15. Iosepha Semita—Aamu 1:18.
16. Iakobo 1:5.

Na Elder D. Todd Christofferson

No te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

Te Ti'a-faahou-raa o Iesu Mesia

O Iesu no Nazareta te Taraehara tei ti'a faahou mai, e te faa'ite papū nei au i te mau mea atoa e pee nei i te ohipa no To'na Ti'a-faahou-raa.

E mana'o pau rahi e te hepohepo tei ma'iri i ni'a i Ta'na mau pīpī a mamae ai e a pohe ai Iesu i ni'a i te satauro e a tuuhia ai To'na tino pohe i roto i te menema. Noa'tu â te mau parau pinepine a te Faaora no ni'a i To'na pohe e To'na ti'a-faahou-raa i muri iho, aita ratou i maramarama. Atira noa'tu, fatata roa te avatea pōiri no To'na faasatauroaahia i te hope, e e hiti mai te po'ipo'i oaoa no To'na Ti'a-faahou-raa. Aita râ teie oaoa i ite-papū-hia maoti te taime a ite mata roa ai ta'na mau pīpī i te Ti'a-faahou-raa, i taa ore atoa ho'i ratou i na melahi i te parau-matamua-raa mai e, ua ti'a mai Oia—inaha, a tahi ra teie huru ohipa i te tupu.

Po'ipo'i roa mai Maria i Magadala e te tahi pupu vahine faaroo rahi i te menema o te Faaora, i tera ra sabati, no te afa'i mai i te tahi raau noanoa e te mono'i no te faaoti roa mai i te faatahinuraa tei haamatahia i te taime a tuu-vave-hia ai te tino o te Fatu i roto i te menema hou te Sabati. I tera po'ipo'i o te mau po'ipo'i, e menema matara te tia'i ra ia ratou, ua tura'ihia te ofa'i, e e piti melahi tei parau e :

« Eaha outou i imi ai i tei ora i te vairaa o te pohe ?

« A haere mai na, a hi'o i te vairaa o te Fatu ra.

« A haere oioi na orua a parau atu i ta'na mau pipi, e ua ti'a faahou oia mai te pohe mai ».²

Mai tei anihia e na melahi, ua hi'o o Maria i Magadala i roto i te menema, e mai te huru râ e, te mea noa ta'na i tap'e'a mai, oia ho'i ia, aita faahou te tino o te Fatu. Ua horo oia e faa'ite i te mau aposetolo, e i te iteraa'tu oia ia Petero raua o Ioane, ua na ô a'era oia ia raua, « Ua hopoi-ê-hia e ratou te Fatu i te menema ra i rapae, e aore matou i ite i te vahi i vaiihohia'i oia e ratou ra ».³ Ua horo Petero raua o Ioane i tera vahi no te ite mata roa'tu, e oia mau, aita faahou â te tino i roto i te menema, e « te ahu vehi ra i te vai-noa-raa... e te ahu i vehihia i ta'na upoo ra... i tiafetuhia ia e vaiho-ê-hia i te vairaa ê ».⁴ E au e, o Ioane tei maramarama matamua i te poro'i hanahana o te ti'a-faahou-raa. Te papa'i nei oia e, « ite ihora oia e faaroo atura », no te tahi râ mau pu'eraa, i tera taime, « aore â ho'i ratou i ite i te parau i papa'ihia ra e, e ti'a faahou mai [Iesu] ia pohe ra ».⁵

Ua faaru'e Petero e Ioane i tera vahi, faaea noa mai nei Maria ma te oto. I tera taime, ua ho'i mai na melahi i reira e ua ui marū ia'na, « Eaha oe i oto ai, e tera ra vahine ? Ua

« Aore oia i ô nei, ua ti'a ia i ni'a ; a haamana'o i ta'na i parau mai ia outou ia'na i parahi i Galilea ra,

« A na ô mai ai ra e, E tuuhia te Tamaiti a te taata nei i te rima o te feia rave hara, e faasataurohia, e e ti'a faahou ia tae i te ru'i toru ra ».¹

parau atura oia ia raua, No tau Fatu i hopoî-ê-hia e ratou nei, e aore au i ite i te vaiihoraahia e ratou ra ». ⁶ E i taua taime ra, te ti'a noa ra te Faaora tei ti'a faahou mai i muri ia'na, e ua parau atura, « E tera ra vahine, eaha oe i oto ai ? o vai ta oe e imi na ? Parau a'era oia e o te taata faaapu ra, e ua na ô atura ia'na, E hoa, na oe oia i hopoi ê ra, e faa'ite mai oe i te vaiihoraahia oia e oe na, e na'u oia e tii atu e hopoi ê ». ⁷

Ua papa'i Elder James E. Talmage e : « O Iesu ta'na i paraparau atu, to'na Fatu here, aita râ oia i ite. Hoê noa parau mai roto mai i To'na vaha tei faataui i to'na oto ahoaho ei popou rahi. 'Ua parau maira Iesu ia'na, E Maria'. Te reo, to'na ta'iraa, to'na navenave, o ta'na i faaroo e i here i tera ra mau mahana na mua'tu, ua faateitei te reira ia'na mai te hohonuraa o to'na hepohepo, i reira oia i te mureraa. Neva a'era oia e ite ihora i te Fatu. E no to'na popou rahi, toro atura oia i to'na na rima no te tauahi Ia'na, e te parau ana'e, te parau arue, i matara mai, oia ho'i, 'E Raboni', te auraa ra, To'u Fatu here ». ⁸

E no reira, ua riro mai teie vahine ei vahine haamaitaihia, e o oia te tino tahuti matamua tei ite matamua e tei paraparau i te Mesia tei ti'a faahou mai. E i te roaraa o taua mahana ra, ua fa Oia ia Petero i Ierusalem ; ⁹ i na pipi toopiti i ni'a i te e'a no Emausa ; ¹⁰ e i te ahiahi i e ahuru aposetolo e te vai atura ma te fa ta'ue noa i rotopu ia ratou e ma te parau e, « A hi'o mai na

i tau rima e tau avae ; o vau mau â ; a fafa mai na ia ite ; aita o te varua e io e te ivi mai to'u nei ». ¹¹ Ei reira, no te haapapû-roa-raa ia ratou, « aore â ratou i faaroo i te oaoa e te maere », ¹² ua amu Oia i te i'a tunu paa e te merikerio i mua ia ratou ra. ¹³ I muri mai ua a'o Oia ia ratou e, « Ei ite ho'i outou no'u i Ierusalem nei e Iudea'toa ho'i e ati noa'e, e Samaria, e tae noa'tu i te hopea o te fenua ra ». ¹⁴

I piha'i atu i teie mau faa'iteraa papû i Ierusalem ra, te vai atoa nei te ohipa taviniraa faito ore a te Fatu i te mau taata i tahito ra, i te mau pae too'a o te ra o te ao. I te vahi ra no Bounetifula, ua pou mai Oia mai ni'a mai i te ra i e ua titau i te nahoa rahi tei haaputupu, e 2 500 ti'ahapa taata, ia haere mai ratou, hoê i muri mai i te tahi, ia hope te taatoaraa i te haere mai, e ia toro mai i to ratou rima i To'na ao'ao e ia fafa i te mau tapa'o o te naelo i roto i To'na na rima e To'na na avae. ¹⁵

« E hope roa a'era ratou i te haere e te ite mata i te reira, ua pii noa'e ratou ma te aau hoê, i te na ôraa e,

« Hosana ! Ia maitai te i'oa o te Atua Teitei ! E ua ma'iri ihora ratou i te pae avae no Iesu, haamori atu ai ia'na ». ¹⁶

Te faa'ite nei te Ti'a-faahou-raa o te Mesia e, e mea taa ê To'na ora e e mea mure ore. « Mai te Metua ra, e ora to'na tei roto ia'na iho, ua horo'a mai ho'i oia i to te Tamaiti, ei ora'toa to'na i roto ia'na iho ». ¹⁷ Ua parau Iesu :

« I here mai ai tau Metua ia'u, o vau e horo'a i to'u ora, e a rave faahou atu ai.

« Aore roa e taata e riro ai ia haru, na'u ihora e horo'a noa'tu. E ti'a ia'u ia horo'a, e e ti'a ho'i ia'u ia rave faahou ». ¹⁸

Aita te Faaora i raro a'e i te titauraa a te maa e te pape e te mata'i aho e te tahi noa'tu mea, te tahi noa'tu mana e aore râ taata no te ora. No te mea o Oia Iehova e te Mesia, o Oia atoa ia te Te vai nei au rahi, te Atua e vai ia'na noa. ¹⁹ No te parau ohie, te vai nei Oia e e vai noa'tu Oia e a muri noa'tu.

Na roto i Ta'na Taraehara e To'na Ti'a-faahou-raa, ua upooti'a Iesu Mesia i ni'a i te mau tuhaa atoa o te Hi'araa. Ua riro atura te pohe pae tino ei pohe taime poto, e tae noa'tu i te pohe pae varua, e hopea to'na, i te mea e, e ti'a faahou â te taata atoa i mua i te aro o te Atua, no te tahi a'e taime poto, ia haavâhia ratou. E ti'a ia tatou ia roaa te ti'aturi hope e te ti'aturiraa tamau i roto i To'na mana no te upooti'a i te hoê noa'tu mea e ia ho-mai-hia te ora mure ore.

« Mai te pohe ho'i i noaa i te taata ra, no te taata'toa e noaa'i te ti'a faahou i te feia i pohe ra.

« Mai te taata i hope i te pohe ia Adamu, e hope atoa i te faaorahia e te Mesia ». ²⁰

Ia au i te parau a Elder Neal A. Maxwell : « Na roto i te upoti'araa te Mesia i ni'a i te pohe ua hope te vairaa atâta o te utuafare taata. I teie nei râ, te toe mai, o te vairaa atâta ia no te taata iho, e e ti'a atoa ia tatou ia faaorahia mai i te reira na roto i te peeraa i te mau haapiiraa a te taata tei faaora ia tatou paatoa i te haamouraa rahi ». ²¹

No To'na pahonuraa i te mau titauraa a te parau ti'a, tei roto atura te Mesia i te vahi no te parau ti'a ; e aore râ e ti'a roa paha ia parau e, o Oia te parau ti'a, e o Oia atoa ho'i te aroha. ²² Mai te reira atoa, o Oia te « Atua ti'a hope roa » e o Oia atoa ho'i te Atua aroha hope roa. ²³ E no reira, e faairoro te Faaora i te mau mea atoa ei mea ti'a. Aore parau ti'a ore i roto i te tahuti nei e vai noa'tu, te pohe atoa ho'i, inaha, Na'na e faati'a faahou mai i te ora. Aore tino pêpê, aore tino huma, aore haavareraa e hamani-ino-raa e ore e aufauhia i te hopea maoti To'na parau ti'a hope e To'na aroha hope.

Ia au i teie taipe, e ti'a'atu tatou paatoa i mua Ia'na e to tatou oraraa, ta tatou mau ma'itiraa e ta tatou mau ohipa, e tae noa'utu i to tatou mau mana'o. No te mea ua faaora Oia ia tatou mai te Hi'araa, Na'na atura ia to tatou ora. Ua parau Oia :

« Inaha, ua horo'a'utu vau ita'u evanelia ia outou, e o teie te evanelia ta'u i horo'a'utu ia outou, I haere mai au i roto i teie nei ao e rave i to te Metua hinaaro, o ta'u Metua i tonono mai ia'u :

« I tonono mai ta'u Metua ia'u ia faateiteihia vau i ni'a i te satauro ; e ia oti ta'u faateiteiraahia i ni'a i te satauro ra, ia ume mai au i te mau taata atoa ra ia'u ; e mai ia'u i faateiteihia i ni'a e te taata ra, oia atoa e faateiteihia te taata i ni'a e te Metua, ia ti'a mai ratou i mua ia'u ia haavâhia i ta ratou mau ohipa ».²⁴

A feruri na i te tahi taime i te auraa no te Ti'a-faahou-raa ei pahono-hope-roa-raa i te parau no te hiro'a mau o Iesu no Nazareta e i te mau pato'iraa feruriraa hohonu a te taata e i te mau uiraa rahi no ni'a i te oraraa. Mai te peu ua ti'a faahou mai ihoa Iesu, te auraa ra, e taata hanahana Oia. Aita to te taata tahuti iho e mana i roto ia'na no te ho'i faahou mai i te ora i muri mai i te pohe. E no te mea ua ti'a faahou mai Oia, e ere atura ia Iesu i te hoê noa tamuta, te hoê noa orometua, te hoê noa rabbi e te hoê noa peropheta. E no te mea ua ti'a faahou mai Oia, titauhia ia ia Iesu ia riro ei Atua, oia ho'i te Tamaiti Fanau Tahiti a te Metua.

E no reira, e parau mau Ta'na i haapii ; eita te Atua e haavare.²⁵

E no reira, o Oia te Hamani o teie nei ao, mai Ta'na i parau.²⁶

E no reira, e parau mau te parau no te ra'i e no hade, mai Ta'na i haapii.²⁷

E no reira, te vai ra te hoê ao varua Ta'na i haere atu i muri mai i To'na pohe.²⁸

E no reira, e ho'i faahou mai Oia, mai ta te mau melahi i parau,²⁹ no te « faatere tino roa i teie nei ao ».³⁰

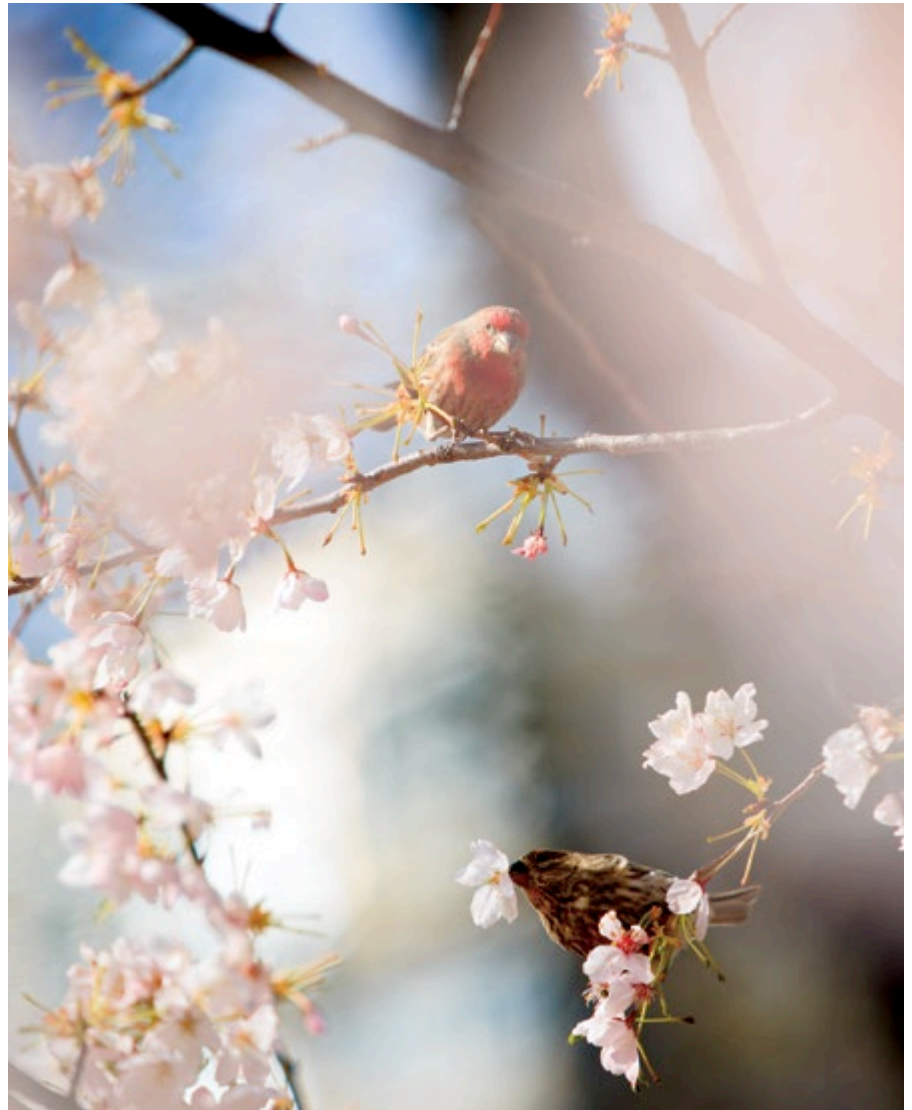
E no reira, te vai ra te hoê Ti'a-faahou-raa e te hoê haavâraa hopea no te taatoaraa.³¹

No te mea e parau mau te Ti'a-faahou-raa o te Mesia, ua mure

atura ia te parau no te feaaraa i te puai rau, te ite rau e te auu maitai ho'i o te Atua te Metua—Tei horo'a mai i Ta'na Tamaiti Fanau Tahiti no te faaora i teie nei ao. Aita faahou e niu no te feaaraa i te auraa e te fa o te oraraa. Inaha ho'i, o Iesu Mesia ana'e te i'oa e aore râ te e'a e tae mai ai te faaoraraa i te taata nei. E parau mau te aroha o te Mesia, no te faafana'oraa i te faaoreraa hara e te tamâraa i te taata hara e tatarahapa nei. E ohipa hau atu te faaroo i te hoê noa mana'o o te feruriraa e aore râ te hoê hamaniraa na'na. Te vai nei te parau mau rahi e te papû, e te vai nei te mau faatureraa papû e te tau ore i te pae morare mai tei haapiihia e Ana.

No te mea e parau mau te Ti'a-faahou-raa o te Mesia, ua riro

atura ia te tatarahaparaa i te ofatiraa i te hoê noa'utu ture e i te tahi noa'utu mau faaueraa Na'na, ei ohipa matara i te taata e te ru. E mea papû te mau semeio a te Faaora, mai Ta'na atoa parau fafau i Ta'na mau pipi e, e riro ratou i te rave atoa i te reira e hau atu â.³² E no reira, e mana papû Ta'na autahu'araa, no te « haapa'o i te evanelia e o te mau ho'i i te taviri no te mau parau aro no te basileia, oia ia te taviri no te ite i te Atua. No reira, i roto i te mau oro'a no te reira, te mana no te huru Atua e faa'itehia mai ai ».³³ No te papû o te Ti'a-faahou-raa o te Mesia, e ere atura te pohe i to tatou vairaa hopea, e noa'utu â e amu te mau to'e i to tatou nei tino, « e hi'o â [tatou] i te Atua i roto i [to tatou] tino nei ».³⁴

Te parau nei te peresideni Thomas S. Monson i te hoê parau a Robert Blatchford, a 100 matahiti i teie nei, « i roto i ta'na buka, *God and My Neighbor*, te aro u'ana nei i te mau ti'aturiraa Keresetiano fariihia, mai te Atua, te Mesia, te pure, e te tahuti ore. Ua faa'ite papû oia e : 'te parau nei au e, ua faa'ite papû vau i te mau mea atoa ta'u i hinaaro i te faa'ite papû ma te hope roa e ma te pautuutu, e aita e Kerisetiano, noa'tu to'na rahi e aore râ, to'na maramarama, e nehenehe e pahono i ta'u mau pato'iraa e aore râ, e faatapitapi i ta'u mau pato'iraa'. Ua haati oia ia'na i te hoê paruru ti'aturi ore. I muri iho, ua tupu mai te hoê mea maere rahi. Inaha, ua haruru to'na patu i [raro] i te repo... E ua vai taahaa noa oia ma te paruru ore. Ua haamata mârû noa oia i te hoi i roto i te faaroo ta'na i pato'i e i faaaaoa. E aha te mea i faatupu i teie tauraa rahi i ni'a ia'na ? *Ua pohe ta'na vahine*. Ma te aau oto, ua haere atu oia i roto i te piha tei reira te vairaa o to'na tino pohe. Ua hi'o faahou a'era oia i te mata o ta'na i here roa. Ia haere mai oia i rapae, na o atura i te hoê hoa, 'ona, e ere râ ona. Ua tau i te mau mea atoa. Te hoê mea te vai noa na i reira na mua a'e nei, ua afa'i-ê-hia ia. E ere faahou oia mai tei matauhia. E aha atu â te nehenehe e haere mai te mea e, e ere te varua ? »³⁵

Ua pohe mau anei te Fatu e ua ti'a faahou mai ? E. « Te mau parau tumu

no to tatou haapa'oraa o te iteraa papû ia o te mau aposetolo e te mau peropheta, no ni'a ia Iesu Mesia, e ua pohe Oia, ua tanuhia Oia, e ua ti'afaahou mai i te toru o te mahana, e ua haere atu i ni'a i te ra'i; e te tahi atu mau mea atoa no ni'a i to tatou haapa'oraa e mau hu'ahu'a ana'e ia no te reira ».³⁶

Mai te fatataraa mai te tohuraa no te fanauraa o Iesu, ua ti'aturi mau te tahi i rotopu i te mau ati Nephi e te mau ati Lamana i tahito ra, e ua feaa râ te rahiraa. I te taima ti'a, ua tae mai te tapa'o no To'na fanauraa—te hoê mahana e te hoê pô aita râ e poiri—e ua ite pauroa ratou.³⁷ Mai te reira atoa i teie mahana, te vai ra te ti'aturi mau ra i te Ti'a-faahou-raa mau o te Mesia, e te vai ra te feaa ra e aore râ te ti'aturi ore ra. Ua ite râ te tahi mau pu'eraa. E i te taima ti'a, e riro te mau mata atoa i te hi'o atu e e ite mai te taatoaraa ; e oia mau, « e pi'o ho'i te mau tui atoa i raro, e fa'i ho'i te mau vaha atoa i mua ia'na ra ».³⁸

E tae noa'tu i tera taima, e ti'aturi au i te parau a te mau taata atoa tei ite i te Ti'a-faahou-raa o te Faaora, mai itehia, teie mau ohipa i tupu e to ratou ra mau iteraa papû, i roto i te Faufaa Apî—no Petero e to'na mau hoa no te Tino Ahuru Ma Piti, no Maria i Magadala te aau mâ, e te vai atura. E ti'aturi au i te mau iteraa papû i roto i te Buka a Moromona—no

Nephi te aposetolo e te nahoa rahi i te fenua no Bounetifula, e te vai atura. E e ti'aturi au i te iteraa papû o Iosepha Semita e o Sidene Rigidoni, tei parau i muri iho e rave rahi iteraa papû i te iteraa rahi o teie nei tau tuuraa hopea, « Oia ho'i te ora nei oia ! No te mea ua ite mata'tura maua ia'na ».³⁹ I mua i To'na mata ite i te mau mea atoa, te ti'a nei au ei ite, no te faa'ite e, o Iesu no Nazareta te Taraehara tei ti'a faahou mai, e te faa'ite papû nei au i te mau mea atoa e pee nei i te *ohipa* no To'na Ti'a-faahou-raa. Ia farii mai outou i te mana'o papû e te parau tamahanahana o teie nei iteraa papû, o ta'u ia pure i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Luka 24:5-7.
2. Mataio 28:6-7.
3. Ioane 20:2.
4. Ioane 20:5, 7.
5. Ioane 20:8, 9.
6. Ioane 20:13.
7. Ioane 20:15.
8. James E. Talmage, *Jesus the Christ*, 3rd ed. (1916), 681.
9. Hi'o Luka 24:34; 1 Korinetia 15:5.
10. Hi'o Mareko 16:12; Luka 24:13-35.
11. Luka 24:39.
12. Luka 24:41.
13. Hi'o Luka 24:42-43.
14. Te Ohipa 1:8.
15. Hi'o 3 Nephi 11:14-15.
16. 3 Nephi 11:16-17.
17. Ioane 5:26.
18. Ioane 10:17-18.
19. Hi'o Exodo 3:14.
20. 1 Korinetia 15:21-22.
21. *The Neal A. Maxwell Quote Book*, ed. Cory H. Maxwell (1997), 287.
22. Hi'o 1 Ioane 4:8.
23. Alama 42:15; hi'o atoa Mosia 15:8-9.
24. 3 Nephi 27:13-14.
25. Hi'o Enosa 1:6.
26. Hi'o, ei hi'oraa, 3 Nephi 9:15.
27. Hi'o, ei hi'oraa, Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 76.
28. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 138.
29. Hi'o Te Ohipa 1:10-11.
30. Te mau Hiro'a Faaroo 1:10 ; hi'o atoa Topical Guide, « Jesus Christ, Millennial Reign ».
31. Hi'o, ei hi'oraa, 2 Nephi 9:15.
32. Hi'o Ioane 14:12.
33. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:19-20.
34. Ioba 19:26.
35. Thomas S. Monson, « Ua ite au te ora nei to'u Faaora ! » *Liahona*, Me 2007, 23.
36. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* (2007), 57.
37. Hi'o 3 Nephi 1:15-20.
38. Mosia 27:31.
39. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 76:22-23.

Na te peresideni Thomas S. Monson

Tae atu i te taime e farerei faahou ai tatou

E ti'a i te Varua ta tatou i farii i roto i teie na mahana e piti ia parahi mai i piha'i iho ia tatou a rave ai tatou i ta tatou mau ohipa i te mau mahana atoa.

E au mau taea'e e au mau tuahine, e amuiraa faahiahia mau teie. Ua faaamuhia tatou i te pae varua na roto i to tatou faarooraa i te mau parau faa'uru a te mau tane e te mau vahine tei paraparau mai ia tatou. E mea nehenehe roa te mau himene, ua faaineinehia e ua vauvauhia mai te mau a'oraa na roto i te muhumuhu a te Varua Maitai, e ua haafatata roa te mau pure ia tatou i te ra'i. Ua faateiteihia tatou i roto i te mau tuhaa atoa na roto i to tatou amuitahiraa.

Te ti'aturi nei au e, e rave tatou i te taime no te tai'o i te mau parau poro'i no te amuiraa ia ineine ana'e te reira i ni'a ia LDS.org i teie mau mahana i muri nei, e ia oti te reira i te nene'ihia i roto i te mau ve'a *Ensign* e *Liahona*, no te mea, e faufaa rahi to reira, ia tai'ohia e ia tuatapapahia e tatou.

Ua ite au e, e amui atoa mai outou ia'u no te faa'ite i to tatou tapa'o mau-ruuru rahi i te mau taea'e e te mau tuahine tei vaiihohia i to ratou ti'araa i roto i teie amuiraa. Ua tavini maitai ratou, e ua tauturu papû i te ohipa a te Fatu. Ua rave hope roa ratou i ta ratou ohipa.

Ua paturu atoa a'enei tatou, na roto i te afa'iraa i te rima i ni'a, i te mau taea'e tei piihia i ni'a i te mau ti'araa apî. Te farii poupou nei tatou ia ratou e te hinaaro nei matou ia ite mai ratou e, te oaoa nei matou ia ohipa i piha'i iho ia ratou i roto i te ohipa a te Fatu.

Ia feruri ana'e tatou i te mau parau poro'i ta tatou i faaroo a'enei, e ti'a ia tatou ia faaoti ia rave maa vahi iti maitai a'e i ta tatou i rave na mua a'enei. E ti'a ia tatou ia faa'ite i te

maitai e te here i te feia aita e farii nei i ta tatou mau ti'aturiraa e i ta tatou mau ture. Ua hopoi mai te Faaora i te fenua nei i te parau poro'i no te here e te mana'o maitai i te mau tane e te mau vahine atoa. E ti'a ia tatou ia pee tamau noa i To'na hi'oraa.

Te farerei nei tatou i te mau titauraa teimaha e rave rahi i roto i te ao nei i teie mahana, tera râ, te faa'ite papû atu nei au ia outou e, e mana'ona'o rahi to to tatou Metua i te Ao ra ia tatou. E arata'i e e haamaitai oia ia tatou mai te mea e, e tuu tatou i to tatou faaroo e te ti'aturiraa i roto la'na, e e tauturu Oia ia tatou i roto i te mau fifi atoa ta tatou e farerei.

Ia vai mai te mau haamaitairaa o te ra'i i ni'a ia tatou tata'itahi. Ia faaihia to tatou mau nohoraa i te here e i te faatura e i te Varua o te Fatu. E ti'a ia tatou ia faaamu tamau noa i to tatou iteraa papû no te evanelia, ia riro ho'i te reira ei paruru no tatou i mua i te mau tupa'ipa'iraa a te enemi. E ti'a i te Varua ta tatou i farii i roto i teie na mahana e piti ia parahi mai i piha'i iho ia tatou a rave ai tatou i ta tatou mau ohipa i te mau mahana atoa, e e ti'a ia tatou ia ite-tamau-noa-hia te rave ra i te ohipa a te Fatu.

Te faa'ite papû nei au e, e parau mau teie ohipa, te ora nei to tatou Faaora, e te arata'i nei Oia e te faatere nei i Ta'na Ekalesia i ni'a i te fenua nei. Te vaiiho atu nei au ia outou na, i to'u iteraa e to'u iteraa papû e, te ora nei to tatou Metua Mure Ore e te here nei Oia ia tatou. Oia mau to tatou Metua, e tino ho'i To'na e te ora nei. Ia ite mai tatou e, e hinaaro rahi To'na ia haere mai i piha'i iho roa ia tatou, e hinaaro rahi To'na ia rave i te mau mea e rave rahi no te tauturu ia tatou, e e hinaaro rahi To'na ia here ia tatou.

E au mau taea'e e au mau tuahine, ia haamaitai mai te Atua ia outou. Ia tae mai Ta'na fafauraa no te hau i ni'a ia outou i teie nei e i te mau taime atoa.

A parahi ana'e, e tae roa'tu i te taime e farerei faahou ai tatou i roto i na ava'e e ono i muri nei, e te na reira nei au na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

Na Rosemary M. Wixom
Peresideni rahi no te Paraimere

Na te haapa'oraa i te mau faaueraa e paruru ia tatou, e faaineine ia tatou e e haapuai ia tatou

E mau vahine rave fafauraa tatou, no te mau faito matahiti atoa, te haere nei na ni'a i te e'a o te ora tahuti no te ho'i atu i mua i To'na ra aro.

Ete mau tuahine, ua here matou ia outou. I te tereraa vau i Mehiko, aita i maoro a'enei, ua ite rii au i te huru no te autuahineraa mai teie pō. A feruri i teie hoho'a : I te faaotiraa o te Paraimere i te po'ipo'i sabati, ua haere mai matou, te mau tamarii e te mau orometua i rapae mai i te piha e ua apiapi roa matou. Matara mai nei te uputa o te piha a te Feia Apî Tamahine, ite a'era vau i te feia apî tamahine e to ratou feia faatere. Ua tauahi matou. I tera iho taime, te mau tamarii te tape'araa i to'u piritoti e te mau vahine na piha'iho ia'u, ua hinaaro roa vau ia faa'ite i to'u mana'o.

Aita va'u e parau Paniora, no reira e parau Peretane tei tae mai i to'u

feruriraa. Ua hi'o vau i to ratou mata atoa ma te parau e, « e mau tamarii tamahine tatou na to tatou Metua i te Ao ra, o tei here ia tatou e te here nei tatou Ia'na ». Oioi mai nei ratou i te tavevo mai na roto i te reo Paniora. Tei roto noa matou i te vahi haereraa taata i te faahitiraa i te parau tai'o a te Feia Apî Tamahine ma te parau atoa e, « e ti'a tatou ei ite no te Atua i te mau mahana atoa, e i te mau mea atoa, e i roto i te mau vahi atoa ».

I teie pō, ua amui mai tatou na te ao taotoa nei, ei pipi Na'na, ma te hiaai ia paruru e ia paturu i te basileia o te Atua. E mau tamahine tatou na to tatou Metua i te Ao ra. E mau vahine rave fafauraa tatou, no te mau faito

matahiti atoa, te haere nei na ni'a i te e'a o te ora tahuti no te ho'i atu i mua i To'na ra aro. Na te haapa'oraa i te mau faaueraa e paruru ia tatou, e faaineine ia tatou e e haapuai ia tatou.

Te vai nei te mau tamahine i rotopu ia tatou no te faito matahiti Paraimere. No rave noa mai nei vetahi o outou i te taahiraa matamua i ni'a i teie e'a no te ora mure ore na roto i te oro'a no te bapetizoraa.

A hi'o faaati ia outou. E mea anana to outou ananahi mai ta outou e ite ra i te mau vahine tei rave atoa i te mau fafauraa, e ua ineine ratou no te faa'ite i te e'a i mua ia outou.

E 8, e 9, 10 e aore râ 11 anei matahiti to outou, tei roto anei i te pû amuiraa rahi, e aore râ tei te fare e aore râ tei roto i te hoê fare pure na te ao taotoa nei, a ti'a mai na i ni'a ? Maeva i te putuputuraa rahi na te mau vahine. I teie nei, a ti'a noa mai i ni'a ; no te mea ua hinaaro matou e ani ia outou ia amui mai. E himenemene atu vau i te hoê himene a te Paraimere. Ia ite mai outou i te himene e himene atoa mai. E himene puai râ ia faarohia mai outou.

*Haapii ia'u ia ite te maitai ;
Ia pure i te Metua Here.*

*Haapii ia'u i te mau mea maitai.
Haapii ia'u i te mau mea maitai.*

A ti'a noa outou, e himene mai i teie nei te 12 matahiti e paari atu i te irava piti.

*Haere mai te tamariiri,
E haapii mai tatou i te ture
Ia ho'i tatou i mua Ia'na.
Haere noa i mua i mua Ia'na.¹*

Faahiahia roa. E nehenehe outou e parahi. Mauruuru.

Ei vahine no te mau faito matahiti atoa, te haere nei tatou i roto i To'na maramarama. Te taata tata'itahi to'na tere i ni'a i te reira e'a ma te turamamaitai-hia i te here o te Faaora.

E tomo tatou na te uputa o teie e'a no te ora mure ore na roto i te oro'a e te fafauraa no te bapetizoraa, ei reira e farii tatou i te horo'a o te Varua Maitai. Ua ani Elder Robert D. Hales ia tatou,

« Ua ite anei [tatou] e ua ite anei ta [tatou] mau tamarii e ia baptizohia ana'e [tatou] e tauihia ia [tatou] e a muri noa' tu ? »

Ua faataa atoa oia e, « ia maramarama ana'e tatou i te fafauraa o to tatou baptizoraa e te horo'a o te Varua Maitai, na te reira e tau i to tatou oraraa, e e haamau i te taatoaraa o to tatou here i te basileia o te Atua. Ia tae mai te mau faahemaraa i ni'a i to tatou e'a, mai te mea e faaroo tatou, e faaara mai te Varua Maitai ia tatou e ua fafau tatou ia haamana'o noa i te Faaora e ia haapa'o i te mau faaueraa a te Atua ».²

I te mau hepetoma atoa a rave ai tatou i te mau tapa'o no te oro'a mo'a, e faaapî tatou i ta tatou fafauraa no te baptizoraa. Ua parau Elder David A. Bednar : « A ti'a ai tatou i roto i te pape o te baptizoraa, [te hi'o nei tatou] i te hiero. Ia amu ana'e tatou i te oro'a mo'a, [te hi'o nei tatou] i te hiero. E fafau tatou e haamana'o tamau noa tatou i te Faaora e e haapa'o i Ta'na mau faaueraa ei faaineineraa no te tomo i roto i te mau oro'a mo'a o te hiero ».³

Na te mau oro'a o te hiero e arata'i ia tatou i te mau haamaitairaa rahi roa a'e e roaa na roto i te Taraehara a Iesu Mesia. E mau oro'a te reira e titauhia no to tatou faateiteiraa i roto i te basileia tiritiera. Mai te mea e, e rohi tatou no te haapa'o i ta tatou mau fafauraa, e haamata to tatou mau mana'o no te tu'ati-ore-raa e no te maitai-ore-raa i te morohi, e e ora faahou mai te mau

oro'a e te mau fafauraa no te hiero. E farii-poupou-hia te mau taata atoa ia haere na ni'a i taua e'a ra e tae atu ai i te ora mure ore ra.

Ua faahiahia roa vau i te puai o te mau tamahine, te feia apî tamahine e te mau vahine ta'u i farerei na te ao taatoa nei, ua mau maitai to ratou avae i ni'a i te reira e'a. Teie te tahi hi'oraa no te mau tamahine e te

mau vahine rave fafauraa ta'u i farerei.

11 matahiti to Luana i to'u farereiraa ia'na i Buenos Aires, i Râparâta. No te tahi ati i to'na na'ina'iraa, aita ta Luana e nehenehe e paraparau. Tau matahiti aita ona e paraparau. Ua parahi mu noa oia a aparau ai matou. To'u hiaai rahi, ia muhumuhu rii noa mai to'na vaha i te tahi parau. Ua hi'o noa mai oia ia'u mai te huru ra, aita e faufaa te parau no te ite mai i to'na aau. I te otiraa te pure, ua ti'a matou no te faaru'e i tera vahi, toro mai nei Luana i te hoho'a papa'i. Ua papa'i oia i te hoho'a no Iesu Mesia i roto i te ô no Getesemane. I reira to'u faarooraa i to'na iteraa papû ma te puai e te papû maitai. Ua rave Luana i te hoê fafauraa i te taime no te baptizoraa ia ti'a ei ite no te Atua « i te mau mahana atoa e i te mau mea atoa, e i te mau vahi atoa ».⁴ Ua taa ia'na te Taraehara a Iesu Mesia, mai tei faaithehia i ni'a i ta'na hoho'a papa'i. Ua taa anei ia'na e, na roto i te mana haapuui e te mana faati'a o te Taraehara, e nehenehe to'na ma'i e ora, e ia paraparau faahou ? Mai taua mahana maira, a toru matahiti i teie nei, ua maitai noa

Oire no Mehiko, Mehiko

mai Luana i roto i ta'na tautooraa ia paraparau. Te amui nei oia i to'na mau hoa no te Feia Apî Tamahine. Ma te haapa'o maitai i te fafauraa ta'na i rave i te taima no te bapetizoraa, te tamau noa nei oia i te faa'ite i to'na ite no te Faaora.

Pauroa te feia apî na te ao atoa nei e umehia nei no te haere i te hiero. I Lima, i Peru, ua farerei au i te hoê metua tane e ta'na na tamahine e toru i mua i te tomoraa hiero. Ua ite au i te maramarama i ni'a i to ratou mata. E piti o na tamahine e huma, e te parahi ra i toro i te pereoo tura'i. Te toru o te tamahine, te tauturu ra ia i to'na tuahine, e ua faataa mai oia e, e piti â to'na tuahine i te fare. Tei roto atoa raua i te pereoo tura'i. Aita e ti'a ia raua ia haere mai i teie tere 14 hora no te haere i te hiero. E mea faufaa rahi te hiero no

teie metua tane e ta'na na tamahine, no reira te maha o ratou i tere mai ai i te hiero i tera mahana—e piti no te mata'ita'i-noa-raa i to raua tuahine ia bapetizohia no te feia pohe ia rave i te reira oro'a mo'a. Mai ia Nephi, « te [popou] nei [raua] i te mau faufaa ta te Fatu i fafau mai ».⁵

Te haafau nei te hoê vahine otahi, i te mau hepetoma atoa, i te oro'a mo'a e to te reira atoa parau fafau mo'a « ia vai noa to'na Varua i roto [ia'na] ».⁶ Teie hoaraa tamau, e parau fafau ia e tamârû nei i te mau are o to'na vai-otahi-raa. E haapuui te reira ia'na no te utuhiraa ia'na i roto i te faarahiraa i ta'na mau tareni ma te hiaai ia tavini i te Fatu. Ua ite oia i te popou rahi i roto i te poihereraa i te mau tamarii atoa i roto i to'na oraraa, e ia imi oia i te hau maite roa, e ite outou ia'na i roto i te hiero.

I te hopea, te hoê vahine 90 matahiti tei ite i ta'na mau tamarii e te mau mootua i te paariraa mai e ta'na mau hina i te taeraa mai i roto i te ao. Mai te rahiraa o tatou, ua ora oia i te mau oto, te mau ati rahi e te popou faito ore. Ua parau roa mai oia e, ahani e nehenehe ta'na e papa'i faahou i te aamu o to'na ora, e mau pene ta'na e ore e tuu atu. Atira noa'tu, ma te mata ataata, ua parau oia, « e ti'a noa râ ia ora rii mai â vau no te hi'o e, eaha râ te tupu i muri iho ! » Te tamau noa nei oia i te tape'a maite i te mau fafauraa i ni'a i te e'a.

Ua haapii Nephi :

« Ia tae outou i taua e'a tūāifaro ra e te pirihaio, atira anei ia? Inaha e parau atu vau ia outou na, Aore roa ia... »

« E teie nei, ia haere ti'a'tu outou i mua i te ti'a-maite-raa i te Mesia, ma te tia'i papû roa, e te here i te Atua e te taata atoa. E tena na, ia haere ti'a outou i mua ma te oaoa i te ite i te parau a te Mesia, ma te tape'a ho'i e tae noa'tu i te hopea ra, inaha, te na ô maira te Mesia, E ora mure ore to outou i reira ra ».⁷

Tei ni'a tatou tata'itahi i te reira e'a. I teie pō, ua himene tatou no te haere-raa i te e'a no te maramarama. Ei taata hoê, e mea puai tatou. Ia amuihia i te Atua ra, eita e mau faahou.

Ua parau te Fatu ia Emma Smith, « a faateitei mai na i to oe aau e a oaoa, e a ati atu i te mau fafau ta oe i faaau ra ».⁸

Te oaoa nei tatou e, na roto i te haapa'oraa i ta tatou mau fafauraa, e ite to tatou aau i te here o to tatou Metua i te Ao ra e o te Faaora o Iesu Mesia. Te faa'ite papû nei au e, te ora nei Raua. I te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. « Haapii Ia'u ia ite i te Maitai », *Te mau himene*, n° 189.e aore ra *Chants pour les enfants*, 70.
2. Robert D. Hales, « Te fafauraa o te Bapetizoraa : Ia riro i roto i te Basileia e no te Basileia », *Liahona*, Tenuare 2001, 8, 7.
3. David A. Bednar, « Mau ma te tura i te hoê i'oa e te ti'araa », *Liahona*, me 2009, 98.
4. Mosia 18:9.
5. 2 Nephi 11:5.
6. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:77.
7. 2 Nephi 31:19–20.
8. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 25:13.

Na Bonnie L. Oscarson
Peresideni rahi no te Feia Apî Tamahine

Autuahineraa: E hinaaro mau tatou i te tahi e te tahi

*Ia faaea tatou i te tutonu i ni'a i to tatou mau taa-ê-raa,
e imi râ eaha te mau mea e hoê â ta te tahi e te tahi*

I roto i teie video, ua ite mai tatou e va'u fenua e ua faaroo mai e iva reo taaê. A feruri na i te rahiraa reo o tei tuuhia no teie irava hopea. E mea faahiahia ia ite e mai te hoê autuahineraa na te ao nei, ua ti'a ia tatou ia faateitei i to tatou reo i roto i te iteraa papû no te parau mau mure ore e e mau tamarii tamahine tatou na te hoê Metua here i te Ao ra.

Aue te fana'o ia tae mai i ô nei i teie taima faahiahia e ia paraparau atu i te mau vahine atoa o te Ekalesia mai te va'u te matahiti e hau atu. Te vai nei te puai rahi i roto i to tatou amuiraa i teie pô. Ia hi'o ana'e au ia tatou paatoa tei putuputu mai i roto i te Pû Amuiraa nei, e ia feruri ana'e au i te rahiraa tauatini o vetahi ê o te mataitai nei i teie haapuroraraa i roto i te mau vahi ati a'e te ao nei, ua riro te tahoêraa o te mana o to tatou iteraa papû e to tatou faaroo ia Iesu Mesia ei hoê o te mau amuiraa faaroo e te puai rahi o te mau vahine i roto i te aamu o te Ekalesia, e penei a'e i roto atoa i te ao nei.

I teie pô te oaoa nei tatou i roto i to tatou mau ti'araa rau e rave rahi ei mau vahine i roto i te Ekalesia. Noa'tu e, ua rau te mau mea e faataa ê nei ia tatou, te ite atoa nei râ tatou e, e mau tamahine paatoa tatou na te hoê â Metua i te Ao ra tei faairi ia tatou ei mau tuahine. Ua hoê tatou i roto i te paturaa i te basileia o te Atua e i roto

Sydney, Auteralia

hoi i te mau fafauraa ta tatou i rave, noa'tu te huru o to tatou oraraa. E mea papû maitai e, ua riro teie amuitahiraa, ei autuahineraa hanahana roa a'e i ni'a i te tino o te fenua nei !¹

Te riroraa ei mau tuahine, e faaite-
raa te reira e, te vai ra hoê taamuraa
aueue ore i rotopu ia tatou. Te aupuru
nei te mau tuahine i te tahi e te tahi,
te haapa'o nei i te tahi e te tahi, te
tamahanahana nei i te tahi e te tahi,
e tei reira ratou no te tahi e te tahi i te
taime maitai e te taima fifi. Ua parau te
Fatu e, « te parau atu nei au ia outou,
ia tahoê; e mai te mea aita outou e riro
ei hoê ra e ere hoi outou no'u nei ».²

Te hinaaro nei te enemi ia faaino
e aore ra, ia haavâ tatou i te tahi e te
tahi. Te hinaaro nei oia ia faatumu
tatou i ni'a iho i to tatou mau taa-ê-raa
e ia faaau i to tatou huru i to te tahi e
to te tahi. E mea au paha na outou e
faaetaeta puai i te tino no te maororaa
hoê hora i te mau mahana atoa no te
mea e faatupu te reira i te au maitai i
roto ia outou, area o vau ra, te feruri
nei ia vau e, e ohipa tuaro faahiahia
roa mai te mea e, e haere au i te mau
tuhua i ni'a na ni'a noa i te e'a eiaha râ
na roto i te piha ta'uma uira. E vai hoa
noa â tatou, e ere anei ?

Tatou te mau vahine, e etaeta taa
ê to tatou i ni'a ia tatou iho. Ia faaau
ana'e tatou i to tatou huru i to te tahi e
to tahi, e faaau ore tatou ia tatou iho e
aore ra, ia vetahi ê. I te hoê taima, ua
parau te tuahine Patricia T. Holland e,
« te parau tano, eita ta tatou e nehe-
nehe e parau e, e keretetiano tatou
e a tamau noa ai i te haavâ i te tahi e
te tahi—e aore ra, ia tatou iho—ma
te etaeta.³ Te na ô ra râ oia i te parau,
aore roa hoê mea e hoona ia ere tatou
i to tatou aau aroha e te autuahineraa.
Ei hau tatou e ia oaoa hoi i roto i te
taa-ê-raa hanahana to te tahi e to te
tahi huru. E ti'a ia tatou ia ite e, te hina-
aro nei tatou paatoa ia tavini i roto i te
basileia ma te faaohipa i to tatou mau
taren e te mau horo'a taa ê na roto i ta
tatou iho raveraa. Ei reira tatou e oaoa
ai i to tatou autuahineraa e to tatou
autahiraa, e ia haamata i te tavini.

Te parau tano maori râ, e hinaaro
mau tatou i te tahi e te tahi. E imi te
mau vahine i te auhoaraa, te patururaa

e te autahiraa. Ua rau te mau mea ta tatou e apo mai na roto mai i te tahi e te tahi, e e mea pinepine tatou i te vaiiho i te mau papa'i ia tapea ia tatou ia fana'o i te mau autaatiraa o te nehenehe hoi e riro ei mau haamaitiraa rarahi roa i roto i to tatou oraraa. Ei hi'oraa, matou te mau vahine huru paari rii, e hinaaro matou i te mau mea ta outou te mau tamahine no te matahiti paraimere e vai ra no te horo'a. E nehenehe matou e haapii rahi mai na roto mai ia outou no ni'a i te ohipa taviniraa e te here mai to te Mesia te huru.

Aita i maoro a'e nei, ua faaroo vau i te hoê aamu nehenehe roa no ni'a i te hoê tamahine iti o Sarah te i'oa, na te metua vahine o Sarah e tauturu nei i te tahi vahine no roto i ta'na paroisa, o Brenda te i'oa, tei roohia i te hoê ma'i rahi. E mea au roa na Sarah e haere na muri iho i to'na mama no te tauturu ia Brenda. Na Sarah e manii i te mono'i i ni'a i te rima o Brenda ei reira e tau-rami ai i to'na mau rimarima e to'na na rima no te mea e mea pinepine oia i te mamae. E ua haapii o Sarah ia amo i te rima o Brenda na ni'a a'e i to'na upoo no te faaha'uti'uti i to'na mau uaua. Na Sarah e pahere i te rouru o Brenda e e tau'aparau ia'na a rave ai to'na mama i te tahi atu mau ohipa. Ua haapii mai Sarah i te faufaa e i te oaoa o te taviniraa i te tahi atu taata, e ua ite atoa oia e, e nehenehe atoa te hoê tamariiri e faatupu i te taa-ê-raa rahi i roto i te oraraa o te hoê taata.

E mea au roa na'u te hi'oraa i roto i te pene matamua a Luka o te faaite nei i te auraa maitai i rotopu ia Maria, te metua vahine o Iesu, e to'na tuahine fetii o Elisabeta. E tamahine apî o Maria i te taime a faaitiehia mai ai ia'na ta'na misioni faahiahia ia riro ei metua vahine no te Tamaiti a te Atua. I te haamataraa, ua riro paha teie ohipa ei hopoi'a teimaha ia amo oia ana'e ra. Na te Fatu Iho i horo'a mai ia Maria i te hoê taata no te tauturu ia'na i te amuraa i ta'na hopoi'a. Na roto i te poro'i a te melahi Gaberiela, ua horo'ahia mai ia Maria te i'oa o te hoê vahine papû e te maitai o ta'na e nehenehe e ani i te tauturu—to'na tuahine fetii o Elisabeta.

Teie tamahine apî e to'na tuahine fetii tei « ruhiruhia roa », ⁴ e taamura hoê to raua i te mea e, ua hapû raua toopiti na roto i te semeio, e te feruri nei au e, ua riro ia na ava'e e toru to raua parahi-amui-raa ei na ava'e faufaa roa no raua, i te mea e, ua ti'a ia raua ia paraparau amui, ia faaite i te here te tahi i te tahi, e ia tauturu te tahi e te tahi i roto i to raua nau piiraa taa ê roa. Aue te nehenehe to raua hi'oraa no ni'a i te mau vahine no te u'i taa ê i te tautururaa te tahi i te tahi.

Tatou tei paariiri a'e, e nehenehe ta tatou e faatupu i te hoê huru faahiahia roa i ni'a i te mau u'i apî a'e. I te tau e tamariiri noa â to'u metua vahine, e ere to'na na metua i te mea itoito i roto i te Ekalesia. Tae roa mai i te pae o to'na matahiti, ua titauhia ia'na ia

haere i te pureraa na raro noa o'na ana'e e ia parahi i roto i ta'na mau pureraa—Paramere, Hapiiraa Sabati e te pureraa oro'a—i te mau hora taa ê.

Aita i maoro a'e nei ua ani au i to'u metua vahine eaha te tumu i na reira ai oia pauroa te hepetoma ma te tauturu-ore-hia e aore ra, ma te faaitoito-ore-hia e to te utuafare. Teie ta'na pahonora, « ua here to'u orometua haapii ia'u ». Ua aupuru teie mau orometua ia'na e ua haapii ia'na i te evanelia. Ua haapii ratou ia'na e, e Metua i te Ao ra to'na tei here ia'na, e na to ratou mana'o ia'na, i faaitoito noa ia'na ia haere noa pauroa te hepetoma. Ua parau mai to'u metua vahine ia'u e, « o te hoê ia o te mau faaûruraa faufaa roa a'e i roto i to'u oraraa tamarii ». Te ti'aturi nei au e, e nehenehe ta'u e haamauruuru i teie mau tuahine faahiahia i te hoê mahana ! Aita ta te faito matahiti e parau i roto i te ohipa taviniraa mai ta te Mesia te huru.

Tau hepetoma i ma'iri a'e nei, ua farerei au i te hoê peresideni feia apî tamahine i Kalifonia tei parau mai ia'u e, aita i maoro a'e nei, ua piihia to'na metua vahine, 81 matahiti, ei tuahine haapa'o i te mau tarona i roto i te feia apî tamahine. Ua maere roa vau, no reira ua taniuniu vau i to'na metua vahine. I te taime a titau ai te episekopo o te tuahine Val Baker ia farerei ia'na, ua feruri oia e, e piihia oia ei haapa'o piha vairaa buka e aore ra, ei taata papa'i aamu no te paroisa. I te aniraa te episekopo ia'na ia tavini ei tuahine haapa'o i te mau tarona i roto i te feia apî tamahine, na ô atura oia e, « ua papû ia oe ? »

Ua pahono maira to'na episekopo ma te tura, « e te tuahine Baker, eiaha ia hape te mana'o, no ô mai i te Fatu ra teie piiraa ».

Ua parau maira oia e, aita ta'na e pahonora ê atu maori râ, « Oia mau ia ».

Te faahiahia nei au i te faaururaa tei roaa i teie episekopo, oia hoi, ua rau te mau mea ta teie na tarona e maha i roto i ta'na paroisa e haapii mai na roto mai i te paari, te iteraa e te hi'oraa roa o teie tuahine paari. E ua ite anei outou e, o vai ta te tuahine Baker e ani ia hinaaro ana'e oia i te tauturu no te hamani i ta'na tahua itenati Facebook ?

Te feruri nei au i te tauturu rahi a te mau tuahine i roto i te Sotaiete Tauturu i te fariiraa i te mau tamahine apî no mahuti noa mai nei na roto mai i te feia apî tamahine. Pinepine to tatou mau tamahine apî i te feruri e, aita to ratou e ti'araa e aore ra, aita hoê mea e tuati ia ratou i te mau tuahine i roto i te Sotaiete Tauturu. Hou a tae'ahia ai to ratou matahiti i te 18, e mea ti'a i te feia faatere no te feia apî tamahine e te mau metua vahine ia faaite papû no te mau haamaitairaa rahi o te Sotaiete Tauturu. E mea ti'a ia ratou ia ite i te oaoa no te riroraa ei tuhaa no taua faanahoraa hanahana ra. Ia haamata ana'e te feia apî tamahine i te haere i roto i te Sotaiete Tauturu, te ohipa ta ratou e hinaaro rahi, o te hoê ia hoa no te parahi i piha'iho, hoê rima tauahi i ni'a i to ratou taponono, e hoê rave'a no te haapii e no te tavini. E faatoro ana'e tatou i te rima no te tauturu te tahi i te tahi i roto i te mau tauraa e i te mau taime faufaa o to tatou oraraa.

Maururu i te mau vahine no te Ekalesia o te rave nei no te faatoro i te rima ma te hi'o ore i te taa-ê-raa te matahiti e te hiroa tumu, no te haamaitai e no te tavini ia vetahi ê. Te tavini nei te feia apî tamahine i te mau tamarii paraimere e i te ruhiruhia. Te horo'a nei te mau tuahine otahi no te mau huru matahiti atoa e rave rahi hora no te aupuru i te mau hinaaro o te mau taata e haati nei ia ratou. Te ite nei matou e rave rahi tauatini feia apî tamahine o te horo'a nei hau atu i te 18 ava'e o to ratou oraraa no te faaite i te evanelia i to te ao nei. Ua riro teie mau mea taatoa ei faaiteraa e, mai ta tatou himene herehia e parau nei e, « e mau tuahine tatou no ziona ».⁵

Mai te mea e te vai ra te mau paruru, no te mea ia e, na tatou iho te reira i hamani. Ia faaea tatou i te tutono i ni'a i to tatou mau taa-ê-raa, e imi râ eaha te mau mea e hoê â ta te tahi e te tahi ; i reira tatou e haamata ai i te ite i to tatou puai rahi a'e e, i te faatupu i te maitai rahi a'e i roto i teie oraraa. I te hoê taime ua parau te tuahine Marjorie P. Hinckley e, « e hinaaro mau tatou i te tahi e te tahi. O matou tei paari, e hinaaro matou ia outou te

Vienne, Auteria

feia apî. E te ti'aturi nei matou e, outou te feia apî, e hinaaro outou i te tahi o matou te feia paari. E hinaaro te vahine i te vahine, te huru tera o te oraraa sotiare. E hinaaro tatou i te auhoaraa hohonu e te oaoa e te parau-ti'a te tahi e te tahi ».⁶ Ua tano te tuahine Hinckley; e hinaaro mau tatou i te tahi e te tahi!

E te mau tuahine, aita e pûpû vahine ê atu i roto i te ao nei e nehe-nehe e farii i te mau haamaitairaa rarahi mai ia tatou nei te mau vahine no te mau mahana hopea nei. E melo tatou no te Ekalesia a te Fatu, e noa'tu te huru o to tatou oraraa, e nehenehe ta tatou paatoa e fana'o i te mau haamaitairaa o te mana autahu'araa na roto i te haapa'oraa i te mau fafauraa ta tatou i rave i roto i te bapetizoraa e i roto i te hiero. E mau peropheta ora to tatou no te arata'i e no te haapii ia tatou, e te oaoa nei tatou i te horo'a rahi o te Varua Maitai, o te tavini nei ei tamahanahana e ei arata'i i roto i to tatou oraraa. Ua haamaitaihia tatou ia rave amui i te ohipa i piha'i iho i te mau tae'a'e parau-ti'a no te haapuui i te mau fare e te mau utuafare. E nehe-nehe ta tatou e farii i te puai e te mana o te mau oro'a hiero e te vai atu râ.

Hau atu i te fana'oraa i teie mau haamaitairaa nehenehe, e tuahine to tatou tata'itahi—i roto i te evanelia a Iesu Mesia. Ua haamaitaihia tatou i te maitai o te huru marû e te aroha, na roto hoi i te reira e ti'a ai ia tatou ia

horo'a i te here e te taviniraa a te Mesia i te mau taata e haati nei ia tatou. Mai te mea e, e hi'o atu tatou i ô mai i to tatou mau taa-ê-raa i roto i te matahiti, te hiroa tumu, e te huru o te oraraa no te haapa'o e no te tavini i te tahi e te tahi, e faaihia tatou i te here mau o te Mesia e i te faaûruraa o te arata'i ia tatou ia ite e, eaha te taime e o vai te taata e tavini.

Te faatae atu nei au ia outou i te hoê titauraa manihini tei horo'ahia'tu na i te hoê taime na mua a'e nei, na te hoê peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu tei parau e, « te titau manihini atu nei au ia outou eiaha ia rahi noa'tu te here i te tahi e te tahi, ia *maitai a'e* râ te here i te tahi e te tahi ».⁷ Te ti'aturi nei au e, e ite tatou e, e hinaaro mau tatou i te tahi e te tahi, e e ti'a anei ia tatou paatoa ia here maitai a'e te tahi e te tahi, ta'u ia pure, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o Barbara B. Smith, « The Bonds of Sisterhood », *Ensign*, Mati 1983, 20–23.
2. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 38:27.
3. Patricia T. Holland, « One Thing Needful: Becoming Women of Greater Faith in Christ », *Ensign*, Atopa 1987, 29.
4. Luka 1:7.
5. « E Mau Tuahine Tatou no Ziona », *Te Mau Himene*, n°193.
6. *Glimpses into the Life and Heart of Marjorie Pay Hinckley*, nene'iraa a Virginia H. Pearce (1999), 254–55.
7. Bonnie D. Parkin, « Te ma'itiraa i te aroha : I taua mea ti'a ra » *Liahona*, Novema 2003, 106.

Na Linda K. Burton
Peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu

Titauhia : Te rima e te aau no te haapeepee i te ohipa

E ti'a ia tatou ia pûpû i te rima no te tauturu e te mau aau no te haapeepee i te ohipa faahiahia a te Metua i te Ao ra.

E au mau tuahine, auê to matou here ia outou ! I te mata'ita'iraa tatou i te video, ua ite anei outou i to outou iho rima toro no te tauturu i te hoê i ni'a i te e'a no te fafauraa ? Te haamana'o ra vau i te hoê tamahine no te Paraimere, to'na i'oa o Brynn, hoê noa to'na rima, area ra, e faahipa oia i tera rima no te toro atu e no te haamaitai i to'na utuafare e to'na mau hoa—te feia mo'a e te feia atoa no te tahi atu faaroo. Auê ia to'na nehenehe, e ere anei ? Outou atoa ho'i ! E te mau tuahine, e ti'a ia tatou ia pûpû i te mau rima no te tauturu e te mau aau no te haapeepee i te ohipa faahiahia a te Metua i te Ao ra.

Mai te mau tuahine haapa'o maitai i roto i te mau papa'iraa mo'a, mai ia Eva, Sara, Maria, e te vai atura, tei ite i to ratou hiro'a e ta ratou fâ, ua ite atoa Brynn e, e tamahine oia na te Atua.¹ E ti'a atoa ia tatou ia ite i to tatou iho ai'a hanahana ei mau tamahine herehia na te Atua e te ohipa faufaa rahi Ta'na no tatou.

Ua haapii te Faora, « o tei hinaaro maite i te haapa'o i to'na ra hinaaro, e ite ia i ta'u e haapii nei ». ² Eaha te

titauhia ia tatou ia ite e ia rave no te « ora Ia'na ra i te hoê mahana » ?³ E nehenehe tatou e haapii mai na roto mai i te aamu o te taata tao'a rahi a ani ai oia ia Iesu eaha te ti'a ia'na ia rave e noaa'i te ora mure ore.

Ua pahono a'era Iesu ia'na, « Te hinaaro na oe ia noaa te reira ora, a haapa'o i te mau ture ra ».

Ua ani a'era teie taata apî Ia'na te hea ture te haapa'o. Ua faahaamana'o

atura Iesu ia'na i te tahi o na ture hoê ahuru ta tatou paatoa i mâtau.

Pahono ihora teie taata apî e, « ua hope te reira i te haapa'ohia e au, mai to'u apîraa mai â ; e eaha iho â tei toe ia'u ? »

Ua parau atura Iesu, « ia hinaaro oe e ia maitai roa, a tii a hoo i ta oe atoa ra, a hopoi atu ai na te taata rii, e e tao'a ta oe i te ao i reira a haere mai ai a pee mai ia'u ». ⁴

Ua pii Iesu ia'na ia faaairo mai ia'na ei tuhaa no Ta'na ohipa—te ohipa a te hoê pipî. Te reira atoa ta tatou ohipa. Titauhia ia tatou ia « haapae... i te mau mea no [teie] nei ao... a ati atu i te mau fafau ta [tatou] i faaau ra » ⁵ e ia haere mai i te Mesia ma te pee Ia'na. Tera mau ta te pipî e rave !

I teie nei, te mau tuahine, eiaha na tatou e haape'ape'a i te mea ua parau te Faora i te taata tao'a rahi ra ia maitai roa. Te ta'o « perfect » [maitai roa] i roto i teie aamu, no roto mai ia i te parau heleni e to'na auraa, oia ho'i, « oti ». A tamata itoito ai tatou i te haere i mua i ni'a i teie e'a no te fafau-raa, e oti ai tatou e e maitai ai tatou i roto i teie oraraa.

Mai te taata tao'a rahi i te tau o Iesu, i te tahi taime, e tae mai te faahemaraa ia faaru'e e aore râ ia ho'i i muri no te mana'o paha eita e nehenehe ta tatou ia rave i te reira, tatou ana'e iho. E ua tano tatou ! Eita ta tatou e nehenehe e rave i te mau mea rahi e anihia ra ma te tauturu ore. E tae mai te tauturu na roto i te Taraehara a Iesu Mesia, te arata'iraa a te Varua Maitai e i to te tahi mau rima tauturu.

Aita i maoro a'enei, ua faa'ite mai te hoê tuahine otahi, e tuahine haapa'o maitai, e na roto i te Taraehara, ua itehia ia'na te puai no te faa'ohipa i to'na iho na rima tauturu e te aau tae no te atuatu i na tamarii e maha a ta'na tuahine tei faaru'e mai na roto i te ma'i mariri aitaata. Ua faahaamana'o te reira ia'u i te mea ta Elder Neal A. Maxwell i parau : « Te mau mea ohie atoa e ti'a i te Ekalesia ia rave, ua oti i te ravehia. Mai teie taime atu, e ohipa rêhiti tei mua, e riro te feia pee i te tamatahia na roto i te rave'a huru rau ». ⁶ Ua tonohia mai outou i te fenua nei i teie tau tuuraa no to outou hiro'a

e te mea i faaineinehia outou ia rave ! Noa'tu â ta Satane tamataraa ia faatae i roto ia tatou te feruriraa o vai tatou, to tatou hiro'a mau, oia ho'i, e pîpî tatou na Iesu Mesia !

E pîpî mau Moromona, e ua ora oia i te tau « ua etaeta to ratou aau e hope roa'e... E aore roa e parau ino i ô te tamarii a Lehi e au i taua parau ino ra ».⁷ Eaha to outou mana'o ahani ua ora outou i tera ra tau ? E teie râ ta Moromona i faahiti ma te taia ore : « Inaha, e pîpî au na Iesu Mesia, o te Tamaiti na te Atua ».⁸

E taata au anei na outou o Moromona ? Ua ite oia o vai ona e eaha ta'na misioni e aita oia i hahi ê i mua i te enemi e faaati ra ia'na. Inaha, ua faa'iro oia i ta'na piiraa mai te hoê horo'a.⁹

A feruri na i teie haamaitairaa ia pihia no te horo'a i ta tatou horo'a ti'araa pîpî i te mau mahana atoa i te Fatu, e ma te faahiti na roto i te parau e te ohipa, « inaha, e pîpî au na Iesu Mesia ! »

E mea au na'u te aamu a te peresideni Boyd K. Packer tei faati'a mai no te hoê tuahine iti tei faaohia no to'na peeraa i te a'o a te peropheta ia haaputu i te maa. Ua parau te taata faao e, ia tae noa'tu te tau ati, e ani to'na feia faatere ia'na i te maa no te horo'a na vetahi ê. Ohie roa e papû atoa ho'i ta'na pahonora e pîpî mau, « ti'arâ, e ohipa a'e ia ta'u e hopoi atu ».¹⁰

Gilbert, Arizona, USA

Ua here au i te mau vahine o te Ekalesia, te mea apê e te mea paari. Ua ite mata vau i to outou puai. Ua ite mata vau i to outou faaroo. E ohipa ta outou no te horo'a e ua hinaaro outou i te horo'a i te reira. Aita e tuôraa e aita e faatianiraa, ma te faataeraa te maitai i ni'a i te Atua, ta tatou e haamori nei, eiaha râ i ni'a ia outou, ma te feruri ore i te mea ta outou e farii mai¹¹ Tera ta te mau pîpî e rave !

Aita i maoro a'enei, ua farerei au i te hoê tamahine i te fenua Philipino, ua faaea to'na utuafare i te haere i te mau ohiparaa a te Ekalesia i te 7raa noa o to'na matahiti, e haere avae o ona ana'e na ni'a i hoê puromu ri'ari'a i te pureraa, pauroa te hepetoma. Ua faati'a mai oia nahea oia, i te 14raa o

to'na matahiti, i te faaotiraa ia haapa'o noa i ta'na mau fafauraa, ia ti'a ia'na ia vai ti'amâ noa no te atuatu atu i to'na iho utuafare i muri a'e i roto i te hoê fare « tei haamaitaihia e te puai no te mana o te autahu'araa ».¹² Te rave'a papû a'e no te haapuai i te hoê utuafare, to teie nei e to ananahi, o te haapa'oraa ia i te mau fafauraa, te mau parau fafau ta tatou i rave i mua i te tahi e te tahi e i mua i te Atua.

Tera ta te mau pîpî e rave !

Ua haere mai te hoê tuahine Tapone haapa'o maitai, e ta'na tane i ta tatou misioni i Korea. Aita oia i ite i te reo Korea e mea iti roa ta'na reo Peretane, teie râ, e aau tae to'na no te faa'ohipa i ta'na mau horo'a taa ê e e rima tauturu to'na no te rave i te ohipa a te Fatu. Tera mau ta te pîpî e rave ! Ua haapii oia i ta tatou mau misionare nahea i te tufene i te papie no te hamani i te tahi hoho'a « origami »—e vaha te nehenehe e hamama e e tapiri. Ua faa'ohipa a'era oia i ta'na parau rii Peretane no te haapii i te mau misionare ia « hamama i to ratou vaha » no te faa'ite i te evanelia—e haapiiraa e ore roa ratou e haamo'e, aita atoa vau.

E feruri na tatou, hoê minuti, outou e o vau te ti'a amui nei e na milioni tuahine e te mau taea'e i roto i Ta'na Ekalesia, te haere ra i mua ma te itoito puai, no te rave i te mea ta te mau pîpî e rave—ma te taviniraa e te hereraa i te Faaora. Eaha te auraa no outou te rirora e pîpî na Iesu Mesia ?

Te oomo nei e hanere tauasini pîpî pipiri ore na Iesu Mesia i te piriario

tata'itahi ma te « E » papû ! E faaoti au na roto i teie himene a te Paraimere :

E mau [tamahine] no te fafauaraa matou e te hoê horo'a.

E haapii atu matou i te evanelia na roto i to matou huru oraraa.

Na roto i te parau e te ohipa, e faa'ite atu matou e :

Te ti'aturi nei e te tavini nei matou ia Iesu Mesia.¹⁴

Ei pipi mau, ia pupu atu tatou i to tatou aau tae e to tatou na rima tauturu no te haapeepe e Ta'na ohipa. Aita e fifi mai te peu e, mai ia Brynn, hoê ana'e to tatou rima. Aita e fifi mai te peu aita tatou i maitai roa e i oti roa. E pipi itoito tatou, o te toro nei i te rima e o te tauturu nei ia vetahi e i te roaraa o te tere. E taea'ahia to tatou autuahineraa i ni'a i te mau u'i e tae noa'tu i te mau tuahine haapa'o maitai tei na mua mai ia tatou. Tatou te mau tuahine, ma te tahoê i te mau peropheta ora, te mau ite e te mau heheu parau e mau nei i te mau taviri o te autahu'araa tei faaho'i-faahouhia mai, e ti'a ia tatou ia haere hoê, ei pipi, ei tavini, ma te aau tae e te rima ineine no te haapeepe i te ohipa no te faaoraraa. A rave ai tatou i te reira, e riro mai tatou mai te Faaora ra te huru. Te faaite papû nei au i te reira i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o « Brynn », [lds.org/media-library/video/2011-01-007-brynn](https://www.lds.org/media-library/video/2011-01-007-brynn).
2. Ioane 7:17.
3. « E Tamarii Au na te Atua ra », *Te mau himene*, n° 185 aore ra *Chants pour les enfants*, 2-3.
4. Hi'o Mataio 19:16-22.
5. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 25:10, 13.
6. Neal A. Maxwell, « The Old Testament : Relevancy within Antiquity » (a'oraa tei horo'ahia i roto i te pureraa na te faanahoraa haapiiraa a te Ekalesia, 16 no atopa 1979), 4; [si.lds.org](https://www.lds.org).
7. Moromona 4:11-12.
8. 3 Nephi 5:13.
9. Hi'o Moroni 7:2.
10. I roto Boyd K. Packer, « The Circle of Sisters », *Ensign*, Novema 1980, 111.
11. Hi'o 2 Nephi 26:29-30.
12. « Ces mots d'amour », *Chants pour les enfants*, 102-3.
13. M. Russell Ballard, « Women of Righteousness », *Liahona*, Titema 2002, 39.
14. « Holding Hands around the World », *Liahona*, Atopa 2003, F12-13.

Rima Tauturu Momoni no te haere e faafana'o i te tauturu pae tino, e rave'a ho'i te reira. Te vai ra râ te tahi atu â mau rave'a no te tavini ei pipi o te pupu ia'na iho. A feruri na tatou eaha râ te tahi o te mau tapa'o pae varua « titauhia te tauturu » e au i te ohipa no te faaoraraa :

- Titauhia te tauturu : te mau metua ia haapii i ta ratou mau tamarii i roto i te maramarama e te parau mau
- Titauhia te tauturu : te tamahine e te tamaiti, te tuahine e te taea'e, e te metua fetii vahine e tane, e te taea'e fetii, te mau metua paari e te mau hoa mau ia tavini ei tino arata'i e no te pupu atu i te mau rima tauturu i te roaraa o te e'a no te fafauaraa
- Titauhia te tauturu : te feia e faaroo nei i te muhumuhu a te Varua Maitai e i rave mai tei fariihia e te mana'o
- Titauhia te tauturu : te feia e ora nei i te evanelia i te mau mahana atoa ma te rave'a ha'ihai e te ohie
- Titauhia te tauturu : te taata rave i te aamu utuafare e te ohipa hiero no te faatu'ati i te mau utuafare e a muri noa'tu

- Titauhia te tauturu : te mau misoinare e te mau melo no te haaparare i te « parau maitai »—te evanelia a Iesu Mesia
- Titauhia te tauturu : te mau taata faaora no te ite mai ia ratou tei mo'e i to ratou puromu
- Titauhia te tauturu : te feia haapa'o fafauaraa no te ti'a ma te aueue ore i roto i te parau mau e te parau-ti'a
- Titauhia te tauturu : te mau pipi mau na te Fatu ra o Iesu Mesia

rave rahi matahiti i ma'iri, ua pii hua Elder Elder M. Russell Ballard i te mau tuahine o te Ekalesia i te na ôraa'tu e :

« Mai teie taima e tae atu i te mahana e ho'i faahou mai ai te Fatu, te hinaaro nei Oia i te mau vahine i roto i te mau utuafare atoa, i roto i te mau paroisa atoa, i roto i te mau huiraatira atoa, i roto i te mau nunaa atoa, o te haere i mua ma te parau-ti'a e o te reo atu na roto i ta ratou mau parau e ta ratou mau ohipa, «Teie au, a tono ia'u'.

« Ta'u uiraa teie ia, 'o outou atoa anei te vahine e ti'a'tu i reira ? »¹³

Te ti'aturi nei au e, e pahono tatou

Na te peresideni Henry B. Eyring
Tauturu matamua i roto i te Peresideniraa Matamua

Mau tamahine i roto i te fafauraa

Te e'a... tei titauhia ia tatou ia haere i roto i to tatou tere no te ho'i atu i piha'i iho i to tatou Metua i te Ao ra [...] na te mau fafauraa i te Atua e faatoro nei i te reira.

Ua haapihia tatou i teie pō na roto i te mana o te varua. Te pure nei au ia ô te mau parau i vauvauhia'tu e teie mau tuahine faatere rahi i roto i te pāpā o to outou aau mai tei to'u nei.

E putuputuraa faahiahia mau teie. Ua titau-manihini-hia te mau vahine atoa o te Ekalesia mai te va'u matahiti e hau atu, ia amui mai ia tatou i teie pō. E rave rahi o tatou tei pure ia ti'a i te Varua Maitai ia parahi mai i rotopu ia tatou. Ua horo'ahia mai te reira haamaitairaa ia tatou, inaha, i faaroo iho nei tatou i teie mau tuahine i te parapauraa mai e i te mau himene maitai roa. Te pure nei au ia parahi tamau noa mai te Varua i rotopu ia tatou, a vauvau atu ai au i te tahi mau parau faaitoituraa e te iteraa papū, taa ê atu i te mau mea tei parau-a'ena-hia—e te faaite-papū-raa mau e te mau mea ta matou i parau o te mea ia ta te Fatu e hinaaro ia faaroo tatou.

E paraparau atu vau i teie pō i te parau no te e'a—o tei faaitehia ma te huru nehenehe i teie mahana—o tei titauhia ia tatou ia ratere no te ho'i atu i piha'iho i to tatou Metua i te Ao ra. Ua tapā'ohia teie e'a e te mau fafauraa

mo'a i te Atua. E paraparau atu vau ia outou i te popou no te rave e no te haapa'o i teie mau fafauraa e ia tauturu ia vetahi ê ia haapa'o i te reira.

E rave rahi o outou aita i maoro a'e nei i te bapetizoraahia, e te fariiraa i te horo'a o te Varua Maitai na roto i te tuuraa rima. No outou e haamana'oraa papū ia. Vetahi tei bapetizohia e mea maoro i teie nei, te haamana'oraa no to outou huru no teie ite no te fafauraa e mea mohimohi rii ia, tera rā, e

ho'i mai te tahi mau mana'o i te mau taima atoa a faaroo ai outou i te mau pure haamaitairaa i te oro'a mo'a.

Aita e piti o tatou e hoê â mau haamana'oraa no te mahana a rave ai tatou i taua fafauraa mo'a ra o te bapetizora e a farii ai tatou i te horo'a o te Varua Maitai. Ua ite rā tatou tata'itahi i ta te Atua fariiraa. E ua tupu te hiaai i roto ia tatou ia faaore i te hapa e ia faaorehia mai ta tatou hapa, e ua tupu atoa te hinaaro puai ia rave i te maitai.

Te tumu rahi roa o te faito hohonu no te ôraa teie mau mana'o i roto i to tatou aau, tei te huru ia o to tatou faaineine-raa-hia e te mau taata maitai roa. Te ti'aturi nei au e, o outou aita i maoro a'e nei i te ôraa mai i roto i te basileia, ua haamaitaihia outou i te parahiraa i piha'iho i to outou metua vahine. Mai te mea e, te reira ihoa, ia faatae atu outou i te hoê ata haamauuru ia'na i teie nei. E nehenehe ta'u e haamana'o i te oaoa e te maururu a parahi ai au i muri i to'u metua vahine a tere ai matou i te fare i muri a'e i to'u bapetizoraahia i Philadelphia, Pennsylvania.

To'u metua vahine o te hoê ia o tei faaineine maite ia'u no te rave i taua fafauraa e te tahi atu mau fafauraa atoa i muri mai. Ua haapa'o maitai oia i teie hopoi'a no ô mai i te Fatu ra :

« E teie faahou â, mai te mea e tamarii ta te mau metua i Ziona, e aore ra, i roto i te hoê o to'na ra mau titi i haamauhia ra, o te ore hoi e haapii atu ia ratou ra ia ite papū roa i te parau no

Raymond, Alberta, Canada

Palmyra, New York, USA

te tatarahapa, te faaroo i te Mesia te Tamaiti no te Atua Ora, e no te bapetizoraa e te horo'a no te Varua Maitai na roto i te tuuraa rima, ia tae i te vau o te matahiti ra, tei ni'a iho ia te hara i te upoo o te mau metua.

« E e riro teie ei ture no to Ziona ra, e aore ra, i roto i to'na mau titi o tei haamauhia ra.

« E e bapetizohia to ratou ra mau tamarii no te haamatararaa i to ratou ra mau hara ia na'ehia te vau o te matahiti, e e farii hoi i te [Varua Maitai] ra ».¹

Ua rave to'u metua vahine i ta'na tuhaa. Ua faaineine oia i ta'na mau tamarii mai te mau parau a Alama ra, mai tei papa'ihia i roto i te Buka a Moromona :

« E ua parau atura oia ia ratou e, inaha, tei ô nei te pape o Moromona : ua parauhia hoi te pape ra i te reira i'oa. E teie nei, no te mea ua hinaaro outou ia ô i te aua o te Atua, e ia parauhia i to'na ra mau taata, e ua hinaaro outou ia tauturu te tahi i te tahi i te hopoi i ta outou mau hopoi'a, ia mômâ te reira ;

« Oia ia; ua au ia outou ia oto, a oto ai te feia oto ra; oia ia, e ia haamahanahana ia ratou i tei au ia haamahanahania ra, e ia ti'a ei ite o te Atua i te mau mahana atoa, e i te mau mea atoa, e i roto i te mau vahi atoa ta outou e parahi ra, e ia tae noa'tu i te

poheraa, ia faaorahia outou e te Atua, e ia amuihia i roto i to te ti'a-faahou-raa matamua, ia noaa te ora mure ore ia outou—

« E teie nei, te parau atu nei au ia outou e, mai te mea i hinaarohia teie e to outou aau, eaha te mea e ore e au ai ia outou ia bapetizohia i te i'oa o te Fatu ei faaite i mua ia'na e, i faaau outou i te hoê faufaa ia'na ra, ia haamori atu outou ia'na, e ia haapa'o i ta'na ra mau faaue, ia rahi atu ta'na ni-niiraa mai i to'na Varua i ni'a ia outou? »

« E teie nei, ia faaroo a'era te feia i teie nei mau parau, ua papa'i ihora ratou i to ratou rima i te oaoa, e ua ti'aoro maira ratou, o te hinaaro teie o to matou aau ».²

Aita paha outou i papa'i i to outou rima i te taime matamua a faaroo ai outou i taua titaaraa manihini ra no te fafauaraa na roto i te bapetizoraa, tera râ, e mea papû e, ua itea ia outou te here o te Faaora e te hoê hinaaro rahi ia aupuru ia vetahi ê No'na. E nehe-nehe ta'u e parau e, « e mea papû » no te mea ua tuuhia teie mau mana'o i roto roa i te pãpã o te aau o te mau tamahine atoa a te Metua i te Ao ra. O te tuhaa teie no ta outou faturaa ai'a hanahana no ô mai Ia'na ra.

Na'na outou i haapii hou a haere mai ai outou i roto i teie oraraa. Ua tauturu Oia ia outou ia maramarama e ia farii e, e farerei outou i te mau ati,

te mau tamataraa e te mau rave'a tei ma'iti-maite-hia no outou iho. Ua haapii outou e, e faanahoraa no te oaoa ta to tatou Metua no te paruru ia outou i roto i taua mau ati ra, e ia tauturu hoi outou i te arata'iraa mai ia vetahi ê, ma te paruruhia i to ratou mau ati. Ua tapa'ohia teie faanahoraa e te mau fafauaraa i te Atua.

E ti'amâraa to tatou no te ma'iti e rave e e haapa'o tatou i teie mau fafauaraa. Te tahi noa o Ta'na mau tamahine o tei farii i te rave'a i roto i teie oraraa no te haapii mai i teie mau fafauaraa. O outou te tahi o te reira mau tamahine fana'o. Outou e te mau tuahine here e, outou tata'itahi, e tamahine outou i roto i te fafauaraa.

Hou outou a fanauhia mai ai, ua haapii te Metua i te Ao ra ia outou i te mau mea ta outou e farerei i te taime a faaru'e atu ai outou ia'na e a haere mai ai i ni'a i te fenua nei. Ua haapiihia outou e, e ere i te mea ohie te e'a no te ho'i Ia'na ra. Ua ite Oia e, e mea etaeta roa no outou ia haere i taua tere ra ma te tautururaa ore.

Ua haamaitahia outou eiaha no te ite-noa-raa i te rave'a no te raveraa i teie mau fafauaraa i roto i teie oraraa, ia faaati-atoa-hia râ outou e vetahi ê no te tauturu ia outou—inaha, mai ia outou, e mau tamahine no te fafauaraa ratou na te Metua i te Ao ra.

Ua ite paatoa outou i te haamaitaaraa no te amuiraa mai te mau tamahine a te Atua i teie pô, tei rave atoa i te fafauaraa no te tauturu e no te arata'i ia outou mai ta ratou i fafau e rave. Ua ite au i te mea ta outou te mau tuahine no te fafauaraa i ite ia haapa'o ana'e i teie titaaraa ia tamahanahana e ia tauturu—e ia rave i te reira ma te ataata.

Te haamana'o nei au i te ataata a te tuahine Ruby Haight. E vahine oia na Elder David B. Haight, tei riro na ei melo no te Püpü no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo. I to'na apîraa, ua tavini oia ei peresideni no te titi no Palo Alto i Kalifonia. Ua pure oia, e ua haape'ape'a no te mau tamahine i roto i te piha o te mau roti i roto i ta'na iho paroisa.

E ua faaûruria te peresideni Haight ia ani i te episekopo ia pii ia Ruby Haight no te haapii i taua

mau tamahine ra. Ua ite oia e, e riro oia ei ite no te Atua o te faaûru, o te tamahanahana, e o te here i te mau tamahine i roto i taua piha ra.

E 30 matahiti paari a'e te tuahine Haight i te mau tamahine ta'na i haapii. E 40 matahiti i muri mai i to'na haapiiraa ia ratou, i te mau taime atoa e farerei ai o Kathy i ta'u vahine, oia te hoê o te mau tamahine i roto i ta'na piha haapiiraa, e tauahi oia ia Kathy ma te ataata, a na ô atu ai e, « aue! ta'u roti e ». E ere ta'na noa ataata ta'u i ite atu. Ua ite au i to'na here mau no te hoê tuahine ta'na e aupuru noa nei â mai te huru ra e, e tamahine na'na iho. Ta'na ataata e ta'na aroha mahanahana no roto mai ia i to'na iteraa e, te vai noa nei â te hoê tuahine e tamahine na te Atua i ni'a i te e'a o te fafauraa no te ho'i i te fare.

Te oaoa nei te Metua i te Ao ra ia outou i te mau taime atoa e ite ai Oia ia outou ia tauturu i te hoê tamahine Ta'na ia haere na ni'a i te e'a o te fafauraa e tae atu ai i te ora mure ore. E te maururu nei oia i te mau taime atoa e tamata outou i te ma'iti i te maitai. Aita Oia e hi'o noa i to outou huru i teie nei, i to outou atoa râ huru a muri a'e.

Ua farii paha outou i te mau metua tahuti nei tei feruri e, e nehenehe outou e riro mai ei mea maitai a'e i ta outou i feruri. Mai te reira te huru o to'u metua vahine.

Te mea aita vau i ite i to'u apîraa maori râ, to'u ia Metua i te Ao ra, to outou Metua i te Ao ra, inaha, te hi'o nei Oia i te puai rahi i roto i Ta'na mau tamarii aita tatou e aore ra, to tatou mau metua vahine e ite nei i roto ia tatou. E ia nuu ana'e outou i mua i ni'a i taua e'a ra o to outou puai, e faatupu te reira i te oaoa i roto Ia'na. E e nehenehe ta outou e ite i Ta'na fariiraa.

Te ite nei Oia i te reira puai hana-hana i roto i Ta'na mau tamahine paatoa i te mau vahi atoa tei reira ratou. I teie nei, ua riro te reira ei hopoi'a rahi na outou tata'itahi. Te titau nei Oia ia haapa'o outou i te mau taata atoa ta outou e farerei ei tamarii na te Atua. O te tumu te reira i faaue mai ai Oia ia tatou ia aroha i to tatou mau

taata tupu mai ta tatou e aroha ia tatou iho e ia faaore atu i ta ratou hapa. To outou mau mana'o maitai e te faaore-raa hapa i ni'a ia vetahi ê, e faufaa ai'a hanahana ia Na'na, i horo'ahia mai ia outou, ei tamahine Na'na. Te taata atoa ta outou e farerei e tama varua herehia ia Na'na.

Ia tupu ana'e te mana'o faahiahia ia outou no te riroraa ei autuahine, e mo'e ê atu ia tatou te mana'o e faaamamahaha ia outou. Ei hi'oraa, e faaite te mau tuahine apî a'e e te mea paari a'e i to ratou mau mana'o ma te ti'aturi e, e haroaroahia e e fariihia mai te reira. Ei mau tamahine na te Atua, ua hau a'e to outou aifaitoraa i to outou taa-ê-raa.

Ia au i te reira hi'oraa, e ti'a i te feia apî tamahine ia hi'o i to ratou tomoraa i roto i te Sotaiete Tauturu mai te hoê rave'a no te faarahi i to ratou auhoaraa tuahine o ta ratou i matau iho nei, i umere, e i here.

Taua iteraa no te hi'o e, eaha to tatou huru e riro ai, te tupu atoa nei ia i roto i te mau utuafare e i roto i te paraimere. Te tupu nei te reira i roto

i te mau pô utuafare e i roto i te mau faanahonahoraa a te paraimere. Te faaûruria nei te mau tamarii na'ina'ia ia parau i te mau mea rarahi e te umerehia, mai ta ratou i na reira i te taime a haamatara ai te Faaora i to ratou arero a haapii ai Oia ia ratou i muri a'e i To'na tia-faahou-raa.³

Te aro nei Satane i te mau tuahine i roto i to ratou apîraa, area te Fatu ra, te faateitei nei ia Oia i te mau tuahine i te mau faito teitei atu o te pae varua. Ei hi'oraa, te haapii nei te feia apî tamahine i to ratou mau metua vahine nahea ia faaohipa i te FamilySearch no te imi e no te faaora i te mau tupuna. Te tahi mau tuahine apî ta'u i ite, te ma'iti nei ratou ia haere i te hiero i te po'ipo'i roa e rave i te mau bapetizoraa no te feia i pohe ma te faahepo-ore-hia, maori râ, ma te varua o Elia.

I roto i te mau misioni na te ao atoa nei, te piihia nei te mau tuahine ei mau ti'a faatere. Ua faatupu te Fatu i te hinaaro no ta ratou taviniraa na roto i te haaputapûraa i te aau o te mau tuahine e rave rahi ia tavini. E rave rahi peresideni misioni tei ite i te

mau misionare tuahine ia riro ei mau taata poro puai e ei mau ti'a faatere haapa'o.

E misionare rave tamau anei outou e aore ra, aita, e nehenehe ta outou e farii i te ti'araa no te haafaufaa i to outou faaiipoiporaa e i te aravihi no te faaamu i te mau tamarii maitai na roto i te peeraa i te mau hi'oraa o te mau vahine faahiahia.

A hi'o na ia Eva, te metua vahine o te feia ora atoa. Teie ta Russell M. Nelson i parau no ni'a ia Eva : « Ua haamaitaia tatou e te mau taata atoa e a muri noa'itu no te itoito e te paari rahi o Eva. Na roto i te amu-matamua-raa oia i te hotu, ua rave oia i te mea i titauhia ia rave. E paari rahi to Adamu i te na reira-atoa-raa ».⁴

Tei roto i te tamahine tata'itahi a Eva te puai no te hopoi atoa mai i te reira haamaitairaa i to'na utuafare mai ta Eva i hopoi mai i to'na ra. E faufaa rahi to'na i roto i te parau no te haamauraa i te mau utuafare i parauhia ai no ni'a i to'na poiete-raa-hia e : « E ua parau ihora te mau Atua : E hamani

tatou i te tauturu au no te taata, e ere hoi ia i te mea maitai ia parahi noa te taata o oia ana'e ra, no reira, e hamani tatou i te tahi tauturu au nona ra ».⁵

Aita tatou i ite i te taatoaraa o te tauturu a Eva ia Adamu e i to raua utuafare. Ua ite ra tatou i te ho'e horo'a rahi ta'na i horo'a, o ta outou tata'itahi e nehenehe atoa e horo'a : Ua tauturu oia i to'na utuafare ia hi'o i te e'a e tae ai i te fare, noa'itu e, e mea fifi te e'a i mua. « E ua faaroo Eva, ta'na vahine, i taua mau parau atoa ra e ua oaoa, na o'atua : Ahiri aita taua i hi'a, aore ia e noaa to taua huaai, e aore atoa taua e ite i te maitai e te ino, e te oaoa o to taua faaoraraahia ra, e te ora mure ore o ta te Atua e horo'a ia ratou atoa o te haapa'o ».⁶

Titauhia ia outou ia pee i to'na hi'oraa.

Na roto i te heheuraa, ua ite Eva i te e'a no te ho'i i te Atua ra. Ua ite oia e, na roto i te Taraehara a Iesu Mesia e tupu ai te ora mure ore i roto i te mau utuafare. Ua papu ia'na, mai ia outou i papu e, mai te mea e, e haapa'o oia

i ta'na mau fafauraa e to'na Metua i te Ao ra, e tauturu mai te Faaora e te Varua Maitai ia'na e to'na utuafare i roto i te mau mauui e te mau pe'ape'a atoa e tupu mai. Ua ite oia e, e nehenehe ta'na e ti'aturi i ni'a ia Ratou.

« E ti'aturi ia Iehova ma to aau atoa ra ; eiaha ra e ti'aturi i to oe ihora haapa'o.

« Eiaha e haamo'e ia'na i to oe atoa ra mau haerea ; e na'na e faaite ia oe i to oe ra mau haerea ».⁷

Ua ite au e, ua farerei Eva i te mauui e te pe'ape'a, ua ite atoa ra vau e, ua roaa ia'na te oaoa na roto i te iteraa e, e nehenehe oia e to'na utuafare e ho'i faahou e ora i piha'iho i te Atua. Ua ite au e, e rave rahi o outou i o nei te farerei nei i te mauui e te pe'ape'a. Te vaiho atu nei au i ta'u haamaitairaa i ni'a ia outou, mai ia Eva, ia farii atoa outou i taua oaoa ra ta'na i farii i roto i to outou tere ho'iraa i te fare.

Ua ite papu vau e, te hi'o mai nei te Atua te Metua ia outou ma te here. Te here nei Oia ia outou tata'itahi. E mau tamahine outou Na'na i roto i te fafauraa. No To'na here ia outou, ua horo'a mai Oia i te tauturu e hinaarohia e outou no te amo ia outou iho e ia vetahi e i ni'a i te e'a no te ho'i atu i mua i To'na aro.

Ua ite au e, ua mamae te Faaora no ta tatou mau hara atoa e e faaite te Varua Maitai i te parau mau. Ua farii outou i taua mahanahana ra i roto i teie putuputuraa. Ua ite papu vau e, ua faaho'ihia mai te mau taviri atoa e taamu nei i te mau fafauraa mo'a tei faaho'ihia mai. Te mauhia nei e te faaohipahia nei te reira i teie mahana e to tatou peropheta ora, te peresideni Thomas S. Monson. Te vaiho atu nei au i teie mau parau tamahanahana e te ti'aturi, ia outou na, Ta'na mau tamahine here no te fafauraa, na roto i te i'oa mo'a o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 68:25–27.
2. Mosia 18:8–11.
3. A hi'o 3 Nephi 26:14.
4. Russell M. Nelson, « Constancy amid Change », *Ensign*, Novema 1993, 34.
5. Aberahama 5:14.
6. Mose 5:11.
7. Maseli 3:5–6.

Faahoraraa no te mau aamu o te amuiraa

Teie te tapura no te mau aamu tei faati'ahia i roto i te mau a'oraa o te amuiraa rahi, e nehenehe te reira e faa'ohipahia i roto i ta outou iho tuatapaparaa, te pureraa pō utuafare e te tahi atu mau haapiiraa. E faaiteraa te numera no te api matamua o te a'oraa

TAATA A'O	AAMU
Neil L. Andersen	(18) Te hoê tarona tei ti'a no te paruru i te faaipoiporaa matauhia noa'utu te faaoraa e te mau i'oa tei piihia ia'na.
M. Russell Ballard	(78) ua hi'opo'a o M. Russell Ballard « i te nuuraa o te ohipa » no ni'a ia Barbara Bowen, o ta'na i farerei i te hoê pō oriraa na te fare haapiiraa tuatoru, ua haamata na roto i te haamatauraa, e i muri iho te faaipoiporaa. Ua ani manihini te hoê tamaiti e va'u matahiti i to'na hoa e te utuafare o to'na hoa i te hoê opani iriti a te paroisa i Buenos Aires.
David A. Bednar	(87) Hoê pereoo pani tura'i i roto i te hiona tei faatomohia i te mau vahie teiaha no te tahu i te auahi.
Linda K. Burton	(122) Ua haapo'o noa te hoê feia apî tamahine no te fenua Philipino i ta'na mau fafauraa. Ua haapii te hoê tuahine Tapone tei haere i Korea i te mau misionare.
Quentin L. Cook	(44) Ua papa'i o Vilate Kimball i to'na hoa faaipoipo no ni'a i te « hanahana o te haapiiraa tumu » no te bapetizoraa no te feia i pohe, mai tei heheuhia e Iosepha Semita.
Henry B. Eyring	(22) To Heinrich Eyring haereraa i te fenua Marite, ua amui atu i te Ekalesia, ua tavini ma te haapa'o e toru misioni, e ua vaiiho mai i to'na utuafare te hoê tuhaa ai'a no te tia'iraa. (62) Ua tarahia o Henry B. Eyring e te mau aito o to'na tamariiraa : to'na papa, to'na faatere no te Autahu'araa a Aaron, te hoê faehau ihitai no Marite, e te hoê taata hauti tairi popo o Joe DiMaggio. (125) E maha ahuru matahiti i muri mai i te piiraahia e haapii ia Kathy Johnson (i muri mai ua riro ei hoa faaipoipo no Henry B. Eyring), ua faaite noa o Ruby Haight i te here e te tau'a no Kathy.
Donald L. Hallstrom	(53) Noa'utu te mau oti'a i te pae tino, ua tavini te hoê taata haapa'o maitai no Initia i te hoê misioni e ua faaineine e to'na utuafare ia taatihia i roto i te hiero no Hong Kong, Taina.
Jeffrey R. Holland	(6) E piti tuahine misionare te haere noa ra ma te parau ore i te tahi parau i te hoê taata, o tei parau ino mai ia raua, tei taora i te maa i ni'a ia raua e ua tamata i te tupa'i i te hoê o raua.
Thomas S. Monson	(66) E pure te hoê faehau ihitai i te mau pō atoa, noa'utu te mau faaoraa a te tahi i roto i ta'na pūpū faehau. Ua faaite papū te hoê feia apî tamaroa i roto i te pureraa ora'a, ua itehia rā oia i muri iho i taua mahana ra i te pupuhiraa i te aavaa. (91) Ua riro mai e piti na vahine ei nau hoa maoro i muri a'e i to te hoê tautururaa i te tahi no te haapii i ta'na ohipa ei taata nira ahu i roto i te hoê fare hamaniraa ahu. Aita te mau horopatete i roto i te hoê manureva i amuamu i te taime a faatipuhia ai to ratou manureva no te tii i te hoê tamaiti iti no te afa'i i te fare ma'i. Ua oto roa te hoê vahine i te oreraa e faati'a i te hoê taata tapiri io'na ia haere na te puromu poto na ni'a i to'na tuhaa fenua.
Russell M. Nelson	(29) Ua faaite te tamahine a Russell M. Nelson o Emily i te itoitoe e te faaroo i te fatataraa oia e pohe i te ma'i mariri'ai taata.
Bonnie L. Oscarson	(119) Ua haapii mai te hoê tamahine apî i te oaaa no te taviniraa i te tahi a aupuru ai oia e to'na mama i te hoê vahine tei roohia i te hoê ma'i rahi. E 81 matahiti to te hoê tuahine a piihia ai oia ia faaite i to'na paari, to'na mau iteraa, e to'na hi'oraa maitai ei tuahine haapa'o i te mau tarona i roto i ta'na paroisa.
Boyd K. Packer	(94) Ua farii o Boyd K. Packer i te hoê faaiteraa pae varua no te parau mau o te evanelia, a pure ai i roto i te hoê pā i te tau no te Tama'i Rahi II o te ao nei.
Ronald A. Rasband	(9) Te hoê tamahine i roto i te piha CM2, tei ta'irihia e te puahiohia e ua paruruhia e te mau melahi.
Linda S. Reeves	(15) Ua haapii o Linda S. Reeves i ta'na tamahine e nahea ia farii i te tamarū i te aau na roto i te Taraehara a te Faaora, i muri a'e i to te tamahine iteraa i te mau hoho'a i ni'a i te afata teata.
Randall L. Ridd	(56) Ua faaoti te hoê taure'are'a ia tavini i te hoê misioni eiaha ra ia faaipoipo, i muri a'e i to'na iteraa o vai ra ona i roto i te ao hou te tahuti nei.
Richard G. Scott	(32) Ua tauturu te here e te hi'oraa maitai o te mama ruau o Richard G. Scott e o to'na hoa faaipoipo i muri mai, ia'na i roto i to'na nuuraa i te pae varua.
Jean A. Stevens	(81) Ua faaurūhia o Jean A. Stevens ia horo'a i te tauturu i te hoê tamaiti tei ore i roa ia'na te pereoo mataeinaa no te ho'i i te fare. Ua mau papū te mau melo o te utuafare o Gatrell i te evanelia i muri a'e i te iterahia mai te ma'i mariri'ai taata i roto i te taetae e Gatrell.
Gary E. Stevenson	(84) Ua haru mai o Noelle Pikus-Pace e feia mo'a i te mau mahana hopea nei i te feti'a moni i te ha'utiraa Olympic no te faahee « skeleton », i muri a'e e rave rahi matahiti i te faaohiparaa e te faaineineraa. Ua faaite o Torah Bright e feia mo'a i te mau mahana hopea nei i te here mai to te Mesia te huru i te ha'utiraa Olympic, na roto i te taahiraa i te hoê taata tata'u faahee « half-pipe » tei tapitapi te mana'o.
Michael John U. Teh	(106) Ua vai haapa'o noa te hoê vahine Philipino e 73 matahiti i te evanelia i muri a'e i te hoê aueueraa fenua e te hoê mata'i puahiohia tei haapohe i to'na utuafare.
William R. Walker	(97) Ua amui mai o Robert e o Maria Harris i te Ekalesia e ua vai papū noa e te haapa'o maitai i te evanelia noa'utu te mau fifi e te faataa-ê-raa.
Claudio D. Zivic	(39) Ua rave o Claudio D. Zivic i te hoê e'a hape na roto i te peeraa i te tahi atu taata haere.
W. Craig Zwick	(41) Ua faaite o W. Craig Zwick e ta'na vahine i te here no te tahi e te tahi i muri a'e i to ta'na vahine ou'araa e ta raua aiū tamaroa i roto i te rima i rapae au na roto mai i te pereoo faaata tauihaa te auuahi ra.

Faariro i te amuiraa ei tuhaa no to tatou oraraa

A feruri ia faaohipa i te tahi o teie mau ohiparaa e mau uiraa ei reni haamataraa no te hoê tau'araa parau utuafare e aore râ no te tuatapaparaa a te taata iho.

Na te mau tamarii

- Ua haapii mai te peresideni Dieter F. Uchtdorf, tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua e, e nehe-nehe tatou e ma'iti ia mauruuru noa, noa'tu eaha te mau mea fifi e tupu mai i roto i to tatou oraraa (api 70). Te riroraa ei taata mauruuru e tauturu ia ia tatou ia vai oaoa noa e te hamani maitai e e roaa te faaroo e te ti'aturi i te Atua. Eaha to outou huru ia vai ana'e te mauruuru i roto ia outou? Eaha te ti'a ia outou ia rave no te faatupu i te mauruuru i te mau mahana atoa?
- Ua paraparau mai o Bonnie L. Oscarson, peresideni rahi no te Feia

Apî Tamahine no Sarah, te hoê feia apî tamahine tei haere na muri i to'na mama no te tauturu ia Brenda, te hoê vahine tei roohia i te hoê ma'i rahi. Ua pahere o Sarah i te rouru o Brenda, ua horo'a i te raau i roto i to'na rima, ua mâro i to'na mau manimani rima e te rima, e ua tauturu i te faaetaetaraa ia'na (api 119). A feruri i ni'a i te mau rave'a ta tatou e nehenehe e tavini. Noa'tu e feia apî outou, e rave rahi mau mea ta outou e nehenehe e rave.

- Ua haapii mai o Elder L. Tom Perry no te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo e, nahea te hoê taata faahoro ia faaohipa i te mau tavaha e te

mau taamu no te arata'i e no te raatira maruraa i hoê pūpū puaa-horofenua (api 100). E mea ite te taata faahoro, e e pee te puaa-horofenua i te arata'i a te taata faahoro, mai te Fatu ua ite eaha te mea maitai a'e no tatou e e oaoa tatou ia pee ana'e tatou ia'na. Te tavaha e te taamu mai te mau muhumuhuraa ia o te Varua Maitai. I nafea to outou iteraa i te Varua Maitai i te arata'iraa ia outou? Eaha ta te reira i faaite mai?

- Ua paraparau mai o Jean A. Stevens, tauturu matamua i roto i te peresideniraa rahi o te Paraimere, no ni'a i te hoê tamaiti tei ore i roaa ia'na te pereoo mataeinaa hopea e ua ho'i i te fare na te avae (api 81). E rave rahi maire no te ho'i, ua ri'a-ri'a oia e ua tuturi no te pure. Tau minuti i muri iho, ua muhumuhu te Varua i te tuahine Stevens faaea e ia tauturu ia'na. A feruri na i te mau taime a pohono ai te Metua i te Ao ra i ta outou pure? Nahea to outou tautururaa i te pahono i te pure a vetahi ê?

Na te feia apî

- Ua haapii mai te Peresideni Thomas S. Monson e e hinaaro tatou i « te itoito no te parau atu, aita, i te taime tano, te itoito no te parau atu, e, ia ti'a te reira, te itoito no te rave i te maitai no te mea ua ti'a te reira ». A tuatapapa ai outou i ta'na a'oraa (api 66), a feruri na i te mau tamataraa ta outou e faaruru nei? Eaha te faanahoraa ta outou e nehenehe e rave no te faatupu i teie huru itoito?
- Ua faahaamana'o mai o Elder Jeffrey R. Hollande, no te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo, ia tatou e mai te peu ua here tatou i te Faaora, e haapa'o ia tatou i Ta'na mau faaueraa e e here ia vetahi ê mai Ta'na i na reira (api 6). Noa'tu e te na reira nei tatou, e mea ti'a ia tatou ia ti'a ineine noa no te paruru i to tatou mau ti'aturiraa « ma te faaoroma'i e ma te aroha ». Ua ite anei outou i te hoê taata tei ore i tuati te mana'o no te hoê o to outou mau ti'aturiraa? Nahea outou ia faaite i te faatura a tau'a parau ai

e a paruru ai outou i te reira mau ti'aturiraa ?

- E rave rahi mau taata a'o tei parau afaro mai i te feia apî. Ei hi'oraa, ua horo'a mai o Elder Neil L. Andersen no te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo, e rave rahi mau mana'o tauturu i te feia apî e nahea ia upooti'a i ni'a i te mau « puahiohio pae varua », na roto i te iteraa i te hau i roto i te hiero (api 18). A tai'o ai outou i ta'na a'oraa e i te tahi atu mau a'oraa o te amuiraa rahi, a feruri ia papa'i i to outou mana'o e nahea ia faaea puai noa.
- Te hoê o te mau ino rahi i teie mahana o te hoho'a faufau ia. Ua parau o Linda S. Reeves, tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi o te Sotaiete Tauturu e te titi'a maitai a'e no teie ino o te hoê ia iteraa papû hohonu e te tamau no te evanelia a Iesu Mesia (api15). Eaha te puai o ta outou iho titi'a ? Eaha ta outou e rave no te haapuai i te reira ?

Na te feia paari

- Ua haapii mai te Peresideni Thomas S. Monson e, ia maramarama maitai ana'e tatou i te « horo'a faito ore » o te Taraehara, e i tatou i te here no te Metua i te Ao ra, no te Faaora, e no te mau tamarii atoa a te Atua (api 91). Nahea teie iteraa e haamaitai ai i ta outou tuatapaparaa no te oraraa e te Taraehara a te

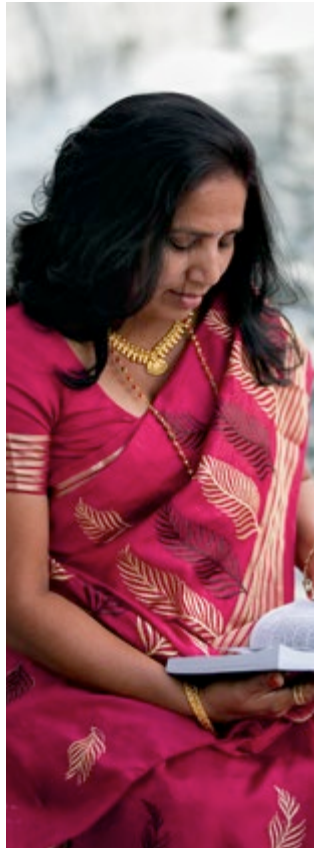
Faaora i roto i te tuatapaparaa i te mau papa'iraa mo'a outou ana'e e te utuafare e i roto i te piha haapiiraa i te fare pureraa.

- Ua parau te peresideni Henry B. Eyring, tauturu matamua i roto i te Peresideniraa Matamua e, e hooraa rahi ta'na no to'na oaoa rahi i te hoê metua tupuna o tei amui atu i te Ekalesia, tei tavini haapa'o maitai, e tei faaea aueue ore noa e tae roa i te hopea, ma te vaiiho mai i te hoê tuhaa ai'a no te tia'iraa i to'na utuafare (api 22). A feruri i te hamani i te hoê tapura no te mau taata atoa i roto i to outou utuafare e a papa'i eaha te mau fafauraa e te mau oro'a e hinaarohia e ratou no te vai tamau-noa-raa i ni'a i te e'a o te fafauraa. A hamani i te hoê

faanahoraa no te tauturu i to outou mau melo utuafare ia farii i to ratou fafauraa a muri a'e. E nehenehe outou e hi'opo'a i te mau rave'a no ta outou fafauraa ma te raveraa i te hoê ti'araa faufaa a'e i roto i to outou oraraa, o ta outou e horo'a i to outou utuafare ei hoê tuhaa ai'a no te tia'iraa.

- Ua faahiti o Elder David A. Bednar, no te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo e, e nehenehe i te ati e arata'i ia tatou ia ti'aturi i ni'a i « te mana, te aroha e te maitai no te Mesia Mo'a », o te « tauturu mai ia tatou ia amo i ta tatou hopoi'a ma te haamâmâhia » (api 87). A tai'o ai outou i ta'na a'oraa e te mau a'oraa e haamata i te mau api 9, 18, 70, 81, e 106, a imi i te mau rave'a e nehenehe ai te Faaora e Ta'na te evanelia e tauturu ia outou ia faaruru i te mau tamataraa o te oraraa.
- Te tumu parau no te haapiiraa a te feia apî i te ava'e no me, e faatumuhia ia i ni'a i te mau peropheta e te heheuraa. I roto i ta outou tauaraa parau no te evanelia e te feia apî i te fare e i te fare pureraa, a feruri i te tuatapapa i te mau a'oraa a na Elder Lawrence E. Corbridge (api 103) e Marcos A. Aidukaitis (api 108) no te Hitu Ahuru, a imi i te mau pahonoraa i te mau uiraa i muri nei : No te aha aita te mau taata hamani ino i vaiiho noa ia Iosepha Semita ona ana'e ? Nahea tatou e ite ai i te parau mau i roto i te hoê ao e aro tamau nei i te mau haapiiraa o te evanelia ? ■

Te parau apî no ni'a i te mau hiero, te feia faatere api tei paturuhia i te amuiraa rahi ra

Airiti ai oia i te 184raa o te Amuiraa Rahi Matahiti a te Ekalesia, ua parau te peresideni Thomas S. Monson e i roto i na ava'e e ono i ma'iri a'enei, « ua tere te ohipa a te Ekalesia i mua ma te haafifi-ore-hia ».

Ma te faahaamana'o i te haamo'araa o te Hiero no Gilbert Arizona i te 2 no mati 2014, e te haamo'araa o te Hiero no Fort Lauderdale Florida i te mau mahana i mua nei, e te hoperaa e te haamo'araa i te mau hiero i te mau tufaa e rave rahi i te ao nei i te mau matahiti 2014 e 2015, ua faaite te peresideni Monson e ia hope ana'e te mau hiero atoa tei faaitehia na mua'tu i te patuhia, e 170 ia hiero a te Ekalesia e faaohipahia na te ao atoa nei.

Ua parau oia, e « Noa'tu e te faatumu nei matou i teie taime i ta matou mau tutavaraa ia faahope i te mau hiero tei faaara-a'ena-hia e aita hoi e faaiteraa i te parau no te mau hiero apî i teie mau mahana i mua nei, e tamau noa â ia matou i te tuatapapa i te mau hinaaro e i te imiraa i te mau vahi no te mau hiero apî. E faarahia ia te reira i te mau amuiraa rahi i mua nei. E nunaa patu hiero e haere hiero tatou ».

I roto i te amuiraa, ua paturuhia hoê melo apî no te peresideniraa no te Hitu Ahuru, e maha na Hui Mana Faatere, e hoê peresideniraa rahi apî no te Haapiira Sabati, e e 42 Hitu Ahuru Area.

Ua pihia o Elder Lynn G. Robbins i te peresideniraa no te Hitu Ahuru.

Ua paturuhia o Elder Jörg Klebingat no Kyiv, Ukraine, e Elder Chi Hong (Sam) Wong no Hong Kong, Taina, no te tavini i roto i te Püpü Matamua no te Hitu Ahuru. Ua paturuhia o Elder Larry S. Kacher no Midway, Utah, e Elder Hugo E. Martinez no Arcibo, Puerto Rico, ei mau melo no te Püpü Piti o te Hitu Ahuru.

Ua paturuhia o Elder Tad R. Callister, tei tavini na i roto i te peresideniraa o te Hitu Ahuru e ei melo no te Püpü Piti o te Hitu Ahuru, ei peresideni rahi no te Haapiiraa Sabati, e John S. Tanner ei tauturu matamua e Devin G. Durrant ei tauturu piti.

A hi'o i te tabula no te mau patururaa e te mau haamauruurua i te mau api 26–27, e a hi'o i te parau no ni'a i te oraraa o Elder Robbins, te mau Hitu Ahuru tei pihia iho nei, e te peresideniraa rahi no te Haapiiraa Sabati e haamata i te api 141.

Hoê hebedoma na mua'e i te amuiraa rahi, ua tupu te amuiraa rahi a te mau vahine—na te mau vahine, te mau tamahine apî e te mau tamahine atoa mai te va'u o te matahiti e hau atu—i te Pû Amuiraa. Ua mono teie rururaa i te mau putuputuraa rahi tahito a te Sotaiete Tauturu e te Feia Apî Tamahine. I itehia te taato'araa o te mau a'oraa o teie amuiraa a te mau vahine i te mau api 116–28.

Hou atoa na mua'e i te amuiraa, ua faaapihia te tomite faatere no te Feia Apî Tamahine, ua pihia te mau tuahine no te taime matamua no roto mai i te mau vahi i rapae atu ia Roto Miti mai Peru ; Afrika Apato'a ; Taponne ; Berezilia ; e Brooklyn, New York, HAM. A tai'o i te mau oraraa e a hi'o i te mau hoho'a i [lds.org/callings/young-women](https://www.lds.org/callings/young-women).

« Ua hopoi mai te Faaora i te fenua nei i te parau poro'i no te here e te mana'o maitai i te mau tane e te mau vahine atoa », o te parau ia a te peresideni Monson i te hope'araa o te amuiraa rahi. E ti'a ia tatou ia pee tamau noa i To'na hi'oraa ». Ua haapapû oia i te mau melo no te Ekalesia e ia vetahi ê o te faaroo ra, e « te mana'ona'o rahi nei to tatou Metua i te Ao ra ia tatou. E arata'i e e haamaitai Oia ia tatou mai te mea e tuu tatou i to tatou faaroo e te ti'aturiraa i ni'a Ia'na ». ■

UA TITAU-MANIHINI-HIA TE MAU TAATA PENI HOHO'A I TE TATA'URAA.

Te titau manihini nei te Fare Vairaa Aamu a te Ekalesia i te mau taata peni hoho'a Feia Mo'a ia peni i te mau hoho'a peni apî no te 10raa o te tata'uraa ano'ihina te ao nei. Ua faaitoitohia te feia peni hoho'a ia faaohipa i to ratou mau tareni no te faatupu i te mau ano'ihina o te faahoho'a i te parau tumu no te faaiteiteraa, « A faite mai na la'u te mau Aamu no Iesu ». No teie tata'uraa taa ê, e ti'a ia i te mau hoho'a ia faatumuhia i ni'a ana'e i te mau aamu o te Faufaa Apî.

Te vai nei te mau haamaramaramaraa e te tapa'oraa i'oa i lds.org/artcomp, e farii te feia peni hoho'a tei tapa'o i to ratou i'oa i te tahi atu â mau haamaramaramaraa. E fariihia te mau hoho'a peni no te tata'uraa mai te 3 no Novema 2014, e tae atu i te 27 no febuare 2015. E farii poupou hia te mau huru faanahoraa e faaiteiteraa atoa i te pae ta'ere. E 18 matahiti aore râ hau atu o te feia tata'u e ti'a'i. E hi'opo'ahia te mau hoho'a peni, e e faaiteitehia te mau hoho'a tei ma'itihia, i te Fare Vairaa Aamu a te Ekalesia i ni'a i te ltenati e haamata i te ava'e Atopa 2015.

E NOAA TE HAAPIPIIRAA A TE FEIA FAATERE PÛPÛ I NI'A I TE LDS.ORG

No te pahono maitai a'e i te mau hinaaro o te tupuraa o te Ekalesia, e faatupu te mau peresideniraa rahi o te Sotaiete Tauturu, te Paraimere, te Feia Apî Tamahine, te Feia Apî Tamaroa e te Haapiiraa Sabati i te hoê haapiipiraa no te taatoaraa na te ao nei, i te mau matahiti atoa na roto i te ltenati. Ua opuahia e e noaa teie haapiipiraa i ni'a i te LDS.org i te ropûraa o te matahiti i te mau matahiti atoa i roto i te mau reo e rave rahi.

Ua faaorehia te mau putuputuraa haapiipiraa na te feia faatere o te mau pûpû tauturu, tei tupu noa na i te oire no Roto Miti, ei tu'atiraa i te amuiraa rahi no eperera. E tamau noa â te mau peresideniraa rahi o te mau pûpû tauturu e ta ratou tomite faatere i te horo'a i te haapiipiraa i roto i te mau putuputuraa amui a te mau tîti e rave rahi, mai tei faataahia no ratou.

E faatupu mai te hoho'a teata api i te rave'a ia *Farerei i te mau Momoni*

Ua feruri anei outou i te tahi mau taime ia vai mai te hoê rave'a ohie no te faaite ia vetahi ê e mau taata noa te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei o tei ite i te tumu e te aratairaa a faatumu ai ratou i to ratou oraraa i ni'a ia Iesu Mesia? E tauturu ia te hoê hoho'a teata apî tei faatata i te faaiteitehia e te Ekalesia ia outou ia na reira.

Farerei i te mau Momoni e haamata ia ma te hoê hi'oraa arearea e nahea te mau melo o te Ekalesia e hi'o-hape-pinepine-hia nei e te tahi atu mau taata. I muri iho e faaitehia mai e ono utuafare, o te faaite mai i to ratou iho mau aamu e o te faaite mai e nahea to te evanelia tautururaa ia ratou i roto i to ratou oraraa. Tei roto i teie hoho'a:

Te Episekopo. Te haa nei o Jermaine Sullivan e ta'na vahine faaipoipo, o Kembe, no Atlanta, Georgia, HAM, no te faatupu i te hoêraa i roto i te hoê amuiraa taata huru rau a atuatu ai raua i ta raua na tamaroa apî e toru.

Te Taata Haapiipii. Te haamo'a nei o Ken Niumatalolo, te orometua faatere no te pûpû faahoro popo no te Fare Haapiiraa Nuu Moana a te te mau Hau Amui no Marite in Annapolis, Maryland, HAM, e ta'na vahine faaipoipo, o Barbara, ma te tururaa a ta raua mau tamarii e te mau orometua haapii, i te mahana sabati.

Te taata tupita monamona. Te faahaamana'o nei o Gail Halvorsen, e faehau tahito, 93 matahiti, no te Tama'i Rahi II no te Ao nei e ta'na vahine faaipoipo, o Lorraine, 90 matahiti, no Amado Arizona, HAM, i te mau tamarii i te faufaa rahi no te taviniraa. I te tau a pairati ai oia, ua faatopa te taea'e Halvorsen i te monamona mai ni'a mai i te hoê manureva mai ta'na i rave i roto i te Faautaraa na te Ara i Berlin i muri noa'e i te tama'i.

Te vahine moto. Te faatiaifaro nei o Carolina Marin, te hoê vahine moto tu'e no San José, Costa Rica, e

I te hoê fariiraa na te feia ha'uti no te hoho'a teata, ua farii poupou atu te peresideni e te tuahine Uchtdorf ia Carolina Marin no Costa Rica.

to'na taata faaineine e tane faaipoipo, o Milton, i to raua ti'araa ei tane e vahine faaipoipo e e na metua no te mau tamarii apî e to raua here i te ohipa tata'u.

Te taata hamani maitai i te taata. Te faatura nei o Bishnu e o Mangala Adhikari, no Kathmandu, Nepal, i te mau ti'aturiraa e te faufaa ai'a o to raua fenua ai'a. E aivanaa te taea'e Adhikari tei patu i te mau poromu, te mau fare haapiiraa e te mau faataheraa pape mâ tei haamaitai e rave rahi mau vahi nohoraa taata.

Te mama misionare. Te faaite mai nei o Craig e Dawn Armstrong e ta raua tamaiti o Anthony, no Salt Lake City, Utah, HAM, e nahea to te Tuahine Armstrong riroraa ei metua vahine otahi aore e fare faaearea a farerei ai oia i te mau misionare. Na te evanelia ta raua i faaite atu i tauturu ia'na ia tau i to'na oraraa. I muri iho, ua faaipoipo oia ia Craig, e ua hope roa te aamu a haere ai o Anthony i te hoê misioni rave tamau i Afirika Apatoa no te faaite i te evanelia tei haamaitai rahi hoi i to'na metua vahine.

E patahia te hoho'a teata *A Farerei i te mau Momoni* i roto i te Fare Faaahaamana'oraa ia Ioseph Semita i Roto Miti, Utah, HAM, e i te tahi atu mau vahi o te faataahia. ■

E ti'a i te haapiiraa i roto i te Ekalesia ia pee i te hi'oraa o te Mesia

« **T**e tamata nei tatou i te pee i te taahiraa avae o te Faaora no te haapiiraa », te parau ia a te peresideni rahi apî no te Haapiiraa Sabati, o Tad R. Callister, i muri a'e i te amuiraa.

Oia hoi te aniraa i te mau uiraa faaurûhia o te tauturu i te taata ia faafariuhia. Te fâ, o te « tauturu ia ia ratou ia maramarama e ia ite i te Varua o te evanelia i roto i to ratou oraraa ».

Ua parau oia e ua faahiahia oia i te *A Haere mai, A Pee mai Ia'u nei*, te buka haapiiraa i ni'a i te itenati na te feia apî o te faaite mai hoi i te mau a'oraa no roto mai i te amuiraa rahi tei hope iho nei e te mau faanahoraa ho-ho'a tei faanahohia mai e te Ekalesia. Ua parau oia e ua mono te tau'araa parau i te mau a'oraa e « te vai nei te hoê tauraa mau mai te haapiiraa noa i te hoê haapiiraa e te tamataraa i te faaau i te reira i te mau hinaaro o te

mau piahi i roto i te piha haapiiraa ».

Ua parau atoa mai oia e e tauturu te *A Haere mai, A Pee mai Ia'u nei* i te faahaere mai i te faafariuraa eiaha ra i te horo'a-noa-raa i te haamaramaramaraa. I to'u feruriraa e faati'a mai tatou i te hoê u'i feia apî o te riro ei mau orometua maitai roa'e i roto i te ao nei, ei mau metua maitai roa'e i te ao nei, no te mea te noaa nei ia ratou i teie nei teie iteraa i to ratou apîraa ma te tia'i ore ia riro mai ratou ei taata paari... no te ite i te huru manuia o ta te haapiiraa e te maramarama e faatupu ».

Ua parau te taea'e Callister e o Iesu Mesia te Orometua Haapii Tumu e ti'a i ta tatou haapiira ia afa'i te taata i te Mesia ra. No te haapuai i te titaaraa ia haapii maramarama maitai e papû maitai i te haapiiraa tumu, ua parau oia 'te mau taime atoa e tamata tatou i te pee i te Faaora tei ni'a ia tatou i te repo maitai ». ■

TE RAHI NOA'TU RA TE FEIA E FAAROO NEI I TE MORMON CHANNEL.

E rave rahi milioni taata faaroo e mata'ita'i na te ao nei e fana'o nei i te Mormon Channel, o te haapararehia na roto i te reo peretane e paniora e 24 hora i te mahana, e hitu mahana i te hebedoma, mai Temple Square i Roto Miti, Utaha, HAM.

Ua haamatahia teie rave'a haapuroraa a te Ekalesia e pae matahiti i teie nei. E rave rahi feia mo'a i te mau mahana hopea nei e oaoa nei no te faaite atu i te mau hoa melo e i te tahi atu mau taata te mau mea i roto i te haapuroraa. Aita e parau faatiariraa i roto i te faanahoraa e te vai nei e toru reni radio aparauraa e upaupa e te mau video poto no ni'a i te mau poro'i momoni.

A imi i te Mormon Channel i mormonchannel.org e i ni'a ia YouTube, iTunes, Roku, Tumblr, Facebook, e Twitter. Te vai atoa ra te mau faaohiparaa tamoni ore na te feia e faaohipara i te rave'a iOS e Android.

Te mau haapiiraa no to tatou anotau

Mai te ava'e Me 2014 e tae atu i te ava'e Atopa 2014, e faaineinehia te mau haapiiraa a te Autahu'araa a Melehizedeka e a te Sotaiete Tauturu, no te maha o te Sabati, mai roto mai i te hoê e aore râ, e rave rahi atu â a'oraa no te amuiraa rahi no Eperera 2014. I te ava'e Atopa 2014, e nehenehe e rave i te mau a'oraa no te amuiraa no Eperea 2014 aore râ no Atopa 2013. Na te mau peresideni tîti e mataeinaa e ma'iti i te mau a'oraa e faa'ohipa atu i to ratou vahi, aita ana'e, e horo'a ratou i teie hopoi'a i te mau episekopo e i te mau peresideni amaa.

Te faaitoitohia nei te mau orometua haapii i te mau haapiiraa no te maha o te sabati ia tai'o na mua roa i te mau a'oraa tei ma'itihia. Te vai nei te mau a'oraa no te amuiraa i roto i te mau reo e rave rahi i conference.lds.org. ■

Te faahaere nei te rave'a aravihi e te mau rave'a haaparareraa sotiare i te amuiraa rahi na te ao taatoa nei.

Taa ê noa'tu i te rahiraa taata tei hau atu i te 100 000 o tei tae atu i na tufaa e pae no te 184raa o te Amuiraa Rahi Matahiti i te Pû Amuiraa i Roto Miti, Utaha, HAM, e rave rahu milioni tei mata'ita'i aore râ tei faaroo i te mau tufaa amuiraa i roto i na 95 reo na roto i te mau haapuroraraa na roto i te afata teata, te radio, te peu utari e te Itenati.

Te vai nei e 21 000 parahiraa i roto i te Pû Amuiraa i Roto Miti, e ua rae'ahia te nahoa taata no te amuiraa rahi na te ao nei e rave rahi milioni melo no te Ekalesia tei mata'ita'i mai. Hau atu i te 50 matahiti to te Ekalesia auvaharaa te amuiraa na roto i te mau reo e rave rahi. Teie nei mahana, hau atu ia i te 200 fenua na te ao nei e nehenehe e

mata'ita'i maori te rave'a aravihi.

Taa ê noa'tu i te haaparareraa i te amuiraa i roto i te mau fare pureraa, te faahaere atoa nei te Ekalesia i te amuiraa i ni'a i te LDS.org, BYUtv, BYUtv International, the Mormon Channel, Roku, Facebook, e YouTube. Fatata i te 30 i ni'a i te hanere o te feia mata'ita'i i te Amuiraa rahi no Atopa 2013 ia faaauhia i te amuiraa na mua'tu.

E rave rahi atoa o te mata'ita'i nei i te amuiraa rahi na roto i te mau rave'a haaparareraa sotiare. E rave rahi mau 'tweets' tu'atihia i te #ldsconf hashtag tei piahia i ni'a i te Twitter i roto i na tufaa e pae no te amuiraa, e na te reira i faariro i te amuiraa rahi ei parau tumu tuatapapa-rahi-hia'e i ni'a i te Twitter i taua mau taima ra. Ei hi'oraa, i te ava'e Atopa 2013, 155 000 tweets

no ni'a i te amuiraa rahi tei piahia. (Te « tweet » e mana'o ïa no te hoê taata e 140 reta parau aore râ iti mai.)

Na roto i ta'na mau rave'a haaparareraa sotiare na roto i te ve'a, te pia nei te Ekalesia i te mau poro'i mai roto mai i te amuiraa na roto i te mau reo huru rau, e te faaitoito ra i te tahi atu mau taata ia faaite i taua mau poro'i ra. I roto i te amuiraa rahi i te ava'e Atopa 2013 ra, e rave rahi feia mata'ita'i tei hi'o aore râ tei faaroo i te mau poro'i a te amuiraa rahi i muri a'e i to ratou iteraa i te hoê parau faaite tei piahia i ni'a i te mau rave'a haaparareraa sotiare. Ua faaitehia te mau piaraa na roto i te reo peretane, paniora e potiti.

I teie nei e ite te hoê nahoa taata huru rahi i te amuiraa. ■

I teie nei, e ite te hoê nahoa taata rahi i te amuiraa, maururu i te mau rave'a aravihi e i te haaparareraa sotiare.

Te faati'a nei te mau tahua itenati i te parau no te taviniraa, te faaroo.

Te horo'a nei te feia mo'a i te mau mahana hopea nei i te taviniraa e te faaite nei ratou i to ratou faaroo na te ao taotoa nei. E itehia te mau parau faaite no taua mau ohipara i ni'a i te mau tahua itenati a te mau piha parau ap'i a te mau fenua, o tei haapoto-tamau-hia newsroom.lds.org, te p'u mana a te Ekalesia no te mau parau ap'i, te mau papa'i ve'a, e te huiraatira.

I te area no Patifita, ua horo'a te feia mo'a i te mau mahana hopea nei i te pape, te maa, te matini ee, te mau titi'a pape, te mau matini horo'a uira, e te tahi atu mau tauihaa no te tau ru no te tauturu i te feia no Tonga i muri a'e i te tu'inoraa a te mata'i rorofai Ian. I

Samoa, ua amui atu te u'i api feia mo'a i te ho'e rururaa faaroo e piti mahana ma te faaitoitoraa pae varua, te upa, te ori e te tu'aro.

I Berezilia, ua oomo mai te mau melo no te Ekalesia i te mau piriario 'Te mau Rima Tauturu Momoni' e ua tauturu i te tamâraa e te opereraa i te mau tauihaa i muri a'e i to te pape pu'e tu'inoraa i te mau nohoraa taata e te mau vahi ohiparaa, ma te vaiiho e rave rahi mau taata ma te fare ore. I te tahi atu vahi, ua tauturu te mau melo i te opereraa e 211 pereoo tura'i tei pûpûhia mai e te Piha Toro'a Totauturu a te Ekalesia na te mau taata e fifi taa ê to ratou. Ua fatata teie nei e 700 pereoo tura'i tei horo'ahia i Berezilia.

I Guatemala, hau i te 500 feia ap'i no te feia mo'a i te mau mahana hopea nei tei tairuru no te tauturu i te tanuraa 1 944 tumu raau.

I Afirika, ua amui te mau faanahoraa no te fenua e no te ao nei i te LDS Charities, te rima totauturu a te Ekalesia, i roto i te faanahoraa matamua no Ghana no te tinai i te ma'i puupuu na roto i te patiaraa i te mau tamarii aruaru e tae atu i te 14 matahiti. I Nigeria e Ghana, ua fana'o e tauasini mau taata i roto i na 100 vahi nohoraa taata i te ho'e mahana Rima Tauturu a tauturu ai te Feia Mo'a ua rau te huru faito matahiti i te paturaa i te mau e'a turu, tanuraa i te mau tumu raau, vaereraa, peniraa i te mau fare e te tamâraa e te faanaheneheraa i te mau vahi nohoraa taata. I Zimbabwe, hau atu i te 60 feia ap'i momoni tei horo'a i to ratou toto. E i Afirika Apatoa, ua ma'itihia te momoni ra o Nozibele Makanda, e metua vahine e ono tamarii ta'na, ei tavana oire no Queenstow, e oire e 200 000 huiraatira.

I Amerika Ropu, hau atu i te 500 u'i ap'i momoni i Guatemala tei haa i piha'ihio i te faatereraa hau no te tanu 1 944 tumu raau. I Costa Rica, ua riro te mau fare pureraa momoni ei vahi ohiraa no te u, e ua tauturu e 370 melo no te Ekalesia i te afa'iraa i te reira i te mau fare toa ei tautururaa i te feia vev'e.

E i Canada, ua haa te feia mo'a i piha'ihio i te Pûpû Tau'araa Parau Keresetiano-Ati Iuda no Montreal (Québec) no te faaineine i te mau uiuiraa video hou te titorotororaa a te faatereraa hau i ni'a i te parau o te mau ti'araa faufaa. Ua paraparau te feia i uiuihia no te patururaa i te faaotiraa a te huiraatira no ni'a i te faaturaraa, te haamaramaramaraa, te faariiraa, e te ti'amâraa i te pae faaroo, ma te haapapû e e vai faufaa noa te haapaoraa faaroo i roto i te oraraa o te huiraatira e rave rahi no Québec.

No te tabula no te mau tahua itenati no te p'u parau ap'i no te fenua i roto i te mau reo e rave rahi, a hi'o mormonnewsroom.org/newsroom-country-sites. ■

Te vai nei i roto i te Pû Fariiraa Ratere no te Hiero no te Oire no Mexico e rave rahi faaiteiteraa o te haapii i te mau parau mau no te evanelia no te haapuui i te mau utuafare.

Ua matara faahou te pû fariiraa ratere no te hiero no te oire no Mexico

I te ava'e i muri a'e i te matara-faahou-raa, hau atu i te 30 000 manihini tei mata'ita'i i te Pû Fariiraa Ratere no te Hiero no te Oire no Mexico, tei faaapîhia e tei faarahihia e piti matahiti te maoro. E mea na roto i te reo Paniora te mau faaiteiteraa atoa e te vai atoa ra te mau hoho'a teata tei taviritaa-ê-hia no te feia no Mexico. Ua riro atoa te pû faaapîhia ei pû fariiraa matamua o te farii i te hoê vahi faaiteiteraa taatoa tei

faataa-taa-ê-hia no te haapiiraa i te mau parau tumu no te evanelia i te mau tamarii.

Ua riro teie pû fariiraa ratere te toru o te mau pû rahi roa'e, te rahiraa o teie mau pû tei piha'iho ia i te hoê hiero aore râ te hoê pû tuiroo a te Ekalesia. Te patuhia ra te hoê pû fariiraa ratere i piha'iho i te hiero e patuhia ra i Roma, Italia, e te vai nei teie mau pû i te fenua Peratane, Niu Zelani, Hawaii e i roto i na tufaa fenua e iva no

te te mau Hau Amui no Marite. Teie mau pû, tei faanahohia no te fariiraa i te Feia Mo'a itoitoe aore râ paruru e te mau taata atoa no te tahi atu mau faaroo, eita ia e haamatau noa i te mau taata i roto i te Ekalesia, e tauturu atoa ra te reira ia ratou ia maramarama i te mau ti'aturiraa o te Ekalesia e e faatupu atoa i te hinaaro i te haapii atu â no ni'a i te Faaoara e te Faaho'iraahia mai te evanelia. E horo'a atoa mai teie mau pû i te mau parau poro'i no te haapuui i te mau utuafare.

Ua riro o Mexico ei tutau i roto i te Ekalesia, e ua hau atu i te 1,2 milioni melo, e hau atu i te 200 tītī, e 12 hiero. ■

I roto i te ratou faaearaa i te PHM, e farii te mau misionare i te arata'iraa no ni'a i te haapiiraa i te evanelia a Iesu Mesia.

E tauturu te mau pû haapiiiraa misionare i te haapeepe atu â i te ohipa no te faaoraraa

Na roto i te ao nei, te horoa nei na 15 pû haapiiiraa misionare i te haapiiiraa i na 85 000 misionare no na 143 fenua. Te haapii nei te taatoaraa o te mau misionare e 55 reo i raro a'e i te haapiiiraa o na 1.600 orometua haapii, e e tavini ratou e piti matahiti i roto i na 405 misioni i roto i na 150 fenua.

No te rahi o te mau misionare mai te tauiraahia te faito matahiti i te ava'e Atopa 2012, ua rahi atu â ia te mau misionare e fariihia nei i roto i te mau PHM. Ma te hoê PHM i roto i na pae e piti o te ao nei, aita ia te haapiiiraa i te mau misionare e hoperaa.

I te rahiraa o te taime e tae mai te mau misionare i te hoê PHM ma

te hoê niu no te iteraa faaroo tei noaa na roto i te haapiiraa i roto i te utuafare e i te fare pureraa. Te horo'a nei te mau pû i te tahi atu â haapiiiraa, e nahea ia haapii mai ta Iesu Mesia i haapii e nahea ia ani i te taata ia pee atu la'na. Te haapii nei te mau misionare i te mau huru haapiiraa, te farii nei ratou i te haapiiiraa i te reo, te faaroo nei ratou i te mau a'oraa hebedoma a te mau Hui Mana Faatere o te Ekalesia e te feia haapii no te PHM, e te rave nei ratou i te mau ohipa taviniraa.

Tei Provo, Utaha, HAM, te PHM rahi roa'e. Te haapii ihia nei e mau tauasini misionare na roto i na 55 reo êê. Tei te Oire no Mexico, Mexico te piti o te PHM rahi roa'e.

I te ava'e Tiunu 2013 ua tauihia te reira pû mai te hoê fare na'ina'i i te hoê aua e 36,35 tâ te rahi tei farii na i te hoê fare haapiiraa tuarua a te Ekalesia, te Benemerito de las Americas. Ua nehenehe i te vahi tahito i te farii 125 misionare i te taime hoê; e nehenehe te vahi apî e farii hau atu i te 1 000 misionare.

Te vai nei te tahi atu mau PHM i Buenos Aires, Labarata; São Paulo, Berezilia; Santiago, Tileni; Bogotá, Colombia; Santo Domingo, Repupirita Dominica; Preston, Paratae; Accra, Ghana; Guatemala City, Guatemala; Auckland, Niu Zelani; Lima, Peru; Manila, Philippines; Johannesburg, Afirika Apatoa; e Madrid, Paniora. ■

Te faaohipa nei te Ekalesia i te mau haapiiraa totauru no te patu-faahou-raa i te fenua Philippino.

Tau ava'e i muri a'e i to te mata'i rorofai Haivan ta'iriraa i te fenua Philippino i te ava'e Novema 2013, tei nina fatata 1.2 milioni fare e tei haapohe hau atu i te 6 200 taata, ua tamau noa te Ekalesia i te horoa i te tauturu-raa, ma te tau i te mau tautooraa no te pahono i te mau ati i te taurururaa no te tau maoro atu. Te hoê tautooraa manuia maitai o te faaohiparaa ia i te mau taata aufau-ore-hia tei haapii i te patu i te mau fare no te mau taata e faaea noa ra â ma te fare ore.

E rave rahi te mau melo i muri nei i roto i te mau vahi nohoraa tei ta'irihia e te vero tei faaite i to ratou maururu no te taurururaa a te Ekalesia tei fariihia e ratou, noa'tu e e ere ratou i te feia mo'a i te mau mahana hopea nei.

- Ua ite te hoê vahine tei horo atu i roto i te hoê fare pureraa momoni i te mata'i rorofai e ua parari to'na fare i te maruaraa te mau tumu haari i ni'a i te fare. Aita ta'na e to'na utua-fare e rave'a no te tata'i i te reira, ua tauturu râ te mau taata aufau-ore-hia i te patu i te hoê fare apî, e te tauturu nei oia i te tahi atu utua-fare ia patu i te hoê fare. Ua parau oia, e « Ua haapii au i te rave amui i te ohipa e te mau taata i roto i te ati i ô nei, ia nehenehe ia matou ia ora faahou mai i [te mata'i rorofai] »
- Te haapii nei te hoê taata tei ere i ta'na ohipa a ninahia'i ta'na vahi raveraa ohipa i te hamani i te mau fare no to'na utua-fare e no vetahi ê. Ua parau oia e, « Ua ite matou e ti'a ia matou ia tauturu te tahi i te

Te patiti nei te mau taata aufau-ore-hia i te apaapa raau no te hoê fare apî i Tacloban, Philippino.

tahi ia nehenehe te ohipa e faaotiviviti-hia » ma te faaite atoa mai i to'na maururu i te mau tautooraa tauturu a te Ekalesia.

Ua parau te Episekopo Faatere Rahi, Gary E. Stevenson e, taa ê noa'tu i te atuaturaa i te feia vëvë e tei roohia i te fifi », te ite atoa nei tatou i te ture no te faarava'iraa ia'na iho i te faaohiparaa hia i teie iho taime, e e mea maere mau te reira ». Ua parau oia e, « Te hoê o te mau mea ta matou e tamata nei i te rave o te horo'araa ia i te mau materia e na te feia e farii e horo'a mai i te rima ohipa. Te hamani atoa nei te mau taata atoa o te farii i te hoê fare i to ratou iho fare ».

Te farerei nei te feia faatere no te Ekalesia e te mau ti'a no te ohipa totauturu i te feia faatere no te mau oire no te horo'a i te haapiipiraa e te parau tu'ite i te mau taata tei haapii mai i te ohipa tamuta. Ua faaohipahia te moni a te Afata Tamau no te Haapiiraa no te afa'i mai e 20 tamuta aravihi no te tauturu i te haapiipiraa e ua oti a'ena e 2 000 i ni'a i te 3 000 fare tei opuahia i te hamanihia.

Ua faaiteite mai te feia tei haapiipihia i to ratou aravihi na roto i te hamaniraa 10 fare no te farii i muri iho te parau tu'ite a te hau fenua e te hoê afata mauihaa a te Ekalesia, e na te reira ia e faati'a ia ratou ia noaa te ohipa. No te rahi o te feia hamani fare tei hinaaro-u'ana-hia i farii ai te mau Pû Totauru Katolika ia tihepu e rave rahi hanere tamuta tei haapiipihia e te Ekalesia Momoni.

Ua parau te Episekopo Stevenson e ua tae atu e 500 melo no te Ekalesia i te hoê rururaa i reira te feia faatere no te ekalesia i te faaiteraa i te huru o te haapiipiraa no te ohipa e te parau tu'ite, « e a faaitehia'i te reira ia ratou, ua poupu e ua ta'i ratou, no to ratou ite e e nehenehe ia ratou ia ite i te hoê e'a... no te faaamu i to ratou mau utua-fare ».

Ua rave atoa te Ekalesia i te ohipa i piha'iho i te tahi atu mau faanahoraa totauturu e rave rahi e te faaterreraa hau no te fenua Philippino i te tautoo tamauraa no te opere i te maa, te pape, te mau raau rapaau, te mau pute no te ea, te mau matini horo'a uira, te mau tauhaa no te fare, te mau tauihaa no te tunuraa maa, te mau tauihaa no te ravaai, e te mau huero maa no te tanu.

Ua haapii mai te Ekalesia e te rave'a hau atu i te maitai no te pahono i te mau ati o te faaohiparaa ia i te mau taata e noho ra i te vahi tei roohia i te ati, e te hooraa i te mau tauihaa i roto i te fenua ati, i piha'iho roa i te vahi ati. Eita teie raveraa e haapapû noa e e mea tano te mau tauihaa no taua fenua ra, e tauturu atoa râ te reira i te tata'i i te mau tereraa faufaa o taua fenua ra.

Ua faaitoitohia te mau melo na te ao taatoa nei ia pure no te mau taata i roto i te mau vahi ati atea i to ratou iho mau vahi faeearaa, e ia feruri i te faarahi i ta ratou mau ô no te haapaeraa maa aore râ i te horo'araa i te moni i te afata totauturu a te Ekalesia. ■

Te tauturu nei te mau opuaraa pape mâ i te mau milioni taata i Afirika

Hau atu i te piti ahuru matahiti teie nei to te Ekalesia ohiparaa i roto i te mau opuaraa pape mâ i roto hau atu i te 100 fenua. I Afirika ana'e, ua haamaitai teie mau opuaraa i te oraraa o te hau atu i te maha milioni taata na roto i te horoaraa i te mau apoo pape, te fariiraa pape e te mau rave'a opereraa pape e te tamâraa pape.

Ua tupu taua huru opuaraa ra i te Motu no Iduga, atea atu i te tatahi miti no Mozambique. Te rave nei te rahiraa o na 15.000 taata e ora nei i ni'a i te motu i te ohipa i roto i te mau faaapu utuafare, e te tai'a nei i roto i te moana Inidia, aore râ te ohipa nei i roto i te mau vahi tara'iraa miti no te ohi i te miti popaa. Aore e pape, e uira, e poromu aore râ e pereoo i ni'a i teie motu. E mea na ni'a i te mau poti hamanihia e te rima taata aore râ te mau vaa taraihia no te haere atu i te motu.

E rave rahi mau tenetere te maoro, te pape inu i Iduga no roto mai ia i te mau apoo papa'u tei heru-rima-hia. E tamau noa te mau apoo pape i te î i te one e te pehu. E mea vari e eita te pape e noaa ohie noa i roto i teie mau apoo. I te tau ûa, e viiviihia te pape, e na te reira e faatupu i te ma'i torera, te hî, e te tahi atu mau ma'i.

I to te mau misionare totauturu a te Ekalesia faarooraa i te huru oraraa i Idugo, ua farerei ratou i te feia faatere no te motu. Ua faanaho amui ratou i te hoê opuaraa e na te Piha Ohiparaa Totauturu a te Ekalesia e horo'a i te mau tauihaa, te mau mauihaa e te mau arata'iraa no te patu e 10 apoo pape tima e te mau tapo'i auri, e nehe-nehe e 1 000 taata e fana'o i te pape. E horo'a ia te mau misionare i te haapiiiraa no ni'a i te ea e te tamâraa,

I te Motu no Idugo, Mozambique, ua tae atu te huiraatira e te feia faatere i te hoê oro'a i reira te haamataraa te faaohiparaa o te apoo pape e te huiraatira hamataraa.

e e horo'a mai te huiraatira i te rima ohipa no te paturaa e te atuaturaa i te mau apoo pape.

Mai te hoê vahi faaineineraa i ni'a i te fenua, ua faahaerehia i ni'a i te motu na ni'a i te pahi e maha pereoo uta iriiri, 300 pute tima, e piti pereoo one, te mau auri, e te mau pa'epa'e auri timahia. I reira ua tari-avae-hia aore râ na ni'a i te pereoo tura'i te mau tauihaa i ni'a i te motu. E rave rahi te mau melo no te Ekalesia no Quelimane, Mozambique tei puhapa e toru ava'e i ni'a i te motu no te tauturu i te haapiiiraa e te paturaa.

Ua patuhia te mau apoo ia nehe-nehe i te pape ûa ia faatahehia e ia ore hoi e viivii. I te tahi mau vahi nohoraa, ua patu te huiraatira i te mau aua raau e te mau e'a tima no te haati i te mau apoo pape, ma te faaohipa i te mau piriti ta ratou iho i haapii i te hamani e te mau materia ta te Ekalesia i horo'a'tu.

I te mau oro'a avariraa, ua hurihia te faturaa o te mau apoo pape i te huiraatira o te oire tata'itahi. Ua faaite mai te mau taata e rave rahi e faaea ra i ni'a i te motu e tei rave i te ohipa i ni'a i te mau apoo pape i to ratou mauruuru no to ratou ite apî i

te hamaniraa i te mau piriti, te rave-raa i te tima e te haapaariraa i te reira e te auri, e te faaohiparaa i te mau mauihaa ia nehenehe ia noaa ia ratou te tahi atu ohipa. Ua faaite te tahi atu mau taata i to ratou mauruuru i te haapiiraa i te faatere.

I muri mai i te tau ûa, aore roa e ma'i no roto mai i te pape i itehia i roto i te mau oire e vai nei te mau apoo pape.

Mai te au i te Faanahonahoraa Ea no te Ao nei, hau atu i te hoê milia taata na te ao nei e ere nei i te pape mâ. Aua'e te opuaraa pape mâ a te Ekalesia, i iti mai ai taua numera ra na roto i te hoê raveraa e faaohipa i te mau huiraatira i roto i te faanahoraa e te faaohiparaa i te mau opuaraa, te horo'araa i te rima ohipa no te patu i te mau fare hinaarohia, te fariiraa, te haapiiiraa e te atuaturaa i te mau rave'a tei rave-faaoti-hia.

Taa ê noa'tu i te mau opuaraa pape mâ na Afirika, te tauturu nei te Ekalesia i te mau opuaraa pape mâ i Asia, i Amerika Ropu, i Europa Hitiaa o te râ, i Inidia, Indonesia, te mau Motu no Patifita, Amerika Apatoa, Asia Apatoa hitia o te râ, e i te tahi atu mau vahi na te ao nei. ■

Elder Lynn G. Robbins

Peresideniraa no te Hitu Ahuru

Mai to'na piiraahia ei Hui Mana Faatere i te ava'e Eperera 1997, ua oaoa o Elder Lynn G. Robbins i te « haamaitairaa maitai no te matauraa i te feia mo'a na te ao taatoa nei ».

Ua parau oia e « E ite outou i te hoê natiraa vitiviti e te mau taata i te mau vahi atoa ta oe e haere ».

Te ti'aturi nei o Elder Robbins ia tamau i te farerei i te feia mo'a i te mau mahana hopea nei na te ao atoa a tavini ai oia ei melo no te peresideniraa no te Hitu Ahuru.

Ua fanauhia o Lynn Grant Robbins i te 27 no Atopa 1952 i Payson, Utah, e to'na na metua to Joshua Grant e Evelyn R. Robbins. Ua paari oia i Springville, Utah, i reira oia i farerei ai ia Jan Nielson, ta'na hoi i matau mai te tamariiri raa. Ua faaipoipohia raua i te 27 no Tiunu 1974 i roto i te Hiero no Manti Utah e e metua raua no na tamarii e hitu ; e 15 mootua ta raua.

Ua farii o Elder Robbins i te parau tu'ite licence [parau tu'ite e maha matahiti] no te reo paniora e te haapiiraa politita a te fare haapiiraa tuatoru no Utah State e te hoê parau tu'ite MBA [e piti â matahiti] i te faatereraa ohipa na te ara na te American Graduate School of International Management i Glendale, Arizona, HAM. I riro na oia ei fatu e te mono peresidene paari no Franklin Quest.

Te tavini ra Elder Robbins ei peresidene no te Misioni no Uruguay Montevideo a farii ai oia i to'na piiraa i roto i te Pūpū Piti o te Hitu Ahuru. E toru matahiti i muri mai ua riro oia ei melo no te Pūpū Matamua no te Hitu Ahuru. I peresidene na oia i te Area no Amerika Apatoa Tufaa Apatoa, te Area no Amerika Ropu, e te Area Amerika Apatoerau Too a o te râ. Ua tavini atoa oia i te Area no Amerika Apatoerau Ropu.

Te hoê haamaitairaa rahi no teie taviniraa, o te ho'iraa ia i Ra-Parata i reira hoi oia i tavini ai ei misionare rave tamau. I Ra-Parata ei orometua apî, ua tavini oia i Jujuy, te hoê area e hoê ana'e amaa. I to'na ho'iraa'tu i taua vahi ra e rave rahi mau matahiti i muri iho, ua ite oia i te hoê tīti a te Ekalesia e e hoê tatini paroita.

Ua parau oia « E ite outou i te reira na te ao taatoa nei ». « E mahana teie no te mau temeio ». ■

Elder Jorg Klebingat

Pūpū matamua no te Hitu Ahuru

Ua ora Elder Jorg Klebingat i te oraraa ma te tapea noa e tae atu i te hopea. Ua tiaturi oia i te haapa'oraa, i te haapa'oraa i te mau faauerua e te peeraa i te mau faaurūraa a te Varua.

Fanauhia i te 19 no Ditema 1967 ia Klaus-Peter e Doris Elke Klebingat, ua paari o Elder Klebingat i Zweibrücken, Helemani, ma te ore e haapao i te evanelia. Ei taure'are'a, ua farerei oia i te hoê melo no te Ekalesia i te hoê ha'utiraa upaupa e ua riro raua ei mau hoa.

Te haamana'o nei oia e « I to'u haereraa e farerei i to'u hoa apî, ua faahiahu vau i to'na utuafare ». « Ua ite au i te Varua i roto i to'na utuafare e ua hinaaro vau i te haere i te pureraa ».

I taua pureraa matamua ra i te fare pureraa to'na faaroo raa i te parau no te Buka a Moromona. Ua horo'a'tu to'na hoa ia'na te hoê buka e to'na iteraa papû e e parau mau te reira, e ua faaru'e Elder Klebingat i te pureraa ma te faaoti i te imi no'na iho.

Ua parau Elder Klebingat e « Tei roto vau i te tahi vahi i roto i te 1 Nephi a farii ai au i to'u iteraa papû e e parau mau te buka ». « Ua riro te noaaraa te hoê iteraa papû no ni'a i te peropheta Iosepha Semita ei taime faufaa rahi roa no'u. I ta'u misioni, ua ani au i to'u mau hoa e nehenehe anei ia'u ia faaite i taua tufaa ra o te aamu ».

Na mua i ta'na misioni rave tamau i te misioni no Colorado Denver, ua tavini o Elder Klebingat i roto i te nuu Helemani e 18 ava'e te maoro. Ua taatihia oia ia Julia Poltorak i roto i te Hiero no Roto Miti i te 21 no titema 1992. E toru ta raua na tamarii.

Ua noaa ia Elder Klebingat te hoê parau tu'ite no te mau haapiiraa reo Rusia i te fare haapiiraa tuatoru no Ricks e i muri iho te hoê parau tu'ite i roto i te faanahoraa ohipa i te fare haapiiraa tuatoru no Brigham Young. Ua rave oia i te ohipa ei taata tauturu i te faatereraa o te mau ohipa na te taiete Price Waterhouse e Arthur Andersen e i roto i te mau ohipa e rave rahi na te Ekalesia.

Hou teie piiraa, ua tavini na o Elder Klebingat ei ti'a no te feia apî paari no te tīti, ei peresidene no te mau peresibutero, ei peresidene no te Feia Apî Tane, melo apooraa teitei, peresidene amaa, e ei episekopo. E hope ta'na taviniraa ei peresidene no te Misioni no Ukraine Kiev i te ava'e Tiunu 2014. Ua paturuhia oia ei melo no te Pūpū Matamua no te Hitu Ahuru i te 5 no eperera 2014. ■

Elder Chi Hong (Sam) Wong

Pūpū matamua no te Hitu Ahuru

Ei melo faafariu-apî-hia e ei piahi i te fare haapiiraa tuatoru no Brigham Young-Hawaii, ua noaa ia Elder Chi Hong (Sam) Wong hau atu i te hoê haapiiraa—ua noaa ia’na te hoê iteraa papû e te vai nei te hoê Atua o tei ite ‘i te mau mea ha’iha’i o to tatou oraraa ».

Fanauhia i te 25 no Me 1962 i Hong Kong, Taina, ia Ngan Kan e Fat Wong, Elder Wong o te hoê ‘ia o na tamarii e hitu tei paari i roto i te hoê piha na’ina’i.

Ua farerei oia i te vahi ohiparaa ia Carol Lu tei faaite atu i te evanelia ia’na. Ua bapetizohia teie taata faafariu-apî-hia i te 14 no febuare 1982.

Hoê matahiti i muri mai, i te 9 no tiurai 1983, ua faaipoipo oia ia Carol. Ua reva’tu raua i Laie, Hawaii, HAM, ia nehenehe ia’na ia haere atu i te haapiiraa. No te mea hoi e parau faati’a piahi ta’na, ua nehenehe ia Elder Wong ia rave i te ohipa e 20 hora noa i te hebedoma. No te faaamu i to’na utuafare ua parau oia, « Ua ti’a ia maua ia faaohipa i to maua faaroo e ta maua mau pure ».

Ua haa puai oia ia noaa ia’na te hoê pute haapiiraa, e i muri iho ua rave rahi oia i te mau haapiiraa atoa ta te fare haapiiraa tuatoru i faati’a ia’na ia rave. Ua haamana’o oia, e « E ere i te mea ohie ». « Ia ite ana’e tatou i te reira e ite ‘ia outou e nehenehe ta outou e ti’aturu i ni’a i te mana no te ra’i mai i te mau taime atoa ».

Ua taatihia te mau Wong i roto i te Hiero no Laie Hawaii i te 9 no atete 1984, e ua fanauhia mai ta raua tamarii matamua ; ua amui mai e toru faahou â tamarii i te utuafare. Ua parau Elder Wong, « Ua riro taua mau matahiti ra ei mau matahiti taa ê e te mo’a roa ».

Ua noaa ia Elder Wong te parau tu’ite licence i roto i te ohipa numeraraa e te hoê parau tu’ite e piti matahiti i roto i te haapiiraa roro uira ; i muri iho ua ite oia i te tauraa « ia ho’i i Hong Kong no te tavini ».

Ua farii oia i muri mai i te parau tu’ite MBA i te fare haapiiraa tuatoru no Hong Kong. I riro na Elder Wong ei taata haamata e e hoa ohipa no te hoê taiete haamaramarama ohipa e ua ohipa atoa oia i roto i te hoê taiete hi’opo’a e tamamata i te mau materia e ua haamata oia i reira ei taata haapa’o faufaa e ua faaru’e oia i te taiete ei mono faatere no te taiete.

Hou to’na piiraahia i te 5 no eperera 2014 ei melo no te Pūpū Matamua no te Hitu Ahuru, ua tavini oia ei episekopo, peresideni tītī, e ei Hitu Ahuru Area. ■

Elder Larry S. Kacher

Pūpū piti no te Hitu Ahuru

I muri a’e e rave rahi mau faaurūraa i roto i to’na mau matahiti ei feia apî paari, ua haamata o Elder Larry S. Kacher i te ite i te hoê mana puai a’e e arata’i ra ia’na i roto i to’na oraraa. I te 19raa o to’na matahiti, ua arata’i to’na faarooraa i te Varua ia’na i te evanelia a Iesu Mesia—te hoê tauraa tei faatupu i te taa-ê-raa mau.

Ua fanauhia oia i te 12 no febuare 1952, te piti o te tamarii paari o na tamarii e pae tei fanauhia ia Albert e Elaine Kacher ; ua paari oia i Bloomington, Minnesota, HAM.

I muri a’e i te haapiiraa tuarua ua tere atu oia i Europa no te faahee na ni’a i te hiona, e hau atu i te ono ava’e i muri iho ua ite oia i reira e ua ti’a ia’na ia ho’i i te fare. I to’na taeraa i te fare, ua ite oia e e ti’a ia’na ia haere i te tahi atu vahi aita râ oia i ite i hea. Ua opua te hoê hoa no te tau tamariiri raa e haere i Utaha, e ua faaoti o Elder Kacher i te haere atu na muri ia’na. I Utaha, ua haere atu o Elder Kacher i te fare haapiiraa tuatoru no Brigham Young, ua haapii no ni’a i te Ekalesia e ua bapetizohia.

Ua parau oia, « I to te mau misionare haapiiraa ia maua, ua ite au e e parau mau te reira ». « I to’u pureraa, ua ite au e e parau mau te Ekalesia ».

Ua faaoti oia i te tavini i te hoê misioni e ua piihia oia i te misioni no Tahiti Papeete i te matahiti 1973. I to’na ho’i-raa i te fare, ua ho’i atu oia i te haapiiraa i BYU, i reira to’na farereiraa ia Pauline Miller. Ua faaipoipohia raua i roto i te Hiero no Manti Utaha i te 29 no atopa 1976 e e metua raua no na tamarii e ono, e mau metua ruau no na 11 mootua.

Ua noaa ia Elder Kacher te parau tu’ite licence i roto i te haapiiraa o te feruriraa taata e te hoê parau parau tu’ite maîtrise i roto i te faanahoraa no te huru ohipa—na parau tu’ite toopiti i BYU. Ta’na ohipa o te haamaramaramaraa ia i te mau taiete rahi i te mau Hau Amui no Marite e na te ara.

Hou to’na patururaahia i te 5 no eperera 2014 ei melo no te Pūpū piti no te Hitu Ahuru, ua tavini na o Elder Kacher ei peresideni amaa, ei peresideni no te pūpū peresibutero, episekopo, e ei tauturu i te peresideni tītī. Ua peresideni oia i te misioni no Herevetia Geneva mai te matahiti 2000 e tae atu i te matahiti 2003. Tau mau matahiti i muri a’e i to’na ho’iraa mai Herevetia mai, ua afa’i ta’na ohipa ia’na i Abu Dhabi, Emirats Arabes Unis, i reira oia i te piiraahia ei Hitu Ahuru Area matamua no te mau Fenua Arabia e Ati Iuda. ■

Elder Hugo E. Martinez

Pūpū piti no te Hitu Ahuru

I te matahiti 1982, te rave ra Elder Hugo E. Martinez e ta'na vahine faaipoi, te tuahine Nuria Alvarez de Martinez, i ta raua tau haapiiira taote i Mississippi, HAM, a tae mai ai te hoê patotoraa tia'i-ore-hia i to raua uputa fare i mua.

Te ti'a ra e piti na misionare momoni.

« Ua iriti maua i to maua utuafare ia raua, aita râ maua i ite i te tahi noa'e mea no ni'a i Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei. Aita maua i faaroo noa'e i te parau no ni'a i te Pūpū Himene no te Fare Menemene », te parau ia a Elder Martinez ma te ataata.

Ua putapū 'oi'oi râ te aau o teie tane e vahine faaipoi apî i te mau haapiiira evanelia tei faaitehia e te mau misionare. Aita i maoro roa ua faarii raua i te aniraa a te mau misionare ia bapetizo.

« E aita roa maua i tatarahapa noa'e mai taua taima mai â ».

I te 5 no eperera 2014 ua piihia o Elder Martinez i te Pūpū piti no te Hitu Ahuru, e ua riro ei Hui Mana Faatere Matamua no te mau fenua Caribbean mai. Ua « î roa oia » i te taiâ no teie nei piira apî.

Ua parau oia e « Ua tae mai râ te hoê varua hau e te marû i ni'a ia'u no te faaite mai ia'u e o te Fatu te faatere ra i te ohipa ».

Hoê matahiti e hoê ava'e i muri a'e i to raua bapetizoraa, ua taatihia o Hugo e Nuria Martinez i roto i te Hiero no Roto Miti i te 3 no Atopa 1983. E metua raua no na tamarii e pae e pae mootua tamahine ta raua.

Ua fanauhia o Elder Martinez i te 10 no tenuare 1957 i Mayagëz, Puerto Rico, ia Hugo E. Martinez-Sandin e Daly Morales-Alamo de Martinez. I to'na taure'are'araa, ua ma'iti oia i te pee i te e'a ohipa a to'na metua tane e ua riro mai ei taote. Ua farii oia i ta'na parau tu'ite taote i te fare haapiiira tuatoru no Puerto Rico (1981) e ua faahope i ta'na tau haapiiira i te fare haapiiira tuatoru no Mississippi (1984). Ua rave oia i te toro'a taote e tae noa'tu ua faatuhaahia oia i te matahiti 2004.

Tau taima poto noa i muri a'e i to'na bapetizoraa, ua piihia oia ei orometua Haapiiira Sabati na te feia apî. Ua tavini mai oia i muri iho ei episekopo, tauturu i roto i te peresideniraa tītī, peresideni mataeinaa e tauturu i roto i te peresideniraa misioni no Puerto Rico San Juan. Ua peresideni oia i te misioni no Guatemala Guatemala City Central e te tavini ra oia ei Hitu Ahuru Area a piihia'i oia ei Hui Mana Faatere. ■

Tad R. Callister

Peresideni rahi no te Haapiiira Sabati

E rave rahi mau matahiti hou to'na piira apî ei peresideni rahi no te Haapiira Sabati, ua riro na te Haapiiira Sabati ei haamaitairaa faufaa rahi i roto i te oraraa o Tad R. Callister.

A tavini ai te taea'e Callister ei peresideni no te Haapiiira Sabati i roto i te hoê paroita i te fare haapiiira tuatoru no Brigham Young, ua matau oia i te hoê tamahine o tei riro mai ei vahine na'na, o Kathryn L. Saporiti, ta'na hoi i faaipoi i te 20 no Ditema 1968 i roto i te Hiero no Los Angeles.

E mau metua raua no na tamahine e piti e no na tamaroa e maha ; e 24 mootua ta raua. Ua parau te taea'e Callister, « E rave rahi te mau mea maitai ia riro ana'e oe ei peresideni no te Haapiiira Sabati ».

Fanauhia i te 17 no titema 1945, i Glendale, California, ia Reed Eddington e Norinne Callister, ua parau oia e ua fanauhia oia—mai ia Nephi—i te mau « metua maitai ».

Ua parau te taea'e Callister « O to'u metua tane ia te episekopo a paari ai au ». « Ua matau oia i te afa'ifa'i i te mau tareta na'ina'i, e e tamau aau oia i te mau parau e te mau papa'ira mo'a e Shakespeare ».

Mai to'na metua tane, ua rave te taea'e Callister i te toro'a auvaha ture. I muri a'e i te noaaraa ta'na parau tu'ite i roto i te ohipa numeraraa i te fare haapiiira tuatoru no Brigham Young, ua haere atu oia i te fare haapiiira ture i te fare haapiiira tuatoru no California, Los Angeles, e ua noaa ia'na te parau tu'ite i roto i te faatureraa no te tute i te fare haapiiira tuatoru no New York. Ua rave oia i te ohipa ei paruru i roto i te taiete paruru no Callister & Callister.

I te taima no teie piira, ua haamauruuru hia te taea'e Callister i to'na piira i roto i te peresideniraa no te Hitu Ahuru e i roto i te Pūpū piti no te Hitu Ahuru, i reira hoi to'na taviniraa mai te matahiti 2008 mai ra.

Hou te reira, ua tavini na oia ei peresideni no te misioni no Canada Toronto Hitiaa o te râ, ei Hitu Ahuru Area, ti'a retioni, peresideni tītī, episekopo, peresideni misioni tītī, peresideni no te pūpū peresibutero e, e ei misionare i roto i te misioni no te mau Tufaa Fenua Hitiaa o te râ Ataranetita.

Teie ta te taea'e Callister i parau no ni'a i te mau tauraa i mua nei i roto i te mau buka haapiiira a te Haapiiira Sabati, « Oia mau, e mea faufaa rahi roa te mau buka haapiiira, e ere râ i te mea faufaa mai te huru e haapiihia ra e te taata. Te mea hau roa'tu i te faufaa rahi ia haapii ia tatou mai te Faora, ia haapii tatou ma te Varua, e ia haapii tatou no te faafariu ». ■

John S. Tanner

Tauturu matamua i roto i te peresideniraa rahi o te Haapiiraa Sabati

Mai to'na na'ina'iraa, ua oaoa John Sears Tanner i te haapiiraa.

Ua tae roa taua anaanataeraa ra i roto i ta'na tau haapiiraa, ta'na ohipa, e ta'na mau taima e rave rahi ia haapii i te evanelia: a tahi, ei misionare i te misioni no Berezilia Apatoa e i muri iho ei episekopo, peresideni tītī, melo apooraa teitei, orometua Haapiiraa Sabati, peresideni no te misioni Berezilia no Sao Paulo Apatoa (o te hope i teie tau mahanahana), e teie nei ei tauturu matamua i roto i te peresideniraa rahi no te Haapiiraa Sabati.

Ua parau te peresideni Tanner e « Ia tupu maitai ana'e te [haapiiraa], tei reira ia te Varua Maitai e e ite ia outou i te anaanataeraa no te haapiiraa ; e au ra tei ni'a outou i te fenua mo'a ».

Fanauhia i Roto Miti, Utaha, i te 27 no tiurai 1950 ia William Coats Tanner Jr. e Athelia Sears Tanner, ua paari te peresideni Tanner i Pasadena Apatoa, California, HAM, te paeraa o na 13 tamarii. Ua faatupu to'na na metua i te hoê vahi haapiiraa faufaa rahi i roto i te utuafare, e te hoê haapiiraa evanelia puai. Ua parau oia e « Aita vau i haamana'o i te haapii i te tahi mea i te ekalesia tei ore i haapiihia mai e au i te utuafare ». Ua faatupu atoa oia i te here i te mau buka tei faarahihia a tautoo ai oia i te hoê parau tu'ite no te reo peretane i te fare haapiiraa tuatoru no Brigham Young e te hoê parau tu'ite doctorat [parau tu'ite teitei roa a'e] i roto i te reo peretane i te fare haapiiraa tuatoru no California, Berkeley.

Ua farerei oia ia Susan Winder i BYU. Ua haamata raua i te hoê hoaraa puai ta raua hoi i faairi mai ei auaa here i muri iho. Ua faaipoipohia raua i roto i te Hiero no Roto Miti i te matahiti 1974. Ua atuatu raua e pae tamarii.

Ua haamata te peresideni Tanner i ta'na ohipa haapiiraa ei tauturu orometua i te fare haapiira teitei no Florida State. Ua riro mai oia i muri mai ei orometua haapii i BYU i te matahiti 1982 ; e ua rave oia i te ohipa mai te reira mai taima ei mono, ei tauturu e ei orometua tamau no te reo peretane, e ei faatere no te piha toro'a no te reo peretane e ei mono peresideni no te pae haapiiraa.

Te parau ra oia, e te tufaa faufaa rahi roa'e no te haapiiraa evanelia, e tae mai ia na roto i te tahi mea ta'na i haapii i te omuaraa o ta'na ohipa haapiiraa: e ti'a i te haapiiraa ia tae mai eiaha na roto mai i te hoê vahi mata'uhia aore râ te'ote'o na roto mai râ te hoê vahi no te here—na roto mai i te aroha, te aroha mau o te Mesia. ■

Devin G. Durrant

Tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi no te Haapiiraa Sabati

Ite taima i piihia'i o Devin G. Durrant ei tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi no te Haapiiraa Sabati, e mea papu e ua haamana'o e rave rahi mau melo no te Ekalesia i te mau mahana hanahana a oomo ai oia i te piriario taoraraa popo i roto i te ete no te fare haapiiraa tuatoru no Brigham Young.

Oia mau, ua riro te mau tu'aro ei tufaa faufaa rahi i roto i te oraraa o te peresideni Durrant. Ua ha'uti atoa oia i te hoê matahiti i roto i te NBA no te tata'u atu i te mau taata ha'uti maitai roa'e i te mau Hau Amui no Marite. Ua riro râ oia hau atu i te hoê noa ma'ona aravihi: e misionare i Madrid, Paniora, e tane faaipoipo, ei metua tane, e papa ruau, e taata papa'i buka, e taata faatere ohipa, ei melo itoito, e ei peresideni misioni no Texas Dallas e piti matahiti e te afa i teie nei.

Ua parau te peresideni Durrant, tei fanauhia i te 20 no atopa 1960, i Brigham City, Utaha, e ua riro te fare o to'na na'ina'iraa ei haamaitairaa rahi no te faaineineraa ia'na no taua mau ti'araa atoa ra i roto i te oraraa. E mau orometua haapii aravihi to'na na metua, o George e Marilyn Durrant.

E mea papu roa, ua haapii mai raua na roto i ta raua mau parau—ua riro mau ra te mau haapiiraa faahiahia ta'u i ite i roto i te utuafare e mea na roto ia i te hi'oraa ia raua i te oraraa i to raua oraraa ».

Ua ite maitai te peresideni Durrant e ta'na vahine faaipoipo, o Julie Mink Durrant, i te faufaa rahi no te mau orometua haapii puai i te faaineineraa i te mau misionare no ananahi.

« E mea haapii-maitai-hia te mau [misionare no ananahi] e to ratou mau metua i roto i te utuafare e to ratou mau orometua haapii i te fare pureraa e i roto i te mau faanahoraa maitai no te haapiiraa evanelia na te feia apî e te feia apî paari ».

Ua parau atoa oia, e faati'a te faanahoraa a te Haapiiraa Sabati i te mau orometua haapii e te mau piaha no te mau huru faito matahiti atoa, « ia haapii mai te Faaora te huru ».

Ua faaipoipohia te peresideni e te tuahine Durrant i roto i te Hiero no Roto Miti i te 23 no eperera 1983 e e metua raua no na tamarii e ono e e ono mootua ta raua.

Hou to'na piiraahia ei peresideni misioni, ua tavini na oia ei episekopo, tauturu i roto i te peresideniraa tītī, melo no te peresideniraa no te Haapiiraa Sabati tītī, e orometua haapii no te haapiiraa evanelia na te feia apî paari.

Ua noaa ia'na te hoê parau tu'ite licence i roto i te mau Haapiiraa Marite i te fare haapiiraa tuatoru no Brigham Young e te hoê parau tu'ite MBA i te fare haapiiraa tuatoru no Utah. E fatu oia no te hoê taiete imiraa faufaa no te ohipa hooraa fenua. ■

la maramarama noa'tu â, na Elspeth Young

I te matahiti 1830, ua vaiiho o Isaac Morley i ta'na Buka a Moromona apî maitai na Elizabeth Rollins, e 12 matahiti to'na. O teie ana'e te Buka a Moromona i Kirtland, Ohio, i taua tau ra, no bapetizo-noa-hia maira o Mary Elizabeth e to'na utuafare, ua tai'o ratou i te reira, te tahi i muri iho i te tahi e tae roa i te maororaa pō. I te po'ipo'i roa, ua iriti faahou o Mary i te buka e ua tamau aau i te reni haamataraa o te 1 Nephi. Te maramarama i roto i te hoho'a peni, e tapa'o ia no te maramarama tei faaî ia Mary Elizabeth i to'na tai'oraa.

« Ia feruri ana'e tatou i te mau parau poro'i ta tatou i faaroo a'e nei, e ti'a ia tatou ia faaoti ia rave maa vahi iti maitai a'e i ta tatou i rave na mua a'e nei », te parau ia a te peresideni Thomas S. Monson i roto i te tuhaa pureraa hopea o te 184raa o te Amuiraa rahi a te Ekalesia. « E ti'a ia tatou ia faaite i te maitai e te here i te feia aita e farii nei i ta tatou mau ti'aturiraa e i ta tatou mau ture. Ua hopoi mai te Faaora i te fenua nei i te parau poro'i no te here e te mana'o maitai i te mau tane e te mau vahine atoa. E ti'a ia tatou ia pee tamau noa i To'na hi'oraa ».

TE EKALEZIA A
IESU MESIA
I TE FEIA MO'A
I TE MAU MAHANA
HOPEA NEI